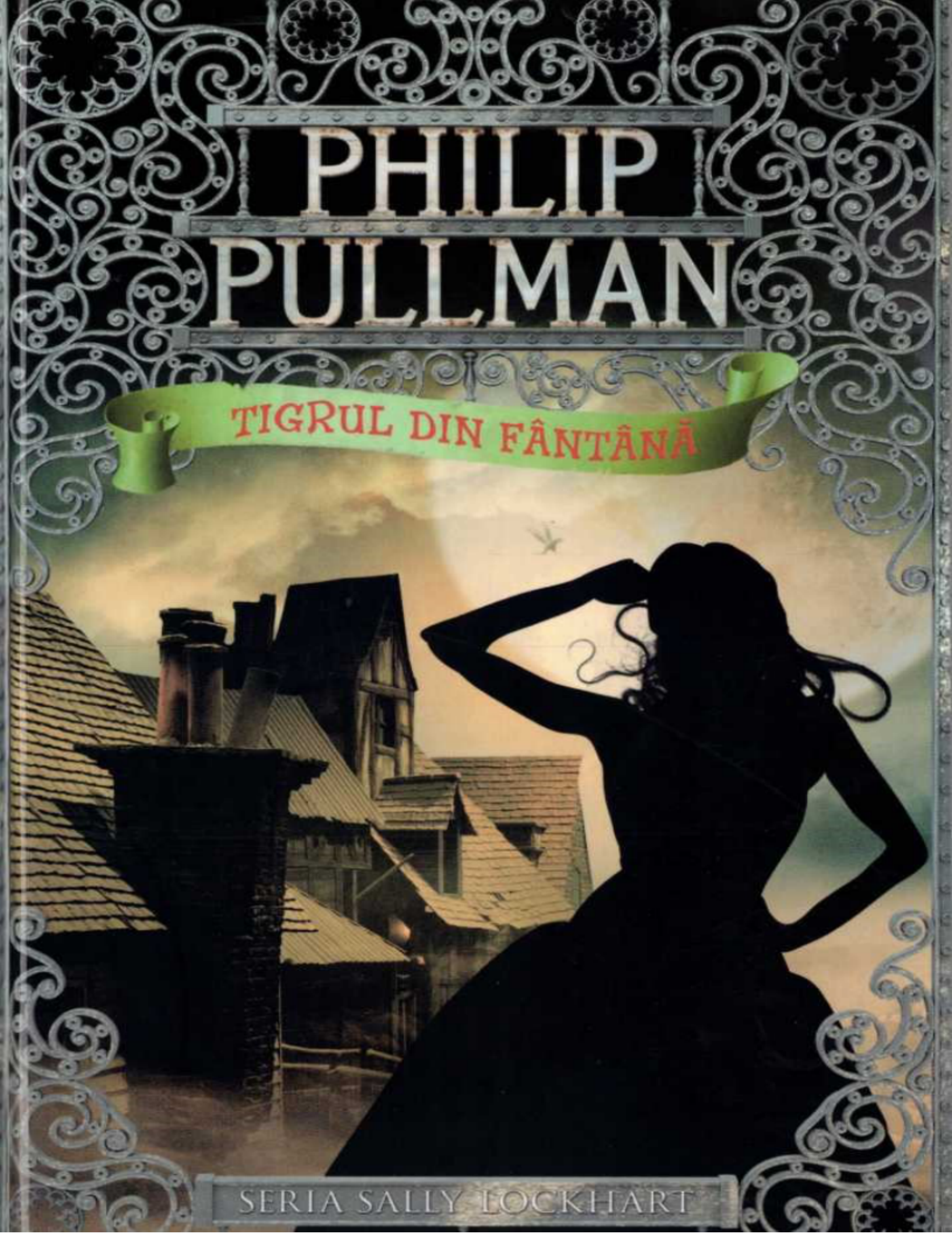

PHILIP
PULLMAN
TIGRUL DIN FÂNTÂNĂ
SERIA SALLY LOCKHART

Cuprins

PHILIP PULLMAN
Tigrul din fântână

The Tiger in the Well

Traducere din limba engleza
Ioana Larisa Din

Editura RAO
2007

Despre autor

Philip Pullman, scriitor de talie internațională, s-a născut în Norwich, în 1946. Romanele sale au câștigat cele mai importante premii pentru romanele pentru copii, iar în prezent s-au impus ca best-seller-uri pentru adulți. Trilogia *His Dark Materials* s-a clasat pe locul al III-lea în competiția „Big Read" organizată de BBC, în 2003, care premiază cartea preferată a națiunii. În 2005 a primit Premiul Astrid Lindgren Memorial, cel mai prestigios premiu pentru literatură pentru copii. Philip este căsătorit, are doi copii și locuiește în Oxford.

„Poveștile sunt cele mai importante lucruri din lume. Fără povești, nici măcar nu ne-am putea numi ființe umane."

PHILIP PULLMAN

1881

Expoziția Electrica de la Paris este rampa de lansare pentru noi invenții. Clement Ader aranjează 80 de emițătoare pentru telefon pe o scenă pentru a crea un fel de efect stereofonic. Piesele muzicale sunt transmise de la Opera și de la Teatrul Național Francez, Comedie Française.

După asasinarea țarului Alexandru al II-lea al Rusiei, guvernul vrea să găsească un țap ispășitor și dă vina pe evreii ruși, care sunt persecutați în primul dintre multele „pogromuri" (din termenul rusesc „devastare") din următoarele decenii.

Este organizat al cincilea recensământ de 10 ani în Marea Britanie și Țara Galilor. Numărul total al populației este de 25 974 000.

Fotograful Frederick E. Ives inventează un proces pentru a realiza reproduceri în culoare: placa tricromatică în semitonuri.

Universitatea din Londra devine prima din lume care acceptă femei la cursurile sale post universitare.

Cartea I

Capitolul 1

Portărelul

Într-o dimineață însorită din toamna anului 1881, Sally Lockhart era în grădină, privindu-și fetița jucându-se și gândindu-se în sinea ei că lucrurile mergeau bine.

Se înșela, dar nu avea să afle de ce sau în ce măsură decât peste alte 20 de minute. Bărbatul care avea să îi strice planurile încerca încă să găsească drumul spre casa ei. Pentru moment era fericită, un lucru minunat, și știa că este fericită, un lucru rar; de obicei era prea ocupată ca să observe.

Una dintre bucuriile sale era casa în care locuia. Era vorba despre o proprietate mare în Twickenham numită Orchard House – o vilă în stil Regency, deschisă și aerisită, cu balcoane de fier și o verandă cu acoperiș de sticlă, cu vedere spre grădină. Înconjurată de un perete de cărămidă, grădina avea o pajiște mare și însorită, cu câteva pâlcuri de flori, o viță-de-vie și un smochin, de-a lungul unui perete, iar în fundul grădinii erau merii și prunii bătrâni, care dădeau numele casei.

Pe peretele paralel cu cel pe care creștea smochinul, fusese construită o structură ciudată: cu acoperiș de sticlă, la fel ca veranda, dar deschisă pe de-a-ntregul. Conținea ceea ce părea a fi o machetă destul de mare a unei căi ferate, așezată pe o masă înaltă de un metru. Fusese construită să adăpostească unele experimente fotografice. Mai avea de muncă la ea, dar trebuia să aștepte întoarcerea prietenilor săi.

Prietenii ei o făceau fericită. Familia ei era alcătuită din Webster Garland, un fotograf în vârsta de 65 de ani și partenerul său în firma *Garland și Lockhart,* și Jim Taylor, în vârstă de 20 de ani, cu doi sau trei ani mai tânăr decât ea. Împărțeau aceeași casă și aceleași aventuri; erau boemi, nerespectați, credincioși și de nădejde, și momentan erau plecați în America de Sud. O dată la câțiva ani, Webster Garland cădea pradă tentației de a vizita și fotografia vreun colț uitat de lume. De această dată Jim plecase cu el; așa că Sally rămăsese singură.

De fapt, nu chiar singură. Era cu personalul său – alt aspect care o făcea fericită – Ellie, servitoare, și doamna Perkins, bucătăreasă și menajeră, și Robert care se ocupa de grădină și de cai. Și mai era și magazinul de fotografii de pe Strada Church, unde se ducea o dată pe săptămână să verifice facturile. Plus că mai avea și propria afacere în City[1]: o firmă de consultație financiară, pe care reușise să o scoată la liman în ciuda celor care se îndoiau că o femeie ar

putea face așa ceva, sau care erau de părere că nu ar trebui să o facă dacă vrea să rămână feminină sau că nu ar face-o dacă nu ar fi ceva în neregulă cu ea. Devenise atât de ocupată, încât, de curând, fusese nevoită să își ia un partener: o tânără rece și ironică pe nume Margaret Haddow, o intelectuală feministă ca și ea. Și nu în cele din urmă mai era și dădaca pe care o angajase să o ajute cu fetița ei: Sarah-Jane Russell, 18 ani, competentă, amabilă și îndrăgostită (în secret) de Jim Taylor.

Dar în centrul acestei bucurii era copilul. Harriet avea un an și 9 luni: autoritară și nebunatică, era atât de încrezătoare în iubirea și atenția celor din jur încât strălucea de fericire. Tatăl ei, Frederick Garland, nepotul lui Webster, nu apucase să o cunoască, pentru că murise într-un incendiu, chiar în noaptea în care se născuse micuța; dacă acesta ar fi fost încă în viață, Sally ar fi fost doamna Garland, și Harriet, un copil legitim. Sally îl iubise din tot sufletul pe Frederick și luptase din greu pentru dragostea lui. Ceea ce simțea pentru Harriet nu putea fi descris în cuvinte. Nu iubise pe nimeni și nimic atât de mult, nici nu știa că era posibil să iubești așa. La început, după moartea lui Frederick, când afacerea lor era în mare impas, se gândise să încheie socotelile cu viața, dar de îndată ce simțise ființa încăpățânată din interiorul ei, își dăduse seama că nu putea renunța. În afară de golul dureros pe care îl lăsase moartea lui Frederick, acum o ducea bine – pe cât de bine se putea în perioada reginei Victoria pentru o mamă nemăritată; dar mult mai bine decât altor femei prinse în căsnicii nefericite. Avea bani, independență, prietenii, o casă, o slujbă interesantă și o avea mai ales pe scumpa ei Harriet.

Culese două smochine coapte și se duse în livadă. Sarah-Jane stătea pe o băncuță pe care o construise Webster, lângă copac, cosea ceva, în timp ce Harriet îl ajuta pe Bruin, ursulețul ei, să se cațăre pe o sfoară ca să ajungă la un borcan imaginar de miere. Sally se așeză lângă Sarah-Jane.

— Îți plac smochinele? o întrebă oferindu-i una.

— Chiar foarte mult, îi răspunse dădaca. Mulțumesc.

Din acel unghi, Sally nu putea să vadă că era cineva la poarta principală care se uita cu atenție pe o hârtie. Acesta deschise poarta și intră, făcându-și drum spre ușa de la intrare, având grijă să nu fie văzut.

— Hattie-scumpo, vino să papi și tu o smochină, o îndemnă ea.

Cum văzu că era vorba despre mâncare, Harriet îl dădu pe Bruin la o parte și veni de îndată. Se uită suspicioasă la chestia aceea roșie, cărnoasă cu semințe micuțe. Sally mai luă o gură.

— Uite așa ca mine, îi spuse ea. Dacă nu guști și tu, n-ai de unde să știi cum e. Ca să vezi, îi dau și lui Bruin.

După ce mâncă și Bruin, Harriet ciuguli și ea puțin și îi plăcu.

— Crește atât de repede, spuse Sarah-Jane. Uite, chiar nu pot să-i mai lungesc fustițele astea. Merge să le mai ia de câteva ori, dar va trebui să-i cumpărăm unele noi.

— Trebuie s-o măsurăm, zise Sally. Trage o linie pe perete. Vrei să facem asta, Hattie? Să vedem cât de mare te-ai făcut?

— Mochină, spuse Harriet, încăpățânată, cu mâna întinsă spre Sarah-Jane. Mochină, te log.

Sally începu să râdă.

— Nu, mami. Aia e pentru Sarah-Jane. Uite că vine Ellie cu un oaspete.

Harriet, ca o adevărată stăpână peste regatul ei, se întoarse să vadă cine venise în vizită de această dată. Ellie își făcea drum prin pajiște, urmată de bărbatul de la poartă. După câte își putea da Sally seama, era micuț, cam de vârsta a doua, purta un costum maro ponosit și o pălărie melon. Avea în mână un plic mare alb.

— Domnișoară Lockhart, zise Ellie puțin nesigură, domnul acesta dorește să vă vorbească personal.

Bărbatul își dădu pălăria jos.

— Sunteți domnișoara Lockhart?

— Da. Cu ce vă pot ajuta?

— Am primit ordine să vă dau personal asta.

Îi întinse plicul. Sally văzu că avea un sigiliu roșu legal. Îl luă ca la comandă. Este dificil să nu iei un lucru pe care ți-l oferă cineva; este foarte ușor să profiți de politețea omului.

Bărbatul își scoase din nou pălăria în semn de salut și se întoarse să plece. Sally se ridică repede.

— Stați puțin, nu plecați. Cine sunteți? Și ce e asta?

— Totul este explicat în scrisoare, îi răspunse el. Eu sunt un simplu portărel. Acum că mi-am făcut datoria trebuie să plec. Dacă nu, pierd trenul. Ce vreme frumoasă pentru această perioadă a anului…

Cu un zâmbet ușor nervos, se întoarse și se îndreptă din nou spre grădină. După ce îi aruncă lui Sally o privire îngrijorată, Ellie se grăbi să-l prindă din urmă.

Harriet, dezamăgită de dezinteresul cu care o tratase oaspetele, își îndreptă din nou atenția către Bruin și mierea lui. Sally se așeză. Era conștientă că făcuse o greșeală acceptând plicul atât de ușor: aveai oare voie să refuzi o citație? Odată ce o acceptai însemna că recunoșteai implicit că ai făcut ceva…? Să fim serioși, oricum era o prostie. Cineva făcuse o greșeală.

Deschise plicul gros și scoase un document lung și frumos împăturit. În partea de sus, era ștampilat sigiliul Armatei Regale, urmând paragrafe peste paragrafe cu detalii legale. Sally începu să

citească.

Purta antetul *Diviziei de Succesiuni, Divorțuri și Dispute Maritime a Înaltei Curți,* și începea cu:

> Pe data de 3 ianuarie 1879, solicitantul, Arthur James Parrish, s-a căsătorit cu Veronica Beatrice Lockhart („pârâta") la St Thomas's Church, Southam, în ținutul Hampshire.

Sally simți că i se taie respirația. Era ridicol. Veronica Beatrice era numele său adevărat – deși niciodată nu răspunsese la el, pentru că, fiind un copil cu o personalitate puternică, asemenea lui Harriet, își informase tatăl că ea era Sally și refuzase să răspundă la alt nume. Dar… căsătorită? Chiar pretindea cineva că este căsătorit cu ea?

Citi în continuare:

> Ultimul domiciliu la care au rezidat solicitantul și pârâta este 24, Telegraph Road, Clapham.
>
> Solicitantul locuiește în Anglia și Țara Galilor și lucrează ca agent comisionar și locuiește la 24, Telegraph Road, Clapham, iar pârâta lucrează drept consultant financiar și locuiește la Orchard House, Twickenham.
>
> Cuplul nu are alți copii în afară de Harriet Rosa…

Sally puse hârtia pe masă.

— Vai, nu este decât o mare tâmpenie, spuse ea. Cineva face o glumă proastă.

Sarah-Jane se uită la ea. Sally știa ce îi trecea prin minte.

— Mi s-a intentat proces de divorț, zise ea râzând.

Dar fu un râs scurt, iar Sarah-Jane nu zâmbi.

— Dar este o glumă prea costisitoare, având în vedere lungimea documentului, îi răspunse ea. Mai bine citește restul.

Sally luă din nou documentul. Îi tremurau mâinile. Cu din ce în ce mai multă neîncredere citi multe paragrafe în limbaj legal, până ajunse la o parte lungă, intitulată *Detalii.*

Era ușor de citit, dar imposibil de înțeles. Relata povestea unei căsnicii care nu existase niciodată; spunea cum Sally și acest domn Parrish, după ce se căsătoriseră, se stabiliseră în Clapham, avuseseră împreună un copil, pe Harriet (cel puțin data nașterii ei era corectă); cum Sally își tratase întotdeauna „soțul" cu sălbăticie și cruzime, desconsiderându-i munca și jignindu-i invitații, până când acesta își dădu seama că era imposibil să mai aducă pe cineva acasă, de teamă ca ea să nu îi trateze indecent și necivilizat; cum se

apucase ea de băut și cum apăruse în stare de ebrietate în public de nenumărate ori (cu detaliile de rigoare și martori citați); cum maltratase servitorii, până când trei menajere diferite fuseseră nevoite să plece fără preaviz (oferind nume și adrese); cum cheltuise fără măsură banii pe care îi încredințase „soțul” său, insistând în ciuda sfaturilor lui să deschidă o afacere proprie; cum încercase el să se înțeleagă cu ea și să facă lucrurile să meargă, dând dovadă de toată considerația; cum, la scurt timp după nașterea micuței, părăsise căminul conjugal, luând copilul cu ea; cum nu era ea persoana potrivită să aibă custodia fetiței, pentru că se afla în legătură cu persoane de calitate morală îndoielnică, împărțind casa cu doi bărbați necăsătoriți (oferind nume); și câte și mai câte. Erau cinci pagini bine detaliate, dar, după ce se uită pe numai două, nu se mai simți în stare de nimic.

— Nu pot să cred, zise ea cu o voce ciudată.

Îi aruncă hârtia lui Sarah-Jane și se ridică involuntar. În timp ce Sarah-Jane o citea, Sally se duse în fundul livezii; rupse o ramură de măr și o făcu bucăți. Se simțea ca și cum cineva se vârâse în viața ei și îi pătase reputația. Cum putea să spună cineva toate aceste minciuni despre ea? Nu, era imposibil. Nu putea să conștientizeze.

Ce avea să urmeze era și mai grav. O auzi pe Sarah-Jane șocată și se întoarse repede.

Sarah-Jane citea ultima parte a documentului, numită *Cerere*. Sally îl luă și se așeză. Simțea că nu o mai țin picioarele.

> Prin urmare, solicitantul cere: Anularea căsătoriei.
> Custodia copilului, Harriet Rosa, cu efect imediat.
> ...

Era deja prea mult. Sally nu voia să mai citească nimic. Cineva, cineva necunoscut, acest Parrish, un mincinos, un nebun, voia să-i fure copilul.

Harriet stătea în iarbă, la doar câțiva metri de ea, desfăcând și înnodând o bucată de sfoară veche pe care i-o dăduse Webster. Bruin stătea, uitat, lângă ea. Era foarte absorbită, concentrându-se asupra unui lucru atât de extraordinar precum o legătură de sfoară. Sally se ridică, alergă spre ea și o cuprinse într-o îmbrățișare puternică, fiind totuși conștientă de puterea sa și având grijă să nu o rănească, dorindu-și totodată să o strângă tare la pieptul ei.

Harriet acceptă răbdătoare; nu se cuvenea să refuzi o îmbrățișare. Într-un final, Sally îi dădu drumul și o așeză ușor pe iarbă. Harriet apucă sfoara și își reîncepu activitatea.

— Mă duc în oraș, îi spuse lui Sarah-Jane. Trebuie să vorbesc cu avocatul meu. Știu că nu e decât o mare prostie, bărbatul ăsta e

nebun, dar trebuie să discut cât mai repede cu el. Toată povestea e…

— Peste două săptămâni, îi zise Sarah-Jane. La Curtea Regală de Justiție. Așa scrie aici.

Sally luă documentul deși nu-i plăcea să-l atingă. Îl băgă în plic și o sărută pe Harriet o dată, de două, de trei ori și plecă să prindă trenul spre Londra.

Avocatul lui Sally, domnul Temple, un vechi prieten al tatălui ei care o ajutase să-și demareze afacerea, murise în urmă cu un an. În prezent, partenerul principal al firmei era un anumit domn Adcock, pe care nu îl cunoștea prea bine, iar ceea ce știa despre el nu o încânta; dar nu avea timp să se gândească la asta atunci. Era un bărbat tânăr și stilat, genul de persoană care își dorea atât de mult aprobarea celor mai în vârstă și mai importanți decât el, încât le imita ca un papagal părerile, felul de a fi și de a se comporta. Domnul Temple obișnuia să fumeze; ceea ce părea un lucru foarte caracteristic lui. Domnul Adcock fuma și el, dar în cazul lui părea un obicei nenatural. Bineînțeles, Sally nu îl văzuse la clubul său, dar dacă l-ar fi văzut ar fi ridicat din sprâncene la comentariile sale conservatoare – și la faptul că le exprima parcă și mai puternic și mai radical dacă se afla prin preajmă vreun membru onorabil.

Când Sally ajunse la biroul său, îl găsi ocupat cu un alt client, așa că se întreținu cu bătrânul funcționar, domnul Bywater, care lucra acolo de 50 de ani. El îi cunoștea afacerea mult mai bine decât domnul Adcock și, cum era atât de îngrijorată, nu se putu abține să nu îi povestească tot ceea ce i se întâmplase. El ascultă impasibil întreaga poveste. Se temea de limba lui ascuțită, dar se simți mult mai bine după ce termină de povestit.

— Dumnezeule, începu el, de ce nu i-ați spus domnului Temple despre copil?

— Păi… Știți și dumneavoastră cum e, domnule Bywater. Era bolnav și chiar țineam la dânsul. Nu voiam să-și facă o părere proastă despre mine.

— Părerea lui bună despre dumneata era bazată pe inteligența de care ați dat dovadă, și nu pe puritatea dumitale, îi spuse el. Ar fi trebuit să îi spuneți tot. V-ați făcut testamentul? Mă gândeam eu că nu. Cine ziceți că e avocatul individului ăsta? Grant, Murray și Girling. Hmm. Să văd ce reușesc să aflu. Cred că domnul Adcock poate să vă primească acum.

Ascultă puțin la ușă și apoi o deschise anunțând-o pe domnișoara Sally.

Domnul Adcock o întâmpină foarte cordial. Sally își reaminti că era o relație pur profesională; e avocat, a studiat dreptul, nu

contează firea sa.

Îi povesti tot, începând cu Harriet, încercând să fie cât mai explicită. Domnul Adcock o ascultă, devenind din ce în ce mai serios. Din când în când mai nota câte ceva.

— Pot să văd cererea? o întrebă el după ce termină.

O citi în timp ce ea aștepta calmă, fermă, dar emoționată.

— Aceste acuzații sunt foarte serioase, spuse el după ce citi documentul. Vă acuză de părăsirea căminului conjugal, folosirea în interes propriu a bugetului familial, spune că v-a găsit chiar și în stare de ebrietate… Domnișoară Lockhart, pot să vă întreb dacă de obicei consumați alcool?

— Dacă consum alcool? Da, mai beau câte un păhărel de sherry, dar ce Doamne iartă-mă! contează asta?

— Trebuie să discutăm tot. Spre exemplu, acești servitori, despre care se spune că au plecat, dacă stabilim ce s-a întâmplat cu exactitate, pot construi o apărare bună.

Sally se cutremură la auzul acestor cuvinte.

— Domnule Adcock, acești servitori nu există. Nu am locuit niciodată pe – cum zicea acolo? – Telegraph Road, Clapham. Nu am fost niciodată căsătorită cu acest domn Parrish. El a inventat totul. Este o minciună gogonată.

O privi într-un fel familiar: ironic, indulgent, atotștiutor. Era aceeași expresie pe care o mai văzuse și la domnul Temple, doar că acesta avea în spate un umor real și o adevărată cunoaștere a circumstanțelor.

— Cred că ar trebui să mă lăsați pe mine să hotărăsc ce e relevant și ce nu, zise el, zâmbind. Bineînțeles că ne vom axa pe faptul că această căsătorie nu a avut niciodată loc. Dar trebuie să fim pregătiți pentru orice, nu credeți? Ar fi păcat să le lăsăm vreo portiță deschisă. Va trebui să cercetăm fiecare detaliu în parte ca să-l convingem pe judecător că există o explicație complexă pentru întreaga situație. Acum, pentru început…

Scoase o coală de hârtie din sertar și deschise o călimară argintie. Nu avea pe birou decât puțină sugativă și călimara cu cerneală. Sally prefera un birou plin cu cărți, hârtii, creioane, ceară de sigiliu și alte lucruri care să te încurce să-ți faci treaba, așa cum se întâmpla în cazul ei; „gata, își spuse, nu mai face comparații”.

Domnul Adcock îmbibă stiloul în cerneală și îl plimbă delicat pe gaura călimării, să elimine excesul de cerneală.

— Deci, începu el. Când l-ați întâlnit pentru prima dată pe domnul Parrish?

Sally trase aer în piept.

— Până în această dimineață, nu știam nimic despre acest domn Parrish. Nu am auzit niciodată de el. Domnule Adcock, sincer vă

spun, cred că este inutil să pierdem timpul cu acuzațiile acestea absurde. Singurul lucru important este dacă sunt sau nu căsătorită cu el, și nu sunt.

— Da, bineînțeles, îi răspunse domnul Adcock. Acest detaliu este esența apărării noastre. Nu vă îndoiți de asta. El va trebui să aducă dovada că a avut loc o căsătorie și dacă într-adevăr nu există una, așa cum pretindeți dumneavoastră, nu există niciun certificat de căsătorie, nicio însemnare în registrul… St Thomas's Church la Southam în Hampshire. Dar, după cum puteți observa, tendința acestor acuzații este de a demonstra că nu sunteți persoana potrivită care să crească acest copil, și bănuiesc că nu vreți să lăsați această premisă în aer. Sau mă înșel?

— Bănuiesc că nu. Dar îi interzic să sugereze așa ceva.

— Problema este că deja a făcut-o. Tocmai din această cauză trebuie să cercetăm și această acuzație. Nu-mi ascundeți nimic, domnișoară Lockhart!

— Nu am ce să ascund!

— Ați ascuns faptul că aveți un copil, îi reproșă el.

Sally nu răspunse. Apoi oftă îngrijorată.

— Foarte bine, spuse ea. Făcu un efort și își îndreptă spatele. Vă ascult, domnule Adcock. Cu ce începem?

După o oră și jumătate, Sally plecă obosită din biroul domnului Adcock, lăsându-l pe acesta să-și aranjeze notițele, și merse să-și ia la revedere de la funcționar.

— Domnule Bywater, cu ce se ocupă un agent comisionar?

— Asta pretinde Parrish că este? o întrebă domnul Bywater. Să presupunem că avem un tip care lucrează la Indian Civil Service, în Calcutta. Vrea să trimită niște bagaje acasă, dar să știe sigur că ajung la mama lui în Littlehampton. E complicat. Multe pachete. Un agent comisionar are grijă de ele. Sau, să zicem că cineva se duce în Orient pentru prima dată, cu afaceri și vrea să se asigure că mostrele sale, deschizătorul de stânga de sticle pentru sifon pe bază de aburi de dilatație triplă cu flanșă, care cântăresc o tonă și jumătate, ajung în siguranță la Shanghai, ca să-i arate potentatului local cum funcționează. Asta face un agent comisionar. Se ocupă de încărcături, asigurări, depozitare, livrări. Și primește un comision. De aici îi vine și numele. Unii dintre ei sunt pețitori. Adună mai multe bagaje pierdute, le pun pe un vas și le trimit în Bombay. Iau probabil o parte din scrisoarea soțului. O bucată din tortul de la nuntă. Negociază contracte, cumpără sau vând pentru tine, schimbă bani, îți fac rost de pașaport, îți găsesc bilet de tren pentru Siberia și o boxă la Vladivostock MusicHall, stabilesc o întâlnire cu Dalai Lama, te bagă într-o partidă de pocker într-o croazieră de pe

Mississippi, absolut orice. O viață bună. Cu distracții. Apropo, individul are un birou pe Strada Blackmoor. Chiar după Drury Lane.

— Chiar așa? Poate ar trebui să mă duc acolo chiar acum. Să-l iau prin surprindere.

— Faceți asta, iar domnul Adcock va trebui să vă apere într-un proces de omucidere, îi răspunse bătrânul funcționar. Eu vă sfătuiesc să vă țineți la o parte. E mai bine să nu aveți nimic de-a face cu el. Varianta cea mai bună este că nu sunteți căsătorită cu el, n-ați auzit niciodată de el, habar n-aveți despre ce vorbește. Nu-l lăsați să vă provoace. Astfel, el va fi cel nerăbdător.

— Credeți?

— Normal. A fabricat o minciună bine pusă la punct. Depinde de reacția noastră dacă juriul o va crede sau nu. Pe cine a angajat domnul Adcock?

— Ca avocat pledant? Un anumit domn Coleman. Se pare că este foarte bun.

— Avocații Reginei sunt toți buni. Trebuie să fie, dacă nu toate bazele justiției s-ar prăbuși la picioarele noastre, nu-i așa? Nu se poate.

Avocatul Reginei, AR, era un avocat eminent. Domnul Adcock fiind doar un avocat consultant, nu putea să participe la un proces la Curtea înaltă, așa că îi încredință cazul lui Sally acestui domn Coleman. Iar ea avea încredere în el; nu avea încotro.

Cu Jim Taylor plecat în America de Sud (trimisese ultima scrisoare din Manaus și îi spusese că se pregăteau să plece cu un ghid în junglă), Sally nu avea cum să afle mai multe despre afacerile domnului Parrish fără să ceară ajutorul unui agent profesionist. Era evident că Parrish știa foarte multe despre viața ei și îi dădea fiori când se gândea la această persoană care îi cercetase atât de amănunțit trecutul. Aveau toate datele corecte: aleseseră să lovească atunci când era singură, prietenii ei fiind plecați și neputând depune mărturie în favoarea ei; aleseseră o anumită perioadă pentru această căsnicie falsă, când Sally fusese foarte ocupată cu o aventură periculoasă cu un fabricant de arme, și când lăsase puține urme – nimic care să justifice că nu fusese la biserică în acea zi. Și aveau și adresa exactă a afacerii sale, ziua de naștere a lui Harriet, și știau și cât capital avea învestit în acțiuni.

Cea mai importanta întrebare era una pe care nu și-o pusese încă. Dar, în timp ce se depărta de biroul avocatului ei și se îndrepta către Strand, Drury Lane, apărea din ce în ce mai des în mintea ei: „De ce? De ce face asta? Pur și simplu, de ce?”

Inscripția de alamă din spatele ușii de pe Strada Blackmoor nu spunea prea multe, doar că Arthur Parrish, Agent Comisionar,

împărțea clădirea cu G. Simonides, Compania Comercială Anglo-Levantină și cu T. Și S. Williamson, Importatori de Mirodenii. Dar se gândi că era mai bine să nu zăbovească pe acolo: Parrish sigur știa cum arată și…

De fapt, și dacă o vedea, ce? Parcă era vreun infractor. Nu avea niciun motiv să se furișeze, sau să se simtă vinovată. Nebunia asta începuse deja să o prindă din urmă.

Plecă și se duse din nou la Strand. La numărul 223, era un fabricant de pistoale.

— Vreau să cumpăr o armă, îi spuse asistentului mustăcios cam sinistru.

— Un pistol target, domnișoară?

— Un revolver.

Pistoalele target erau ușoare, arme cu un sigur glonț, folosite deseori în interior; raza de eficacitate era de aproximativ nouă metri. Sally avea deja două pistoale de acest fel, dar acum voia ceva mai puternic. Se uită la un Webley Pryse, un Tranter, apoi la un Colt, dar se hotărî în cele din urmă asupra unui British Bulldog: un pistol placat cu nichel, cu 5 gloanțe, puternic și totuși suficient de mic ca să încapă într-o gentuță.

— Să știți că are un recul puternic, domnișoară, îi spuse asistentul. E cam dureros să tragi cu el dacă nu ești obișnuit. Țintiți sub țintă, că, dacă nu, o să ratați complet.

— Aș prefera Colt-ul, dar este prea mare. Acesta este tocmai bun. Mă voi obișnui cu el; am mai tras de multe ori cu arma. Și aș mai vrea o cutie cu 50 de cartușe, vă rog!

Plăti puțin sub patru lire. Asistentul îi împachetă pistolul și cartușele și se miră când Sally îi spuse că le ia cu ea; de obicei, doamnele și domnii preferau să li se livreze cumpărăturile acasă decât să le care pe stradă. Sally nu era genul de persoană care să se simtă importantă, așa că își luă singură pachetul.

Nu mințise când spusese că mai trăsese de multe ori cu arma la viața ei. Tatăl ei o învățase, iar la aniversarea vârstei de 14 ani îi făcuse cadou un pistol Belgian mic. Bineînțeles că nu îi spusese asistentului, dar împușcase două persoane. Prima dată se întâmplase pe când avea 16 ani sub amenințarea bărbatului care îi omorâse tatăl, liderul unui societăți chineze, numit Ah Ling. Era pe jumătate olandez, și sub numele de Hendrik van Eeden făcuse contrabandă cu opiu în vasele domnului Lockhart, fără ca acesta să știe. Sally îl împușcase într-o birjă lângă East Indian Docks, pentru a-și salva viața. Nu știa dacă îl omorâse sau nu, căci fugise speriată, iar corpul bărbatului nu fusese niciodată găsit. Bănuia că reușise să scape și se întorsese în Orient.

A doua oară voise să răzbune moartea lui Frederick Garland.

Trăsese un glonț în mecanismul de la Steam Gun, îngrozitoarea armă inventată de fabricantul de arme Axel Bellmann, dorind să-l omoare și să moară și ea odată cu el. Din fericire, ea era încă în viață. Același lucru nu putea fi spus și despre Axel Bellmann. După șocul produs de moartea lui Bellmann, își jurase să nu mai lupte niciodată, să nu mai lase violența altora să o ispitească spre răzbunare.

Dar se părea că nu se putea opri. Înainte ca acest caz să ajungă la judecată, trebuia să călătorească mult, să culeagă multe informații; nu voia să o găsească nepregătită dacă s-ar fi văzut nevoită să și lupte.

Dar din nou: „De ce? Ce vrea? Ce i-am făcut? De ce? Cine e?”

Capitolul 2

Jurnalistul

Mult mai departe de Twickenham, de-a lungul râului, în jos, se afla London Docks, unde, cam în același timp în care Sally se pregătea de culcare, tocmai ancora un vapor cu aburi numit *Haarlem.* Pasagerii veneau din Rotterdam. Conform regulamentului, un angajat de la vamă se îmbarcase la Gravesend, dar acești pasageri nu aveau prea multe de declarat. Fusese o călătorie neplăcută. Toți erau săraci, mulți dintre ei erau înfometați, iar unii – bolnavi.

Deschiseră pasarela, iar mulțimea începu să-și strângă lucrurile și să alunece pe pietrele ude de pe doc. Femei cu basmale pe cap, bărbați bărboși cu bonete înalte, mai erau doi sau trei cu pălării ponosite de blană, pantaloni cârpiți și ghete uzate; cu bagajele lor – o cutie de canon legată cu sfoară, o saltea împachetată, lucrușoare îngrămădite într-o pătură, un coș ticsit cu haine, o oală, un ibric… Coborau rând pe rând de pe vas și mergeau cu atenție prin doc către felinarul de lângă poartă. Un muncitor de pe doc se întoarse către tovarășul său și îl întrebă:

— Ce tot zic ăștia, Ben?

— Adică în ce limbă vorbesc? Idiș, Sam.

— Idiș? Și unde se vorbește asta?

— Păi, mai ales pe Strada Cable. Sunt evrei, frate. Cred că vin din Rusia sau cam așa ceva. Da tu ești chiar așa picat de pe lună?

Primul bărbat se întoarse să se uite la gloata de refugiați. Încă mai coborau din vapor – câți or fi intrat acolo? – o sută, poate chiar mai mulți și încă mai coborau. Un copilaș de cinci ani se chinuia să care un coș greu într-o mână, trăgând după el un alt țânc somnoros de vreo trei anișori, în timp ce mama lor, cu un șal pe umeri, strângea la piept un bebeluș și târa câteva lucruri împachetate la nimereală în zdrențe. Mai era un bătrân în dureri, cu un picior inflamat ce se sprijinea pe o cârjă. Doi bărbați cărau o femeie bătrână, prea bolnavă ca să se miște. Fețe puternice îți săreau în ochi: o tânără cu doi ochi negri incredibil de frumoși; un bărbat slab cu o expresie de șiretenie fără pereche; un copil bolnav cu o privire pierdută; o femeie solidă, atât de veselă încât îi molipsea pe toți ceilalți cu fericirea ei; un bărbat tânăr, cu barba roșie și ochi străpungători, vizibil bolnav de ftizie; un altul într-o haină ruptă și o pălărie de blană murdară, cu o barbă mare, albă și păr creț, cu o față de sfânt mărinimos; un oportunist cu privire oacheșă, nu prea bine ras, cu o căciulă neagră și o haină cu guler de blană.

Muncitorii de pe doc îi priviră în timp ce se îngrămădeau spre poartă, la felinar, unde dădură peste un polițist care le oferea indicații, încerca să le explice ceva celor din față.

— Adrese? Tu – ai – adresă unde să mergi? Trebuie să ai o adresă. O – foaie – de hârtie. Nume – și – adresă. Unde să te duci. Pricepi ce zic?

Sărmanul bărbat în palton vechi, a cărui soție palidă ținea în brațe un copil mic și încerca să țină sub control un altul, găsi în cele din urmă o bucată de hârtie.

— Strada Fashion, citi polițistul. Bine. Mergi în sus pe Strada Dock sub podul de cale ferată și tot în față, e la vreun kilometru pe dreapta. Următorul!

După ce arunca o privire scurtă pe adresele lor, le dădea drumul în oraș. Cam o duzină de oameni – familie sau prieteni – îi așteptau în fața porților, uitându-se nerăbdători sau emoționați la nou veniți. Cei care nu aveau o adresă inteligibilă erau trimiși la Adăpostul Evreilor de pe Strada Leman, aproape de port.

Printre pasageri erau și două fete care călătoreau singure, iar agitația lor îi atrase atenția unei femei cam la vârsta a doua, îmbrăcată într-o haină de blană. În timp ce se îndreptau speriate către poartă, sub privirile bărbatului cu barbă roșie, ea le făcu semn, le luă prietenește de mână și le vorbi în idiș. Puțin cate puțin, rândurile de imigranți se împrăștiară pe porțile portului, strecurându-se în marea agitație de oameni din East End.

Întrucât astfel de scene erau încă noi în Portul Londrei, muncitorul de pe docuri nu știa de unde veniseră pasagerii. Imigranții fuseseră nevoiți să plece din cauza primelor pogroame, atacurile sângeroase împotriva evreilor în Rusia, care izbucniseră aprig în 1881.

Prima familie din rând venise din Kiev. Soțul era negustor. Îi distruseseră magazinul, iar după ce îi furaseră bunurile, le împărțiseră unei mulțimi de oameni disperați, totul sub privirile indiferente ale soldaților ruși. Bătrânul cu piciorul umflat era croitor, tot din Kiev; fusese obligat să se târască pe străzi în fața unei gloate batjocoritoare, în timp ce îi prădau casa, iar soția sa zăcea bătută într-un șanț. Bătrânul cu păr creț era un învățat din Berdichev. Toate cărțile sale fuseseră rupte și arse în fața lui, și când încercase să le salveze, un cazac înarmat îl amenințase.

Unul câte unul, fiecare familie în parte își strânseseră lucrurile și se mutaseră spre vest, încurajați de scrisoarea vreunui văr din Londra, unui frate din America sau vreunei surori din Huli, care promitea să-i găzduiască; sau doar cu speranță în suflet. Mulți erau mânați de siguranța că mai știau pe cineva – un prieten sau un

vecin, prietenul unui prieten – care avea și el o astfel de scrisoare, poate chiar și puțini bani, și care refuzaseră să fie descurajați de avertismentul Consulatului Britanic conform căruia Anglia era deja plină de bărbați șomeri, și că ar fi fost mai bine să flămânzească în Rusia decât să moară de foame în Londra.

Așa că se duseseră la gările din Moscova sau din Sankt Petersburg, se urcaseră în trenurile care treceau prin Polonia sau Austro-Ungaria, ca să ajungă la Hamburg, Rotterdam sau Liban, unde își cheltuiseră ultimii bani pe un bilet de vapor. Unii aranjaseră pentru un bilet dus-întors spre Sankt Petersburg, și plătiseră un curier care să-i ajute în port și la vamă, și să-i ducă până la Adăpostul Evreilor la sfârșitul călătoriei. Pentru unii, destinația nu era Londra, deci curierul urma să-i ducă cu trenul în Liverpool, de unde aveau să ia un alt vapor către New York.

Iar odată ajunși, lefteri și fără să știe o boabă de engleză, singura perspectivă era sărăcia lucie și munca până la epuizare.

În anii următori veniseră mii și mii, fiecare cu povestea lui; dar povestea care ne interesează pe noi este cea a lui Sally Lockhart, așa că individul pe care îl vom urma acum este tânărul bărbat cu barbă roșie, bolnav de ftizie.

Nu era rus, ci neamț și îl chema Jacob Liebermann. Era de profesie jurnalist, cu convingeri socialiste, și reușise să fie cu un pas înaintea poliției și să fugă din Berlin – sau cel puțin așa crezuse el. De fapt, aceștia de-abia așteptau să scape de el. În Berlinul lui Bismarck, evreii erau tolerați atâta timp cât nu deranjau pe nimeni și făceau afaceri impozitate de stat. Socialiștii nu erau absolut deloc tolerați. Liebermann scrisese mai multe articole în ziarele socialiste din celelalte orașe germane și încercase să se afirme și în dezbaterile publice, deși avea tot timpul trac. Dar întrecuse măsura într-un articol în care vorbise despre rolul bancherului personal al lui Bismarck în mai multe măsuri anti-liberale luate de Parlamentul german, așa că îi dăduseră de înțeles că ar fi fost mai bine să plece din țară.

Asta și făcu, iar pe drum primise o misiune de la bărbatul pe care se ducea să-l vadă acum; așa că își aruncă rucsacul pe umăr, își ridică gulerul, merse cu fața în pământ și începu să-și facă drum spre Soho, oprindu-se din când în când sub un felinar să consulte o hartă micuță.

Într-un subsol: cald, uscat, bine luminat și mobilat cu o colecție de bănci și scaune inconfortabile și multe etajere cu cărți. La un capăt era o platformă rudimentară cu o masă și două scaune. În partea de sus a unui perete, era un rând de ferestre prin care ar fi trebuit să se vadă picioarele pietonilor, asta dacă ar fi fost luminată

strada ca să le facă vizibile, și dacă sticla n-ar fi fost de-a dreptul jegoasă pe dinafară și complet aburită pe dinăuntru.

În acel moment răsuna în cameră un discurs în patru limbi – engleză, polonă, germană și idiș. Oratorul de pe platformă, un om plin de entuziasm, îmbrăcat într-un gheroc, dădea cu pumnul în masă, urlând în idiș; celelalte limbi erau vorbite de vreo treizeci de bărbați care stăteau pe jos, ascultând, punând întrebări, țipând, dezbătând, fumând, încuviințând, sau chiar (doi dintre ei) jucând șah.

După înflăcărarea din vocile lor, oricine ar fi crezut că este vorba despre o întâlnire între anarhiști, care nu reușesc să se pună de acord despre cât de multă dinamită să pună în bomba pe care o pregăteau. De fapt, îi legau alte credințe, și îi detestau pe anarhiști. Aceasta era o ședință a Ligii a Asociaților Social Democrate și discutau despre noul ziar pe care urmau să-l lanseze, încercând să stabilească în ce limbă să-l publice: idiș, germană, polonă sau rusă. După estimările lor, puteau scrie ziarul în oricare dintre cele patru limbi întrucât existau deja destui exilați, asta pe lângă valurile de oameni care veneau în fiecare săptămână. Aveau argumente în sprijinul fiecărei limbi, fiecare fuseseră discutate cu bune și cu rele; dar niciuna nu părea să aibă câștig de cauză. Chiar ajunseseră la un punct mort?

În cele din urmă se auzi o șoaptă:

— Întreabă-l pe Goldberg. Vezi ce spune și el. De ce nu-l întrebăm pe Goldberg? El are mereu ceva bun de spus. Noi l-am fi întrebat de mult. Vezi ce spune Goldberg…

Nu durǎ mult până ce această întrebare acapară întreaga reuniune și se întoarseră spre spatele camerei, unde stătea numitul Goldberg.

Era un bărbat incredibil de chipeș pe la vreo douăzeci și ceva de ani: avea un păr negru bogat, un nas bine conturat și doi ochi negri pătrunzători. Era voinic, lat în umeri ca un docher și avea pumnii unui boxer. Stătea la masă cu o mulțime de hârtii împrăștiate în fața lui, scriind furios, împungând stiloul în călimara cu cerneală cu o energie sălbatică, fără să țină seama de picăturile care curgeau pe masă, hârtie sau chiar pe mâinile lui. Fuma o țigară, parcă înfiptă între dinți.

Se uită în sus, conștient că dezbaterea se terminase, iar unul dintre bărbații din spatele camerei îi spuse în idiș:

— Tovarășe Goldberg, nu ne putem hotărî. Argumentele pentru polonă par incontestabile până le aud pe cele pentru germană, iar argumentele pentru rusă te lasă fără cuvinte, deși știu în sinea mea că -ar cuveni ca ziarul să fie scris în idiș. Dar…

Imediat se porniră cinci voci să-l acopere, dar țipă și el suficient

de tare încât să se facă auzit și continuă:

— Tu n-ai spus nimic! Spune-ne părerea ta: în ce limbă ar trebui să publicăm ziarul?

Goldberg își scoase țigara din gură, presără scrumul și răspunse simplu:

— În engleză.

Zumzetul se înteți și mai tare. Goldberg părea să se fi așteptat la asta pentru că începu din nou să scrie în grabă. Un bărbat din preajma lui îndreptă degetul amenințător spre el, susținându-și punctul de vedere cu atâta hotărâre, încât aproape că dărâmă călimara cu cerneală. Goldberg se dădu mai aproape ca să-l audă, mutând călimara cu mâna stângă, continuând să mâzgălească cu cea dreaptă. Apoi îi răspunse în câteva cuvinte; nu lăsă o clipă stiloul din mână până ce ajunse la sfârșitul paginii, când o dădu la o parte și începu alta.

Dezbaterea continuă până ce în cele din urmă președintele se sătură. Bătu cu ciocanul în masă, cerând liniște:

— Tovarăși! Tovarăși! Dezaprobările și dezbaterile stau la bazele socialismului democratic, dar așa cum avem dreptul la declarații avem și dreptul la replică! Prietene Goldberg, ne-ai putea explica de ce preferi engleza?

Vorbise în idiș, iar Goldberg îi răspunse tot în idiș. Vorbi cu o voce rece și puternică.

— Am trei motive, începu el.

Toți se întoarseră să-l privească și să-l asculte.

— În primul rând, suntem în Anglia. Unii dintre noi ne dorim să ne întoarcem în locurile natale, alții vor să meargă în Palestina, alții în America, dar vreți să vă spun eu unde veți muri și unde veți fi înmormântați cei mai mulți dintre voi? În Anglia, dragi tovarăși. Copiii copiilor voștri care se vor naște aici se vor considera englezi și nu vor ști nici polonă, nici germană, nici rusă. Este firesc ca un ziar în polonă să aibă o circulație din ce mai scăzută. La fel și în cazul limbii idiș, în plus, alt dezavantaj ar fi că limitează circulația pentru evrei. Adică mișcarea noastră este una exclusiv evreiască? Vreți să-mi spuneți că socialismul a fost inventat să-i avantajeze pe evrei și să-i excludă pe cei care nu sunt evrei? Eu eram de altă părere, camarazi. Dar mă uit acum în camera asta și, dacă ar fi să mă uit la mai multe întâlniri de același tip, aș vedea același lucru – ce anume? Toți suntem evrei. De ce să-i excludem pe ceilalți? Da, e adevărat, nu aveți o clauză de excludere, nu, voi pur și simplu hotărâți să tipăriți scrierile în idiș. Prieteni, dacă asta înseamnă socialism, mie nu-mi place. Ar trebui să primiți cu brațele deschise oameni talentați și hotărâți, din comunitatea în care trăiți, iar singurul mod prin care puteți face asta este publicând ziarul în

limba engleză. Ar trebui să primiți cu brațele deschise oameni talentați și hotărâți chiar dacă sunt femei. De fapt…

Nu mai apucă să termine pentru că fu acoperit de un val de proteste și contraproteste, dar Goldberg se gândise deja la asta și rânji, așteptând să se liniștească apele. În cele din urmă continuă:

— Nu trebuie să existe distincții. Acesta este primul motiv. Al doilea este și mai simplu; e evident că, oricum s-ar numi acest ziar, eu o să scriu majoritatea articolelor și eu am de gând să scriu în engleză. Iar voi nu aveți resursele necesare ca să angajați un traducător. În plus, cea mai bună metodă prin care să-ți îmbunătățești engleza este să scrii în engleză.

— Dar engleza ta este foarte bună, tovarășe Goldberg, spuse o voce timidă.

— Bineînțeles, engleza mea este impecabilă, răspunse vesel Goldberg. Eu vreau să îmbunătățesc engleza cititorilor mei.

Mai mulți râseră.

— Și care este cel de-al treilea motiv? întrebă cineva.

— Vai, cel de-al treilea motiv este cel mai convingător dintre toate. De fapt, odată ce îl veți auzi, nici nu veți mai putea concepe altă variantă. Pe mine vă spun sincer că m-a convins complet. Din păcate, am uitat care era.

Urmară câteva rânjete și multe râsete; Goldberg știa foarte bine cum să controleze o audiență, iar acum îi avea de partea lui. Normal că vor mai bombăni și se vor mai împotrivi câțiva, dar știa că avea câștig de cauză.

— Eu propun ca sugestia tovarășului Goldberg să fie acceptată, spuse un bărbat mai în vârstă cu o pălărie ponosită, deși mie îmi va fi foarte greu căci voi fi nevoit să citesc fiecare cuvânt pe litere.

— Dar nici măcar nu am discutat propunerea! spuse un altul. Dacă tovarășul Goldberg vrea să arunce toate tradițiile noastre pe fereastră și să ne transforme în englezi, eu zic să discutăm mai pe îndelete. În primul rând…

În timp ce social-democrații începură să se delecteze din nou, dezbătând o chestiune deja epuizată, Goldberg își reaprinse o țigară, înainte să înmoaie iar stiloul în cerneală și să își continue notițele.

Camera era atât de aglomerată și de zgomotoasă încât nimeni nu observă când se deschise ușa și o figură subțire se strecură înăuntru. Tânărul cu barbă roșie de pe vas cu rucsacul în brațe aruncă o privire în încăpere, clipind des din cauza fumului gros. Îl întrebă ceva pe bărbatul care stătea cel mai aproape de el și, după ce se uită spre colțul pe care acesta îl indică, își făcu loc printre scaunele îngrămădite, spre masa la care era așezat Goldberg. Acesta, cufundat încă în scrierile lui, nici nu-l observă.

În cele din urmă tânărul tuși și spuse:

— Tovarășe Goldberg?

— Da? răspunse Goldberg fără să ridice privirea.

— Numele meu este Jacob Liebermann, camarade. Chiar astăzi am ajuns în Londra. Eu…

— Liebermann! Dumnezeule, cât mă bucur să te cunosc! Articolul tău din *Arbeiter Freind*… O scriere absolut minunată! Vino și ia un loc.

Dădură mâna și îi trase un scaun. Liebermann se așeză, încercând să ascundă emoția de pe fața sa. Să fie citit și lăudat de marele Daniel Goldberg! Dar acum Goldberg se uită mai atent la el și își dădu țigara la o parte.

— Se vede că nu te simți bine, îi spuse el încet. Ce ai? Ftizie?

Liebermann îi făcu semn că da. Părea la capătul puterilor.

— Bine, hai să ieșim din camera asta plină de fum. Oamenii ăștia o să se certe până la miezul nopții, spuse Goldberg. Vino cu mine. Am o cameră sus. Dă-mi mie rucsacul.

Își strânse toate hârtiile, își arunca rucsacul pe umăr, își puse stiloul între dinți, puse capacul la călimară și își făcu loc printre mulțime. Liebermann îl urmă îngrijorat.

— Munca mea… începu Liebermann în timp ce își făceau drum pe scări, Larousse mi-a dat mesajul tău… După ce am plecat din Berlin, am mers în Letonia… Am vești…

— Îmi amintesc. Bine. Atunci spune-mi.

— Tovarășe Goldberg, există o conspirație împotriva evreilor. Sunt sute de evrei, poate chiar mii, adunați la frontiere – fără bani, fără documente… Cei care au bilete se îngrămădesc în gări sau în porturi…

— Da, știu asta. Ce vești ai?

— Asta urma să-ți spun.

— Păi, spune mai repede. Asta a fost singura problemă cu activitatea ta, dacă îmi permiți să-ți spun; nu ai început-o suficient de repede. Trebuie să spui toată povestea în prima propoziție. Dezbaterile sunt diferite, eseurile sunt diferite, schițele de călătorie și alte lucruri de genul acesta sunt diferite, dar, dacă vrei să dai vești, le spui în prima propoziție. Restul sunt detalii, context, explicații, dezvoltare… dacă vrei, poți să le și omiți. Știu tot ce ține de frontiere, pașapoarte și bani lipsă. Spune-mi povestea acum, într-o singură propoziție.

— Bărbatul care controlează tot este cunoscut sub numele de Tzaddik-ul și e în drum spre Londra.

— Deja e mai bine. Vom face un jurnalist din tine. Aici…

Ajunseseră la o ușă pe palierul micuț de la etajul al doilea. Goldberg o deschise și îl lăsă pe Liebermann să intre și aprinse o

lampă cu ulei. Liebermann se prăbuși în cel mai apropiat scaun, tușind. Goldberg se uită la el; avea obrajii roșii și ochii alarmant de strălucitori. Își dădu rucsacul jos, făcu loc printre cărți și rapoarte pentru hârtiile pe care le adusese și îi turnă lui Liebermann un pahar de brandy.

— Deci ce știi despre bărbatul ăsta, Tzaddik-ul?

Liebermann luă paharul, închise ochii și sorbi din lichidul care îi încălzi gura și gâtul.

— Prima oară am auzit despre el în Riga, începu Liebermann. Eram cu un camarad care îmi arăta sediul unei organizații numite Aliens' Registry Bureau of the British Counsulate.

— Nu exista așa ceva, îl întrerupse Goldberg. E o invenție.

Scoase călimara cu cerneală și stiloul din buzunarul de la haină. Puse pe jos sub o piatră hârtiile cu care venise, desfăcu călimara și începu să scrie în timp ce Liebermann vorbea:

— Asta am aflat și eu. M-am dat drept un evreu rus și le-am spus că vreau să vin în Anglia. Oamenii de acolo – englezi – mi-au pus o serie de întrebări, s-au uitat la documentele mele, m-au pus să plătesc o taxă și mi-au scris numele într-o carte. Mi-au zis că am reședința garantată în Londra pentru trei luni. Erau mai multe persoane acolo; unii nu puteau plăti, nu mai aveau bani. Mai trecuseră prin astfel de proceduri de când plecaseră din Kiev. O taxă de trecere în Moscova, un permis de înregistrare în altă parte, o anumită ștampilă în pașaport la frontieră – și tot așa; la fiecare pas trebuiau să-i plătească ceva cuiva.

— Lui Tzaddik, concluziona Goldberg.

— Da. Camaradul meu mi-a spus câte ceva despre el. Se pare că oamenilor – evreilor – le e frică de un personaj misterios, cunoscut sub numele de Tzaddik; ca și cum toate nenorocirile care s-au abătut asupra lor – toate piedicile, fraudele și persecuțiile – erau din pricina acestui om. Dar vezi tu, sunt superstițioși, cred că... nu e om. De la saturile din *shtetl* până la mahalalele din Varșovia, București și Viena, toți vorbesc despre Tzaddik ca despre un demon, ceva supranatural. Spun că are servitor un *dybbuk:* un drac împielițat care îl ascultă orbește. Îi zic Tzaddik – cel drept, sfânt și binecuvântat – ca să țină răul la distanță, un fel de glumă disperată. Când i-am auzit prima dată vorbind despre asta, mi s-a părut o prostie: la ce să te ajute superstițiile? Dar acum... Ei bine, după ce l-am văzut cu ochii mei... Cred că au dreptate.

— S-a întâmplat în felul următor: tovarășul meu din Riga m-a dus la o magazie la docuri care avea vedere la prova unui vapor. Era noaptea târziu; docurile fuseseră închise mai devreme în acea seară. Dacă ne-ar fi prins cineva, ne-ar fi băgat la închisoare. Ne duseserăm să-l vedem pe Tzaddik îmbarcându-se pe vapor. Era un

adevărat secret; de obicei, nu-l vede nimeni pentru că obișnuiește să călătorească noaptea. Am așteptat până după miezul nopții și apoi o trăsură a tras lângă bord.

— Era o birjă mare, elegantă, bine construită. De unde stăteam noi nu puteam să vedem cum îl descarcă, dar…

— Cum adică să-l descarce? îl întrerupse Goldberg.

— Ajung și la asta. După ce trăsura se dădu la o parte, el deja stătea la provă, târât de doi marinari și împins de doi bărbați. Era într-un scaun cu rotile. E foarte gras. Un servitor din apropiere ținea un covor sau ceva de genul. Și – nu mă interesează dacă mă crezi sau nu – am văzut *dybbuk*-ul.

Goldberg își ridică privirea. Fața lui Liebermann era preocupată și aproape că își terminase brandy-ul. Goldberg îi mai turnă un pahar, iar Liebermann continuă:

— O umbră micuță ca de pisică – de mărimea unei pisici –, dar umană. Un pitic, precum cei pe care se zice în poveștile de demult că-i făceau vrăjitorii medievali. Țopăia și mergea în urma lui pe provă…

Închise ochii și oftă, tremurând.

— În fine, l-au îmbarcat și apoi au ridicat și trăsura cu o macara. Iar eu și camaradul meu am plecat și am venit la Rotterdam. Și acolo am auzit despre Tzaddik. Eram la bordul vasului în noaptea în care am plecat. Eram pe punte – aerul de sub ea era mizerabil și plin de fum – și stăteam în spatele unui bărci, încercând să mă încălzesc, când am auzit doi bărbați vorbind. Motorul vaporului se întorcea și simțeam vibrația batardoului în spatele meu – așa îi spune? Era aproape de coșul de fum și vedeam luminile orașului în spatele șopronului de la vamă. Eram ghemuit acolo sub mantaua de ploaie și am văzut contururile celor doi bărbați, înclinându-se peste balustradă. Vorbeau în engleză.

Unul din ei spuse:

— Cincizeci și șase de pasageri, fiecare câte cinci guilderi. Adică două sute optzeci de guilderi. Îmi datorezi zece la sută – douăzeci și opt. I-am recunoscut vocea: era angajatul care le ștampilase documentele pasagerilor de pe vapor.

Celălalt bărbat îi zise:

— N-ai spus niciodată zece la sută. Era vorba de cinci la sută.

Angajatul îi răspunse:

— A crescut prețul. E ultima tură pe care mai puteam s-o facem așa din Rotterdam; autoritățile încep să-și ceară partea. Trebuie să-mi scot și eu profitul. Ori îmi dai zece la sută, ori mă duc la Tzaddik.

Celălalt bombăni, dar îi dădu câteva monede. Apoi spuse:

— Din cate am auzit eu, Tzaddik este în Rusia. Acolo te duci și

tu?

— Vine și el încoace, îi răspunse angajatul. E în drum spre Londra. Toate lucrurile sunt puse la punct.

Al doilea bărbat zise:

— Dacă nu mai putem să folosim șmecheria asta, ce ne facem?

Angajatul îi răspunse:

— Când ajungi în Londra, du-te la un bărbat pe Strada Blackmoor. Domnul Parrish. Îți va spune el ce și cum.

— N-am mai auzit ce a spus cel de-al doilea bărbat, pentru că suflă fluierul vaporului. I-am văzut dând mâna și apoi angajatul a plecat. Celălalt bărbat a mai rămas acolo până ce vasul s-a depărtat de port și apoi a coborât. Cât despre mine, mi s-a făcut rău de mare.

Se opri și se cufundă la loc în scaun. Goldberg rămase gânditor, făcând tot felul de speculații cu o privire intensă.

— Parrish ai zis? întrebă el. De pe Strada Blackmoor?

— Asta am auzit. Doar atât. Îmi pare rău, Goldberg, dar nu l-am putut urmări după ce am coborât de pe vapor. Eram istovit. Așa că nu știu mai multe despre acest Parrish… Ție îți spune ceva numele ăsta?

— Aaa, da, îi răspunse Goldberg. Am auzit vorbindu-se despre domnul Parrish. Dar nu știam că are de-a face cu povestea asta… Liebermann, este foarte interesant ce-mi spui tu aici. Îți rămân dator.

Liebermann avea ochii închiși. Nu era niciun foc în cameră și era cam răcoare. Goldberg luă păturile de pe pat și îl înveli. Se uită lung la țigările sale, dar se mulțumi să țină în gură una neaprinsă; apoi își ridică gulerul de la haină, își puse fularul la gât și începu să scrie.

Capitolul 3

Registrul de căsătorii

În dimineața următoare, după ce îi spuse lui Sarah-Jane să fie cu ochii pe Harriet și lui Ellie să nu deschidă nimănui, Sally plecă la biroul său din City.

Ca să ajungi la biroul ei din vârful unei clădiri vechi pe Bengal Court, nu departe de St Paul's, trebuia să urci trei etaje înguste. Împărțea clădirea cu un agent de asigurări, cu un confecționer de ochelari, un importator de tutun, un agent pentru un producător american de mașinării de dactilografiere și cu sediul *Tricycling Gazette.* Era un loc aglomerat, dar vecinii erau prietenoși; deși gândul că oricare dintre ei ar putea fi cel care o spionează nu-i dădea deloc pace. Cum altfel să știe Parrish atât de multe dacă nu era înconjurată de spioni?

Margaret Haddow era deja acolo când ajunse ea. Era cu un an sau doi mai tânără decât Sally, dar din cauza înfățișării sale ciudate, cam sobre și a firii sale terne, părea mai bătrână. Sally avea încredere în ea. Secretara lor, Cicely Corrigan, era din Bromley, și o avea în grijă pe mama ei infirmă, așa că de obicei întârzia puțin.

— Avem multă treabă azi? întrebă Sally punându-și în cuier capa și pălăria.

— Nu prea, îi răspunse Margaret. Trebuie să citim acele acțiunile miniere sud-americane până mâine și aș vrea să ne uităm împreună peste dosarul domnului Thompson. Apoi trebuie să mă întâlnesc cu doamna Wilson pe la trei. Mă gândeam să ne uităm puțin și peste depozitele de aur din Australia – cred că vor crește.

— Poți să lași astea pentru mai târziu și să mă ajuți cu ceva?

— Da, sigur. Despre ce e vorba?

Sally îi povesti tot. Nici acum, după ce spusese această poveste de atâtea ori, nu părea mai credibilă. Margaret știa despre Harriet și fusese în vizită la Orchard House de mai multe ori, iar reacția ei fu mult mai compătimitoare decât cea a avocatului sau a bătrânului funcționar.

— Este absolut îngrozitor! spuse ea. Cum să te ajut? Vrei să depun mărturie la proces? Tu spune-mi, că eu fac orice.

— Eu sper să nu se ajungă la proces, îi răspunse Sally. Sper să aflu ce vrea individul acesta de la mine, înainte să se ajungă la judecată. Dacă obțin mai multe informații, voi ști cum să-l înving. Azi mă duc să mă uit la registrul de căsătorii de la biserică – am un tren în patruzeci de minute –, dar trebuie să aflu mai multe despre Parrish. Ai putea să te duci tu la biroul lui?

— Sigur! Ce vrei să fac? Să-l împușc?

Sally zâmbi.

— Nu încă. Dar dacă ai putea inventa o poveste plauzibilă – vreun comision pentru el – și să vezi ce poți afla despre afacerea lui… Orice. Nu știu ce să-ți spun să cauți, pentru că nu știu nimic despre el. Orice reușești să afli ne va fi de ajutor.

Până la prânz ajunse cu trenul la Portsmouth și luă o trăsură până la Parohia St Thomas din Southam. Era o suburbie banală din Portsmouth: case de cărămidă cu grădini plictisitoare, un șir de magazine prăfuite, o porțiune păduroasă lângă șina de cale ferată. Biserica nu era mai veche de cincizeci de ani: destul de bătrână încât să fie cam murdară, dar nu îndeajuns de bătrână încât să fie și interesantă. Și parohia arăta la fel.

Servitoarea îi spuse că parohul, un anumit domn Murray, tocmai lua prânzul și o rugă să se întoarcă peste o jumătate de oră. Sally fu de acord și se duse în biserică să piardă timpul. Era o construcție gotică convențională nu prea frumoasă și singurul lucru interesant era lista foștilor protopopi de pe perete. Southam mai avusese alți cinci parohi.

Actualul, domnul Murray, intrase în funcție doar în urmă cu un an; nu fusese acolo la presupusa nuntă. Parohul de pe vremea aceea se numea Beech.

Când consideră că domnul Murray își terminase prânzul, se întoarse la parohie. Servitoarea o conduse într-un birou, iar domnul Murray se ridică și îi întinse mâna. Era înalt, slab, de vârstă mijlocie și cu o figură severă.

— Mă întrebam dacă m-aș putea uita pe registrele parohiei, zise ea.

— Presupun că știți că cele mai vechi sunt din 1832, îi răspunse domnul Murray. Dacă vreți să aflați mai multe despre strămoșii dumneavoastră, mă tem că nu vă vor fi de prea mare ajutor.

— Vreau doar să văd registrul de căsătorii, îi zise Sally. Din 1879. Domnule Murray, ce fel de parohie este aceasta? Este un loc liniștit?

— Foarte variat. Este o congregație mică – prea mică. E multă agitație. Oamenii parcă nu au stare zilele astea; nu mai rămân în locurile natale. La ultima mea parohie – la țară – puteam să mă plimb prin sat liniștit și îi știam pe toți cei cu care mă întâlneam pe drum, familiile lor și toată povestea vieții lor. În parohia asta, să mă plimb toată ziua pe stradă și de-abia dacă recunosc o față cunoscută.

— Predecesorul dumneavoastră, domnul Beech – s-a pensionat?

Urmă o tăcere ciudată.

— De ce întrebați? spuse el.

— Voiam să știu mai multe despre o căsătorie care a avut loc aici, în 1879. Dacă există în registru, vreau să-l întreb dacă și-o amintește.

— Înțeleg. Da, s-a pensionat. Mi-e teamă că nu vă pot da adresa dumnealui.

— Nu puteți?

— Nu o știu, răspunse el scurt. Dacă doriți să vedeți registrul, vă poftesc în biserică.

Se ridică și deschise ușa. Ieșiră din parohie, traversară o grădină lungă și prăfuită până la intrarea laterală a bisericii.

În lumina cenușie a amiezii și în mirosul greu din sacristie, scoase un teanc de cărți dintr-un sertar și le puse pe masă.

— Ați spus că vreți registrul de căsătorii, zise el întinzându-i o carte mare, verde, cu acel titlu pe copertă. Acesta e în folosință din 1832. Orice căsătorie oficializată în biserică este trecută aici. Ce dată vă interesează?

— 1879, îi spuse. Ianuarie. Se încheie multe căsătorii aici, domnule Murray?

— Două sau trei pe săptămână. Bănuiesc că nu sunt prea multe. Uitați aici.

Îi întinse cartea deschisă. Erau două formulare pe o pagină, cu un spațiu liber în care trebuiau notate detalii despre fiecare nuntă. În cazul primei căsătorii de pe pagină, observă Sally, mirele, neștiind probabil să scrie, se semnase cu un X tremurat. Nici scrisul soției sale nu era mai precis.

Se uită la cea de-a doua: unde era scris numele ei.

Pe 3 ianuarie 1879, Arthur James Parrish se căsătorise cu Veronica Beatrice Lockhan. I se tăie brusc răsuflarea, dar, se controlă și continuă să citească. În dreptul vârstei era trecut doar *Major* la amândoi, dar după ce ne uită și la celelalte căsătorii, văzu că asta era procedura standard. La *Loc de muncă* el era trecut drept agent comisionar și erau înregistrați cu reședința la parohia din Southam. În coloana *Numele și prenumele tatălui* la ea era doar o bară, la fel ca și la locul de muncă al tatălui. Numele tatălui lui era James John Parrish și era funcționar public.

— Nu este trecută nicio adresă? întrebă ea. Nici măcar una a vreunui martor?

— Nu. Lucrurile astea nu se scriu.

— Deci vreți să-mi spuneți că martorii aceștia pot fi oricine? Le recunoașteți cumva numele?

Numele martorilor erau Edward William Sims și Emily Franklin. Domnul Murray îi făcu semn că nu.

Dar nu exista niciun dubiu în privința scrisului ei. Era într-adevăr semnătura ei. Sau o falsificare foarte bună. Trebuie să fi

obținut cumva un document legal, având în vedere că de obicei se semna Sally; dar erau V-ul și B-ul ei și Lockhart scris neglijent, în grabă. Restul detaliilor, în afara însemnărilor lui Parrish, erau scrise de parohul Beech.

— Există posibilitatea să fi umblat cineva la acest registru? îl întrebă ea.

— Cum adică?

— Adică să-l fi falsificat. Poate cineva să treacă o dată falsă pentru o perioadă din trecut?

— Imposibil. Doar sunt în ordine consecutivă. Orice înregistrare se trece odată cu momentul în care a avut loc căsătoria – și după cum puteți vedea, toate sunt numerotate. Spre exemplu, aceasta este căsătoria cu numărul 203. Numărul 204 a avut loc – stați să verific – în martie următor. Nu, nu pot fi trecute în altă ordine, dacă asta insinuați. Dacă, să zicem, cineva ar fi vrut să treacă o ceremonie falsă în 1879, trebuia să o facă la vremea respectivă.

— Există cumva și alte înregistrări?

— Trebuie să informez registrele locale în fiecare săptămână despre fiecare căsătorie care a avut loc. Trimit un formular, ceva de genul acesta – îi arătă o foaie de hârtie – cu toate detaliile din registru. După aceea – sincer să fiu – nu știu ce urmează. Ocazional mă mai întreabă despre una sau alta, dacă s-a produs vreo greșeală, dacă am omis vreun cuvânt sau ceva nu e scris bine, deci presupun că le corectează cineva. Și bănuiesc că le trimit mai departe la Somerset House.

În Somerset House din Londra se ținea Registrul General de Nașteri, Decese și Căsătorii. Urma să se ducă și acolo, dar știa ce avea să afle.

— Înțeleg, zise ea. Vă mulțumesc, domnule Murray. O să fac o copie dacă nu vă supărați.

Copie tot formularul; nu dură mult. El așteptă și puse repede cărțile la o parte după ce termină.

— Celălalt protopop, antecesorul dumneavoastră, domnul Beech, îl întrebă ea, credeți că e cineva în parohie care să știe unde este? Poate servitorii dumneavoastră?

Părea neliniștit și deloc receptiv.

— Întregul personal al parohiei, este, cum să vă spun, este nou, îi răspunse el. Menajera a plecat înainte să vin eu, iar domnul Beech nu a avut o trăsură, deci nu a avut niciun grăjdar. A mai fost o servitoare care a plecat curând după venirea mea. A trebuit să o concediez. Nu știu unde s-a dus.

— Dar stareții? Chiar nu exista nimeni care să-mi poată spune unde este acum? Poate știe episcopul…

— Păi… sincer vă spun, domnișoară Lockhart, lucrurile nu erau

tocmai în ordine în parohie când am venit eu. Domnul Beech era bolnav de ceva timp. Orice vreți dumneavoastră să aflați, domnul Beech – oriunde s-ar afla – nu cred că vă poate ajuta.

— Nu înțeleg, spuse ea. Adică este încă bolnav? Domnule Murray, situația mea este foarte serioasă. Ultimul lucru pe care aș vrea să-l fac este să-l deranjez pe domnul Beech, dar dacă aș putea totuși să vorbesc cu el...

— Domnișoară Lockhart, eu nu știu unde este și chiar mă îndoiesc că știe cineva din parohie. Cât despre episcop... Ridică din umeri. Sunteți liberă să întrebați pe cine doriți. Vreți să spuneți... Se uită în sertarul în care puse registrele. Vreți să spuneți că aceste registre nu sunt corecte? Când ați spus că cineva a umblat la ele – este o afirmație foarte gravă.

— Sunt de acord, îi răspunse ea.

Putea oare să-i povestească? Poate că știa mai multe decât lăsa să se înțeleagă, dar nu voia să-i spună, necunoscându-i motivele. Dar totuși cum putea să știe în cine să aibă sau nu încredere?

— Este foarte serios. Acum nu vă pot spune mai multe, dar, dacă l-aș putea găsi pe domnul Beech, m-ar ajuta foarte mult.

Se uită fix la ea, cu ochii lui negri în fața cadaverică, cu expresia sa neiertătoare. Apoi se întoarse și îi deschise ușa.

Ea se ridică să plece. Închise sacristia în urma ei, dădură mâna și se despărțiră în tăcere.

Înainte ca trenul să plece către Londra, Sally avu timp să mai facă o încercare. Se îndreptă către poșta principală și ceru să vorbească cu secretarul-șef.

Bărbatul veni la tejghea; Sally ar fi preferat o discuție între patru ochi, dar acesta părea grăbit. Stătea între un bărbat cu un pachet mare și o doamnă mai în vârstă care cumpăra niște timbre. Spuse:

— Încerc să dau de cineva care a locuit în Portsmouth acum trei ani. Credeți că există vreo șansă să fi lăsat o adresă aici? Numele lui este Beech. Parohul Beech al Parohiei Southam.

Secretarul oftă.

— Mă îndoiesc, domnișoară. Vreți totuși să verific?

— Da. De asta v-am și întrebat.

Se uită urât la ea și dispăru în camera din spate. Doamna care cumpăra timbre se depărtă și un bărbat veni la rând și cumpără un mandat poștal. Când acesta își termină treaba, se întoarse și secretarul.

— Nu avem trecut niciun Beech, spuse el.

Avea o strălucire triumfătoare în privire, la ideea că o putea dezamăgi atât de ușor.

— Vă mulțumesc, îi răspunse ea, zâmbind mieros ca să nu-i dea

satisfacție și se pregăti să plece.

Chiar când voia să iasă pe ușă, cineva o apucă de mânecă.

— Scuzați-mă, domnișoară, dar…

Era bătrâna care tocmai cumpărase timbre.

— Da? zise Sally.

— V-am auzit fără să vreau, poate nici n-ar trebui să mă bag, dar am fost unul dintre enoriașii domnului Beech și dacă îl căutați…

— Da, chiar îl caut! Vai, cât mă bucur că m-ați auzit! Știți unde stă?

Bătrâna aruncă o privire în jur și apoi se dădu mai aproape. Sally mirosi parfumul de levănțică și naftalină de pe haina de blană.

— Cred că este în închisoare, șopti ea.

— Serios? Dar de ce?

— N-aș ști să vă spun, nu știu. Și Domnul mi-e martor că nu aș vrea să calomniez un biet om care a căzut pradă tentației, dar adevărul va ieși oricum la iveală. Am plecat din congregația St Thomas cu un an sau doi înainte să fie… revocat din funcție, dar știți și dumneavoastră cum e, auzi tot felul de lucruri… Întotdeauna mi s-a părut un bărbat agitat. Nu avea familie – era burlac – și parcă totuși asta nu e prea bine pentru un slujitor al bisericii. În ultimul an în care am fost la biserică, mi se părea că nu se simte deloc bine, și vă dați seama că, dacă mâna care vă dă Sfânta Împărtășanie tremură chiar atât de tare, te pune pe gânduri…

— Și credeți că este la închisoare? o întrebă prompt Sally.

— Păi, umblă tot felul de zvonuri – bineînțeles, că nu tot ce zboară se mănâncă, dar, la urma urmei, adevărul e că a plecat așa în grabă și unii au auzit că mai-marii bisericii au avut grijă să nu apară nimic în ziare, dar buna mea prietenă, domnișoara Hyne, are un văr la administrația centrală, care, deși nu i-a spus tot ce știa, i-a cam dat de înțeles, că domnul Beech este, mai nou, în închisoare.

— Nu-mi vine să cred, spuse Sally. Dar de ce este acuzat?

— Asta chiar nu știu. Dar nu există niciun dubiu că argintăria bisericii (o parte fiind un cadou din partea familiei Crosse, niște vase minunate) dispăruse, din păcate – mulți au căutat acel potir fără niciun rezultat – inevitabil s-au tras mai multe concluzii.

— Înțeleg, zise Sally. Vă mulțumesc foarte mult, domnișoară…

— Domnișoara Hall. Nu sunteți din Portsmouth, nu-i așa?

Sally încercă să scape cât mai politicos de bătrâna doamnă. Îi spuse că făcea cercetări pentru o societate de misionari; domnul Beech se interesase cândva de activitatea lor și, cum era prin zonă, se gândise să-l caute… Nu, ar fi fost încântată să bea un ceai cu domnișoara Hall, dar trebuia să prindă trenul. Vă mulțumesc, vă mulțumesc mult, la revedere.

Deci, se gândi ea, în timp ce trenul traversa ținutul Hampshire

sub lumina palidă a toamnei: un paroh dispărut, care era sau nu în închisoare și o înregistrare incontestabilă în Registrul de Căsătorii. Cineva pusese asta la cale de mult: chiar înainte de nașterea lui Harriet. Cineva țesuse o pânză în jurul ei cu atâta migală, încât nici odată nu-i dăduse de bănuit și așteptase apoi cel mai bun moment ca să o prindă în strânsoare.

Îi alunecă mâna pe pistolul din poșetă, dar se controlă. Nu încă. „Să văd mai întâi cu cine am de-a face; nici măcar nu știu cum arată Parrish."

Dar cât de cutremurător era să vadă acum pânza aceea invizibilă în jurul ei, și cât de ușor i-ar fi fost, mai ales în fața unor dovezi atât de evidente precum registrul de căsătorii să ajungă să creadă, puțin câte puțin, întreaga poveste: că era într-adevăr căsătorită și că-și pierduse memoria…

Margaret Haddow urcă scările la biroul lui Arthur Parrish de la etajul unu, repetându-și povestea. Versiunea lui Sally nu era deloc credibilă, dar Sally era o tânără mult mai puțin convențională decât se credea ea însăși, iar Margaret, în felul ei mai rezervat de a fi, ținea foarte mult la ea.

Bătu la ușă, fu poftită înăuntru și curând stătea la un birou mic și ordonat, față în față cu însuși domnul Parrish.

Era un bărbat îngrijit, cu un păr negru și o mustață bine aranjate. Margaret îl asocie imediat cu o persoană bine pusă la punct, doar că parcă avea o tăcere tulburătoare în privire și o expresie de lăcomie. Nu părea deloc mândru, deși era destul de chipeș. Purta un costum închis la culoare, cu guler apretat, o cravată sobră și cele trei inele care îi străluceau pe degete, cum obișnuiau să poarte bărbații de la acea vreme.

Margaret încercă să rețină toate aceste detalii, fără să-l privească prea insistent.

— Domnule Parrish, duceți comisioane și în America? începu ea.

— Oriunde în lume, îi răspunse el. De ce anume aveți nevoie?

— Am un văr în Buffalo. În statul New York. Vrea să-și deschidă o afacere ca importator de veselă de calitate și m-a rugat să fac rost de câteva mostre de la cei mai buni fabricanți și să i le trimit…

Domnul Parrish notă câteva observații cu un stilou argintiu.

— Majoritatea acestor firme au propriii agenți, îi zise el. Presupun că știți deja că vărul dumneavoastră va concura cu firme consacrate.

— Din câte știu eu, el speră să se specializeze pe lucruri cât mai fine, de la fabricanții mai artistici. Doar că, sincer vă spun, domnule Parrish, eu nu mă pricep nici la veselă, nici la afaceri. Cum credeți dumneavoastră că ar trebui să procedăm?

Lasă stiloul jos și îi spuse că cel mai bun lucru pe care îl putea face vărul său era să le scrie companiilor cu care era interesat să colaboreze ca să se prezinte, oferindu-și serviciile. Bineînțeles că el, domnul Parrish, putea să le ofere o listă cu nume și adrese și, la nevoie, să cumpere cace o mostră de la fiecare firmă și să le trimită vărului ei.

Era impresionată. Era energic, se vedea că se pricepe la afaceri, iar sfatul lui era unul bun. Nimic nu părea să indice că, cel puțin ca om de afaceri, nu ar fi fost cinstit.

Îi mulțumi, îi mai puse câteva întrebări ca să creeze o poveste cât mai credibilă și îi spuse că îl va pune la curent pe vărul ei, să vadă el ce părere are.

Apoi, când se ridică să plece, remarca lui îi dădu fiori.

— Până nu uit, domnișoară Haddow, îi spuse el, vă rog să o asigurați pe soția mea că nu va rezolva nimic dacă vă trimite să mă spionați. În regulă? Ați înțeles? Bineînțeles că, dacă aveți într-adevăr un văr în Buffalo care vrea să se lanseze în afacerea cu veselă, vă pot fi de mare ajutor. Vreți să încep procedurile despre care v-am vorbit? Nu? Așa mă gândeam și eu. Ce să vă mai spun? Nu uitați ce v-am rugat.

Rămase fără cuvinte. Se uită din nou îmbujorată în ochii lui reci și se întoarse să plece.

— Nu am aflat nimic care să ne ajute, îi spuse ea mai târziu lui Sally când merse la Orchard House. Mă simțeam ca o proastă. Știa cine sunt de la bun început; și eu care mă credeam atât de isteață…

Harriet era sus la baie, iar după ce Sarah-Jane avea să o pregătească de culcare, Sally urma să se ducă să stea puțin cu ea, inventând povești și cântece de leagăn. Deocamdată, ea și Margaret erau singure și nu se auzea decât ceainicul de pe vatră și tropotele cailor de pe stradă. Lui Sally îi plăcea de obicei să observe cum pălește lumina în grădină, dar în acea seară trăsese devreme draperiile; i se părea mai degrabă că se așază întunericul decât că se duce lumina și nu voia să vadă.

Cineva ciocăni la ușă și Ellie intră să ia ceaiul. Era o fată serioasă și plăcută, care lucrase pentru familia Garland de pe vremea când aceștia locuiseră în Bloomsbury, înainte de incendiul în care Frederick își pierduse viața. Se logodise de curând cu grăjdarul doctorului din oraș, așa că urma să plece. Sally se bucura pentru ea, dar îi părea rău că pleacă.

Îi trecu un gând prin minte când îi întinse ceașca și farfurioara.

— Ellie, cine știe că domnul Webster și domnul Jim sunt plecați?

— Vă referiți la oamenii din oraș? Cred că majoritatea celor care îi cunosc. Nu era tocmai un secret.

— I-ai spus cuiva unde sunt plecați?

— Doar lui Sidney, domnișoară. Logodnicul meu. Am greșit cu ceva?

— Nu, deloc. Dar mai știe cineva că, spre exemplu, în momentul acesta sunt în junglă? Ai vorbit cu cineva despre ultima scrisoare pe care am primit-o de la Jim?

— Păi, cred că doar cu bucătăreasa. Sincer să vă spun, nu-mi amintesc. De fapt – stați puțin. Scrisoarea aceea cu scrisul înclinat – ultima – dacă mai țineți dumneavoastră minte, care ați spus că sigur a căzut în Amazon. Mi-ați citit ce vă scrisese, ceva despre capete mici, și că dânsul și domnul Webster vor veni acasă fie pe un vapor, fie într-o cutie de carton. Bucătăreasa a râs copios pe tema asta. Mi-a spus că, dacă vă trimite capul lui intrat la apă, o să-l agațe deasupra cuptorului ca să nu mai vină muștele pe carne. În fine, ce voiam să vă zic, în timp ce vorbeam noi despre asta în bucătărie, era și cuțitarul acolo. A intrat și el în vorbă cu noi; a râs cu poftă. Știu că nu se cuvine să faci haz de așa ceva, dar sunt sigură că domnul Jim ar fi râs mai tare ca noi toți la un loc.

— Așa e. Cine este cuțitarul?

— Am uitat cum îl cheamă. Poate știe bucătăreasa. A venit în locul vechiului cuțitar, care a plecat anul trecut. Vine o dată pe lună să ascută cuțitele și foarfecele. Dar e un pic ciudat…

— Cu anume, Ellie?

— Păi, Sidney mi-a zis că la doctorul Talbot nu se duce. Merge tot bătrânul Pratt, vechiul cuțitar. Dar la noi nu mai vine; vine în schimb acest bărbat nou. E foarte prietenos, curios și face și treabă bună. Sincer, domnul Pratt era cam încet. Nu cred că bucătăreasa i-a spus domnului Pratt să nu mai vină, nu ar face ea asta. Pur și simplu ne-am trezit într-o zi la ușă cu omul acesta care ne-a spus că domnul Pratt a fost nevoit să renunțe și ne-a întrebat dacă acceptam să lucreze el pentru noi. Am greșit cu ceva, domnișoară?

— Sigur că nu, Ellie. Și când trebuie să vină din nou?

— A venit săptămâna trecută, așa că o să lipsească o perioadă. Nu vine în mod regulat. Cam o dată pe lună.

— Data viitoare când vine, vrei, te rog, să mă anunți, dar fără să-i spui lui? Tu doar vino la mine să-mi spui că e în bucătărie.

— Sigur, domnișoară Lockhart. Nu uit.

Strânse ceștile și farfurioarele de ceai și plecă.

Margaret spuse:

— Așa că avem un spion printre noi.

— Cam așa s-ar părea, nu-i așa?

— Crezi că ar trebui să mergi la poliție?

— Ca să-mi râdă în față? Ce infracțiune s-a comis? Nu uita că bărbatul acesta este căsătorit cu mine. Ei așa cred. Vor spune că e

dreptul lui să-și spioneze soția.

— Atunci, spune-i avocatului tău.

— Da, asta o să fac, spuse Sally. Bănuiesc că va fi de ajutor.

La puțin timp după aceea, Margaret plecă spre stație, iar Sally se duse la Harriet. Petrecură mult timp împreună. Sally o strânse la pieptul ei și îi cântă toate cântecele de leagăn.pe care le știa și apoi se oferi să joace un joc special pe care Harriet îl juca cu Bruin, dar Jim era singurul care se pricepea; așa că Sally stinse lumânarea și se întinse în pat, pe întuneric, în timp ce Harriet se ghemui lângă ea și îi spuse o poveste despre Jim și unchiul Webster și aventurile lor în junglă. Era o poveste simplă și banală; știa că nu are nicio fărâmă din imaginația lui Jim. Dar lui Harriet părea să-i placă să o asculte, în timp ce stăteau acolo, împreună, în întuneric.

Capitolul 4

Inspectorii financiari

Înainte să plece, Margaret îi spuse lui Sally:

— Ar mai fi ceva. Dar, probabil, n-are nicio importanță. Parrish are două birouri, unul interior unde lucrează el și altul exterior, prin care treci ca să ajungi în biroul lui. În cel exterior erau doi secretari și multe cărți, hârtii, nebunia obișnuită – numai că, nu știu cum să-ți spun, parcă nu era dezordine deloc. De fapt, totul era incredibil de ordonat. Când am ieșit, cei doi secretari vorbeau cu un bărbat – părea că venise să le ceară chiria, avea o servietă mică de piele. La momentul respectiv, eram atât de furioasă încât nu am înțeles eu prea bine a spuneau, plus că au tăcut brusc când am trecut pe lângă ei, dar cred că l-am auzit pe cel de-al treilea spunând ceva de genul: „Asta le trebuit nenorociților ălora de evrei, nu-i așa?” sau „Asta o să-i nenorocească pe evrei, nu-i așa?” E tot ce am auzit. Acum mi-am adus aminte.

Asta nu o ajuta cu nimic pe Sally. Bărbatul putea să se refere la orice, de la un câștig la o cursă de cai, care să-i coste pe evrei foarte mulți bani, până la ceva mult mai sinistru, dar, cel mai probabil, nu avea nimic de-a face cu problemele ei. Dar începu din nou să se gândească la spusele lui Margaret în timp ce Harriet dormea. Căutând ceva care să-i distragă atenția, începu să răsfoiască prin *Illustrated London News*[2].

Îi sări imediat în ochi cuvântul „evrei” într-un titlu și se uită peste articolul respectiv. Era o poză cu o răscoală în Kiev care povestea în detaliu cum evreii de origine rusă, mai ales cei din Kiev, fuseseră persecutați de o mulțime de orășeni. Magazinele le fuseseră jefuite și casele – prădate. Nu părea să fie vorba doar de atacuri la întâmplare cu violență nejustificată, pentru că aveau în spate un fel de organizație de control; se pare că cineva fluiera ca să dea semnalul de atac, iar răsculații se opreau ca la comandă și dispăreau imediat în mulțime, de îndată ce auzeau fluierul. Soldații din garnizoanele locale nu făcuseră nimic ca să-i protejeze pe evrei. Unii dintre ei nu făcuseră altceva decât să privească indiferenți, în timp ce un evreu în vârstă fusese batjocorit și bătut pe stradă.

Sally mai citise undeva că guvernul rus adoptase o politică antisemită, odată cu venirea la putere a noului țar. Predecesorul său fusese asasinat în același an și, în mod evident, guvernul încerca să dea cumva vina pe evrei, dar Sally nu știa că lucrurile degeneraseră chiar atât de mult. Oare despre asta vorbeau bărbații aceia din biroul lui Parrish? Nu avea de unde să știe.

Mai era și un articol despre economia politică și începu să-l citească în lipsă de altă preocupare. Dar nu făcu altceva decât să o enerveze. Cineva încerca să reinstaureze Asociația Internațională a Muncitorilor[3], care se împărțise într-o jumătate socialistă și una anarhistă, iar un bărbat pe nume Goldberg îi sfătuia să facă front comun împotriva capitalismului.

Întrucât Sally se considera capitalistă, situația aceasta nu era pe placul ei. Nu știa prea multe despre socialism, dar nici nu era interesată să afle. Evident că relațiile economice dintre oameni nu erau perfecte, dar agitația, propaganda și jurnalismul de proastă calitate – presupuse că Goldberg era un astfel de jurnalist – nu prea aveau cum să le îmbunătățească.

Aruncă revista pe podea.

Doamne, cât era de neajutorată… Avea un spion în bucătărie, un registru de căsătorii falsificat. Ce se întâmpla? De ce? Punctul culminant era fraza aceea cutremurătoare din petiție: cineva o voia pe Harriet. Voiau să-i fure copilul.

Se duse la etaj și puse o lampă în dormitorul lui Harriet. Copila dormea, cu părul ei blond pieptănat și strălucitor, cu mânuța ei mică în jurul chipului ei concentrat, liniștit și inocent. Bruin stătea pe perna de lângă ea, gata-gata să cadă pe jos. Sally îl așeză lângă ea, se aplecă și o sărută.

O înveli și coborî la parter. Putea să-i scrie Rosei; oare de ce nu se gândise la asta înainte? Sora lui Frederick era cea mai veche prietenă a ei – și ceea ce era și mai bine, era căsătorită cu un preot care poate știa vreo cale prin care să dea de domnul Beech din Portsmouth.

Bine; asta putea să o ajute. Aprinse lampa, se așeză la masă și începu să scrie.

Dar Sally nu era singura care se gândea la domnul Parrish în acea seară. Doi adolescenți așteptau deja de ceva vreme la o cârciumă, pe Strada Blackmoor, pe colț, la o masă lângă intrare, ca să aibă vedere la stradă. Majoritatea birourilor nu mai erau luminate, întrucât funcționarii și comercianții plecaseră deja la casele lor în Holloway, în Islington, Camberwell, Acton sau Brixton. În biroul domnului Parrish lumina era încă aprinsă, dar băieții din cârciumă știau deja asta și mai știau și că venise timpul să treacă la treabă.

Erau amândoi slabi și cu o înfățișare dură. Băștile le acopereau fețele; unul purta un fular alb, celălalt o eșarfă cu buline alb și albastre în jurului gâtului și amândoi aveau curele strălucitoare cu ținte de alamă, așa cum era la modă în partea de sud a râului, în Lambeth. Unul era brunet și celălalt roșcat. Pe cel brunet îl chema

Bill. Era destul de scund și vorbea frumos, dar mulți bărbați de două ori cât el -ar fi gândit de două ori înainte să se pună rău cu el. Avea un curaj nebănuit în privire, care ar fi pus pe oricine pe fugă; și avea mușchi de oțel. Numele prietenului său era Liam și avea o înfățișare chiar mai înfiorătoare, dacă era posibil. Nu păreau să aibă prea multe lucruri să-și spună.

Cu halba de bere pe jumătate plină, Bill își trase basca pe ochi și se strecură pe stradă. Liam îl urmă în tăcere. Dacă lucrurile urmau să decurgă la fel ca în ultimele trei săptămâni, în vreo zece minute un bărbat avea să apară pe Blackmoor Street și să intre în biroul domnului Parrish. Între Drury Lane, locul de unde venea bărbatul și ușa clădirii biroului era o intrare îngustă într-un loc numit Clare Court. Spre acel loc se îndreptară Bill și Liam, strecurându-se cu atenție ca și cum ar fi locuit acolo.

Simțul ascuțit pe care îl deprinzi locuind în Lambeth îl avertiză pe Bill că venea un polițist pe Strada Blackmoor în spatele lui. Îi făcu semn lui Liam și se lipiră de o ușă, așteptând până când acesta trecu mai departe. Apoi își îndreptară atenția către principalul obstacol de pe Clare Court și anume, felinarul înalt de vreo doi metri și jumătate. Bill mai făcuse câteva cercetări și reușise să afle cum funcționează.

— Uite, îi șopti lui Liam, te ajut să te ridici. Ia asta și scoate burlanul din garnitură.

Îi întinse un patent rezistent și îl ridică cu mâinile. O mișcare rapidă și felinarul se stinse imediat. Se eliberă puțin gaz în atmosferă; „n-are decât, se gândi Bill. N-aveau să zăbovească prea mult timp pe acolo”.

Scoase o bucățică de oglindă, cu marginile acoperite cu carton ca să nu-i taie buzunarul, și o lipi de capătul peretelui ca să-l vadă pe bărbatul pe care îl așteptau. Acum era liniște pe stradă; chiar și cârciuma începuse să se golească, oamenii își terminau băuturile și se pregăteau să plece spre casele lor la Carrie, Adeline sau Emily. Una sau două umbre pierdute apărură în oglinda lui Bill, avertizându-l să stea ascuns, în întuneric.

Apoi apăru și bărbatul pe care îl așteptau, cu câteva minute întârziere: o matahală într-un pardesiu ponosit de stofă, cu o pălărie melon și cu o servietă de piele pe umăr.

— Uite-l că vine, șopti el.

Liam făcu un pas în față, rămânând în umbră. Bill așteptă până ce bărbatul trecu de intrarea în care stăteau și apoi vorbi normal:

— Prietene…

Bărbatul se opri, ezită puțin încercând să distingă ceva prin întunericul de nepătruns.

— Ce e? întrebă el.

— Ai un foc? îi zise Bill.

Omul se căută în buzunar. Exact asta aștepta Bill. Înaintă, îl înșfăcă de gulerul paltonului și îl lovi cu putere. Bărbatul nici nu avu timp să țipe; Liam îi dădu un pumn și căzu năucit la pământ. Cei doi băieți îl târâră repede în întuneric.

Îi luară servieta de piele. Era grea și zdrăngănea. Bill o aruncă pe umăr și apoi văzu în lumina slabă de pe stradă o strălucire argintie lângă buzele bărbatului.

— Fii atent la el! spuse el încet, iar Liam îl lovi pe bărbat peste mâna pe care o dusese la gură.

Fluierul zbură cât colo. Bill se aruncă pe el să-l strângă de gât.

— Ascultă aici, îi șopti el. N-are rost să te împotrivești. Băgăm cuțitu' în tine până acuma dacă voiam. Să știi că încă pot s-o fac. Ia să văd ce ai în buzunare. Hai odată! Dacă scoți un sunet, ăla ești!

Tremurând, omul îngenunche și își goli buzunarele. Un pieptene, niște mărunțiș, câteva chei…

— Tot, se răsti Bill.

O cutie de chibrituri. O batistă. O pipă. O pungă de tutun.

Bill își pierdu răbdarea, îi smulse haina și începu să caute în ea. În buzunarul de la vestă găsi ceea ce căuta: un carnețel murdar și uzat.

— Bine, spuse Bill. Să știi că o să-ți dau una, că nu-mi plac șmecheriile tale.

Bărbatul tresări și zise:

— Nu, stai puțin. Nu face asta…

— Stai liniștit, că nu mă grăbesc. Eu îți spun deja să nu zici că nu te-am avertizat. Dar înainte să fac asta, răspunde-mi: câți șmecheri mai lucrează pentru șeful tău?

— Niciunul, jur pe ce am mai sfânt…

— Deci zici că ești singurul?

— Pe cuvânt că sunt singurul pe tura asta!

— Ești sigur că nu mai e vreunul de care nu vrei să-mi spui?

— Nu! Frate, te rog mult, lasă-mă să plec! Sunt și eu vai de capul meu, nu vreau decât să-mi câștig pâinea…

Bill îl lovi și băgă carnețelul în buzunar. Apoi se ridică, se uită la el cum gemea de durere și îi spuse:

— Aaa, apropo, eu nu mi-aș aprinde pipa dacă aș fi în locul tău. E o scurgere de gaz. Doar nu vrei să facem poc, nu-i așa? Ia zi. Îți mai dau o bucată. Nu vrei?

Îi dădu un picior și, după ce își traseră iar băștile pe cap, băieții coborâră pe Clare Court și dădură colțul. Când se văzură în siguranță Liam zise:

— Bine, dă-mi partea mea și plec.

Bill căută în servieta de piele și numără un pumn de monede.

— Na, spuse el. Douăzeci. Așa ne-a fost vorba.
— Da ai mai mult acolo.
— Așa o fi, da' noi am zis douăzeci. Dacă nu-ți convine, data viitoare lucrez cu Bridie.
— De Bridie să nu te apropii, spuse Liam. N-o băga în povestea asta.
Urmă un schimb de priviri tăioase și apoi se despărțiră. Liam o luă la dreapta, la sud, spre râu, spre Lambeth. Bill se întoarse către Soho.

Margaret Haddow l-ar fi recunoscut pe sărmanul bărbat pe care îl atacase Bill: era același pe care îl văzuse în acea dimineață la biroul domnului Parrish, bărbatul care spusese ceva despre evrei. Numele lui era Tubb.
La douăzeci de minute după ce Bill îl lăsase zăcând pe stradă, Tubb urcă din nou scările spre biroul domnului Parrish cu mai puțină tragere de inimă decât o făcuse în acea dimineață.
— Ai întârziat, îi spuse domnul Parrish când intră în biroul interior.
— Domnule Parrish, îmi pare rău, m-au jefuit…
Domnul Parrish îl cercetă imediat cu privirea, foarte atent. Avea nasul rupt și ochii vineți. Servieta de piele furată era altă poveste.
— Unde e servieta? zise el.
— Păi, vedeți dumneavoastră, domnule, mi-au furat-o…
Domnul Parrish se ridică.
— Și cartea?
Domnul Tubb avea un nod în gât
— Mi-au furat și cartea. Mi-au luat tot, zise el. Nu mai am nimic.
Domnul Parrish își încleștase maxilarul, iar ochii parcă îi ieșeau din orbite.
— Când? întrebă el.
— Acum un minut. Am venit direct la dumneavoastră…
— Unde?
— Pe aleea aceea micuță de pe stânga – m-au lovit și m-au târât acolo – n-am avut cum să ripostez…
Domnul Parrish se încruntă și fugi repede afară. Domnul Tubb se prăbuși într-un scaun, plângându-și singur de milă, ștergându-se la nas cu mâneca de la cămașă. Domnul Parrish se întoarse după un minut, îmbujorat pentru că alergase pe scări și după colț la Clare Court, căutând ca un nebun.
Îi flutură în față fluierul.
— Pentru ce ți-am dat eu asta? țipă el.
— Chiar am încercat, domnule Parrish…
— L-am găsit în canal, neisprăvitule!

— Mi l-au smuls din mână, domnule…

Domnul Parrish explodă și începu să-l lovească pe domnul Tubb. Loviturile lui nu erau la fel de bine țintite precum cele ale lui Bill, dar dureau la fel de tare; apoi domnul Parrish se îndepărtă, oftă și se așeză calm la birou.

— Inventar, zise el. Hai să facem o listă. Va trebui să o luăm de la capăt, tu și cu mine, Tubb. Măcar să știm ce am pierdut. Eu unul nu cred că o să ne lase domnul Lee să scăpăm prea ușor, nu-i așa?

Domnul Tubb îl aprobă resemnat. Domnul Parrish își scoase stiloul și o coală de hârtie.

— Așa deci, începu el. Câți bani aveai în geanta?

— Trei sute cincizeci de lire, spuse domnul Tubb amărât.

— Hmm. Cam puțin față de săptămâna trecută. Ești sigur? Și socotelile pentru fiecare casă în parte? Bine, știu că erau notate în carte, dar ai și tu un gram de memorie, nu-i așa? Știi la ce te ajută memoria? Să faci lucrurile să sune bine când le inventezi. Hai atunci. Folosește-ți memoria. Cât ai luat de la numărul 12, Strada Greville?

— Șaizeci și patru de lire, domnule Parrish.

— Bine. Văd că te-ai prins. Numărul 53, Dorset Place?

Domnul Tubb mai născoci o cifră. Apoi spuse:

— Știți, domnul Parrish…

— Da?

— De ce facem asta?

— Ca să te duci mâine la 12, Strada Greville, și să le ceri șaizeci și patru de lire. Și o să faci la fel și la Dorset Place, pe Strada Tackley și tot așa. Dacă nu facem asta, nu o să avem destui bani să-i dăm domnului Lee și o să avem probleme, nu crezi? Nu este obligatoriu să mergi mâine. Poți să te duci chiar în seara asta, dacă vrei. Acum spune-mi, cât ai luat de pe Strada Endell?

La acea perioadă, Soho era unul dintre districtele cel mai aglomerate ale Londrei; era prăfuit, zgomotos, rău mirositor, un loc deloc pretențios. Era în același timp plin de viață, cosmopolit și fascinant.

Bill, cu servieta de piele pe umăr și cu carnețelul în buzunar, se strecură nevăzut pe străzile înguste și aglomerate, îmbătat cu mireasma de supă, usturoi, brânză, carne la grătar și pește prăjit. Dacă voiai să mănânci bine undeva în Londra, Soho era locul cel mai potrivit. Pentru trei șilingi puteai să mănânci pe săturate; iar Bill era înfometat. La un moment dat, se opri și aruncă o privire în brutăria unui evreu și își numără banii. Avea destui. Îi mai rămăseseră vreo doi penny, așa că intră să își cumpere o chiflă.

Până să ajungă pe Strada Dean, terminase deja de mâncat. Se

auzea muzică clasică la New Royalty Theatre, un loc mic pe stânga, dar Bill trecu mai departe. Ignoră și opțiunea de a merge la Societatea de Binefacere și Armonie unde, scria pe o pancartă, doamna Letitia Mills ținea o prelegere despre cumpătare, cu dispozitive de sticlă.

Chiar lângă acel emporiu de viață sobră și idei mărețe era o pensiune dărăpănată. Ușa era deschisă, împrăștiind lumină și gălăgie pe stradă. Bill se strecură înăuntru, făcându-și loc printre oamenii care așteptau pe hol pentru că nu mai puteau intra la ședința socialistă din sala de mese și trebuiau să stea în pragul ușii. Urcă până la etajul al treilea. Deși în principiu era o pensiune, locul semăna mai mult cu un club de întâlniri; o cameră era plină cu cărți și ziare, cu trei sau patru persoane citind sau scriind în liniște; într-o altă încăpere se jucau trei partide de șah, iar spectatorii comentau în șoaptă; în alta, un bărbat bărbos ținea un discurs pentru un grup de studenți despre avantajele anarhismului, deși niciunul dintre ei nu părea să fie prea convins.

Bill bătu la ușa unei camere cu lumina aprinsă și o voce strigă:

— *Ja? Immer herein!*

Bill intră. Era cald și mult fum în cameră, iar lampa de pe masa era înconjurată de o mulțime de cărți, hârtii și ziare care se întindeau și pe jos, în jurul covorului, în grămăjoare.

La masă stătea bărbatul pe care venise să îl vadă, iar în fața lui era un bărbat numit Kid Mendel. Bill rămase nemișcat, cu ochii larg deschiși și își dădu basca jos, întrucât Kid Mendel era cunoscut drept liderul găștilor de evrei din Soho. Puterea se împărțea între evrei, irlandezi și italieni, iar Kid Mendel era un fel de stăpân, un rege printre ei. Avea în jur de treizeci de ani, era înalt, bine îmbrăcat, cu o privire oacheșă și un început de chelie. Se spunea despre el că omorâse cu mâinile goale doi bărbați și că organizase jaful băncii de pe Strada Wellington; chiar și poliția știa asta. Dar era prea șmecher pentru ca poliția să-l prindă. Se știa că intenționa să se retragă în Brighton până la începerea noului secol, bogat și respectat de toți ceilalți și că intenționa să încerce să intre în Parlament. Nimeni nu se îndoia de spusele lui Kid Mendel, mai ales când se știa că vorbește serios.

Iar dacă acest mare om venise să îl viziteze pe domnul Goldberg, șeful lui Bill, pentru el asta însemna automat că trebuia să-și arate respectul față de el.

Domnul Goldberg își flutură țigara.

— Acesta este prietenul meu, Bill Goodwin, spuse el. Aproape am terminat, Bill.

— Încântat de cunoștință, zise Kid Mendel, iar Bill se îndreptă spre el, stânjenit, să îi strângă mâna. De unde vii, Bill?

— Din Lambeth, domnule Mendel, îi răspunse Bill cu o voce răgușită.

— Dan mi-a spus că ești un băiat muncitor. Ar trebui să stăm odată de vorbă. Prietene, eu trebuie să plec, îi spuse el lui Goldberg, ridicându-se. Am avut o discuție foarte interesantă. Dacă nu mă înșel, mi se pare că avem ceva promițător. La revedere, Bill!

Bill se uită după el, încă puțin șocat.

Goldberg râse și Bill își întoarse privirea către el. Tot ce știa Bill despre bărbatul din spatele mesei era că era mai tânăr decât Kid Mendel. Era misterios; avea un aer diabolic. Bill n-ar fi fost deloc surprins să vadă două coarne și o pereche de copite despicate de drac sau să audă foșnetul unei cozi de șarpe; fumul țigării era deja destul de înecăcios. Prima dată când se întâlniseră fusese la sediul poliției din Lambeth unde Bill era prins într-o acțiune care mai implica o bâtă, o fereastră spartă și o cantitate însemnată de arginți furați. Bill nu-l mai văzuse niciodată până atunci, dar deveni atât de fermecat de personalitatea domnului Goldberg încât începu să-și amintească cu lux de amănunte că fusese cu el în ziua respectivă, ajutând câțiva evrei orfani la Hampstead Health.

— Am reușit să i-o iau, domnule Goldberg, spuse el punând servieta de piele pe masă. Și mai e și ăsta.

Scoase și carnețelul murdar.

— Foarte bine, zise domnul Goldberg. Ia un loc. I-ai numărat?

— Sigur că nu. Bill păru chiar jignit. Nu i-am atins decât ca să-i dau lui Liam partea lui.

Goldberg împrăștie dezordinea, luă servieta și o deschise. Era plină cu monede de aur și argint și un teanc de bani. Goldberg începu să îi numere.

— Trei sute treizeci. Uite douăzeci pentru tine, zece pentru mine, pentru cheltuieli și mai rămân trei sute. Acum, fii atent la mine! Știi unde e Adăpostul Evreiesc de pe Strada Leman?

— Strada Leman – pe lângă docuri?

— Exact. Vreau să te duci acolo și să-i dai administratorului banii ăștia. Spune-i că sunt de la un donator care preferă să rămână anonim. Dacă începe să facă gură, îl întrebi pur și simplu dacă îi vrea sau nu.

— Am înțeles. Carnețelul la ce vă trebuie? Am încercat să-l citesc, dar n-am priceput nimic. Nu i-am înțeles scrisul.

— Te cred. Fii atent – *melamed*-ul este aici. Domnul Kipnis. Te așteaptă, e în camera alăturată. Ia și cartea cu tine – e acolo – pe scaunul de lângă ușă.

Bill luă micuța carte pe care i-o arătase domnul Goldberg, îi mulțumi și plecă. Goldberg își reaprinse țigara, se întinse comod cu picioarele pe masă și începu să îl citească.

Un *melamed* era un profesor de limbă ebraică: nu era un om școlit asemenea unui rabin, ci doar un amărât care încerca în fiecare zi să le bage în cap unor băieți obraznici elementele de limbă. Pe Bill nu îl învăța însă limba ebraică, ci arta de a citi limba engleză, întrucât Bill era analfabet și considera că pentru un evreu asta era o rușine.

Nu știuse dintotdeauna că era evreu. Nu știa sigur cine era sau unde se născuse. Crescuse printre familiile irlandeze din Lambeth și fugise toată viața de școală. Preferase, în schimb, să umble de nebun așa că nu știa altceva decât violență și șiretenie. La treisprezece ani, viața sa luase o nouă turnură: începuse să lucreze la gospodăria lui Reuben Levy, un croitor sărac din Walnut Tree Walk și se îndrăgostise de Rebecca, fata croitorului – de fapt, nu neapărat de ea, cât de bogăția, iubirea și frumusețea căminului ei, cu toate ritualurile și amintirile lui. Era o minunăție. Își dorea și el asta. Își dorea să simtă că face parte dintr-o familie.

Nu avea niciun motiv să creadă că nu era evreu. Oricum semăna mai degrabă cu un evreu decât cu un irlandez. Auzise că exista un fel de ceremonie la care trebuia să participi pentru a deveni un adevărat evreu; dar, înainte să ajungă la asta, trebuia să învețe să scrie și să citească. Un lucru pe care îl observase la toți evreii pe care îi cunoștea era că erau învățați. Bătrânul Reuben Levy putea într-o clipă să întrerupă ce făcea și să înceapă să discute și să ofere opinii avizate despre politică, religie, literatură, legi, despre absolut orice; la fel și prietenii lui evrei – niște muncitori amărâți, care vorbeau de parcă ar fi fost Solomon. „Un bărbat ca Kid Mendel, se gândi în sinea lui Bill, sigur învățase mult la viața lui; sigur știa să citească. Așa devenise bărbatul care era astăzi."

Până să îl cunoască pe domnul Goldberg, nu-i împărtășise nimănui visurile sale. Domnul Goldberg îl găsise pe ramolitul *melamed* – domnul Kipnis, care cedase nervos tot încercând să predea unor băieței –, și le făcuse cunoștință; iar acum Bill repeta obsesiv, învățând abecedarul și mâzgălindu-l pe o coală de hârtie, în timp ce domnul Kipnis mai lua pe furiș câte o dușcă pentru a se înviora.

În camera alăturată, Dan Goldberg azvârli carnețelul murdar într-un sertar, își turnă un pahar de brandy și scoase notițele despre cealaltă chestiune în care mai era amestecat domnul Parrish: un proces împotriva unei femei pe nume Lockhart.

Capitolul 5

Tragere la țintă

În dimineața următoare, Sally trebui să se întâlnească cu trei clienți și să scrie câteva scrisori. De-abia spre amiază își făcu timp să se ducă să discute cu avocatul ei.

Acesta păru surprins să o vadă.

— Deocamdată, nu am vești noi, îi spuse el. După cum știți deja, procesul va avea loc luna următoare pe data de 14 – surprinzător de devreme, dar asta poate fi totuși un lucru bun, nu-i așa?

— Cum să fie un lucru bun, domnule Adcock? Nu avem timp să facem nimic!

— Păi, nici nu sunt prea multe de făcut.

Părea relaxat. Sally se abținu cu greu să nu-și exprime nemulțumirea.

— Sper că nu încercați să-mi spuneți că nu există nicio soluție. De ce Doamne iartă-mă…

— Vom spune că minte în legătură cu căsătoria voastră, zise domnul Adcock. Aceasta este baza apărării noastre. Am luat în calcul fiecare posibilitate și, dacă vreți, putem să discutăm rând pe rând fiecare punct în parte, deși trebuie să vă spun că mai am un client la ora trei…

— Domnule Adcock, am fost în Portsmouth să verific registrul de căsătorii. A fost falsificat.

— Cum adică?

Ascultă cu atenție noutățile ei. Apoi se încruntă, lovind masa ușor cu degetele, gânditor.

— Și registrul era în regulă? Nu umblase nimeni la el – nu avea nicio pagină lipsă sau înlocuită – absolut nimic?

— După asta m-am uitat și eu, dar nu am observat nimic. Era perfect. Spune că m-am căsătorit cu acel bărbat pe 3 ianuarie 1879 – dar nu este adevărat, vă jur pe ce am mai sfânt. Și trebuie să-l găsim pe domnul Beech, parohul care a completat registrul, înțelegeți? Dacă îl găsim și confirmă că nu a avut loc nicio căsătorie, atunci e gata. Câștigăm.

El zâmbi ușor.

— Îmi pare rău să vă amintesc, începu el, dar nu este deloc atât de simplu. Dar chiar vă rog să-l căutați pe acest paroh Beech, dacă socotiți că ne va fi de ajutor. Dacă vreți, pot angaja un detectiv, deși asta vă va costa în plus. Dar nu uitați că este totuși posibil să confirme cealaltă versiune a poveștii, și nu pe a dumneavoastră. Și trebuie să vă reamintesc că asta nu reprezintă decât o parte din

petiție. Sunteți acuzată și de alte infracțiuni: că v-ați părăsit căminul conjugal, că vă îmbătați des, că vă purtați urât cu servitorii, că ați furat bani, că nu sunteți capabilă să aveți grijă de un copil, că sunteți asociată cu persoane de calitate morală îndoielnică…

Cu fiecare acuzație pe care o repeta cu vocea lui precisă și melodioasă simțea un junghi în inimă: nu se mai uitase pe document de mai bine de o zi și uitase efectul pe care îl avea asupra ei. Cineva trebuia să o urască foarte tare ca să o atace în halul acela. Este absolut oribil să știi că cineva cunoscut te urăște dintr-un motiv pe care nu-l poți înțelege; dar să știi că cineva necunoscut te urăște dintr-un motiv pe care nici măcar nu ți-l poți imagina este cu mult mai îngrozitor. Când îi trecu din nou prin minte acest gând înfiorător, Sally se simți slăbită și nu mai fu în stare să se certe cu avocatul. Îl aprobă cu un aer resemnat.

— Da, spuse ea într-un final. Înțeleg. Aș vrea totuși să angajați un detectiv să încerce să-l găsească pe domnul Beech. Nu știu decât că a plecat brusc, că se zvonește că a furat o parte din argintăria bisericii și că s-ar putea să fie în închisoare. Dar, bineînțeles, astea sunt mimai zvonuri.

Avocatul o privi alarmat.

— Draga mea domnișoară Lockhart, îmi permit să vă sfătuiesc – să vă implor chiar – să nu mai repetați aceste cuvinte. Legea împotriva defăimării, nici nu cred că mai este nevoie să vă amintesc, există tocmai ca să se evite astfel de afirmații. Ultimul lucru de care avem nevoie este să mai fiți acuzată și de așa ceva.

— Așa e. Aveți dreptate. Dar o să-i povestiți aceste detalii detectivului, nu-i așa?

— O să-i dau toate pistele posibile. Dacă sunteți de acord, putem să-l investigăm chiar și pe domnul Parrish. Să vedem ce aflăm despre afacerile sau originile sale. Cred că ne va fi de ajutor.

Sally, bucuroasă să-l audă spunând ceva chiar încurajator, acceptă. Apoi zise:

— Domnule Adcock, în cel mai rău caz ce se poate întâmpla?

— Nu cred că există niciun motiv să gândiți așa. Să luăm lucrurile pe rând.

— Dar vreau să știu. Mi-o pot lua pe Harriet – pot să-mi fure copilul?

— *Dacă* judecătorul decide în favoarea solicitantului, atunci veți fi obligată să dați copila în grija tată… adică a domnului Parrish. Dar haideți să nu…

— Și dacă refuz să fac asta?

— Înseamnă că sfidați curtea – și puteți fi arestată.

— Și mi-o vor lua pe Harriet cu forța?

— Domnișoară Lockhart, chiar nu are niciun sens să gândim așa…

— Pot face asta? Cu forța?

— Păi, în ultimă instanță, dacă nimic nu dă rezultat, da, la asta se va ajunge. Dar nu are niciun rost să puneți răul în față. Legea servește omul, nu e omul cel care se servește de lege. Se poate ajunge la un compromis… Lucrurile se pot rezolva dacă oamenii sunt deschiși la dialog…

— Cum să ajung la un compromis cu un om de care nu am auzit în viața mea, care vrea să-mi fure copilul? Ce avem de discutat? Cum puteți sugera așa ceva? Chiar nu vă înțeleg, domnule Adcock!

Îi făcu semn să tacă din gură și se ridică să plece:

— Îmi pare rău. Aveți dreptate. Dumneavoastră pur și simplu îmi răspundeați la întrebări. Trebuie să plec. Dar chiar vă rog să angajați acel detectiv, este o idee bună. Când să mai vin?

— Nu avem mai mult de două săptămâni. Da, trebuie să ne întâlnim curând… E bine într-o săptămână?

Sally ar fi preferat să se întâlnească în fiecare zi, să se ocupe doar de cazul ei, dar încuviință.

— Și avocatul pledant, domnul Coleman? Când aș putea să-l cunosc?

— Oh, este un bărbat foarte ocupat. Nu cred că vrea să își încarce programul cu așa ceva.

Sally, foarte surprinsă, se așeză din nou.

— Vreți să spuneți că va merge la proces, să mă apere, fără să audă ce am de spus?

— Eu sunt avocatul dumneavoastră, domnișoară Lockhart! Eu vă ascult versiunea și el primește instrucțiunile mele. Va avea toate documentele, vă rog să mă credeți! Pot, bineînțeles, să îi spun că vreți să-l întâlniți, dar vă asigur că domnul Coleman, AR, este un avocat eminent, foarte iscusit. Sunteți pe mâini bune.

— Mă bucur. Dar tot aș vrea să-l cunosc cu sau fără documente. Puteți, vă rog, să stabiliți o întâlnire?

— O să încerc. Deși, după cum v-am spus deja, este o persoană foarte ocupată.

Sally plecă cu inima îndoită. Se opri să își ia la revedere de la domnul Hywater, bătrânul funcționar, care îi făcu semn să se dea mai aproape.

— Am ceva pentru dumneavoastră, îi spuse el.

Scoase o bucată de hârtie din buzunarul de la vestă.

— Am vorbit cu un prieten de-al meu, care a lucrat pentru avocații pe care i-a angajat individul acela. L-am rugat să scotocească și el puțin, să vadă ce poate să afle. Normal că nu știe mare lucru despre afacerile din prezent ale firmei, dar și-a amintit

de acest Parrish. Se pare că acum trei sau patru ani a fost un proces împotriva unui bărbat de pe Strada Blackmoor…

— Acolo e biroul lui Parrish!

— Stați puțin, i-o tăie el. Ajung și la asta. Inculpatul, Belcovitch, era acuzat de incompetență la serviciu, o afacere comercială complicată, puteți să căutați dacă vreți, sigur găsiți pe undeva. Ideea e că a pierdut și procesul, și apelul. Asta e povestea în mare. Chestia e că nu era vinovat, numai că asta s-a aflat mult mai târziu, în cu totul al proces. Prea târziu. Belcovitch se sinucisese. Reclamantul – bărbatul care îl denunțase – se numea Lee. După un timp, când afacerea a fost pusă spre vânzare, Lee a cumpărat-o și l-a numit manager pe Parrish ăsta. I-a schimbat numele. Totul e legal, fără șmecherii. Ideea e că nu Parrish e șeful, ci Lee. Despre el chiar nu știu nimic. Prietenul meu își amintește ceva de o adresă în Spitalfields. El zice că sună franțuzește, dar nu mai ține minte. Pe Square ceva cu F. Poftim.

Îi întinse lui Sally bucățica de hârtie cu adresa.

— N-are niciun număr, adăugă el.

— Asta e adresa domnului Lee? Sau nu știe sigur prietenul dumitale?

— Nu-și amintește sigur. Știe doar că are de-a face cu procesul Lee v. Belcovitch.

— Belcovitch… Era cumva evreu, bărbatul acesta care a pierdut procesul?

— Nu știu. Așa zic și eu, dar n-avem de unde să știm sigur. E important?

— Nu. Probabil că nu. Mi-a venit mie o idee, atâta tot. Vă mulțumesc foarte mult, domnule Bywater! Și vă rog să îi mulțumiți și prietenului dumneavoastră din partea mea. Îi veți povesti asta și domnului Adcock?

— Dacă vreți dumneavoastră. N-are ce rău să facă.

După tonul lui părea să creadă că nici de folos nu prea era. Îi mulțumi, își luă la revedere și plecă.

Câteva cuvinte pe o bucată de hârtie și o legătură aproape neînsemnată cu procesul ei; nu avea sens să se ducă atunci acolo. Începuse să se așeze întunericul și nu voia să ajungă târziu acasă. În timp ce zăbovea pe Middle Temple Lane spre Strada Fleet, căscă întruna și simți că o mare neliniște punea stăpânire asupra ei. Nu voia decât să doarmă, dar nu putea pentru că erau persoane în jurul ei care puneau capcane, întindeau plase, împrăștiau otravă. Trebuia să fie vigilentă și energică, trebuia să-i curețe pe toți, să scape de paraziți. La urma urmei, întreaga poveste nu avea niciun sâmbure de adevăr. Bărbatul acela era nebun.

Se îndreptă și merse cu fruntea sus, cu ochii larg deschiși, încercând să-și controleze starea aceea acută de somnolență. Nu știuse până atunci cât de obosit ajungi să fii când ai atâtea griji pe cap.

Când ajunse pe Strada Fleet, opri la chioșcul cu ziare și cumpără *Illustrated London News* și *Jewish Chronicle*[4]. Era interesată să afle mai multe despre persecuțiile din Rusia. Fabricantul de arme, Axel Bellmann, cel care îl omorâse pe Frederick, primise ajutor financiar din partea Rusiei. De atunci se interesase mereu de afacerile acelei țări.

Frederick…

Uneori, chiar când se aștepta mai puțin, avea un sentiment puternic că e chiar în spatele ei și că, dacă s-ar întoarce, l-ar vedea acolo. Purta acea convingere în suflet. Nu-i juca imaginația feste și nici nu visa cu ochii deschiși; era acolo.

Chiar și acum, când se depărta de chioșcul de ziare, avu aceeași senzație, atât de intensă încât simți că i se taie respirația și se întoarse fericită cu numele lui pe buze. Fred…

Dar nu era nimeni. O după-amiază cenușie, un trecător bizar într-o haină neagră, aglomerația obișnuită de pe Strada Fleet. Nici urmă de Frederick.

Dar senzația prezenței lui nu dispăru imediat. Acea licărire de fericire și siguranță absolută încă mai clipea, la fel ca flăcările de magneziu ale lui Webster, care lăsau o imagine încețoșată în fața ochilor săi, mult timp după ce se stingeau.

Își puse ziarele sub braț și se îndreptă spre stație și spre casă.

În acea seară, Sarah-Jane Russell rămăsese peste noapte în Twickenham, la sora ei căsătorită. Sally era singură și fără niciun motiv anume începu să facă curat în camera în care obișnuiau să servească micul dejun.

Era centrul casei, locul în care își petreceau serile lucrând, citind sau stând de vorbă. Tot aici serveau și masa, exceptând anumite ocazii formale (foarte puține la număr) când foloseau sufrageria. Era cea mai mare cameră din casă, cu vedere la pajiște, cu ferestre mari, în stil francez. Era un fel de studio, un fel de cameră de zi, combinat cu bibliotecă. Numai laborator nu era. Webster Garland era genul de persoană dornică să realizeze experimente chimice, iar vechea bucătărie de pe Strada Burton în Bloomsbury, care fusese folosită drept cameră de zi în perioada în care locuiseră acolo, era deseori aburită de flăcări și fum; dar Sally interzisese astfel de activități în camera de zi din Orchard House.

Aprinse lămpile și strânse mai întâi toate lucrurile de pe masa principală, punând la loc atlasele pe care urmărise traseul lui

Webster și al lui Jim prin America de Sud. Își puse în ordine toate hârtiile în micul birou din lemn de nuc de lângă geam. Mai era și o vază cu flori pe masă, pe care i-o făcuse cadou Margaret; o așeză pe cămin, lângă ceasul de lemn pe care îl aduseseră anul trecut din Elveția. Aranjă apoi cărțile în două grămăjoare. Erau cărți peste tot în cameră, dar păstrase acele două grămăjoare așa cum le lăsaseră Webster și Jim: într-una era un curs despre fizică, povestea călătoriilor mai multor persoane prin Bolivia, în germană și un dicționar de germană, cu o pană într-una și o bucată de hârtie în cealaltă care serveau ca semn de carte. Le puse în micuța bibliotecă circulară de lângă scaunul lui Webster. Cărțile lui Jim erau în marea lor majoritate în stilul Penny Dreadfuls[5], lucrări șocante cu titluri ca *Skeleton Gulch* sau *Wildfire Ned*. Zâmbi când le ridică, gândindu-se la el și la cât de mândru se simțise când una dintre poveștile lui fusese tipărită pentru prima oară. Mai era și o ediție a *Marilor Speranțe* și *Redgauntlet*. Le așeză pe etajera de pe perete și se duse către pictura de pe șevaletul de lângă ușă.

Webster i-o adusese cu puțin timp înainte să plece și încă nu o înrămase. Era o mică schiță în ulei realizată de Camille Pissarro, pictor impresionist: o dimineață de primăvară, o stradă de suburbie scăldată în lumina soarelui, o lumină atât de proaspătă și plină de energie, încât parcă te făcea să simți razele soarelui și acele pete albe, mici în jurul albastrului. Webster cumpărase mai multe opere ale unor pictori impresioniști încă de la prima lor expoziție acum cinci sau șase ani, observând în experimentele lor cu lumină unele dintre preocupările lui în legătură cu redarea trecerii timpului în fotografie.

Acest Pissaro nu avea altceva de făcut decât să aștepte întoarcerea lui ca să fie înrămat. Sally se oferise să se ocupe ea de asta, dar acum pur și simplu nu era cel mai bun moment. Duse mica pictură în biroul lui de la etaj și strânse apoi șevaletul.

Stereoscopul de pe comoda din lemn de mahon și cutia cu fotografii…

Ele reprezentau începuturile firmei *Garland și Lockhart*. Îl convinsese pe Frederick să ia mai multe diapozitive amuzante la care să se uite prin stereoscop, acele jucării optice de salon care creau impresia unei imagini în trei dimensiuni și avuseseră vânzări atât de mari încât se apucaseră să producă și mai multe serii și să pune bazele acestei afaceri. Acolo erau toate: scenele din Shakespeare, castele din Marea Britanie, Corners of Old London… Și cea dintâi: Jim întruchipându-i pe David, cu capul lui Goliath, absolut îngrozitor, făcut din hârtie; Sally însăși, personificând o servitoare care descoperea o mulțime de gândaci enormi în dulap; micuța Adelaide, pe care o salvaseră dintr-o pensiune mizerabilă

din Wapping, cocoțată pe genunchii asistentului lui Frederick, Trembler Molloy pentru a ilustra un cântec sentimental… Adelaide dispăruse. Știau că era undeva prin Londra, dar nu reușiseră niciodată să o găsească. Parcă ar fi înghițit-o pământul.

O năpădiră brusc atâtea amintiri încât începu să lăcrimeze. Le puse la loc în cutie și le băgă în dulap împreună cu stereoscopul.

Jucăriile lui Harriet… Nu conta cât de mult stătea să le strângă, tot mai găsea câte una sub o pernă sau un scaun. Găsi o piesă de ceramică pe jos, în spatele canapelei. Se gândi să o ducă sus, în cameră, mai târziu.

Se gândi să facă la fel și cu poza lui Frederick. Era pe pian, într-o ramă de argint: o fotografie mare care nu îl înfățișa îmbrăcat elegant ca pentru o poză formală, ci așa cum și-l amintea ea, în hainele lui de zi cu zi, cu părul nearanjat și cu ochii lui calzi. Era singura poză pe care o avea cu el. Fusese făcută de Charles Bertram, partenerul lui Webster în experimentele sale fotografice, care era plecat și el cu ei în America de Sud. Charles era un om bun; era amabil și delicat. În urmă cu un an o ceruse în căsătorie, iar ei îi fusese foarte teamă să nu-l jignească, refuzându-l.

Îi veni o idee. Să presupunem că ar fi acceptat să se căsătorească cu Charles: ar mai fi putut Parrish să-i întindă capcana? La urma urmei, avea totul pregătit de mult. Ar fi denunțat oare căsătoria înainte să aibă loc sau ar mai fi așteptat o perioadă, ca să o acuze de bigamie?

Ar fi fost o situație dezgustătoare, dar Charles și-ar fi păstrat încrederea în ea. Și doamna Temple ar fi fost încă în viață. Chiar dacă Parrish ar fi susținut că Harriet este fiica lui, ar fi avut mult mai multe șanse să câștige împotriva lui.

Oricum, deja refuzase oferta lui Charles și nu avea niciun rost să se întrebe ce-ar fi fost dacă nu ar fi făcut-o. Nu avea cum să schimbe lucrurile.

Luă fotografia, piesa de ceramică a lui Harriet și încă vreo câteva lucrușoare și le duse în dormitorul ei. Luă apoi o geantă de piele din dulap și coborî din nou la parter, în bucătărie, unde doamna Perkins, bucătăreasa, își citea ziarul cu pisica în poală.

— Domnișoară, îi spuse ea, mi-a spus Ellie că ați întrebat-o despre cuțitar.

— Așa e. Nu cred că e cine pretinde el că e. Mă îndoiesc că se va întoarce, dar dacă totuși vine, aș vrea să-l prind – să-l iau prin surprindere. Doamnă Perkins, am venit doar să vă zic că mă duc să trag puțin cu arma, să nu vă speriați.

— Am înțeles, domnișoară. Bine că mi-ați spus.

Se duse în cameră, care era acum foarte curată, cu un aer ușor auster și despacheta o tăblie mare și greoaie, acoperită cu o pânză

verde-deschis. O sprijini de peretele cel mai îndepărtat.

Dădu pânza jos și o întinse pe masă. Tăblia era din lemn masiv. Era găurită pe alocuri. Agăță pe ea o țintă de hârtie, ajustă lumina ca să o vadă cât mai bine și deschise cutia cu care venise din dormitor.

Acolo își ținea pistolul: un model franțuzesc cu un singur glonț, realizat de Flaubert, un pistol bine echilibrat cu care trăsese adesea împotriva lui Jim sau a lui Charles. Era mai bună decât ei, dar Webster o întrecea mereu, deși, până să-l învețe ea, nu mai trăsese niciodată cu arma. Nu îi tremura niciodată mâna pe pistol. Era la modă trasul cu arma; pistoalele mai ușoare se numeau pistoale de salon, pentru că arau folosite des în această cameră. Un pistol bun, ca Flaubert-ul pe care îl avea ea, era foarte precis, până la vreo nouă metri; exact ceea ce avea ea nevoie și fără să facă prea mult zgomot.

Mută un scaun, încărca pistolul și trase. Greși, trase prea la stânga. Dar nu conta. Era un lucru la care se pricepea și pentru care avea toate instrumentele necesare.

Continuă cam o jumătate de oră, folosind cincizeci de cartușe, fără să se grăbească, curățându-și periodic pistolul și având grijă să schimbe ținta din când în când. Se simți mult mai ușurată când termină. Împușcăturile ei erau în zona centrului țintei și reușise să intre în acel ritm calm și detașat care să o ajute să se concentreze.

Înainte să ia țînu și să acopere tăblia, se hotărî să încerce noul pistol, marca British Bulldog.

Era un pistol mai urâțel, nu semăna deloc cu elegantul Flaubert. Îl încarcă, îl strânse ferm, pregătindu-se pentru recul și ținti în jos, așa cum o sfătuise asistentul de la magazinul de arme.

Când apăsă pe trăgaci, un zgomot asurzitor făcu ferestrele să zăngăne. O duru atât de tare încheietura, simți ca și cum ar fi fost lovită de un cal: dacă ar fi văzut-o acum asistentul de la magazin, după ce se lăudase ea atâta… Cât despre tăblia grea care suportase cincizeci de împușcături fără să se clintească, căzuse de pe perete și se rupsese pe jumătate.

Încercând să distingă ceva prin fumul care umpluse camera, lăsă revolverul jos și se duse spre tablă, rotindu-și încheietura. Glonțul trecuse prin ea și intrase direct în perete. „Cel puțin e foarte aproape de centrul țintei”, se gândi ea. Ridică tăblia și puse revolverul la loc în cutie. Știa sigur că, dacă avea să tragă cu acest pistol, putea să rănească serios pe oricine; dar, dacă nu trăgea cu amândouă mâinile, se putea răni pe ea însăși. Dacă nu era atentă își putea rupe încheietura.

Făcu curățenie în urma ei, deschise ferestrele spre noaptea răcoroasă de toamnă, ca să aerisească încăperea și acoperi tabla.

Apoi, luă o țigară din cutia lui Jim de pe dulap și se așeză să fumeze; făcea asta din când în când. „Am aerisit camera ca s-o umplu iar de fum”, se gândi ea.

Se uită plictisită peste ziarele pe care le adusese. Nu scria nimic despre afacerile Rusiei în *Illustrated London News,* dar găsi, spre surprinderea ei, un articol al lui Daniel Goldberg în *Jewish Chronicle.* Era surprinsă deoarece avusese impresia că cei de la *Jewish Chronicle* nu era interesați de socialism și pentru că își imaginase că Goldberg era un demagog, genul de persoană care adoră să tulbure apele. Dar acest articol era calm și bine gândit. Pleda pentru încadrarea problemei evreilor imigranți într-un context social mai amplu, inclus în relația dintre femei și bărbați și dintre mijloacele de producție și de schimb.

Scria frumos, pe un ton liber, convingător, clar și în scurt timp realiză că era de acord cu ce spunea acesta.

Ultimul paragraf scria:

> Există totuși o povară cu care evreii trebuie să trăiască prin prisma faptului că sunt evrei, o povară care nu se aplică și colegilor lor. Mă refer aici la atenția pe care le-o acordă domnul Arnold Fox. Acest domn, cuprins de zelul său antisemit, culege ceea ce el consideră a fi informații despre năvălirea evreilor din Rusia în această țară. Se va folosi cu siguranță de resursele imaginației sale pentru a-i discredita pe toți evreii în ochii englezilor; noi, ceilalți, trebuie să avem grijă să nu-i oferim muniție. Vă scriu pentru că am certitudinea că toți proprietarii evrei de ateliere care citesc *Chronicle* vor tripla imediat salariile și vor reduce orele de muncă la jumătate, doar pentru a-i face în ciudă domnului Fox. Aceasta este puterea presei.

Sally zâmbi și lăsă ziarul deoparte. Nu știa prea multe despre sistemul atelierelor, despre practica comună de a angaja oameni săraci pe bani foarte puțini, în condiții mizere; se referea oare la ateliere de cusut? De construit mobilier? De confecționat pantofi? Era evident că vorbea despre o afacere dezgustătoare, dar, din câte sugera Goldberg, părea și fie ceva mai mult la mijloc decât egoismul și lăcomia proprietarilor.

Se uită la ceasul elvețian de pe cămin. Zece și jumătate; nu era obosită, dar hotărî să meargă la culcare. Să citească ceva din colecția Penny Dreadful.

Se ridică să deschidă puțin fereastra, să aerisească încăperea de fumul de țigară.

În timp ce trăgea draperiile, auzi un bubuit.

Venea de undeva din stânga, dinspre atelierul de fotografie din sticlă al lui Webster.

Nu vedea altceva în fereastră decât reflecția camerei din spatele ei și trase repede draperiile, astfel că acum stătea între ele și ferestre. Se auzi un alt zgomot, iar privirea ei începu să se obișnuiască cu lumina slabă de la cerul înnorat. Văzu o umbră – un băiat sau un tânăr – ghemuit pe peretele de deasupra atelierului, cu o mână ridicată, ca și cum ar fi vrut să arunce o piatră.

Apoi o aruncă și auzi cioburile de sticlă pe podeaua de lemn, însoțite de un râs pițigăiat. Băiatul se uită spre cer și se strecură pe lângă perete, deasupra celuilalt carou de sticlă.

Sally prinse repede lampa și deschise ferestrele franțuzești, strigând:

— Oprește-te! Oprește-te imediat!

Urmă un râs ascuțit, iar băiatul azvârli o altă piatră, apoi apucă un băț și începu să lovească pereții furios, în mod repetat, ca un nebun, în timp ce cioburile de sticlă zdrăngăneau cu putere.

Sally se duse repede pe verandă, coborî scările până pe pajiște, ținând lampa sus.

— Oprește-te! urlă ea. Termină și pleacă de acolo!

Băiatul se ridică în criza lui de râs și începu parcă să danseze. Sally se îngrijoră: era ceva înfiorător în râsul lui haotic. Semăna cu râsul unui nebun, al vreunui demon, sau spirit – nu, se gândi furioasă, nu fi proastă dar venea parcă un val de ură din partea acelei umbre îngrozitoare fără chip încât o cuprinse teama.

Pistolul.

Putea să se ducă repede în casă și să-l încarce și să…

Nici nu apucă să se întoarcă să-l ia, că auzi un țipăt venind din casa din spatele ei.

Era Sarah-Jane…

Se întoarse de-a binelea și auzi un nou strigăt, era Ellie de aceasta dată și zgomotul unei uși sparte.

Uitând complet de umbra de pe perete, Sally intră prin ferestrele franțuzești și deschise ușa care dădea spre hol.

Ellie stătea ghemuită lângă scări, plângând. Covorul de pe podea era întortocheat și văzu ceva spart pe jos, o cană sau o farfurie.

— Ellie, ce s-a întâmplat?

Sally se ghemui lângă ea, lăsând lampa pe etajeră.

— Sus, domnișoară… se bâlbâi Ellie, uitându-se în susul scărilor.

Sally își aminti de țipătul lui Sarah-Jane, o lăsă singură pe Ellie și fugi pe scări pe palier. Acolo se opri. Era întuneric, dar, în lumina care venea de la parter, văzu că toate ușile era închise.

— Sarah-Jane? zise ea cu o voce pierdută. Sarah-Jane?

În tăcerea care urmă, frica îi cuprinse sufletul.

Apoi ușa de la camera lui Harriet se deschise ușor și o văzu pe Sarah-Jane în prag.

Fugi spre ea:

— Ce-ai pățit? Harriet e bine? Ce s-a întâmplat?

— Da, e bine, doarme. Nu s-a întâmplat absolut nimic. Vai, m-am speriat atât de tare…

Sarah-Jane avea încă mantia pe ea și pălăria pe cap. Avea mâinile reci.

— Dar ce s-a întâmplat? o întrebă Sally.

Vorbeau încă în șoaptă.

— Tocmai intrasem pe poartă și m-am uitat înspre fereastra de la camera lui Harriet, nu știu de ce, și – Doamne, a fost îngrozitor, am văzut un chip, un bărbat – și am țipat – am fugit repede în casă și Ellie tocmai ieșea din bucătărie și am luat-o repede pe scări – și el stătea acolo, în capul scărilor – a trecut repede pe lângă mine, și cred că atunci am mai țipat o dată și s-a auzit o bufnitură la parter – intrase în Ellie – și m-am dus la Harriet…

— A fost în camera lui Harriet?

Sally era incredibil de speriată.

Ellie urcă nesigură scările, cu lampa în mână.

— E bine cea mică, domnișoară? întrebă ea din capătul palierului.; A intrat în mine, domnișoară, am căzut și s-a dus repede spre ușă și…

Sally se duse la Harriet. Ellie stătu cu lampa în pragul ușii, în timp ce Sally se apleca peste pat. Harriet dormea liniștită, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. O auzeau cum respira încet; acum totul era cufundat în tăcere. Chiar și bubuiturile de afară încetaseră.

Sarah-Jane se uită pe geam.

— A plecat, șopti ea.

Sally îngenunche lângă pat și o mângâie pe Harriet, învelind-o bine.

— Pare în regulă, spuse ea încet. Ellie, vrei, te rog, să închizi toate ușile și toate ferestrele? Te-a lovit rău când a intrat în tine?

— Nu, domnișoară. Ne-am izbit puțin. Mă duc să închid ușile și să văd dacă bucătăreasa e bine. Probabil, n-a auzit nimic…

Plecă, lăsându-i lampa lui Sarah-Jane.

— Vreți să mergem la poliție?

— Da. Dar mâine-dimineață. Nu mă duc până acolo la ora asta. Niciuna dintre noi. Vom închide bine toate ușile; nu se vor mai întoarce.

Luă lampa de la Sarah-Jane și hotărî imediat să încarce pistolul, fără să se mai gândească la recul. Sarah-Jane se uită pe podea, ridică plapuma și verifică sub pat.

— Ce e? o întrebă Sally.

Nu-l găsesc pe Bruin. Știi cum face dacă nu-l are lângă ea…

— E prin pat pe undeva, zise Sally, așteptând-o să iasă. Îl căutăm mâine-dimineață.

Capitolul 6

Middle Temple Lane

Dar nu îl mai găsiră. Harriet îi observă lipsa imediat ce se trezi, la șapte dimineața, și cotrobăi prin cameră, căutându-l, trase așternuturile de pe pat, se uită sub covor, dărâmă toate cărămizile din cutie, trezind-o astfel pe Sally. Sally o ajută să caute, fără prea multă tragere de inimă, dar până la micul dejun încă nu îl găsiseră, iar Sally îi spuse lui Harriet că venise probabil timpul ca Bruin să hiberneze. Lui Harriet îi plăcu foarte mult cum suna acel cuvânt, dar se supără pe Bruin pentru că plecase fără să-i spună.

Sally nu știa ce să mai creadă. Ce să facă oamenii aceia cu ursulețul ei de pluș? Prin *ei,* se referea la Parrish, bineînțeles. Oare veniseră să o răpească chiar pe Harriet, dar nu fuseseră în stare? Dar de ce s-ar obosi să facă așa ceva când urma un proces în care o cerea pe Harriet pe cale legală?

Nu avea niciun sens, avea pur și simplu o nouă grijă pe cap. De îndată ce termină micul dejun și înainte să se ducă la secția de poliție, Sally merse la geamgiul de pe Strada Church ca să vorbească să-i repare geamul spart și merse apoi la lăcătuș pentru a schimba încuietorile în toată casa și siguranțele de la ferestre.

Polițistul luă notițe și un sergent promise să vină cât de curând la Orchard House cu un alt agent, ca să cerceteze casa. I se schimbă tonul vocii de îndată ce își dădu seama că Sally, o femeie necăsătorită, vorbea despre propriul copil. Îi dădu de înțeles în nu prea multe cuvinte că și-o făcuse cu mâna ei. Sally plecă descurajată.

Mai avea și alte treburi de rezolvat. O parte din ea voia să stea lângă Harriet toată ziua, dar avea clienți, întâlniri și nu mai putea să le pună pe toate în cârca lui Margaret. Pe lângă asta, procesul avea să coste mulți bani, la fel și repararea ferestrei și celelalte lucruri pe care voia să le facă pentru siguranța casei. Dacă nu câștiga bani, viața lor confortabilă atârna de un fir de ață.

Așa că se grăbi spre City, intenționând să-și facă treaba cât mai repede pentru ca apoi să aibă timp o oră sau două să se uite la casa din Clapham în care pretindea Parrish că locuiseră împreună în timpul căsniciei lor.

Telegraph Road era una dintre zecile de străzile identice, cu case cu terasă, nu prea deosebite. Astfel de străzi erau comune în toate suburbiile și limitau provincia, întrucât orașul se dezvolta în afară. Aici locuiau în general funcționari, antreprenori mici și negustori. Se aștepta la mai mult din partea unui agent comisionar, dar poate

că era la început de drum… Nu părea să fie nimeni acasă, dar se gândi să sune la ușă, ca să fie sigură.

Ezită. Dar, la urma urmei, nu pentru asta venise?

Intră prin poarta îngustă și micuță de cărămidă, la un pas de ușa principală, și trase clopoțelul. Se auzi tare în holul mic. Nu răspunse nimeni, așa că mai sună o dată, ușurată; dar, pe picior de plecare, auzi pași.

O femeie la vârsta a doua, cu șorț și bonetă îi deschise ușa.

— Domnul Parrish este acasă? întrebă Sally.

— Nu. Dumneavoastră sunteți cumva doamna Parrish?

Îi vorbi pe un ton neprietenos. Nici expresia de pe fața ei nu era mai indulgentă.

— Bineînțeles că nu, îi răspunse Sally. Când credeți că va veni acasă?

— Nu știu sigur.

— Acum este la muncă?

— Probabil.

— Pot să vă întreb de cât timp lucrați pentru dumnealui?

— De suficient de mult timp ca să știu ce se întâmplă. Îi voi spune domnului Parrish despre asta, nu vă faceți probleme.

Dădu să închidă ușa.

— Nu, așteptați, vă rog… Cum vă numiți? o întrebă Sally, blocând ușa.)

Singurul răspuns fu o privire superioară și apoi îi trânti ușa în nas.

Sally oftă.

Plecă din grădina mică, și din impuls, fără să se gândească de două ori, se duse la casa vecină și bătu la ușă, care se deschise aproape instantaneu; deci chiar nu i se păruse că se uita cineva la ele.

— Da? spuse menajera.

— Stăpâna dumneavoastră este acasă?

— Mă duc să văd, domnișoară. Cine să-i spun că o caută?

— Mă numesc Lockhart.

În mai puțin de cincisprezece secunde, se ivi la ușă o femeie la vreo patruzeci de ani vizibil curioasă.

— Îmi pare rău să vă rețin, începu Sally, dar vecinul dumneavoastră, domnul Parrish – îl cunoașteți?

— Pe domnul Parrish – păi, da – de ce? Cine sunteți?

— Încerc să dau de dânsul. Are legătură cu… o problemă familială, improviză ea; nu se gândise din timp să inventeze o poveste.

Imediat femeia deveni reticentă.

— Sunteți soția dânsului, nu-i așa? zise ea. Știu totul despre

dumneata. Sincer vă spun că ar trebui să vă fie rușine. Aveți un soț de toată isprava. Dar dumneata – nu am niciun cuvânt de laudă la adresa dumitale.

Și pentru a doua oară în cinci minute, îi mai trânti cineva ușa în nas.

Era greu să nu o ia personal. Nu îi veni ușor să ridice din umeri și să plece așa liniștită. Erau oameni – poate chiar mulți – care credeau această minciună, care, când se uitau la ea, nu vedeau decât o femeie care și-a părăsit bărbatul și și-a distrus familia.

În timp ce mergea stingheră pe străzi, se întrebă oare cât se mai putea încrede în ea însăși. Poate că la un moment dat presiunea avea să fie prea puternică și avea să-și dea seama că se înșelase tot timpul acela – bineînțeles că fuseseră căsătoriți – chiar nu înțelegea de ce negase asta – îi era atât de rușine – și nu mai rămânea altceva de făcut să se lupte pentru custodia lui Harriet…

„Nu! Nu ai face una ca asta, nu-i așa? Doar știi ce ți s-a întâmplat, nu-i așa?"

Dar exista înregistrarea aceea în registru și…

Ajunsese în fața unei biserici asemănătoare ca vârstă și ca stil cu St Thomas din Portsmouth: o clădire banală, într-o zonă banală, construită acolo doar ca să se umple un spațiu gol. Intră indiferentă și găsi înăuntru trei doamne care aranjau niște flori și un bărbat mai în vârstă îmbrăcat sobru și cu o privire ageră, care făcea ordine printre cărțile de rugăciuni.

Se duse la el și îl întrebă în șoaptă:

— Nu vă supărați, cine este parohul acestei biserici?

— Aici, în biserica noastră avem un preot, nu un paroh, domnișoară, îi răspunse bărbatul. Domnul Harding este momentan plecat. Se întoarce sâmbătă. Pot să vă ajut cu ceva? Eu sunt paracliserul. Mă numesc Watkins.

— Caut pe cineva care să-l cunoască pe domnul Parrish, îi spuse ea.

O fixă cu privirea.

— Vă referiți cumva la domnul Arthur Parrish? Starostele?

— Este staroste aici? Nu știam. Dar da, așa îl cheamă.

— Păi… aici toată lumea îl cunoaște, domnișoară. Vreți să vă dau adresa dânsului?

— Nu. Nu e vorba despre asta…

Probabil părea abătută și chiar o luase cu amețeală, pentru că paracliserul zise:

— Nu vreți să mergem în sacristie, domnișoară? Vă aduc un pahar cu apă.

Îl urmă. Camera aceea mică și întunecată, plină cu stiharele coristului, avea același miros uscat și stătut ca aceea din

Portsmouth, și o făcu din nou să simtă ca și cum își pierduse amintirile – trecutul se repeta într-o secvență de fotografii, dar cumva diferit.

Domnul Watkins se întoarse cu un pahar de apă. După ce aruncă o privire în jur, închise bine ușa.

— Ce vreți să știți, domnișoară? o întrebă el, întinzându-i paharul!

Cu apă.

— Mulțumesc. Este greu de explicat. Vreau să aflu mai multe despreț domnul Parrish. Este… respectat în comunitate?

— Da, presupun că da, zise domnul Watkins. Își săvârșește conștiincios îndatoririle de staroste. Vine mereu la slujbă. Face contribuții generoase. A donat o ladă de portocale pentru petrecerea anuală a corului. Vorbește frumos. Nu știu ce altceva v-aș mai putea spune domnișoară.

— Are familie?

Rămase tăcut, parcă cercetând-o din priviri înainte să răspundă. Așteptă fără să-l zorească.

— Am auzit că ar exista o doamnă Parrish, spuse el într-un final.

— Ați văzut-o vreodată?

— Nu. Dacă nu vă supărați, de ce vreți să știți toate aceste lucruri? Sper că mă înțelegeți, nu știu dacă fac bine povestindu-vă aceste detalii. Poate v-aș ajuta mai mult dacă aș ști exact ce vă interesează.

— Înțeleg. Este simplu. Domnul Parrish pretinde că ar fi căsătorit cu mine, iar eu știu că nu este așa. Nu știu nimic despre dumnealui. Vecinii lui refuză să-mi vorbească, așa că m-am gândit… M-am gândit că poate aș afla mai multe venind aici.

El încuviință.

— Înțeleg. Este într-adevăr o situație neobișnuită. Nu știu dacă preotul nostru vă poate ajuta… E în relații foarte bune cu domnul Parrish. Glumește mereu spunând că domnul Parrish[6] este parohia lui. Sau mai zice: ce s-ar alege de parohia mea fără domnul Parrish? Săptămâna trecută a spus ceva de genul: parohia mea ar pieri fără domnul Parrish. Cât despre portocalele pe care le-a adus pentru petrecerea anuală, preotul le numește bunurile parohiei Parrish. Cât au mai râs la gluma asta! Ce-i mai plac preotului glumele lui… El și domnul Parrish sunt foarte apropiați.

— Înseamnă că nu va încerca să mă ajute, zise Sally. Am înțeles. De cât timp este domnul Parrish staroste aici?

— Stați să mă gândesc. A venit aici acum doi ani, de undeva de pe coasta de sud, dacă îmi aduc bine aminte…

— Portsmouth.

— Exact. A venit foarte repede să se prezinte preotului. Nu este

genul timid, care să se jeneze în public. Țin minte că părintele mi-a spus că a venit o scrisoare de recomandare. Îi place să dea lucrurile mai departe, să le vadă mai mulți. Mă întreb dacă nu cumva…

Se uită la biroul vechi din colț. Parcă încerca să ia o hotărâre.

— Știți ce, o să fac ceva ce nu ar trebui să fac, spuse el. Singurul motiv pentru care fac asta este pentru că nu-mi place domnul Parrish. N-ar trebui să spun asta, știu că este datoria mea creștină să-mi respect aproapele, dar nu mă pot abține. Nu am încredere în el.

Scoate un rând de chei și deschise sertarul de la birou. Se uită printr-o grămadă dezordonată de hârtii și îi întinse lui Sally o scrisoare.

— O mare dezordine, zise el. Preotul este un om bun, sufletist, vesel și cum mai vreți dumneavoastră, dar e prea credul. Ar trebui să găsească pe cineva care să-i facă ordine pe aici. Dar eu nu-mi permit să spun asta.

De îndată ce văzu de cine era semnată scrisoarea, Sally se ridică. Era o scrisoare din partea parohului Beech. Scria:

> Dragă domnule Harding,
>
> Va scriu cu mare bucurie pentru a vi-l recomanda și prezenta pe domnul Arthur Parrish.
>
> A făcut parte din congregația mea timp de cinci ani, de-a lungul cărei perioade s-a remarcat nu doar prin prezența sa obișnuită și reverențioasă la sfânta slujbă, dar de asemenea și prin nenumăratele sale calități.
>
> Am înțeles că urmează să se mute într-o casă în parohia dumneavoastră și vreau să vă asigur că veți găsi în el un creștin devotat și un prieten de nădejde.
>
> Cu sinceritate,
> al dumneavoastră,
> Gervase Davidson Beech

Fusese scrisă pe 14 iulie 1879 – la șase luni după înregistrarea din registru și după venirea noului paroh la biserica din Portsmouth. Adresa destinatarului era scrisă neglijent: St. Anselm's, Taverham Walk, Norwich.

Începu să-i bată inima cu putere.

— Vă mulțumesc foarte mult, îi spuse ea. Nici nu pot să vă spun cât de mult m-ați ajutat… Chiar obișnuiesc preoții să își scrie astfel de scrisori? Vă întreb pentru că nu mă pricep deloc la lucrurile acestea.

— Eu, ca un simplu paracliser ce sunt, nu știu exact, domnișoară, îi răspunse el. Doar că, după cum v-am mai spus, domnul Harding

este foarte prietenos și comunicativ. N-am știut niciodată. Dânsul a insistat să-mi povestească despre asta și să-mi arate scrisoarea. Deci aș zice că nu, nu este o practică prea comună.

Mai citi scrisoarea o dată. Scrisul era cam strâns și stângaci, chiar tremurat pe alocuri, ca și cum domnul Beech ar fi bătrân și bolnav. Oricum, cel mai important era că acum avea o adresă și o variantă ce merita explorată.

— Vă mulțumesc, domnule Watkins, zise ea, ridicându-se. Mi-ați fost de mare ajutor. Acest bărbat, domnul Beech, este parohul care a semnat registrul pentru presupusa mea căsătorie cu domnul Parrish și încerc de ceva timp să dau de dânsul..

Bătrânul paracliser deschise ușa de la sacristie, se uită din nou în biserică și o închise la loc.

— Dați-mi adresa dumneavoastră, domnișoară, zise el. Dacă e și mai aud ceva, deși mă îndoiesc, vă anunț. Domnul Parrish este cu siguranță foarte cunoscut cu tot cu portocalele lui, vorbele de bine și donațiile sale. Dar știți și dumneavoastră cum e: în unii oameni merită să ai încredere, în alții nu.

Se întrebă dacă să-l recompenseze, dar se hotărî să facă o donație pentru cutia milei; porni spre casă, spre Twickenham, cu adresa domnului Beech în buzunar.

Aici o aștepta un oaspete.

— Rosa! Cât mă bucur să te văd! Ai venit atât de repede…

— Doar nu era să rămân acasă! Asta crezi tu despre mine?

Rosa era cea mai veche prietenă a ei, în afară de Jim Taylor. Era sora lui Frederick. Prima oară când Sally îi întâlnise, Rosa lucra ca actriță, spre nemulțumirea părinților ei. Atât ea, cât și Frederick fuseseră o mare dezamăgire pentru tatăl lor; acesta fusese episcop și, deși era fratele lui Webster Garland, nu avea nicio fărâmă de geniu, umor și generozitate în el. După multe lacrimi, rugăminți și stăruințe, el și soția lui se rupseseră de tot de copiii lor. De-abia după ce Rosa se căsătorise cu un preot și se retrăsese din viața artistică, binevoise să o accepte din nou în familia sa. Moartea lui Frederick lăsase, fără îndoială un mare gol în sufletul său, dar alesese să sufere în tăcere. Sally știa bine că nu avea să-și recunoască niciodată nepoata; deși avea impresia că Rosa încercase să vorbească despre asta cu mama ei.

Soțul Rosei, pastorul Nicholas Bedwell, era un om complet diferit. O ajutase și el pe Sally în prima ei aventură. De fapt așa ajunsese să o cunoască pe Rosa. În tinerețe fusese boxer; era neînfricat și prietenos și deși, ca preot, regreta că Sally făcuse un copil în afara căsniciei, ca bărbat, înțelegea și atât el, cât și Rosa o iubeau foarte mult pe Harriet. De ochii lumii, Sally se recomanda

doamna Lockhart când mergea în vizită la ei. La urma urmei chiar era văduvă și asta le permitea să aibă o prietenie deschisă, deși atât Sally, cât și Rosa ar fi vrut să scape de această situație.

Nicholas Bedwell era ocupat la parohia sa aglomerată din Oxford și nu putuse să vină; dar Rosa venise imediat, lăsându-și cei doi copii cu dădaca. Ea și Sally se instalară în camera în care se servea micul dejun (unde lăcătușul tocmai schimbase încuietorile), să bea un ceai, iar Sally îi povesti tot, de la momentul în care primise cererea de divorț, până la descoperirea adresei domnului Beech.

— N-am auzit ceva mai absurd în viața mea! spuse Rosa. N-are cum să scape. Și avocatul tău ce zice? Adică, totul e atât de ridicol că nici măcar n-o să se ajungă la proces, nu-i așa?

— Aș vrea eu să fie și el atât de optimist ca tine, îi răspunse Sally. El se gândește cum să riposteze împotriva tâmpeniilor astea... flutură petiția care era pe măsuța dintre ele. Minciunile astea, cum că aș fi o bețivă și câte și mai câte. Eu nu cred că asta contează. Mie mi se pare că ar trebui să descoasă povestea asta cu nunta pe toate fețele. Dar se cam ferește... nici nu știu.

— Scapă de el. Apelează la altcineva. Du-te la cineva competent, pentru numele lui Dumnezeu!

— Sunt sigură că e competent. Este evident că cunoaște legile. Și chiar a făcut niște sugestii bune ultima oară când ne-am văzut...

„Dar totuși, se gândi ea, eu sunt cea care a mers la Clampham și care a aflat adresa domnului Beech și tot eu am găsit și registrul în Portsmouth. Ce-a făcut, mă rog, până acum detectivul ăla?”

Părul roșcat al Rosei strălucea la lumina focului. Era încruntată.

— Mă întreb dacă nu cumva ar trebui s-o luăm pe Harriet în Cowley, zise ea, referindu-se la casa ei din Oxford. Doar despre asta e vorba, nu-i așa? Bărbatul ăsta o vrea pe Harriet. Nu dă doi bani pe tine; toată povestea asta cu divorțul este ca să pună mâna pe ea.

— Și ca să-i dea dreptul la ea. Ideea e că, dacă copilul este nelegitim, mama primește custodia. Dar dacă părinții sunt căsătoriți, copilul este de drept al tatălui. Asta mi-a explicat avocatul. Deci da, despre asta e vorba. Dar trebuie să lupt pe cale legală, Rosa! Trebuie să dezvălui farsa asta, trebuie să mă lupt în tribunal. Dacă nu fac asta, îi vor da lui câștig de cauză și o să mi-o ia...

Brusc, izbucni în lacrimi, chiar spre surprinderea ei. Erau singure în cameră, Sarah-Jane îi făcea baie lui Harriet. Rosa se ridică imediat, o îmbrățișă, iar Sally se agăță de ea așa cum nu o mai făcuse de la moartea lui Frederick.

— Pur și simplu nu înțeleg de ce! spuse ea după ce se opri din plâns. Stăteau una lângă alta pe canapea. Dacă aș ști, aș putea să... nu știu... Să-i ofer ceva în schimb, să-l mituiesc, să adopt altă

strategie, dar tocmai faptul că nu știu de ce face asta mă înspăimântă… Parcă m-aș lupta cu o fantomă, cu un nebun… Și să ajung să aflu că plănuia asta de mult, chiar înainte ca Harriet să existe, că am avut un spion pe urmele mele tot timpul ăsta…

— Ai verificat tot?

— Dacă am verificat tot? Cred, cred că da… Ce altceva să mai fac?

— Somerset House. Știi tu, Registrul General de Nașteri, Decese și Căsătorii. Acolo e trecută și nașterea lui Harriet, nu-i așa?

Sally tresări.

— Da! Sigur că da! Cum de nu m-am gândit la asta…

Dar apoi se tulbură din nou și se prăbuși într-un fel complet nou pentru Rosa, cumva obosită și lipsită de speranțe.

— Sigur l-a modificat, zise ea. Sunt sigură. O să mă duc să mă uit, dar știu deja ce o să aflu.

— Nu, spuse Rosa. Eu am să mă duc să văd. Mâine mă duc. Știi, dacă au copt tot planul ăsta înainte de nașterea lui Harriet, nu o vor doar de dragul ei. Vor să pună mâna pe ea ca să te facă să suferi:

Sally se gândi la spusele ei. Avea dreptate, dar tot nu putea să înțeleagă. Se uită involuntar la perete. Rosa se uită în direcția ei și văzu urma pe care o lăsase glonțul cu o seară înainte. Se uită la ea cu ochii mari.

— Da, îi zise Sally. Am un pistol nou. Am crezut că…

— Și eu care credeam că nu mai vrei să ai de-a face cu așa ceva, îi spune blând Rosa. După prima dată.

Asta se întâmplase când îl împușcase pe Ah Ling, piratul olandezo-chinez. Rosa nu ajunsese la timp ca să o oprească. În momentul acela Sally aruncase pistolul, sperând să nu mai pună niciodată mâna pe unul.

— Da, dar… Mă simt mai în siguranță… De fapt, nu e adevărat. Rosa, sunt atât de furioasă! Cu pistolul ăsta pot să… Nu știu. Da, știu că nu e bine. Dar, dacă singurul mod prin care o pot salva pe Harriet este să-l împușc, n-o să stau pe gânduri. N-o să-mi tremure mâna pe trăgaci. Și, în momentele astea, singurul motiv pentru care nu o iau razna este gândul că pot face asta. Sunt un animal? Sunt oare atât de imorală? Inumană? Barbară? Nu mă interesează. Nu mă las. N-o să stau deoparte, să-l las să-mi vină de hac. O să fac tot ce pot pe cale legală, dar dacă nu se rezolvă nimic…

Rămase acolo cu mâinile încleștate pe genunchi. Rosa se uită la ea și apoi o luă de mână.

— Dar am făcut câteva progrese, spuse Sally. Am aflat adresa domnului Beech.

— Iar eu voi găsi certificatul de naștere al lui Harriet, zise Rosa.

— Și mai e și bărbatul ăsta, domnul Lee de undeva din

Spitalfields. E și el băgat în povestea asta. Hai să o ducem la culcare pe Harriet și apoi vreau să mă ajuți să scriu o scrisoare pentru domnul Beech. Crezi că Nick știe cum să dea de preoți dispăruți?

A doua zi, Rosa se duse la Somerset House și se întoarse nedumerită. Plătise un penny pe copia unui certificat de naștere care spunea că o anumită Harriet Rosa Parrish se născuse pe 30 septembrie 1879, la Telegraph Road, Clapham. Numele tatălui ei era Arthur James Parrish; mama ei era Veronica Beatrice Parrish, fostă Lockhart. Cât despre Harriet Rosa Lockhart, născută în aceeași zi la Orchard House Twickenham, nu apărea pe nicăieri.

— Încep să înțeleg ce-mi spuneai, zise ea. E o minciună și o farsă, dar până unde au ajuns oare? Punem noi mâna pe ei cumva.

Nu-i spuse asta, deși știa și Sally, că era tare păcat că nu o botezaseră pe Harriet, pentru că atunci ar fi existat un certificat care să demonstreze acest lucru și care să verifice afirmațiile lui Sally. Era prea târziu acum.

Rosa rămase două zile la Orchard House. Era ceva ciudat; Sally știa că toate grijile de pe capul ei aveau să explodeze, dar energia și înțelepciunea Rosei o făceau să creadă că nu o vor doborî. Credea asta, dar știa că nu va fi așa. Sally se simțea prinsă între două lumi, fără să știe care era a ei.

În ziua în care plecă Rosa, primi alt document legal. De îndată ce îl deschise, se grăbi să ajungă pe Middle Temple Lane.

— Este o interdicție, spuse avocatul. Dumnezeule! Ce ghinion! Cei ați făcut, domnișoară Lockhart?!

— O interdicție – cum adică?

— E o hotărâre judecătorească: să nu vă apropiați, of, Dumnezeule – ați mers acasă la domnul Parrish?

— Da.

— Păi, se pare că i-ați deranjat sau, mă rog, i-ați supărat un vecin.

— Poftim? Nici nu știu dacă am apucat să vorbim un minut. Dacă e să vedem cine a supărat pe cine, să știți că ea este cea care m-a supărat pe mine. Și deci ce-mi interzice hotărârea asta? N-am voie mă duc să pun câteva întrebări, pentru numele lui Dumnezeu?

— Exact. Domnișoară Lockhart, nu trebuia să faceți asta. Acum suntem într-o situație dificilă.

— Detectivul pe care l-ați angajat s-a apucat de treabă?

— Nu, încă nu.

— Păi, ce, Doamne, iartă-mă! așteaptă? Mai avem doar câteva zile!

— Domnișoară Lockhart, am să vă rog să nu mai țipați așa la mine. Știu că firea feminină este mai imprudentă decât cea

masculină, dar vă vedeam mai stăpână pe situație. Încă nu am angajat niciun detectiv.

Sally încercă să-și păstreze calmul.

— Dar, domnule Adcock, am vorbit despre asta acum trei zile. Explicați-mi, vă rog, de ce nu ați ales încă un detectiv.

— Este foarte logic. Vreau să fiu absolut sigur că alegem persoana cea mai potrivită. Am citit mai multe recomandări – vreți să vedeți depozițiile pe care le am? Domnișoară Lockhart, nu vă pierdeți încrederea în avocatul dumneavoastră! Înțeleg că sunteți îngrijorată, dar nu vă ajută cu nimic dacă începeți să vă agitați. Și chiar nu ne ajută absolut deloc investigațiile pe care le-ați făcut de una singură. V-ați gândit cât de greu o să-i fie detectivului pe care îl vom alege? Înainte de orice altceva trebuie să ștergem cumva impresia proastă pe care ați lăsat-o dumneavoastră. De fapt, acum că văd din nou despre ce este vorba în această hotărâre, nici nu sunt sigur dacă mai putem face orice fel de anchetă. Va trebui să fim foarte delicați și atenți… atât de atenți încât… Domnișoară Lockhart, sincer cred că v-ați făcut singură probleme. Ceilalți vor spune că…

Sally se ridică.

— Încerc să înțeleg, zise ea, credeți-mă, domnule Adcock, chiar încerc să înțeleg cum se face că o femeie nevinovată poate să-și piardă copilul în fața unui străin, și cum se poate să fie amenințată, să fie pedepsită de lege doar pentru că pune câteva întrebări. Ce lege e asta care mai mult rău îți face când tu nu vrei altceva decât să știi de ce ești persecutat? Aveți cea mai vagă idee de cum mă simt eu acum?

Avocatul o privi, încercând să se dea înțelept, tolerant și înțelegător; dar nu reuși decât să pară slab și ridicol. Sally își luă privirea de la el și se îndreptă către ușă.

— Dacă nu mai merg acasă la el, sunt în siguranță? întrebă ea cu mâna pe clanță.

— E cam general… Din cate îmi dau eu seama, da, casa lui și acei vecini pe care… pe care i-ați vizitat și oriunde altundeva unde se poate considera că ați cauzat neplăceri… Am putea spune că e prea general Dacă doriți, pot să…

— Nu. Nu are rost să pierdeți timpul cu asta. Ați stabilit întâlnire cu domnul Coleman? Avocatul pledant?

— Da, am avut noroc. Domnul Coleman a stabilit întâlnirea pe data de 17, la cinci și jumătate după-amiază.

— Cu o zi înainte…

— Așa e, cu o zi înainte de proces. A trebuit să insist foarte mult pe lângă domnul Coleman, AR. Nu i se pare necesar, dar a acceptat să vă satisfacă dorințele.

„E și asta ceva”, se gândi Sally. Devenise obsedată. Procesul acesta pusese stăpânire pe gândurile ei în asemenea măsură, că nu mai reușea să se concentreze pe nimic mai mult de câteva minute. Se agăța cu disperare de cuvintele domnului Adcock, încercând să vadă ceva folositor în ele, asemenea unui miner avid de aur, încercând să fie înțelegătoare, încercând să nu se enerveze de ritmul lui încet, pe care voia să-l considere atenție la detalii și înțelepciune judiciară.

Dar nu putea să reziste prea mult. În sinea ei, fierbea. Cum putea legea să fie folosită într-un mod atât de corupt, atât de lipsit de principii? Avocații aceștia care întocmeau petiții și interdicții, care pregăteau procese, oare se opreau vreo clipă să se gândească la faptele lor? Era oare chiar atât de ușor pentru măreția și splendoarea sistemului legal englez să facă ceva atât de greșit?

Nu îndrăzni să reflecteze că așa ceva era într-adevăr posibil. Era încă sceptică, încă trăia cu speranța că judecătoria va pune capăt acestui proces. O parte din ea încă spera să fie vorba despre un coșmar. Se simțea exact ca victima pe care și-ar fi dorit-o orice prădător.

În schimb, domnul Parrish tocmai avusese o întâlnire foarte reușită cu avocatul său.

— L-au angajat pe Coleman, îi spuse domnul Gurney.

— E bun?

— Cel mai bun.

— Păi și noi atunci pe cine avem? Nu-l avem pe cel mai bun? De nu?

— Nu avem nevoie de cel mai bun. Îl avem pe Sanderson. Al doilea cel mai bun este suficient pentru un caz atât de solid ca acesta. Coleman nu ar avea nicio șansă nici dacă ar face cât Demostene și Cicero la un loc.

Domnul Parrish mai auzise de acești domni, dar mai demult. Mormăi.

— Bănuiesc că știți ce faceți, îi zise el.

— Și Colemen își știe meseria. O să facă o treabă a naibii de bună. De-abia aștept să-i aud pledoaria. Dar nu are cum să câștige, e conștient și el de asta. Știu sigur pentru că îl cunosc pe secretarul lui și am vorbit cu el.

— Foarte bine, spuse Parrish. Și cu treaba cealaltă cum stăm? Cea financiară?

— Asta depinde dacă hotărârea va fi în favoarea noastră. Și așa va fi. Proprietățile soției sunt, din punct de vedere legal, ale dumneavoastră; nu e nevoie de partaj. Legea este clară.

— Deci toate proprietățile ei îmi aparțin?

— Bine, nu e chiar așa, zise domnul Gurney, a cărui conștiință deși aproape pierdută, lăsase în urmă un amestec ciudat de capricii. Aș spune mai degrabă că veți intra din nou în posesia proprietăților dumneavoastră, pe care soția și le-a însușit fără acordul dumneavoastră.

— Fie, cum ziceți dumneavoastră, îi răspunse domnul Parrish. Tot aia e. Ideea e că, odată ce curtea va decide în favoarea mea, nu doar copila, scumpa de ea, dar toți banii și proprietățile soției mele intră în posesia mea. Corect?

— Exact, îi spuse avocatul.

— Fără șiretlicuri? Fără alte obstacole pe ultima sută de metri, da? Ați trimis interdicția?

— A primit-o în dimineața aceasta.

— Minunat, zise domnul Parrish. Știți, domnule Gurney, ce-mi doresc eu cel mai mult, chiar mai mult decât să-mi iau banii înapoi?

Domnul Gurney politicos, se arătă curios.

— Pe fiica mea, zise domnul Parrish. I-aș lăsa mamei ei toți banii din lume, vă jur, doar ca să o mai strâng o dată la piept pe micuța mea. Dumneavoastră aveți copii, domnule Gurney?

Avocatul avea doi băieți la Eton[7], amândoi prostănaci, leneși și risipitori. Strâmbă din nas numai la gândul că ar trebui să-i strângă la piept.

— Dar totuși, spuse domnul Parrish, ridicându-se în picioare, din respect pentru mine însumi, nu pot să trec cu vederea aspectul financiar. Vreau tot ce e mai bun pentru fetița mea.

Odată încheiată discuția, plecă. Domnul Gurney ar fi rămas surprins de comportamentul clientului său, asta dacă ar mai fi avut cu ce; dar imaginația și grija cu care se născuse dispăruseră și ele odată cu conștiința sa, cu mulți ani în urmă. Strânse hârtiile domnului Parrish și începu din nou să se gândească la alte chestiuni mai pragmatice ca, spre exemplu, cum să evacueze o văduvă din casa ei.

În timp ce se îndepărta de Middle Temple Lane, Sally își dădu seama că uitase să-i spună domnului Adcock despre spargerea din casa ei, despre bărbatul din camera lui Harriet și despre ursulețul de pluș dispărut.

Se opri la Gate House, unde începea Strada Fleet. Să se întoarcă să-i spună? După ce se gândi la reacția lui, hotărî să nu o facă. Sigur exista o lege împotriva pedepsirii hoților; nu trebuia să se fi dus la poliție, o să creadă că vrea să agite apele și i-ar fi cauzat probleme la proces, sigur avea să mai primească și alte interdicții; trebuia să scoată toate încuietorile noi și să le pună la loc pe cele vechi ca să le facă hoților treaba mai ușoară…

Nici măcar nu găsi puterea să râdă de propria imaginație bogată. Nu mai râsese de zile întregi; de-abia dacă mai zâmbise. Nu știa, iar Rosa evitase să-i spună, dar era mai palidă ca oricând și avea cearcăne adânci sub ochi. Știa că nu mânca suficient; pur și simplu nu avea poftă de mâncare. În ultimul timp dormise prost, se trezea la cel mai mic zgomot, nu mai reușea să adoarmă la loc, iar atunci când ațipea cu greu, avea numai vise îngrozitoare. Noaptea trecută visase că o lăsase pe Harriet să o aștepte pe o bancă în parc, în timp ce ea se dusese până la avocatul ei și o uitase acolo. Își aminti de copilă de-abia când ajunse acasă așa că fugi îngrijorată în parc, unde găsi banca goală. Se trezi plângând de vinovăție și se duse în camera fetiței, se așeză lângă ea și o strânse în brațe, șoptindu-i că nu o va abandona niciodată, că nu o va lăsa niciodată singură. Între timp, lumina gri și rece a răsăritului îi aminti că erau din ce în ce mai aproape de ziua procesului.

Parcă își aștepta execuția.

Astfel, în starea sa actuală, nu reacționă prea bine când o apucă cineva de mânecă în timp ce intra pe Strada Fleet.

Se uită în jur, așteptându-se să vadă un cerșetor. Dădu imediat să deschidă portofelul ca să-i dea niște mărunțiș ca să scape repede de el. Dar era clar că nu era vorba de un cerșetor.

Era un tânăr cu o bască peste ochi, cu o eșarfă cu buline albastre în jurului gâtului, o curea lată cu ținte de alamă și o pereche de pantaloni de catifea. Din câte reuși să deslușească pe fața lui, situația nu era îmbucurătoare: căci toate experiențele nefaste prin care trecuse Bill își lăsaseră urmele pe chipul lui.

Încercă să se liniștească, uimită și apoi se uită la mâna viguroasă care o ținea strâns.

— Domnișoară Lockhart? o întrebă el, iar uimirea ei crescu și mai mult. Ascultați-mă. Știu cine sunteți. M-a trimis un domn să vă…

Vocea lui joasă și răgușită, aerul lui amenințător o intimidară. Se eliberă din strânsoarea lui, îl prinse de braț și, spre marea lui surprindere, îl împinse în colțul de la Gate House și îl lipi de perete. Furia îi dădu puteri nebănuite, iar întreaga mișcare fusese atât de neașteptata, încât Bill nu se împotrivi. În orice caz, era – dar înainte să se dezmeticească, simți ceva tare și dureros în coaste. Se uită în jos și văzu strălucirea unui revolver placat cu nichel.

Sally stătea cu spatele, astfel încât trecătorii să nu observe nimic. Știa ce face; băiatului i se făcu părul măciucă atunci când văzu că trage piedica. Dacă atingea trăgaciul, era mort. Nu-i tremura deloc mâna și, judecând după expresia ei, ar fi fost încântată să-l omoare.

— Poți să-i spui, zise ea, că asta aștept, să-mi dea un motiv ca să-i zbor creierii. E valabil și pentru mesagerii lui. Și pentru oricine

mai încercă să-mi spargă casa. Nu vă mai apropiați de mine, auzi? Lăsați-mă în pace!

Vorbea cu o voce joasă și intensă, iar ura imensă din ochii ei – acei ochi negri, atât de neobișnuiți pentru o blondă – îl reduseră la tăcere. Domnișoarele nu făceau asta. Nu aveau pistoale; nu-și arătau simțirile. Așa că rămase nemișcat și tăcut, lipit de peretele de la Gate House, în timp ce Sally băgă pistolul în geantă, se depărtă și dispăru în mulțime.

— Parcă era un tigru, domnule Goldberg, spuse Bill. Nici n-a vrut să mă asculte. Mă mir că nu m-a împușcat.

Mai târziu în acea seară, Bill se întâlni cu Goldberg într-un bar dubios în apropiere de Covent Garden. Goldberg care avea o pălărie cu boruri late și un pardesiu negru, fuma un trabuc, fiind urmărit cu priviri admirative chiar și de muncitorii de la masa vecină.

— Nu-i bine, zise el. Și cum adică i-au spart casa?

Bill îi spuse tot ce-și aminti.

— Deci cineva îi sparge casa și ea presupune că Parrish e de vină, spuse Goldberg. O oprești pe stradă și crede că te-a trimis Parrish. Bine, bănuiesc că e de înțeles. Păcat, totuși. Va trebui să găsim momentul potrivit.

— Știți unde locuiește? Dacă vreți, putem să-i supraveghem casa.

— Nu, nu vreau. Am inventat o poveste ca să merg la avocatul lui Parrish. Am luat niște acte de la biroul secretarului său când nu era atent; așa am aflat despre cazul ei. Nu știu, Bill; mie nu-mi miroase a bine. E ceva ciudat la mijloc. Cu cât aud mai multe despre Parrish, cu atât mă dezgustă mai mult, în fine, azi am dat-o în bară. Încearcă altceva data viitoare.

Capitolul 7

Casa de lângă Canal

În acel weekend, Goldberg îl luă pe Bill cu el în Amsterdam.

Trebuia să vorbească la un congres al partidelor socialiste din Olanda și Belgia și toată lumea se aștepta să facă senzație. Bill trăise în Londra toată viața lui, așa că nu se dezlipi de Goldberg, deși încercă să pară cât se putea de dur și relaxat. Bineînțeles că nu știa nicio boabă de germană, tocmai limba în care vorbea Goldberg în majoritatea timpului. Goldberg îl prezentă drept bodyguard-ul lui, un tovarăș din Londra, iar Bill fu politicos, bău multe pahare de bere olandeză și ascultă. Era impresionat de cât de respectat era Goldberg. Oriunde mergea, fie în baruri, fie la cafenele sau la alte reuniuni, Goldberg era recunoscut, aclamat și înconjurat de tot felul de fani: mai în vârstă, învățați, ruși bărboși, muncitori indiferenți, sindicaliști și, nu în ultimul rând, femei tinere. Goldberg se purta ca un rege întors din exil: îi sorbeau cuvintele, îi aduceau băuturi, îi ofereau trabucuri, se ridicau să aplaude când intra în cameră, îl priveau cu fascinație de fiecare dată când vorbea cu vocea aceea clară, răspicată și plină de umor. Văzându-și prietenul și protectorul tratat ca un adevărat cuceritor, Bill îl admira din ce în ce mai mult.

Fiind analfabet, nu avea cum să știe că, de ceva timp, articolele lui Goldberg fuseseră publicate în toată presa extremistă a Europei Occidentale; și nu avea cum să-și dea seama, întrucât nu se pricepea la politică, că Goldberg era pentru ceilalți o posibilitate reală de a aduce în prim-plan deviza socialistă și de a o scoate din dizgrația în care o lăsase eșecul reuniunii din 1872 a Asociației Internaționale a Muncitorilor.

La conferință participau delegații din Germania, Franța, Marea Britanie, Rusia, Danemarca, dar și Olanda și Belgia. La început Bill fusese încântat să-i asculte, să încerce să înțeleagă în ce limbă vorbesc, chiar dacă nu pricepea niciun cuvânt. Îl urma peste tot pe Goldberg, ca un câine credincios, dar era departe de a înțelege ce spunea sau ce făcea șeful său. Totuși, în cea de-a doua zi, auzi pe cineva vorbind în idiș și – asemenea unui câine – căscă urechile și adulmecă în jur.

Erau într-o cafenea aglomerată, în apropiere de docuri: un loc înecat în fum și în duhoarea dezgustătoare de saramură de heringi. Goldberg discuta cu un grup din Berlin despre o anumită doctrină, iar Bill îi ascultase automat, remarcând întreruperile disprețuitoare ale unei domnișoare și felul în care i se adresează Goldberg. Îi vorbi cu același umor negru pe care îl folosea și în cazul bărbaților, fără

menajamente, deși tânăra se îmbujora de furie de mai multe ori. Era brunetă, grăsuță, cam înfumurată și avea niște ochi mari, frumoși și furioși. Bill crezuse că era evreică. Tocmai se întreba cum ar fi reacționat dacă o fată s-ar fi uitat la el cu aceeași intensitate cu care îl privea ea pe Goldberg, când auzi pe cineva vorbind în idiș în spatele lui.

Se întoarse și îi întâlni privirea. Bărbatul avea în jur de treizeci de ani, stătea la o masă alături de alți doi bărbați și beau schnapps: un chip osos, cu un rânjet ascuns, o claie de păr negru și o barbă subțire. Era evident că știa despre legătura dintre Bill și Goldberg pentru că îl salută politicos și ridică paharul. Bill se uită la Goldberg, dar acesta era ocupat, așa că se ridică și se îndreptă nesigur spre masa bărbatului.

— Avram Cohn, spuse acesta, întinzându-i mâna.

— Bill Goodwill, îi răspunse Bill, strângându-i mâna.

Cohn zise ceva în idiș. Bill se rușină.

— În engleză, te rog, îi spuse el. Nu prea știu idiș.

— Foarte bine, atunci vorbim în engleză, zise el. Haide, ia un loc, bea un pahar de schnapps.

Simțindu-se flatat, Bill se așeză. Cohn îi făcu cunoștință cu ceilalți doi: un tânăr roșcat pe nume Meyer și un bărbat cu aer de lunatic pe nume Giuliani, care își rodea în permanență unghiile, buzele sau barba.

— Deci ești din Anglia, spuse Cohn.

— Da, din Londra, îi răspunse Bill, luând paharul rece de băutură pe care i-l turnă Cohn.

Se uită la Meyer și dădu tot paharul pe gât dintr-o înghițitură ca el. Își trase sufletul și simți că lăcrimează.

— Ești partener cu marele Goldberg? îl întrebă Cohn, turnându-i alt pahar.

— Păi… Lucrez pentru el din când în când.

— Și ce faci mai exact?

Bill se întrebă dacă să-i spună despre domnul Tubb. Dacă erau socialiști, probabil, nu era nicio problemă. Și erau evrei, așa că sigur ar fi fost de acord cu planul lui Goldberg de a da toți banii adăpostului pentru evrei. Mai bău un pahar (care nu i se mai păru la fel de tare, deși tot nu-i prea plăcea gustul) și apoi se uită în jur. Goldberg se certa cu o fată; nimeni nu mai era îndeajuns de aproape ca să-i audă.

— În ultima vreme am stat să strâng taxele, spuse el. E un bărbat în Londra, Parrish. Face bani pe spinarea evreilor, în ateliere și mai are și vreo șase case – unde se joacă pe bani, cu fete, unde se duc acești bogătași înfumurați. Și ne-am gândit să luăm și noi din profiturile lui. Taxa poporului, îi zice domnul Goldberg. Odată și-

odată o să scrie despre el, să-l dea în gât, dar i-am șparlit zilele trecute trei sute de parai unuia care lucrează pentru el. L-am jefuit.

— L-ai jefuit? îl întrebă Cohn. Toți trei ascultau cu atenție; „i-am dat gata”, se gândi Bill.

— Adică... l-am atacat. I-am șterpelit banii. I-am dat adăpostului pentru evrei.

— Ahh... zise Cohn. Păreau foarte interesați și foarte respectoși.

Meyer îl întrebă:

— Nu te deranjează să recurgi la violență, nu-i așa? Asta e bine. Îți oferă multă putere.

— Dacă o folosești cum trebuie, spuse Bill.

— Da, zise Meyer, normal. La asta mă refeream și eu. Spune-mi, tovarășii tăi din Londra sunt de aceeași părere?

— Unii dintre ei, îi răspunse Bill. Da. Fenienii. Băieții irlandezi. Cunosc câțiva. În Lambeth, de unde sunt eu.

— Fenieni? întrebă Giuliani.

Cohn îi spuse repede ceva în idiș. Giuliani îl aprobă, uitându-se la Bill. Apoi Cohn zise:

— Chiar cunoști câțiva fenieni?

— Da, sunt prietenii mei. Au încredere în mine, știu că n-o să-i dau niciodată în gât. Știu că mulți irlandezi i-au lăsat la greu.

— Și ce părere are domnul Goldberg despre prietenii tăi fenieni?

— Păi... Nu prea stau să-i povestesc despre ei. Știi, el gândește într-un fel și eu îi respect punctul de vedere.

— Bineînțeles, spuse Cohn, toți îi respectăm punctul de vedere. Dar totuși nu e musai să știe tot, nu-i așa? E interesant ce spui despre irlandezi. Mi-ar plăcea să vorbesc și eu cu ei.

— Dacă vrei, îți fac eu cunoștință cu ei, zise Bill.

— Serios? Ai face asta? Minunat. Și ar mai fi ceva...

Îi umplu din nou paharul. Bill se uită la el, parcă dorindu-și să-i spună că nu mai vrea, dar nu vru să-l jignească. Se dădu mai aproape, își propti coatele pe masă, ascultându-l pe Cohn care începuse să vorbească încet, ca de la un tovarăș la altul, despre exprimarea politică a violenței. Meyer îl mai completă pe alocuri; Giuliani își rodea unghiile. Din când în când, ca din obișnuință, Bill mai lua o gură de schnapps. Cohn vorbea în continuare. Pentru Bill era ca și cum o lume complet nouă se întindea la picioarele sale; parcă era inițiat așa brusc, într-o limbă nouă, fără să treacă prin efortul de a o învăța. Teoria... Există un înțeles în spatele... Violența putea fi pură și nobilă... Învăță un cuvânt nou: Terorism. Terorist. Îi dădu fiori de plăcere. Cohn îi vorbi în continuare despre naționalism, libertate, comunism, anarhism, dinamită.

Când plecară de la cafenea, Bill se trezi că era doar el cu

Goldberg. Nu putea să-și dea seama ce se întâmplase și nici nu știa unde se aflau, dar era totuși acolo, singur și parcă nelalocul lui și realiza că se simte așa din cauza lui Goldberg.

— Ce le-ai spus lighioanelor ălora de la cafenea? îl întrebă dur Goldberg.

— Ce?

Bill clipi de câteva ori. Vorbele lui parcă îl loveau. Încercă să-și facă ordine în gânduri.

— Mi-au zis că... Mă întrebau... Despre irlandezi, chestii de-astea. Despre fenieni. Dinamită, de-astea.

Goldberg părea de-a dreptul furios. Bill cel neînfricat era acum tarte speriat.

— Și? continuă Goldberg.

— Au zis că... Vorbeau despre reuniuni, nu știu, ziceau ceva de terorism...

Din senin, se trezi lipit de perete, cu picioarele în aer. Goldberg îl ținea strâns cu o mână și cu pumnul sub maxilarul lui. Știuse dintotdeauna că era un bărbat puternic, cu umeri lați, dar viteza și violența – nici măcar nu putea să respire, să riposteze...

— Numai mizerii, spuse Goldberg. Mizerabilii ăia spun numai porcării. Sunt toți niște inutili, niște paraziți și viermi. Nu au nimic de-a face cu noi, cu progresul sau socialismul nostru. Ai cea mai vagă idee de câte dezastre poate provoca o bombă? Ai văzut vreodată o bombă explodând? Ai văzut un copil nevinovat făcut bucăți? Eu am văzut cu ochii mei. Luptăm? Normal că luptăm dacă n-avem încotro. Dar luptăm împotriva răului, nu împotriva celor nevinovați. Noi putem să facem diferența între ce e rău și ce e bine. Ei nu vor decât să ucidă, pe oricine, să ucidă doar de dragul de a ucide, să creeze panică, sânge, distrugere. Cum dracu' să construiască ei o lume mai bună? Trebuie să ne folosim de ce avem: voce, minte, cuvinte. Să vorbim cu ceilalți. Să facem un plan. Să ne organizăm. Așa da. Ăsta e progresul. Ține de înțelepciune, curaj și decență. Dacă te mai prind vreodată cu viermii ăia, îți jur că te omor cu mâna mea. Fii deștept. Vezi cu ochii tăi. Compară. Ascultă. Gândește. Care sunt cei buni? Care sunt cei răi? Gândește singur!

Nimeni nu-i mai vorbise vreodată în felul acela. Era speriat și nu de puterea fizică a lui Goldberg, ci mai mult de provocare. Nu era genul de frică bolnavă, care să te sperie de moarte; simțea o urmă de entuziasm. Și de mândrie. Goldberg chiar credea în el.

Nu-și amintea cum ajunsese cu Goldberg la locul în care ținu următoarea prelegere în acea după-amiază. Parcă își amintea că mâncase heringi în saramură pe undeva, își aminti că băuse mai multe căni de cafea tare, că se plimbase pe străzi înguste, pe chei mici, traversase poduri și bărci acostate, unde câinii lătrau ca

nebunii și bărbații fumau și descărcau cărbune, tutun și sare. Își aminti zăpușeala, fumul de la reuniune, scaunele pline, entuziasmul oamenilor, tăcerea solemnă de dinaintea discursului lui Goldberg. Bill era ascuns undeva în spatele sălii, într-un colț, nu putea nici măcar să stea jos și, oricât de mult și-ar fi dorit să doarmă, se tot smucea.

Goldberg vorbea în germană. Cu vocea lui clară, puțin dură, dar foarte expresivă; cu ochii aceia dramatici, cu zâmbetul acela din colțul gurii; fără notițe, mișcându-se puțin câte puțin de la pupitru până ajungea în fața publicului, cu nimic altceva între ei, fără replici uitate, le vorbea din inimă, parcă fredonând un cântec ciudat, până ce rămase fermecat de vocea și de personalitatea bărbatului, chiar dacă nu înțelegea ce spunea. Vorbea cu pasiune, umor, curaj și viziune, dispreț, ironie și mânie. Exista o forță intelectuală. Exista speranță. Bill era prins în mrejele lui. Fermecat, aplaudă și aclamă alături de toți ceilalți, iar Avram Cohn, Meyer, Giuliani, fenienii și tot ce ținea de terorism fuseseră deja dați uitării.

Se trezi când simți că trage cineva de el. Îl durea capul îngrozitor și avea un gust amar în gură. Crezu că era bolnav: ajunseseră deja pe mare?

Goldberg îi spunea ceva. Bill se dezmetici cu greu.

— E aici -Tzaddik-ul. În Amsterdam. Hai, băiete, hai să facem pe spionii. Te doare capul, nu-i așa? Așa-ți trebuie. Bea numai bere data viitoare. Ia ceva pe tine – e un frig de crapă pietrele.

Bill nu era sigur unde se aflau. Văzu o cameră mică și înghesuită, lumina lămpii cu o sobă de fier și ferestre rotunde. Apoi începu să-și amintească: erau pe vas. Unul dintre oamenii de pe barcă trebuia să se ducă undeva – pe docuri oare? Uitase. Nu contează. Goldberg avea nevoie de el și îl găsiseră pe Tzaddik.

Se ridică ușor și își trase haina pe el.

— Păi, și ce-o să facem… cu Tzaddik-ul… Vreți să punem mâna pe el? Ce vreți să-i facem?

Goldberg se uita cu atenție pe geam. Bill nu vedea prea bine: era întuneric și i se părea că stăteau pe loc, până ce observă prin ceață fereastra luminată a unei case și îl luă brusc cu amețeală. Se așeză pe pat.

— Ți-am zis deja, mergem să-l spionăm, spuse Goldberg. Poate reușim să aflăm cine e, ce urmărește. Să ne facem o idee.

Bill își ridică gulerul de la haină și își legă eșarfa cu buline la gât. Apoi observă că mai era un bărbat în cabină. Era întins pe patul de sus, cu o mână sub cap.

— I-au descărcat mai devreme trăsura de pe unul dintre vasele mari de pe Rin, spuse acesta încet. Cred că vine din Köln. Acum ne

ducem la Herengracht să vedem dacă e la casa unde credem noi că stă.

— Și ce vrei să faci după? îl întrebă Bill. Vreți să-l bateți sau ce?

Bill se uită repede la el.

— Nu vrem decât să vedem cum stau lucrurile, Bill. Atât.

— Știi ce-i ăla un *dybbuk?* îl întrebă celălalt bărbat.

— Un *dybbuk?* Nu. Ce e? întrebă Bill.

— E un spirit malefic. Un demon. Individul ăsta are un *dybbuk* drept servitor credincios. De obicei, demonii ăștia posedă oamenii – intră în corpurile lor. Ăsta stă în afară. Unii oameni l-au văzut. Fii cu ochii în patru și o să-l vezi și tu cât de curând.

Bill nu știu dacă să îl ia în râs. Goldberg se întoarse la fereastră, iar omul de pe pat rămase cu privirea ațintită asupra lui.

Vasul se lovi ușor de canal. Bill auzi pe cineva afară care încerca să liniștească un cal, îi auzi răsuflarea în timp ce dădea din cap.

— Haide, zise Goldberg.

Se duse să dea mâna cu bărbatul din pat și îi spuse ceva în germană. Bill îl salută și el înainte să-l urmeze pe Goldberg pe scara micuță care dădea pe punte.

Frigul și ceața îl cuprinseră imediat. Era complet întuneric. Nu vedea decât apa și văzduhul; puținele puncte de lumină pe care reușea să le zărească – câteva ferestre galbene, o strălucire fugară la prova vasului – era o umiditate sufocantă. Sări peste gaura dintre punte și pietrele digului, îl auzi pe Goldberg schimbând câteva vorbe cu bărbatul cu calul și se înfășură și mai bine în haină, căci era un ger zdravăn.

Omul de pe barcă plescăi, iar calul apucă din nou sfoara. Vasul înaintă cu greu. Goldberg îi făcu semn lui Bill să îl urmeze pe o stradă întunecată între două clădiri mari, care, în ceața aceea strălucitoare, păreau a fi ceva între depozite sau vile. La una, luminile era aprinse la etajul al doilea, dar cealaltă clădire era complet în întuneric.

Ieșiră pe partea cealaltă într-o alee îngustă, înconjurată de un alt canal. Țărmul era acoperit de copaci. De partea cealaltă a străzii înguste erau mai multe case înalte și elegante de cărămidă. În afară de zgomotul nelipsit al apei, totul era cufundat în tăcere.

— Cât e ceasul? întrebă Bill în șoaptă.

— E trecut de miezul nopții. Te-ai trezit din mahmureală? Doamne, ascultă. El o fi?

Bill își ciuli urechile și auzi copite și roți de fier. Goldberg se făcu nevăzut în întuneric în spatele celui mai apropiat copac, iar Bill se strecură din nou pe alee. Se lipi de perete până ce tropotele copitelor se apropiară, iar trăsura se opri.

Bill nu reușea deloc să-l zărească pe Goldberg, deși știa că era

doar la câțiva metri. Scoase din buzunar bucata de oglindă.

În oglindă, la lumina puternică din casă, văzu reflecția unei trăsuri mari și negre, cu un birjar și doi servitori în uniformă, luptându-se la ușa trăsurii cu un fel de aparat. Scoseseră o platformă de fier de sub partea de jos a trăsurii și îi ajustară înălțimea. După ce făcură asta, unul din ei întinse o rampă de lemn peste scările casei, iar celălalt deschise ușa trăsurii. Nu era o ușă obișnuită: părea ca și cum toată partea laterală a trăsurii se desfăcu.

Servitorii intrară în trăsură și după câteva secunde, îi văzu împingând un scaun mare cu rotile. Servitorii îl coborâră cu mare atenție pe platforma de fier, iar apoi, în timp ce unul din ei îl ținea bine, celălalt întoarse un mâner, coborând scaunul la nivelul trotuarului.

Bărbatul de pe scaun cufundat în întuneric era foarte gras și invalid. Bill nu putu să-i distingă decât silueta imensă și un fel de pălărie înaltă, îngrozitoare. La un moment dat văzu o mână mare, inertă, cu mănușă și auzi o voce spartă, duioasă și profundă. Servitorul de lângă el îi ridică ușor mâna și o așeză lângă cealaltă, în poala bărbatului.

Când coborâră în sfârșit platforma, ambii servitori se așezară în spatele scaunului ca să-l împingă în sus pe rampă; atunci Bill văzu ceva atât de îngrozitor, că simți că îl ia cu leșin.

Ceva coborî de pe capul bărbatului – ceva negru, o formă mlădioasă, de mărimea unei pisici și sări ușor pe genunchii lui, tolănindu-se acolo.

„E *dybbuk*-ul”, se gândi Bill, cu teamă în suflet.

Arătarea era pe jumătate umană, pe jumătate demonică: avea mâini și coadă, emana răutate. Era genul de arătare care ar merge țanțoș prin iad, ca să le râdă în nas condamnaților. Bill se uită la ea timp de câteva secunde până ce servitorii împinseră scaunul în casă și de-abia apoi își dădu seama că, de frică, uitase să mai respire.

Își trase răsuflarea într-un suspin cutremurător.

E ridicol. Era de la schnapps. Era ceață; nu vedea bine. Era evident că oglinda se mai aburea de la umezeală. Dar, ura din arătarea aceea mici și întunecată – și felul în care se târâse din capul lui – sau pur și simplu stătuse pe umărul lui?

Apoi ceva tăie tăcerea de nepătruns. Se auzi un geamăt din trăsură. O voce de fată, se gândi el… în dureri…

Cu mâna tremurând, ridică din nou oglinda. Vizitiul stătea tot la locul lui, cu spatele la aleea lui Bill, caii stăteau nemișcați la celălalt capăt, aburul respirației lor combinându-se cu ceața. Ușa trăsurii era deschisă.

Iar apoi, acel demon ciudat țâșni din casă direct în trăsură, iar fata țipă.

Înainte ca Bill să reacționeze, Goldberg se aventurase deja spre trăsură. Dar înainte să ajungă la ea, fata ieși singură pe platforma de fier – o pelerină neagră, o coamă de păr negru, cu ochii mari și cu gura căscată de frică – căzu pe trotuar.

Se ridică imediat. Nu mai vedea nimic: era într-o sferă fără frică și fără gânduri. Fugi pe lângă Goldberg ca și cum nu l-ar fi văzut, cu fața ei inexpresivă. Se îndreptă direct spre dig și se aruncă în apă. Dispăru într-o secundă.

Bill i se alătură imediat lui Goldberg, pe margine. Nu vedeau nimic în apa adâncă acoperită de ceața groasă; nu puteau nici măcar să-și dea seama unde începea suprafața apei. Nu era nici urmă de fată printre ondulațiile apei.

Auziră o voce în spatele lor, iar Goldberg se întoarse și îi răspunse în aceeași limbă. Era vizitiul. Se uită îngrijorat spre casă, unde lumina de la ușa de la intrare se împrăștia în ceață. Apăru un servitor, iar vizitiul îi făcu semn să vină.

— Sunt doar în trecere, îi șopti Goldberg lui Bill.

Apoi îi spuse ceva vizitiului în olandeză, ceva despre poliție, i se păru lui Bill. Servitorul îl ascultă și fugi repede în casă. Bill se întinse pe margine, încercând să zărească ceva, dar era în zadar. Fata dispăruse de tot.

În următoarele minute, alți trei servitori ieșiră din casă cu lămpi, iar unul dintre ei traversă podul mic din apropiere; apoi ajunse un polițist cu o plasă de pește și un cârlig de barcă; și, imediat după el, veni de sub pod o barcă cu aburi cu lumini electrice și acostă lângă dig.

Polițistul părea competent și calm. Bill presupuse că exista o procedură de rutină pentru a găsi și a recupera cadavre. În mod normal, Bill nu se simțea prea bine în preajma polițiștilor, dar, după tot ce văzuse mai devreme, nici nu știa cum să se dea mai aproape de ei. Erau reali, umani, nu erau făcuți din coșmaruri.

După alte câteva minute, după ce lansară o șalupă și începură să caute cu cârligul prin apă, Goldberg îi dădu un cot lui Bill ca să-i atragă atenția și îi spuse încet:

— Servitorii ăștia se uită cam urât la noi. Hai mai bine să ne facem nevăzuți. N-o s-o mai găsească acum și mi-a ajuns ceea ce am văzut.

Spuse ceva vag și general bărbatului de pe dig, le ură noapte bună sau noroc și se depărtă repede. Bill îl urmă. Mai aruncă o privire spre casă, dar nu era nici urmă de bărbatul din scaun sau de *dybbuk*-ul lui.

Capitolul 8

Cuțitarul

La o zi după întâlnirea cu Bill, Sally primi o scrisoare cu o ștampilă din Norwich. O deschise imediat.

> Stimată domnișoară Lockhart, îmi pare rău să vă informez că domnul pastor Beech nu mai locuiește la această adresă și că, din păcate, nu știu unde se află în prezent.
>
> Vă înapoiez, așadar, scrisoarea și sper să mă scuzați că am deschis-o, voiam să fiu sigur de adresa dumneavoastră.
>
> Cu sinceritate,
T.D. Gunston, MB, FRCP,
director, St. Anselm

Scrisoarea ei era nedeschisă. La început nu știu ce să creadă: se simți foarte dezamăgită. Crezuse că St. Anselm era o parohie; dar dacă era o Instituție cu un director, iar directorul era medic, întreaga poveste se complica din nou. Un sanatoriu? Un centru de recuperare?

Plecă de la masă, își luă ceașca de ceai și se duse la birou ca să-i răspundă imediat domnului Gunston.

> Stimate domnule Guston,
>
> Mulțumesc că mi-ați înapoiat scrisoarea pentru domnul Beech.
>
> Trebuie să vorbesc urgent cu dânsul despre o problemă foarte importantă. Nu am mult timp la dispoziție, iar singurul indiciu pe care îl aveam despre locația sa era St. Anselm, despre care am crezut că este parohia unde slujește dumnealui. Înțeleg de la dumneavoastră că nu mai locuiește acolo; pot să vă întreb ce fel de instituție este St. Anselm și cât timp a locuit acolo?
>
> Orice îmi puteți spune îmi va fi de ajutor.

Se semnă, lipi timbrul și o lăsă la poștă în drum spre City.

Stătea de câteva minute bune la biroul ei, tăcută, jucându-se la început cu un stilou, dar apoi rămase nemișcată. Parcă dormea – parcă dormea cu adevărat, nu somnul acela întrerupt din noapte. Era momentul în care se detașa de responsabilități și când exista cât

mai puțin cu putință.

Asta le îngrijora pe Margaret Haddow și pe Cicely Corrigan, secretara lor. Cicely îi aduse scrisori să le semneze sau îi punea tot felul de întrebări irelevante, doar ca să o scoată din transa aceasta nefastă, iar în ziua în care Sally îi scrise domnului Gunston, Margaret se hotărî o scoată la masă în oraș ca să vorbească cu ea.

Se duseră la un restaurant micuț pe Strada Watling, unde mai fuseseră și înainte. Nu vedeai prea multe femei în City. Dacă era să stai la o intersecție aglomerată la ora de vârf a zilei, ai fi văzut numai bărbați. Sally și Margaret încă se simțeau puțin străine. Fuseseră la unele restaurante la care hotărâseră să nu se mai ducă. Dar acest loc era drăguț, confortabil și mâncarea era bună.

Margaret comandă pentru amândouă: cotlet de miel la grătar cu legume, iar când veni mâncarea, o forță pe Sally să mănânce.

— Ce-ai pățit? o întrebă ea. Știu că ești îngrijorată, dar te simți rău cumva? Ești sănătoasă, inteligentă, ai ceva bani puși deoparte, ai un partener extrem de talentat. Hai că totuși nu e chiar atât de grav. Mănâncă-ți cotletul. Iar conopida e delicioasă. Toată lumea fierbea conopida prea mult; aici e tocmai bună. Vrei niște sos?

Sally zâmbi.

— Îmi pare rău, zise ea. Mă supără foarte tare situația asta. Nu pot să mă concentrez pe altceva...

— Păi, atunci gândește-te așa. Avem întâlnire cu doamna Carpenter după-amiază. Ei nu-i convine niciodată nimic. O să ne spună că dragul ei soț ar fi insistat să investească în aur, cu aurul nu dai niciodată greș, bagă-ți toți banii în mine de aur, draga mea. Are vreo șase sute de lire și vrea și asigurare de viață... Tu ce crezi? În ce să-i să investească?

Sally luă o gură de apă.

— Mie îmi place cum merge treaba cu acțiunile alea la calea ferată în Bolivia, îi răspunse ea. Hickson le promovează și se descurcă foarte bine.

— Am citit ceva despre Hickson de curând – sau parcă mi-a zis domnul Battle, nu mai țin minte...

Domnul Battle era vecinul lor de la birou, un fel de jurnalist. Margaret încercă să-și amintească.

— Aaa, da. Domnul Battle mi-a arătat un articol dintr-un ziar, nu mai știu care, care îl ataca puternic pe Hickson. Domnul Battle mi-a spus că e un fel de pamflet. Zicea că Hickson are datorii la mai multe ateliere, pe nume diferite. Nu știu sigur cât adevăr e în articolul acela; părea o încercare de a-l discredita, fără să ofere prea multe dovezi. O să-l întreb pe domnul Battle dacă îl mai are.

— De ce ți l-a arătat?

— Vorbeam despre socialism. Era un ziar socialist.

— Am înțeles, spuse Sally. Și atunci, ce părere ai despre Hickson?

Margaret cam strâmbă din nas.

— E complicat, zise ea. Știu că n-ar trebui să ținem seama de lucrurile de genul acesta, dar…

— Crezi că are un amestec în toată povestea? Atunci, poate că Hickson nu e cel mai potrivit om pentru doamna Carpenter. Ce zici despre produsele chimice? Nemții au scos niște lucruri extraordinare…

Discutară despre investițiile doamnei Carpenter, despre situația pieței în general și despre efectele măsurilor economice luate de guvern. Era genul de discuție pe placul lui Sally și, încetul cu încetul i se schimbă privirea și prinse mai multă culoare în obraji.

Tratamentul lui Margaret funcționă atât de bine, încât Sally comandă o budincă la desert. Apoi plecară repede spre Bengal Court ca să nu întârzie la întâlnirea cu doamna Carpenter.

În weekendul acela, Sally se hotărî să profite de invitația Rosei ca să meargă la Oxford. Era sigură că le va face bine o plimbare, atât ei cât și lui Harriet. Poate copila simțea ceva din îngrijorarea lui Sally. Dacă era așa, nu observă, căci Harriet era din fire căpoasă și veselă și nu prea era genul care să pună lucrurile la suflet; dar și ea începuse să se trezească în timpul nopții și făcuse pe ea de două ori în ultima săptămână, lucru surprinzător pentru Sally, care credea că se învățase să nu mai facă asta.

Așadar, sâmbătă dimineața își făcură bagajele și merseră cu Sarah Jane la gară, să ia trenul spre Oxford. Era o zi frumoasă de toamnă iar Sally își aminti de o altă zi, cu nouă ani în urmă, când ea și Frederick se duseseră la Oxford, să-i aducă vești despre fratele lui, același bărbat la care mergea acum. Acea poveste se încheiase cu moartea lui Matthew Bedwell, asasinat de bărbatul pe care Sally îl împușcase ulterior; bineînțeles că în situația ei actuală, cu atâția avocați, nici nu intra în discuție o violență de acest fel, și totuși uite cum se plimba ea pe frumoasa Stradă High, în timp ce soarele toamnei strălucea peste clădirile aurii, cu un revolver cu cinci gloanțe în geantă…

Ajunse la parohie pe la prânz, iar verișorii lui Harriet, May Matthew, de șase și respectiv patru ani, o întâmpinară bucuroși. Rose era foarte ocupată cu pregătirile unui spectacol local; mai mult de atât nu se putea apropia de teatru de când era o femeie căsătorită.

Pastorul Nicholas, un om musculos, a cărui față, veselă încă mai avea câteva cicatrice în jurul ochilor, din perioada în care practicase boxul, le întâmpină cu căldură.

— Numai minciuni, îi zise el lui Sally. Rosa mi-a povestit tot. E evident că individul ăsta e un ticălos. Hai să mănânci ceva și vom face o plimbare după-amiază. Poate găsim câteva castane...

Masa era destul de mică, iar copiii făceau prea multă gălăgie, dar tatăl lor îi lăsă să se desfășoare în voie de data aceasta, când văzu cât de fericită era Sally în preajma lor.

În după-amiaza aceea, în pădure, în timp ce câinele familiei Bedwell se juca prin frunze, iar copiii se întreceau la cules de castane, Sally îi povesti Rosei și soțului ei despre ordinul de restricție și despre scrisoarea de la St. Anselm.

— Am mai auzit despre locul acesta, zise Nicholas Bedwell. Nu știu cum de nu mi-am dat seama mai devreme. E un fel de sanatoriu; este condus de una dintre acele organizații de caritate care se ocupă de preoți care au nevoie de ajutor – înțelegi tu – de obicei specifică „în vârstă și bolnavi”, sau cam așa ceva. I-ai scris directorului?

— Da, imediat. Dar mă îndoiesc că va avea cum să mă ajute; mi-a spus clar că nu știe unde locuiește în prezent domnul Beech.

— L-am căutat pe Beech în *Crockford's Clerical Directory**[8]***. Se pare că are în jur de cincizeci de ani – nu e bătrân, dar s-ar putea să fie bolnav, bineînțeles. A lucrat ca misionar în străinătate; poate s-a îmbolnăvit de malarie sau ceva asemănător.

— Unde a lucrat?

— În China. În tinerețe. Bănuiesc că sunt tot felul de boli care recidivează... La ultima lui adresă e trecută parohia din Portsmouth, dar Crockford-ul meu e vechi. Ce? Nu mai au castane? Hai, că mă duc să mai împrăștii câteva.

Știind că nu vor fi prea multe castane, venise cu buzunarele pline și mai azvârlea câteva, din când în când, în locurile în care știa că vor căuta cei mici. Harriet găsise trei, spre marea ei bucurie.

Își continuare plimbarea, vorbiră despre toamnă, despre cât de repede creșteau copiii, despre școala la care urmau să meargă May și Matthew și despre spectacolul Rosei; când copiii începură să arate semne de oboseală, se întoarseră la parohie. Se lăsase ceața, iar cineva ardea frunze prin apropiere.

Gătiră castanele, iar apoi Nicholas le spuse o poveste. Harriet stătea în poala lui Sally cu degetul în gură; ceilalți doi stăteau pe canapea, lângă Rosa, foarte atenți la poveste, devenind prințesa și sărmanul fiu al tăietorului de lemne, fiecare dintre ei învățând ce înseamnă să fii curajos, neînfricat, iubit, triumfător și responsabil. Nicholas era un povestitor la fel de bun ca și Jim, deși poveștile lui erau foarte diferite.

Harriet nu auzi povestea. Era obosită și fericită cu mama ei, la pieptul ei, în brațele ei calde, ascultând vocea aceea frumoasă.

Când se făcu ora de culcare, Sally o duse sus în cameră și o dezbrăcă ușor.

— Hai să n-o trezim să-i facem baie, îi șopti lui Sarah-Jane. Mai bine s-o lăsăm să doarmă. Îi facem dimineață băiță.

O sărută pe obraji, îi dădu părul de pe frunte și o întinse pe patul micuț de lângă cel al lui Sally.

În dimineața următoare, merseră la biserică. Sally nu era prea convinsă, deși obișnuia să meargă cu ei, din politețe, de fiecare dată când venea în vizită. Ar fi fost bine să ai credință în așa ceva, dar era prea ușor; orânduielile lumești nu erau atât de simple. Se uită prin biserică, la amvon, citind inscripțiile de pe pereți, încercând să deslușească ce făceau personajele de pe vitralii și ascultând predica lui Nicholas. Alte povești; nimeni nu adormi în timpul slujbei lui Nicholas, dar problema era că nu putea repeta predicile în fiecare an. Oamenii uită o discuție simplă și directă, dar nu uită o poveste și îi amintesc imediat dacă au mai auzit-o.

După masa de prânz își luară la revedere. Iar durerea din sufletul lui Sally începu să o apese și își dădu seama de ce venise. Era același impuls care o determinase să facă ordine în cameră și să-și strângă toate lucrurile vechi: orânduiala obișnuită a lucrurilor era pe sfârșite.

O îmbrățișă strâns pe Rosa la gară.

— Poți să o trimiți oricând aici, îi șopti Rosa. Poți veni și tu dacă vrei. Sally dădu din cap că nu.

— Acum e prea târziu, îi spuse ea. Nu mă pot ascunde. Orice s-ar întâmpla, trebuie să fim acolo. O să mă întâlnesc miercuri cu avocatul pledant. Dacă e chiar atât de bun pe cât mi-a spus avocatul meu, o să câștigăm oricum.

Vorbesc serios, îi zise Rosa. O să cerem tutelă. O adoptăm. Orice, numai să-i venim de hac.

Sally zâmbi.

— Cred că ar fi cazul să urc, spuse ea. Conductorul se cam uită la mine. Dacă reușește Nick să găsească ceva despre domnul Beech…

— O să trimită câteva scrisori. O să dăm de el. Hai, repede, urcă…

Sally se duse la Sarah-Jane și la Harriet, conductorul fluieră, iar trenul porni. Sally îi făcu cu mâna Rosei în timp ce se îndepărtau în soarele toamnei.

Luni, târziu, după ce Sally petrecuse o după-amiază lungă cu doi clienți exigenți și după ce vizitase o casă în Islington, ajunse acasă, unde Ellie o aștepta nerăbdătoare.

— Domnișoară, domnișoară, îi șopti ea, când Sally intră pe ușă. E aici, domnișoară! Cuțitarul!

— Cuțitarul… fiind atât de obosită, Sally nu realiză imediat despre ce vorbea. Își aminti repede. Foarte bine, zise ea. Unde e?

— În bucătărie – dar aproape că a terminat. Acum își strânge lucrurile. Mă duc să văd dacă reușesc să-l mai rețin…

— E în regulă. Mă duc chiar acum.

Își aruncă pelerina și boneta și se repezi imediat către ușa din capătul holului, în întunericul de sub scări, dar care ducea spre bucătărie. Se opri cu mâna pe ușă, ascultând – auzi o voce de bărbat și îi șopti lui Ellie:

— Intră și du-te direct la ușa din spate. Are cheie?

Ellie încuviință. Îi străluceau ochii în întuneric.

— Bine. Atunci închizi repede ușa.

Apăsă pe mâner și intră. Ellie o urmă repede și țâșni spre ușa din spate. Doamna Perkins ridică mirată privirea de la prăjitura pe care o făcea, iar Sally se așeză astfel încât să blocheze cealaltă ieșire.

Bărbatul stătea lângă masă, cu trusa în mână. Pe masă, în fața lui, erau înșiruite mai multe cuțite, tocmai curățate și ascuțite. Se opri speriat chiar în mijlocul frazei și își dădu basca jos.

— Bună seara, doamnă, îi spuse el.

Era brunet, cu mustață, solid. Părea binevoitor.

— Cum vă numiți? îl întrebă Sally.

— Cave, doamnă. George Cave. S-a întâmplat ceva?

Sally ezită.

— Vreți să veniți puțin cu mine? îi zise ea, dându-se la o parte. Vreau să vă pun câteva întrebări.

— Dacă vreți dumneavoastră, bineînțeles, îi răspunse el.

Își lăsă jos trusa și merse în urma ei pe hol. Doamna Perkins și Ellie rămaseră nemișcate.

— Aici, îi spuse Sally, arătându-i camera în care serveau micul dejun. Se așeză lângă masă, în timp ce el stătea liniștit lângă ușă.

— Cine v-a trimis aici? îl întrebă ea.

— Nimeni, doamnă. Lucrez pe cont propriu la câteva case din oraș chiar și la câteva magazine. Am preluat din clienții bătrânului domn Pratt. Nu mai putea cu toate, are probleme de sănătate.

— Pentru domnul Talbot, spre exemplu, nu lucrați.

— Unde vine asta, doamnă?

— Pe Strada Hertford.

— Asta e zona domnului Pratt. Încă mai lucrează pe strada Hertford și Nelson Square. Stă aproape, îi e mai ușor. Nu mă deranjează Am și eu destul de muncă. Orașul se dezvoltă. Acum cu hotelul cel nou și…

— Cunoașteți un domn pe nume Parrish?

Bărbatul căzu pe gânduri.

— Locuiește cumva în Twickenham? Nu-mi amintesc numele.

— Nu.

Sally se uită fix la el, cu inima bătându-i cu putere. Bărbatul părea sincer nedumerit.

— Obișnuiți să le întrebați pe servitoarele mele despre lucrurile care se întâmplă în casa mea? întrebă ea.

— Bineînțeles că nu, doamnă! M-a acuzat cineva de…

— Știu foarte bine că discuți despre probleme legate de căminul meu. Mi-a spus menajera mea.

— Atunci ar fi mai bine să vorbiți cu ea despre asta, doamnă. Vă asigur că nu mă interesează să-mi bag nasul în treburile oamenilor, după cum mi se pare că insinuați dumneavoastră. Doamnă, eu sunt un om cinstit. Așa am fost mereu. Sunt mulți oameni în oraș care pot garanta pentru mine. Nu sunt obligat să vin aici. Am destul de muncă. Dacă aveți vreo nemulțumire, puteți să-mi spuneți în față. Altfel, eu plec, iar dacă bucătăreasa dumneavoastră are nevoie de cineva care să-i ascută cuțitele, ar fi mai bine să găsească pe altcineva.

Sally se făcu roșie toată. Se ridică.

— Îmi cer scuze, domnule Cave. Îmi pare rău. Am avut câteva probleme, atâta tot și se pare că e cineva care știe tot ce se întâmplă în casa mea. Pur și simplu încerc să aflu…

— Ajunge, doamnă. Nu mă interesează să vin într-o casă în care sunt suspectat de spionaj. Am unde să lucrez.

Și, ignorându-i scuzele, se întoarse și plecă. După câteva minute, auzi ușa din spate închizându-se în urma lui.

Se prăbuși din nou în scaun. Toată povestea asta era atât de îngrozitoare; se simțea prea obosită.

Ellie avea o întâlnire la ora opt cu logodnicul ei, Sidney, grăjdarul doctorului Talbot. Amândurora le plăcea muzica și era un concert nou la Britannia. Lunea nu era cea mai bună seară ca să ieși în oraș – era cam puțină lume dar puteau să stea la căldură, de mână și să bea ceva. Doctorul Talbot era un om liberal – ca și domnișoara Lockhart – nu era deloc strict sau sever, nu îl deranja să-i dea băiatului o seară liberă, spre deosebire de alți angajatori.

În pauza dintre cele două părți ale concertului, Ellie îi povesti despre cuțitar. Îi mai spusese și despre spargerea de zilele trecute și băiatul se îngrijoră; îi spuse că ar fi trebuit să aibă un bărbat în casă și se oferise chiar el să petreacă noaptea cu ele. Ellie i-o tăie repede; nu cădea ea în plasa asta. Dar nu avea nicio îndoială în privința cuțitarului.

— Ăsta e dubios, îi zise el. L-am mirosit de la o poștă. Tocmai pe ăștia șmecheri, de vorbesc frumos, trebuie să stai cu ochii. Are răspuns la orice.

— Și dacă e nevinovat, așa și ar trebui, nu-i așa? răspunse Ellie.

— Nu. Uite, vezi, aici n-ai dreptate. Am studiat mai multe procese serios, și este un fapt dovedit că persoana nevinovată nu are toată povestea fără cusur. Nimeni nu știe tot, nu-i așa? Oamenii mai uită. E absolut normal. Unde erai în seara de 14 august? Vezi? Nu-ți aduci aminte. Dar escrocul ăsta a turuit tot, uitându-se drept în ochii tăi. Avea povestea pregătită, înțelegi? E ușor să-ți dai seama. Toate lucrurile astea despre domnul Pratt – numai lingușiri. Cine e boșorogul ăla despre care-mi spuneai, Tremble?

— Aaa, domnul Molloy. I se zice Trembler. În glumă. A lucrat demult pentru domnul Garland. Acum are o casă cu camere de închiriat în Islington. Domnișoara Lockhart a fost azi acolo…

Era plăcut să vorbească cu Sidney. Știa multe lucruri și era un bun ascultător, nu ca alți tineri, care fac pe grozavii. E adevărat că mai arunca și cate o replică acidă din când în când, dar lui Ellie îi plăcea asta la un bărbat, arăta că nu e prostănac. Avea și o latură serioasă. O compătimise pe domnișoara Lockhart de la bun început.

În timp ce cântăreții se reîntorceau în sală (ștergându-și berea de pe mustăți, cum bine zicea Sidney), o strânse ușor de mână.

— Poți să fii sigură de asta, îi zise el, cuțitarul ăla e la mijloc. Bine că ați scăpat de el. Indivizii ăștia simandicoși sunt mereu de vină. Noi ăștia ciudăței, timizi și uituci, suntem cinstiți.

O luă de după gât, iar ea zâmbi.

— Cam uiți de tine, Sidney, îi zise ea.

— Exact cum ți-am spus! Asta dovedește că sunt cinstit, nu-i așa?

Îl lăsă să o țină în brațe și se uitară împreună la cea de-a doua jumătate a concertului.

Capitolul 9

Eminentul AR

Era într-o miercuri dimineața. Bătea un vânt rece și puternic. Sally nu dormise bine; se trezise de mai multe ori în timpul nopții, îi treceau tot felul de gânduri prin minte, legate de întâlnirea cu avocatul pledant și nu reușise să mai adoarmă la loc. Când văzu lumina gri a dimineții printre draperii și auzi picăturile de ploaie cum băteau în geam, o cuprinse o moțăială chinuită care păru să dureze doar câteva minute, până ce Ellie veni să o trezească.

Când plecă spre City, ploaia se înteți, iar vântul șuiera printre crengile copacilor. Ajunse la birou udă până la piele și nu reuși să aprindă focul pentru că vântul bătea în direcția opusă și nu se putu spăla pe mâinile murdare de cenușă, până ce nu se încălzi apa.

Ziua nu continuă prea bine. În decursul dimineții, descoperi că făcuse o greșeală într-o scrisoare trimisă agenților ei de bursă. Astfel, banii unui client nu fuseseră investiți în afacerea potrivită. Din fericire nu era vorba de o sumă mare de bani și până la urmă, nici nu ieșise în pierdere, dar era genul de neatenție care nu-i stătea în fire. Astfel de situații îi puteau compromite firma. La urma urmei, acum că avea un partener, avea și mai multă responsabilitate.

Luă prânzul pe fugă-câteva sendvișuri preparate de doamna Perkins, un măr din livadă, cafea-în timp ce citea rubricile financiare din *The Times* și din săptămânalul *Financial Chronicle.* Îi sări în ochi un nume și trebui să citească cu atenție toată pagina până ce dădu din nou de el. Era vorba despre Daniel Goldberg, care era menționat într-un articol important care cerea insistent guvernului să ia atitudine și să-i exileze pe agitatorii străini care profită de ospitalitatea tradițională a Marii Britanii, ca să împrăștie vrajbă și neînțelegeri. Se părea că Goldberg era o figură cunoscută în cercurile socialiste de pe continent și că fusese exilat în primă fază din Prusia și apoi și din Bruxelles. Pe lângă cererea de exilare din Marea Britanie, ziarul sublinia faptul că încuraja toate libertățile tradiționale de exprimare și de gândire, pentru care această țară fusese considerată un exemplu pentru celelalte, dar că etc.

Sally îl citi fără să simpatizeze cu niciuna din cele două părți. Fapt îngrijorător, căci nu îi plăcea această neutralitate fără niciun scop. Trebuia să simtă ceva pentru socialism, doar era o chestiune vitală. Știa chiar și ce ar fi trebuit să simtă, dar, în timp ce se gândea cu ură și teamă la planul lui Parrish de a o distruge, nu mai

avea energia necesară pentru a se opune unei teorii economice.

Lăsă ziarul deoparte, notă câteva observații în legătură cu niște acțiuni, se plimbă de colo până colo, făcu puțină cafea. În cele din urmă, Cicely Corrigan, pâinea lui Dumnezeu, răbufni:

— Vai, domnișoară Lockhart, de ce nu vă duceți, Doamne, iartă-mă, pe afară, să vă plimbați sau orice altceva? Nu mai aveți ce face aici, mai rău vă chinuiți. Plimbați-vă, poate vă simțiți mai bine, să vă udați leoarcă, vi se face frig și somn și când ajungeți acasă faceți o baie caldă și o să vedeți că o să vă simțiți mult mai bine. Fac eu ordine și închid aici.

— Bine, zise Sally. Cred că așa o să fac.

Își luă pardesiul și își puse pălăria pe cap, își luă ghetele pe care le lăsase să se usuce pe cămin și plecă repede, fără să se mai gândească la documentele de pe birou.

Încă mai burnița, se lăsase și ceața, dar nu băgă de seamă și trecu repede pe lângă St. Paul, traversă Ludgate Hill și merse în continuare pe lângă Embankment până la Parlament. Marea expunea țărmul îndepărtat al râului, noroios și murdar. La orizontul mohorât se vedeau zone de debarcadere, depozite și fabrici de cherestea, ateliere de turnătorii; macaralele cu abur de partea cealaltă a Whitehall Stairs se mișcau fără încetare. La reflux, cheile lungi și înguste ale Podului Westminster arătau ciudat. Parcă nimic nu era la locul lui. Lumea înnebunise.

Big Ben-ul bătu ora trei, iar Sally traversa grăbită podul. Odată ajunsă pe digul de sud, o luă la dreapta spre Lambeth și merse tot înainte pentru următoarele două ore. Nu mai fusese niciodată de această parte a râului și curând se pierdu. Îi convenea; dacă ea însăși nu știa unde se află, nimeni altcineva nu avea cum să știe. Un șir lung de case mici cu terasă, poduri de cale ferată, o închisoare, un spital, capele, un cartier de case elegante din perioada secolului al XVIII-lea, o fabrică, o piață, un atelier, un teatru, case, case și alte case; un teren de crichet, o fabrică de combustibil, una de bere, un grajd, un depozit, o gară, o școală; ateliere de artizanat, alte case, un azil pentru nevăzători, o tipografie…

Nu explorase până atunci diversitatea Londrei, deși locuia acolo de mulți ani. La urma urmei, de obicei trecea pe acolo cu trenul, citindu-și ziarul sau hârtiile de la muncă; Londra era o iluzie, nu o realitate, în fiecare dintre acele case, locuiau oameni în carne și oase. În fiecare dintre acele fabrici, se luau decizii importante în fiecare zi. În spatele acelor uși erau oameni care se îndrăgosteau, mureau, dădeau nașterea unei noi ființe, sau care sufereau în tăcere într-o căsnicie nefericită. Băiețelul acela care șchiopăta: oare de ce șchiopăta? Nu arăta prea bine, era îmbrăcat sărăcăcios; oare îl bătuse cineva? Sau așa se născuse, bolnav? Era oare bolnav de

rahitism? Bătrâna aceea care vinde chibrituri – evreul acela bătrân, din bazar, care cară cărți la prăvălie – acea femeie știrbă, de vârsta lui Sally, cu o arsură pe față – Sally simți că i se rupe sufletul pentru toți acei necunoscuți sărmani. Pentru ea erau niște simpli necunoscuți; dar și ei aveau o viață a lor, la fel ca și ea.

Cutreieră străzile, uitându-se în jurul ei, cercetând și simțind, până când ceasul unei biserici undeva în apropiere de St. George's Circus bătu ora cinci. Găsi în apropiere o stație de birje. Se urcă într-o trăsură și îi spuse vizitiului să o ducă la Temple.

Podul Blackfriars era aglomerat. Ajunseră de-abia la cinci și douăzeci, vizitiul o lăsă în capătul lui Middle Temple Lane, Sally îl plăti și se grăbi să ajungă la Pump Court, acolo unde era biroul domnului Coleman, AR. Era întuneric, iar ferestrele care dădeau spre curte străluceau în ceața densă. Ezită, neștiind pe ce ușă să intre, în timp ce o siluetă apăru din întuneric la dreapta ei și se grăbi spre ea.

— Domnișoară Lockhart! Începusem să-mi fac griji…

Era avocatul, domnul Adcock Nu avea pălăria pe cap și era agitat.

— Am ajuns la timp, nu-i așa? Întâlnirea era la cinci și jumătate, nu-i așa?

— E aproape cinci și jumătate. Ar fi păcat să întârziem – domnul Coleman este o persoană foarte ocupată.

Îi deschise ușa, urcară scările și ajunseră pe un coridor, unde îi aștepta un portar care îi conduse într-un birou cald. Trei secretari lucrau în liniște, la lumina puternică a lămpilor cu gaz.

Unul dintre ei îi conduse printr-un alt birou și bătu la una dintre uși. Nu răspunse nimeni. O deschise ușor și le făcu loc să intre.

— Domnul Coleman va ajunge în câteva minute, le spuse cu o voce caldă. Vă rog să așteptați aici.

Sally intră, iar în lumina și căldura din cameră își dădu seama că era udă leoarcă și că probabil nu arăta prea bine. Ghetele ei lăsară urme de noroi pe podeaua lăcuită. Domnul Adcock își luase pălăria înapoi de la portar și o aranja nerăbdător.

Secretarul ieși, iar Sally se așeză pe scaun.

— Am aflat ceva despre domnul Beech, zise ea. Dumneata nu iei un loc, domnule Adcock?

— Beech? Beech? așezându-se pe celălalt scaun din fața biroului.

— Pastorul care a semnat registrul de căsătorii, îi zise ea.

— Sigur, sigur. Și ce ați descoperit?

— A locuit o perioadă la…

Dar Sally se opri imediat ce ușa se deschise larg și un bărbat mare, cu roba atârnându-i pe un umăr, intră brusc, aruncându-și teancul de hârtii pe birou. Avea un păr negru și aspru și favoriți

roșcovani. Cu nasul său cărnos, ochii umflați și maxilarul mare și intimidant nu făcea altceva decât să creeze o imagine dură și disprețuitoare.

Domnul Adcock se ridică imediat, se îndreptă rapid spre el, cu mâinile împreunate parcă într-o rugăciune.

— Domnule Coleman – secretarul dumneavoastră ne-a poftit înăuntru – ne-am permis să vă așteptăm aici…

Avocatul se încruntă. Nu privi nicio clipă la Sally, se așeză și începu să se uite peste hârtii.

— Deci? spuse el după câteva momente, fără să-și ridice privirea.

— Știți – v-am vorbit despre clienta mea, domnișoara Lockhart, care voia să vorbească cu dumneavoastră, domnule Coleman, dacă mai țineți minte. Se gândea că v-ar putea ajuta să – să lămuriți câteva mici…

— O pierdere de timp, spuse domnul Coleman.

— Poftim? sări Sally, speriată.

Se uită la ea, puțin surprins. Avea o privire batjocoritoare.

— Am spus că e o pierdere de timp. Am citit toate hârtiile; nu rezolvăm nimic cu întâlnirea asta. Și uite că tot ați venit.

Își îndreptă din nou atenția la actele pe care le citea. Din câte își putu da Sally seama, era vorba despre un caz comercial – nicidecum al ei.

— Tocmai îi povesteam domnului Adcock despre anumite lucruri pe care le-am aflat despre pastorul care…

— E prea târziu. N-o să câștigați, adunând tot felul de așa-zise dovezi.

— S-ar putea să fie important.

— E important doar dacă are vreo relevanță și sunt sigur că nu are.

— Și atunci ce are relevanță? Cum voi avea câștig de cauză, domnule Coleman?

— Dacă nu vă băgați în treburile avocatului dumneavoastră.

— Înțeleg. Și el o să câștige de unul singur?

Se uită din nou la ea. Îl privi sfidătoare. Domnul Adcock era teribil de agitat.

— Eu cred că domnișoara Lockhart vrea să spună că… începu el, dar avocatul i-o tăie brusc.

— Cazul dumneavoastră are slabe șanse, vorbi el apăsat, și mă îndoiesc că vom câștiga. Dacă mergeți pe același stil pe care l-ați adoptat cu mine, vă garantez că veți pierde. Impertinența și sarcasmul dumneavoastră nu mă impresionează și cu siguranță nu vă vor ajuta la proces. Singura dumneavoastră șansă este să nu scoateți niciun cuvânt, să răspundeți la întrebări cât mai succint, simplu și politicos posibil și să nu mai presupuneți că vă pricepeți

mai bine decât mine la o chestiune atât de subtilă și de complicată precum un proces legal.

Sally rămase cu răsuflarea întretăiată. Închise ochii un moment, își înclește pumnii, încercând să se calmeze și îl auzi întorcând o foaie, îl simți pe domnul Adcock bălăngănindu-se ușor lângă ea, în agonie. Respiră adânc și spuse:

— Pot să vă întreb ce tactică veți adopta pentru a-mi construi apărarea?

— Nu e treaba dumneavoastră. Am citit toate hârtiile. E tot ce trebuie să știți.

— Dacă într-adevăr ați citit toate documentele înseamnă că știți că ideea centrală este dacă sunt sau nu căsătorită cu Parrish. Iar dacă…

Coleman se ridică, își băgă mâinile în buzunarul de la vestă și se uită de sus la ea.

— Ideea centrală este una de moralitate, zise el. De decență. Și să nu credeți vreo clipă că orice prestidigitație cu certificate de căsătorie sau semnături ne va abate de la ideea de bază. Ați venit la mine, o femeie care recunoaște de una singură că și-a pierdut puritatea, care nu e cu nimic mai bună decât o prostituată de pe stradă, care refuză să-i ofere copilului ei din flori demnitatea și privilegiul unui nume legitim și a unui cămin. Asta sunteți: o femeie ușoară, lacomă, lipsită de caracter și bunătate. Nu, n-are niciun rost să protestați. Singura șansă ca să vă păstrați copilul este să mă lăsați să-i conving pe jurați că sunteți chinuită de resentimente. Că vă este rușine. Că regretați din tot sufletul că ați fost atât de nesăbuită încât să vă abandonați căminul. Dumneavoastră tăceți din gură, vărsați câteva lacrimi și poate reușim să-i convingem, cu ajutorul pledoariei mele, bineînțeles, că ar fi mai bine pentru sărmana copilă să rămână cu dumneavoastră, și nu cu tatăl ei. Sper să nu mă puneți să alerg după cai verzi pe pereți, după dovezile dumitale aiurite – de parcă am scrie un roman senzațional pentru femei visătoare – și să nu mă lăsați să mă concentrez să scot ce pot mai bine din situația asta complet nefavorabilă. Habar n-aveți despre legi; nu e o treabă de femei. Nu vă mai stresați cu lucruri pe care nu le înțelegeți ca să veniți apoi să mă faceți să-mi pierd eu timpul cu tâmpenii. Ciocul mic, adoptați o expresie rușinată și lăsați-mă pe mine să-mi fac treaba.

Sally rămase blocată câteva secunde și apoi zâmbi mieros.

— Cu cât vă plătesc pentru această experiență? îl întrebă ea. De fapt, nu vă deranjați să-mi răspundeți. Persoanele educate nu vorbesc despre bani. Doar spuneți-mi asta: ce se va întâmpla cu copilul meu dacă pierd mâine?

— Va trebui să îl încredințați tatălui lui de îndată ce va decide

judecătorul.

Sally făcu ochii mari în mod involuntar și își trase răsuflarea. Fără îndoială că nu era chiar atât de puternică pe cât se credea.

— Și spuneți că ați citit toate documentele, spuse ea cu o voce pierdută.

— Bineînțeles, îi răspunse el sfidător.

— Păcat că n-ați observat că eu am o fată, nu un băiat, zise Sally ridicându-se. Mulțumesc că m-ați lămurit. Sunt sigură că procesul se va desfășură la fel de bine precum această întâlnire. O zi bună.

Fără să se uite la domnul Adcock, se întoarse și ieși din cameră. Îl auzi pe acesta cerându-și scuze, îl auzi pe AR repezindu-l, îl auzi ieșind din clădire și fugind în urma ei prin pasajul îngust dinspre Middle Temple Lane.

Îl așteptă la capătul pasajului și îl lăsă să-i revină suflul.

— Domnul Coleman, începu el cu răsuflarea întretăiată, este unul dintre cei mai eminenți și respectați avocați din regat. Dacă aș fi știut că veți fi atât de – îmi pare rău să vă spun – atât de neobrăzată și de impertinentă, nu aș fi…

— De fapt, cred că a zis impertinență și sarcasm, îl repezi Sally. Oricum, nu are dreptate. Dacă nu știa nici măcar că am o fetiță, nu știu cum își permite să spună că mi-a citit documentele.

— Un detaliu…

— Adică ea e doar un *detaliu,* nu-i așa? Asta e fiica mea în limbajul vostru legal? Cred că-mi ajunge cât limbaj legal am auzit pentru azi, mulțumesc, domnule Adcock!

Se întoarse, dar el o opri.

— Domnișoară Lockhart, vă rog să mă credeți că intenția domnului Coleman era să vă pregătească pentru stresul… disconfortul de care veți avea parte mâine la proces. O demonstrație importantă, o ilustrare foarte folositoare a felului în care vă va trata opoziția. Și, dacă vă aduceți bine aminte, dumneavoastră ați fost cea care a insistat să participe la această întâlnire. Domnul Coleman este o persoană foarte ocupată…

— Noapte bună, îi zise ea, eliberându-se din strânsoarea lui.

Ajunse acasă două ore mai târziu, udă până la piele. O baie caldă, un sendviș, un pahar de whisky din colecția lui Webster cu puțină apă caldă, câteva scrisori, câteva minute cu Harriet, un sărut somnoros, pat. Pentru prima dată în ultimele săptămâni, dormi neîntoarsă. Se hotărâse. Știa exact ce avea de făcut.

Capitolul 10

Custodia

Cicely Corrigan stătea pe banca în spatele sălii de judecată, încercând să priceapă ce se întâmpla. Era aproape singură. Un bărbat brunet îmbrăcat într-un pardesiu gri, mare stătea la capătul celălalt al băncii. Mâzgălise tot timpul ceva într-un carnețel. „Poate e un poet muritor de foame, se gândi ea, care pierdea ziua prin sălile de judecați doar ca să stea și el într-un loc cald."

Procesul nu dură mult. În absența doamnei, rezultatul fu unul anticipat. Avocatul lui Sally făcu o treabă de mântuială, susținând că era atât de chinuită de remușcări și regrete încât hotărâse să-și revizuiască atitudinea și ceru o amânare de șase luni, timp în care să încerce să se ajungă la o înțelegere cu solicitantul. Dar avocatul domnului Parrish se opuse; era prea târziu pentru asta, spuse el și, în orice caz, domnul Parrish încercase de nenumărate ori, atât personal, cât și prin intermediul avocatului său să găsească o cale de împăcare; singurul răspuns fusese un refuz categoric. Puteau bineînțeles să dovedească asta la nevoie prin scrisori și detalii. Curtea nu consideră necesare aceste dovezi. Domnul Parrish părea modest, plin de regrete și, în situația de față, chiar cumsecade.

După nici douăzeci de minute, se ajunse la un deznodământ; începuse procesul de divorț în cazul acestei căsătorii invizibile; Arthur James Parrish primi custodia fiicei sale, Harriet Rosa Parrish, cunoscută sub numele de Harriet Rosa Lockhart. Avocații lui Sally primiră instrucțiuni ca doamna Sally să aducă copilul la birourile avocatului domnului Parrish până la ora cinci în după-amiaza respectivă, procesul terminându-se la ora unsprezece dimineața. Dacă nu venea… Nu specificară ce avea să se întâmple, dar Sally știa prea bine și îi explicase deja lui Cicely: însemna că sfidează curtea și putea fi arestată. Zarurile fuseseră aruncate.

— Și ce ai de gând să *faci?*

— O să mă ascund, zise Sally. Și o să lupt până demonstrez că minte. Mai ia o felie de prăjitură.

Erau la o ceainărie în Strand. Sally avusese treabă toată ziua, dar stabilise să se întâlnească acolo cu Cicely la patru jumătate. Margaret era cu un client, altfel ar fi venit și ea. Cicely era încă șocată de această nouă înfățișare a domnișoarei Lockhart: mama unui copil… Luă automat ultima felie de prăjitură, încercând să nu se mai holbeze la ea.

— Unde… Unde e copilul… Unde e Harriet acum? întrebă ea.

— La niște prieteni. E bine. O să fim în siguranță acolo, câteva zile și apoi o să caut un loc unde să ne ascundem.

— În Londra?

— Păi, dacă nu reușesc să mă ascund în Londra, atunci unde? La asta mă gândesc de zile întregi; e cea mai bună soluție. Dacă plec în străinătate, n-o să pot face cercetări – trebuie să fiu la fața locului. Trebuie să fac pe detectivul. La fel și dacă mă duc, nu știu, în vreun sătuc pe undeva. Și aș ieși în evidență imediat, nu crezi? Dar oamenii trec neobservați în Londra. Suntem niște anonimi. Este singurul loc în care mă pot ascunde. Singurul meu regret este că o implic și pe domnișoara Haddow în povestea asta. Și pe tine. Îți sunt atât de recunoscătoare, Cicely…

Domnișoara Lockhart se schimbase. Nu mai era tristă; avea o strălucire în ochi, era îmbujorată, părea chiar fericită. Își termină ceaiul și ceru nota.

— Spune-i domnișoarei Haddow că o să-i scriu diseară. Nu îndrăznesc să vin la birou, sigur sunt cu ochii pe mine, dar o să o anunț unde mă poate găsi. Va trebui să mă ocup pe cât posibil de afacere – poate va fi nevoită să mai angajeze pe cineva dar o să-i explic toate astea în scrisoare. Îți mulțumesc foarte mult pentru tot. Știu că nu astea sunt atribuțiile tale…

O lăsă pe Cicely să-și termine prăjitura și își trase gulerul de blană pe față înainte să iasă în amiaza tristă.

Era aproape întuneric, iar străzile erau aglomerate. Sally așteptă autobuzul. Când ajunse, urcă și se așeză între o doamnă grasă și un bărbat cu o umbrelă udă, gândindu-se la ce urma să facă. Mai întâi trebuia să îi dea lui Harriet de mâncare, apoi înainte de culcare avea să-i spună că urmau să plece într-o aventură, la fel ca unchiul Webster și Jim, avea să-i fredoneze cântecele ei preferate de leagăn și apoi Harriet își va spune rugăciunea.

Apoi, avea să vorbească cu domnul și doamna Molloy, să îi roage să funcționeze ca oameni de legătură, să se ascundă în casa lor la nevoie, să se întâlnească acolo cu Margaret, să primească vești din Twickenham de la Sarah-Jane Russell. Apoi urma să mănânce ceva și să meargă la culcare. Nu era obosită, dar știa că va dormi fără vise.

Autobuzul se opri. Se strecură printre oameni și ieși în stradă. Era complet întuneric acum; în ceața densă, felinarele străluceau ca niște fantome mari. Trecătorii mergeau grăbiți, ghemuiți în hainele lor călduroase. Un bărbat stătea la adăpost în mașina lui mică de curățat strada, pregătit să o curețe dacă voia cineva să traverseze. La colțul străzii găsi un bătrân amărât, cocoșat care încerca să se încălzească la un foc mic și să prăjească niște castane.

Sally ajunse în piață. Locuise și ea acolo o perioadă, înainte să o

aibă pe Harriet; proprietarii pensiunii era doi prieteni vechi de-ai ei, Trembler Molloy și soția lui. Trembler lucra pentru Frederick pe când Sally îi cunoscuse pe cei din familia Garland, iar după ce soția lui moștenise o mică sumă de bani, Sally îi sfătuise să cumpere pensiunea și să deschidă o afacere.

Casa era undeva mai în spatele pieței, după copacii din grădina centrală; era vizibilă doar de la jumătatea drumului. Se opri de îndată ce o văzu.

Era o trăsură la poartă. Doi bărbați stăteau în pragul ușii, iar unul din ei era polițist.

I se strânse inima. O găsiseră deja? Se furișă repede lângă casa cea mai apropiată, chinuindu-se să zărească ceva prin grilaj.

Reuși să distingă silueta doamnei Molloy. Polițistul îi arătă ceva. Ea îi făcu semn că nu știe. Celălalt bărbat făcu un pas în față, părând să se răstească la ea, dar doamna Molloy păru să-i repete că nu știa nimic. Din cauza traficului de pe stradă și a picăturilor de ploaie, Sally nu auzea niciun cuvânt: parcă se uita printr-o găurică la trei omuleți.

„Te rog, nu-i lăsa să intre”, se gândea Sally…

Se părea că cei doi bărbați dădeau să plece. Polițistul mormăi ceva. Doamna Molloy trânti ușa cu putere. Până și Sally auzi bufnitura.

Vizitiul apucă frâiele, iar trăsura porni, îndreptându-se spre ea. Sally se ascunse sub scări, deși știa că puteau să o vadă în lumina bucătăriei de deasupra ei și își ridică gulerul pe față.

Imediat după ce trăsura dădu colțul și dispăru din raza ei, o luă la fugă pe trotuar, alunecând pe piatra udă, sprijinindu-se de grilaj ca să-și recapete echilibrul, alergă pe scările casei și bătu cu putere în ușă.

— Eu sunt! strigă ea. Doamnă Molloy, eu sunt…

Îi auzi pașii grăbiți. Câteva secunde mai târziu, ușa se deschise, iar Sally dădu buzna în hol.

— E bine? Au luat-o?

— Vai, domnișoară, asta credeți dumneavoastră despre mine? o întrebă doamna Molloy. Nu vă faceți probleme! Nu i-am lăsat să intre. Dar au zis că se întorc într-o jumătate de oră cu un mandat de percheziție. Ar fi mai bine să…

— Într-o jumătate de oră? Trebuie să plec imediat. O iau cu mine. Vreți, vă rog, să mă ajutați? Îmbrăcați-o bine. Mă duc să-mi fac repede bagajul. Dacă ar putea domnul Molloy să-mi cheme o trăsură…

— Dar unde o să vă duceți, domnișoară?

— Nu știu. Oriunde. O să mă hotărăsc în trăsură. Vă rog, doamnă Molloy, grăbiți-vă… poate se întorc mai repede…

Femeia încuviință hotărâtă și calmă, deși se citea neliniștea pe fața ei. Sally alergă pe scări până la camera ei de la primul etaj, căută geanta cu care venise de la Orchard House, îndesă câteva haine, un săpun, câteva perechi de pantofi și servieta de pe noptieră; mai înșfăcă un pachet mic, care căzu cu zgomot pe teancul de haine din bagaj. Era pistolul.

Aruncă o ultimă privire prin cameră, dar nu venise cu prea mult lucruri. Apucă poșeta, carnetul de cecuri, cheile.

Închise geanta și se grăbi la parter unde îl găsi pe domnul Molloy intrând pe ușă, cu fularul la gât și cu pălăria pe cap.

— A venit trăsura, domnișoară, zise el. E o birjă cu patru roți, nu pare prea confortabilă, mai ales pentru o călătorie lungă…

— Vă mulțumesc din suflet, îi spuse ea. Harriet…

— Soția mea e cu ea. I se pare că trăiește o mare aventură. Mă rog copiii nici nu știu ce e normal și ce e aventură. Nimic nu-i surprinde. Încotro, domnișoară?

— Sincer vă spun că habar n-am. Am să vă scriu cât pot de repede să vă anunț.

— Stați liniștită, domnișoară. Suntem de partea dumneavoastră. Ați putea chiar să rămâneți aici.

— Dacă se întorc cu un mandat, mă vor găsi mai devreme sau mai târziu…

O fetiță mică deschise o ușă, urmată de doamna Molloy cu o pungă mare de hârtie.

— Mami! spuse Harriet. Sally se aplecă să o ia în brațe. Prăji! Uite!

Se trase din brațele mamei ei și îi arăta punga.

— Tocmai le-am scos din cuptor, zise doamna Molloy. Să aveți la voi.

— Lăsați-mă pe mine să vă iau bagajul, domnișoară, spuse soțul ei.

Doamna Molloy o sărută pe Harriet, care o îmbrățișă și ea, parcă mai atentă la prăjituri. Era atât de înfofolită în hăinuță, căciuliță, mănuși și cizmulițe, că abia se putea mișca. Sally se ridică și își puse pălăria pe cap cu cealaltă mână, înainte să-și ia haina cu guler din blană de astrahan.

— Am dus-o la toaletă și i-am schimbat scutecul puțin mai devreme, îi șopti doamna Molloy. Nu trebuie s-o schimbați. Înainte să nu uit – sunt toate aici, spălate și călcate…

Ridică o pungă de pânză plină cu scutece împăturite și i-o dădu soțului ei, care apăru din nou la ușă. Sally ar fi vrut să-i zică o mulțime de lucruri, dar nu avu timp decât să-i spună atât:

— Vă mulțumesc. Nu știu ce m-aș fi făcut fără ajutorul vostru… O să vă scriu mâine. Pe curând.

Harriet, chinuindu-se să vadă ceva prin căciulița trasă bine pe ochi, își dădu seama ce se întâmpla și mută prăjiturica în mâna stângă ca să le facă cu mâna de la revedere cu cea dreaptă. După un schimb de priviri, mulțumiri și mișcări stângace, Sally și domnul Molloy duseră punga cu scutece la trăsură și o așezară pe Harriet la fereastră.

— Încotro, domnișoară? o întrebă vizitiul.

— Păi… Charing Cross, spuse Sally.

Închise ușa și se așeză pe bancă, luând-o în brațe pe Harriet. Vizitiul mână calul, dădu drumul la frână și porniră. Sally scoase capul pe geam, să le facă cu mâna, până ce trăsura viră, iar ușa luminată și primitoare dispăru.

Cartea II

Capitolul II

Strada Villiers

Închirie o cameră pe Strada Villiers, într-o clădire mică lângă stația Charing Cross. Proprietara era nemțoaică. Nu părea să o intereseze ce era cu Sally; voia doar să-și primească banii. Sally plăti o guinee avans pentru o săptămână, pentru un dormitor și un salon micuț. Cărbunele și lumânările nu erau incluse în preț; Sally plăti suplimentar. Gunoiul trebuia aruncat în fiecare zi, iar cele trei mese opționale; Sally plăti și pentru acestea.

— Cum vă numiți? o întrebă gazda, după ce notă toate cerințele lui Sally. Erau amândouă în holul răcoros și prost luminat. Harriet se uita lipicioasă la ele, fără să-și lase punguța din mână.

— Doamna Marchbanks, spuse Sally dintr-o răsuflare.

Nu-și scoase mâna dreaptă din buzunar: trebuia să-și cumpere o verighetă. Oare cu ce se îmbrăcau văduvele? Trebuia să se dea drept văduvă; orice ca să treacă neobservată. Avea atâtea lucruri de aflat!

— Face pe ea noaptea? o întrebă gazda.

— Nu. Adică, de obicei nu. Poate, uneori.

— O să vă dau o mușama. Vă rog s-o puneți pe saltea. Pe aici.

Sally o urmă pe scările înguste, până la etajul al doilea, cu bagajul pe umăr, cu punga cu scutecele lui Harriet în mână și cu cea mică în brațe. Gazda lăsă lampa pe pervaz, scoase o cheie dintr-un rând de chei și deschise ușa cea mai apropiată.

— Intrați, spuse ea. Acum vă aduc și mușamaua. Vă rog s-o folosiți.

Sally intra în salonul mic și o așeză pe Harriet pe canapea.

— Aveți un singur pat, spuse gazda. Va trebui să doarmă cu dumneavoastră. Am să vă aduc câteva lumânări să faceți focul. Numai puțin.

Ieși. Sally își lăsă bagajul jos și se duse la fereastră. Strada Villiers strălucea în lumina barului de peste drum și a felinarelor; în partea dreaptă strada era plină de trăsuri, tropote de cai. Zări doi vânzători de ziare care se certau. „E mai multă gălăgie aici decât în Islington și nici nu se compară cu liniștitul Orchard House”, se gândi Sally.

— Mami, zise Harriet. Întuneric.

Sally o luă în brațe și se așeză pe canapea. Îi dădu jos căciulița de blană, netezindu-i părul blond cârlionțat, aproape la fel de des ca al tatălui ei.

— Da, știu că e întuneric, dar uite acum ne aduce doamna niște

lumânări. Și-o să facem un foc, să ne fie cald și bine și-o să mâncăm câteva prăjiturele, bine?

— Toate.

— Păstrăm câteva și pentru mâine. Și apoi facem nani.

— Toate.

— Mai vedem. Uite că vine focul...

Harriet se cocoță să-l vadă pe băiatul slăbănog, care aduse o găleată cu câțiva cărbuni calzi și îi băgă în vatră. Fără să le bage în seamă, scoase o lumânare din buzunarul de la vestă, o puse în sfeșnicul de pe cămin și aprinse un chibrit. Aruncă vreo câțiva cărbuni în foc și apoi goli toată găleata. După ce mai umblă puțin la ei, plecă.

— Sper să țină focul, spuse Sally. N-am niciun chibrit. Putea să aducă și el câteva lemne.

Se ridică și ațâță mai bine focul. Camera părea puțin mai primitoare la lumina lumânării. Harriet se cuibări bine în canapea și își scoase o mănușă ca să-și sugă degetul.

— Ești obosită, puiule? o întrebă Sally.

— Da.

— Nu adormi încă. Stai să te îmbrac în cămașa de noapte și să te pun în pat. Acușica.

Peste puțin timp se întoarse și gazda cu câteva lumânări, o grămăjoară de surcele și o mușama. Stabili cu Sally să-i aducă puțin lapte lui Harriet și niște ceai, pâine și brânză pentru ea; cinci minute mai târziu, focul ardea vesel, lumânările străluceau, perdelele erau trase și ușa închisă.

În timp ce Harriet stătea la masă cu cana de lapte și câteva prăjiturele, Sally luă o lumânare și se duse în dormitor. Era cam frig, iar așternuturile nu păreau prea curate; miroseau a umezeală. Sally scoase așternuturile și păturile și le așeză lângă foc, să se încălzească. Apoi despachetă mușamaua și o întinse pe saltea.

— Va trebui să crești mai repede, micuța mea, îi șopti ea.

Avea o oală de noapte sub pat; baia și toaleta erau la primul etaj. Sally luă ligheanul de apă din salon, puțină apă caldă și produsele de baie.

După ce își termină laptele, Sally o luă pe Harriet să o dezbrace și se bucură să vadă că nu făcuse pe ea. Era foarte somnoroasă; avea obrăjorii bucălați și își sugea liniștită degetul. Sally o puse pe oliță, o spălă, o îmbrăcă în cămașa de noapte, îi pieptănă părul și apoi făcu din nou patul cu cearșafurile care erau acum puțin mai calde.

Când să o pună pe pat, Harriet începu deodată să plângă și să suspine din tot sufletul.

— Ce-ai pățit, mămică?

— Melusel…

De când îl pierduse pe Bruin, mieluşelul de pluş devenise noul ei prieten. Problema era că Sally îl uitase la pensiunea soţilor Molloy. Sally se aşeză pe pat şi o strânse în braţe, legănând-o uşor.

— Gata, puiule, gata – uite cum facem. O să-i scriem o scrisoare doamnei Molloy şi o s-o rugăm să ni-l trimită pe mieluşel prin nenea poştaşul, bine? Mâine devreme îi trimitem scrisoarea, da? Noi acum suntem într-o aventură. Mieluşelul… mieluşelul a rămas în noaptea asta la domnul şi doamna Molloy ca să aibă grijă de ei. E un mieluşel atât de curajos! Ştii ce?

Îi veni o idee: o lăsă pe Harriet din braţe atât de repede încât copila se opri din plâns mirată.

— Uite! Un şoricel!

Sperând să-şi aducă aminte cum se făcea, scoase repede o batistă din geantă, o despături, o întoarse, o trase şi făcu câteva noduri, până ce ieşi o chestie ciudăţică, cu două urechi şi o coadă. Tatăl ei o învăţase să-l facă când era mică.

Harriet îl luă şi îl strânse la piept cu o mânuţă; degetul cel mare era tot ocupat. Sally o sărută şi o puse pe cearşaful aspru şi stinse lumânarea. În lumina slabă ce intra prin uşa deschisă de la salon, Sally văzu lacrimile de pe obrajii lui Harriet. Se înduioşă, i se umplură ochii de lacrimi şi simţi un nod în gât.

Îşi reveni după câteva secunde, îi mângâie părul şi îi fredonă încet un cântec de leagăn.

Levănţică albastră, tra la la la la,
Levănţică verde,
Când voi fi rege, tra la la la la
Tu vei fi regină…

Îşi aminti că se îmbolnăvise şi ea odată, iar tatăl ei rămăsese lângă ea, cântându-i cântece de leagăn, spunându-i poveşti, făcând-o să se simtă mai bine, în siguranţă. Nu-şi cunoscuse niciodată mama. Îi fusese şi mamă, şi tată. La fel trebuia şi ea să fie pentru Harriet.

Copila adormise. Sally o înveli bine şi se duse pe vârfuri în salon.

Focul aproape că se stinsese. Îngenunche şi îl înteţi cu o foaie de ziar, cu câteva surcele, câţiva cărbuni. După ce termină, se ridică şi se uită la palmele ei. Nu mai avea apă să se spele, trebuia să coboare la parter; se şterse pe fustă şi se aşeză obosită la masă, dându-şi la o parte părul din ochi.

Trase adânc aer în piept. Aduse sfeşnicul mai aproape, scoase din geantă un caiet şi un stilou şi începu să scrie.

25 octombrie, 1881

Nu știu ce să fac. Nu știu cum să am grijă de ea, cum să o spăl sau cum să-i dau de mâncare și chiar nu știu cum o să o scoatem la capăt, dar, la urma urmei, sunt atâtea femei în lume care pot face asta. Sunt atât de obișnuită să o am pe Sarah-Jane, care se ocupa de tot (Mem: trebuie să-i trimit banii pe o lună – terminăm oare până atunci?) încât chiar nu mi-am dat seama câte sunt de făcut și câte decizii trebui luate.

Ce mă fac?

Avem vreo 10 lire sterline bani gheață. Trebuie să mă duc mâine la bancă să mai scot niște bani și să deschid un cont nou, sub un alt nume. Și să cumpăr o verighetă. Văduvele parcă o poartă pe mâna cealaltă, nu? Sau cum era? Pe cine să întreb? Dar eu de ce nu știu? Cred că putem să trăim destul de bine – o să găsim un loc mai bun decât ăsta dar nu pot, chiar nu pot să mă întâlnesc cu nimeni de la Orchard House, sau cu soții Molloy, cu cei de la magazin sau de la birou. Pot doar să le trimit scrisori.

Voi fi nevoită oare să trăiesc așa tot restul vieții?

D e avocat, mai ales, chiar nu pot să mă apropii. Oare va face apel? Oare se poate face apel? Bine, bănuiesc că aș putea să-i scriu o scrisoare. Dar cred că nu mai am nicio șansă cu el.

Tot ce pot să fac, având în vedere că nu pot să dovedesc că H nu este fiica lui, este să descopăr de ce face asta, ce e în spatele poveștii ăsteia. În spatele lui. O să aflu tot. Dacă se ocupă cu ceva ilegal, nu-i vor da custodia.

Pastorul. Domnul Beech. (Mem: trebuie să-i trimit Rosei noua noastră adresă, de îndată ce ne stabilim undeva în siguranță.) Ăsta este punctul lui slab. Falsificarea din registru. Dacă reușesc să aflu de ce.

Se opri din scris când o auzi pe Harriet agitându-se, dar copila mormăia în somn. Mai aruncă vreo câțiva cărbuni în foc și se așeză din nou.

Voi ști cum să-i vin de hac. E singura șansă.

Tot în acea seară, puțin mai devreme, Ellie auzi soneria la Orchard House. Se opri din jocul Patience pe care îl juca în bucătărie și zise:

— Cine o fi?

— Păi, du-te să deschizi, spuse doamna Perkins care își citea ziarul în balansoar.

Ellie se ridică, neliniștită. Și ea, și Sarah-Jane avuseseră deja o discuție neplăcută cu polițiștii; voiau să știe unde fugise Sally. Poate

că ofițerul voia să le pună alte întrebări sau poate se întorseseră cu un mandat de percheziție.

Dar nu era un polițist. Era un tânăr brunet cu un pardesiu ponosit. La început, crezu că era vorba de un hoinar, mai ales că avea și un accent ciudat, dar părea destul de politicos.

— O caut pe domnișoara Lockhart, începu el. Este acasă?

— Nu, domnule, zise Ellie. Nu știu unde e.

— Cu cine altcineva aș putea vorbi?

Ellie o auzi pe Sarah-Jane în spatele ei.

— Nu vă supărați. Cum vă numiți?

— Daniel Goldberg. Sunt jurnalist. Știu ce a pățit domnișoara Lockhart și cred că o pot ajuta, dar trebuie să vorbesc personal cu dânsa.

Ellie se dădu la o parte. Nici Sarah-Jane nu se apropie de ușă; după toate cele întâmplate, le era teamă de străini.

— Nu vă pot spune unde este domnișoara Lockhart pentru că nici eu nu știu, îi zise Sarah-Jane. De dimineață nu mai știu nimic de dumneaei. Nu știu când se întoarce. Oricum nu cred că ar trebui să vă spun, chiar dacă aș ști, dar chiar nu știu.

— Aș putea să-i las un mesaj? întrebă străinul.

— Da, bănuiesc că este în regulă, îi răspunse Sarah-Jane. Sper că nu vreți să scrieți despre povestea asta. O să apară în ziare?

— Încă nu. Scrise ceva într-un carnețel. Rupse hârtia, o împături și scrise numele lui Sally pe spate. Vă rog, aveți grijă să-l primească, E important. Noapte bună.

Își ridică pălăria în semn de la revedere și se întoarse. Ellie închise ușa în urma lui.

Sarah-Jane se uita neîncrezătoare la bilețel.

— Crezi că spune adevărul? o întrebă Ellie.

— Nu știu. Nu știu absolut nimic. Presupun că aș putea totuși să-l trimit la pensiunea soților Molloy… Dar, dacă e adevărat ce-au spus polițiștii și nu e nici acolo, oricum n-o să-l primească.

— Hai să-l punem bine, spuse Ellie. Până dă un semn de viață.

Sarah-Jane încuviință. Puse bilețelul pe cuier, iar Ellie se întoarse în bucătărie.

Capitolul 12

Directorul băncii

Sally avu un somn chinuit căci Harriet se tot agita, iar patul era mic. Odată chiar țipă în somn, dar căldura lui Sally o liniști repede.

Când se crăpă de ziuă, se ridică din pat, obosită și înțepenită, își luă capotul pe ea și o lăsă pe Harriet să mai doarmă puțin. Între timp ea se duse să facă focul și să pună o oală cu apă la încălzit. Cât mai putea continua așa? se întrebă ea. Totul părea atât de temporar. Trebuia să găsească un loc mai bun cât mai repede; după aceea putea să o cheme pe Sarah-Jane să o ajute cu Harriet pentru ca ea să-și poată începe cercetările.

Făcu puțin ceai și se duse să o trezească pe Harriet. În acele câteva minute cât rămăsese singură, cea mică făcuse pe ea. Sally rămase locului. Ce ar fi făcut Sarah-Jane acum? Nu reușea să-și aducă aminte? Ei bine, ea ce ar trebui să facă?

Trase pătura ca să nu se ude și o ridică pe Harriet. Aceasta protestă și se agită ca să o pună la loc pe pat, dar Sally o duse în salon, o așeză lângă foc și scoase cearșaful. Și acum? Trebuia să o spele, dar cum să o lase lângă foc până se ducea ea să ia apă? Data viitoare știa ce avea de făcut: trebuia să aibă apa pregătită înainte să o trezească. Și să facă ceaiul după; acum deja se răcise și putea să folosească apa de la ceai ca să o spele.

— Stai aici, puiule, spuse ea. Mami se duce să ia puțină apă. Să nu te apropii de foc…

Luă oala și se duse repede la baie. Era ocupat. Ce să facă? Și atunci se deschise ușa de lângă baie. Ieși un bărbat, îmbrăcat într-un pardesiu și cu o pălărie melon. Se uită mirat la femeia aceea îmbrăcată în capot, dar își reveni repede din surprindere și coborî scările. Sally se făcu roșie la față. Apoi se deschise ușa de la baie și ieși un alt bărbat, de asemenea îmbrăcat din cap până-n picioare. Rămase și el puțin blocaj se încruntă și apoi coborî la parter fără să scoată un sunet.

Sally scrâșni din dinți și intră repede în baie să-și umple oala de la radiatorul cu gaz. Se grăbi să ajungă în cameră și închise bine ușa în urma ei.

— Hai, Hattie, scumpo, hai să te spălăm, spuse ea vărsând apa în lighean.

— Nu vreau, zise Harriet, încă adormită și se ghemui toată printre lucrurile lui Sally.

Sally o dezbrăcă de cămașa de noapte udă, o spălă, o înveli într-un prosop și se duse să caute câteva haine curate. Dar plecase atât

de grăbită încât uitase să îi ia șosete.

— Va trebui să le porți pe cele de ieri, spuse ea. Mergem azi să cumpărăm câteva perechi. Cred că și mami va trebui să le ia tot pe cele de ieri. Hai, hopa sus…

Până să o termine de îmbrăcat, observă că se stinsese focul. Nu mai avea hârtie să-l aprindă din nou.

— Of, scumpa mea, n-o să fie atât de ușor cum am crezut, îi zise ea, așezând-o pe scaun.

Copila se uită la ea cu ochii împăienjeniți de somn, îi închise supărată, ghemuindu-se în scaunul rece de piele.

— Da, stai puțin acolo, spuse Sally. Mă îmbrac și eu repede și apoi… nu știu. Luăm micul dejun.

Șterse mușamaua cu cearșaful pe care îl dăduse jos de pe pat și apoi se îmbrăcă. Trebuia să coboare încă o dată, să mai ia niște apă ca să spele, dar nu voia să mai dea nas în nas cu cineva în cămașa de noapte. Trebuia să fie mai atentă.

Pe deasupra, trebuia să mai facă și curățenie. Până aveau să găsească un loc mai potrivit, unde să stea o perioadă mai lungă și să dea hainele la curățătorie, trebuia să cumpere mai multe perechi de șosete și lenjerie de corp. Avea să facă o listă după micul dejun. Trebuia să găsească altă locuință.

Se îmbrăcă, aduse puțină apă, se dezbrăcă, se spălă, se îmbrăcă din nou. Deja parcă se simțea puțin mai bine. Ceasul îi arătă ora opt, iar vremea de afară era rece și încețoșată. Traficul era în floare pe Strand. O ridică pe Harriet pe pervaz, ținând-o strâns, și începu să-i arate lucrurile pe geam.

— Auzi? întrebă ea. Auzi trenul?

Un motor șuiera undeva în spatele peretelui negru din Gara Charing Cross. Harriet îi arătă ceva pe stradă.

— Tommy! zise ea.

Un lăptar într-o trăsură stătea de vorbă cu două servitoare și le turna lapte în două sticle mari. Calul lui aștepta liniștit.

— Nu, nu e Tommy, dar seamănă cu el, încuviință Sally. E alt lăptar. E lăptarul de pe Charing Cross.

Aveau destule de văzut pe geam: măturători, un vânzător de ziare, multe trăsuri. Lui Harriet îi plăceau foarte mult vizitiii, pentru că se plimbau țanțoși. Mai era și un polițist, mare și grăsan, așa cum îi stătea bine unui polițist, două vrăbiuțe, un porumbel și o doamnă cu un câine negru, mic și jucăuș care o încântă de-a dreptul pe Harriet. Iar dacă se lipeau cu fața de geam, puteau să zărească Strand-ul și să citească reclamele de pe autobuze. Harriet, cel puțin, credea că le citește bine; se uita la ele și bolborosea ceva în timp ce Sally le citea cu voce tare.

La opt și jumătate gazda bătu la ușă ca să le aducă o tavă cu

ceai, pâine prăjită, unt și marmeladă. Harriet, neștiind sigur unde se afla sau cine era femeia aceea încruntată, rămase nemișcată și suspicioasă, în timp ce Sally îi explică ce se întâmplase cu cearșaful și îi ceru puțină hârtie și surcele ca să facă focul.

Apoi se instalară în dormitor. Harriet se uită pe tavă. Feliile de pâine prăjită erau cam subțiri. Se întrebă în sinea ei dacă aveau același gust ca feliile mai groase de pâine prăjită. Apoi mama și doamna ieșiră din dormitor; mama părea supărată, iar doamna luă încruntată cearșaful ud. Harriet se sperie, crezând că se supăraseră pe ea.

Dar, după ce ieși gazda, mămica ei veni la ea, îi dădu un pupic și mâncară puțină pâine prăjită. Pâinea avea același gust; marmelada și laptele nu erau la fel.

Problema era că stăpâna casei primise mai multe plângeri în legătură cu Sally de la mai mulți chiriași, cum că se plimba pe coridoare, îmbrăcată necorespunzător. Era o situație inacceptabilă; Sally trebuia să plece.

Protestele lui Sally nu avură niciun rezultat. Decizia ei era de neclintit; era chiar dispusă să-i restituie banii pentru restul săptămânii. Sally trebuia să plece de îndată ce terminau de servit micul dejun.

După o discuție liniștită (foarte formală, fără țipete, o politețe rece de ambele părți) se duse lângă Harriet, să-i întindă o felie de pâine cu unt. Sally se simți aproape împăcată. „Soarta, se gândi ea. Destinul. Oricum nu ne plăcea aici.”

— O să găsim o locuință nouă chiar azi, îi spuse ea lui Harriet. Și apoi o s-o chem pe Sarah-Jane să vină să stea cu noi, bine?

— Și melusel.

— Da, bineînțeles. Și pe mielușel. Îi scriem doamnei Molloy ca să ni-l trimită, bine? Hai, papă. Ne facem bagajele și ne ocupăm de toate astea. Acum avem toată ziua la dispoziție.

Trei sferturi de ceas mai târziu și după o despărțire deloc călduroasă de gazdă, Sally și Harriet erau în Strand. Nu burnița, dar era frig, iar umezeala din aer era atât de puternică încât Sally observă cum picăturile se condensau și se așezau pe blănița de pe geanta ei, chiar înainte să plece de pe Strada Villiers.

Voia mai întâi să meargă la bancă, the London and Counties, care era la câteva sute de metri. Cu bagajele într-o mână și cu Harriet în cealaltă, își făcu drum prin mulțimea de oameni – vânzători de ziare, lustragii, funcționari care se grăbeau să ajungă la serviciu, doamne cu cumpărături, comisionari la datorie, băieți mesageri care se strecurau cu dibăcie prin mulțime – conștientă fiind, în tot acest timp, că birourile lui Arthur Parrish nu erau

departe și că trebuia să aibă griji să nu fie văzută.

Încercă să se calmeze, spunându-și că era absolut ridicol, că pe o stradă atât de aglomerată precum Strand era complet în siguranță, dar era totuși neliniștită; și atrăgea atenția cu bagajele ei grele.

Ajunse la bancă și o puse pe Harriet pe un scaun, lângă bagaje.

— Ai tu grijă de ele, bine? spuse ea. Mami se duce să scoată niște bani.

Avea două sute de lire în cont. Dacă îl lichida și deschidea unul nou, altundeva, pe un nume diferit, ar fi putut să închirieze pe timp de un an o casă mică sau un apartament și să trăiască confortabil.

Nu era prea încântată să meargă pe stradă cu atâția bani, dar nu era nevoie să meargă undeva departe – erau destule bănci în apropiere; dacă cerea un cec, le-ar fi ușor să dea de urma ei. Cel mai sigur era să ceară bani gheață.

Se duse la casier și îi explică situația ei. Tocmai se pregătea să scrie un cec când observă privirea casierului.

— Scuzați-mă, domnișoară Lockhart, spuse el, ridicându-se. Trebuie să verific ceva cu domnul director.

Se uită curios la ea, după care intră într-un birou. O cuprinse panica. Se uită în jurul ei; Harriet se juca liniștită, numărând inelele scaunelor mesei de mahon de lângă ea. Portarul, îmbrăcat în uniforma lui frumoasă, își ridică pălăria politicos în timp ce îi deschidea ușa unei doamne. Oare avea să o oprească dacă voia să fugă cu Harriet?

— Domnișoară Lockhart?

Directorul și casierul stăteau în spatele tejghelei. Era un bărbat la vârsta a doua, chel, cu un zâmbet binevoitor; Sally mai vorbise cu el doar de două ori, dar nu în acel an.

— Vreau să scot niște bani din cont, zise Sally. E vreo problemă?

— Cred că ar fi mai bine să vorbim între patru ochi, spuse el. Vreți să poftiți în biroul meu?

Sally rămase pe gânduri: vești proaste. Urma să îi spună ceva de rău. Casierul avu un schimb de priviri scurt. Cu directorul și apoi se duse la portar și îi spuse ceva, foarte detașat.

O luă pe Harriet și îl urmă pe director, până la capătul coridorului. Se așeză la masă. Sally se așeză și ea, speriată, cu Harriet în poală.

— Ce s-a întâmplat, domnule Emes? De ce nu pot să-mi primesc banii?

— Nu mai aveți niciun ban în cont, spuse el. De fapt, contul a fost închis.

Rămase cu gura căscată. Își dădu seama cât de caraghios trebuia să arate, așa că își veni în fire.

— Cum adică? Și ce s-a întâmplat cu banii mei? Aveam două

sute de lire. Unde îmi sunt banii?

— Știți – soțul dumneavoastră a venit dis-de-dimineață, cu documente juridice care îi dădeau dreptul să… Nu am autoritatea să, înțelegeți dumneavoastră… A venit cu avocatul dumnealui și…

— I-ați dat banii mei?

— Banii lui. Conform legii, bunurile personale ale soției aparțin soțului. Poate face ce poftește cu ele. Asta dacă nu cumva exista un acord între cele două părți. Iar avocatul…

— Dar nu sunt căsătorită cu bărbatul acela! Nu am fost niciodată! Nu este soțul meu!

Harriet se uită speriată la ea, cu ochii mari. Sally o mângâie din reflex pe păr.

— Domnișoară, domnișoară Lockhart, nu există niciun dubiu. Avocatul avea toate documentele necesare. Vă dați seama că am rămas surprins când – când mi s-a spus. Dar m-am asigurat să nu existe nicio problemă…

— Adică vreți să-mi spuneți că știați deja? Și de ce nu mi-ați spus nimic?

— Nu erați aici.

— Dar *banii* mei – Sally își duse mâna la frunte; tremura neajutorată din toate încheieturile.

— Legal, sunt banii lui. Țin să vă reamintesc. Banca nu a greșit cu nimic.

— L-ați lăsat pe omul acela – un străin – să plece cu toți banii mei? Era șocată și furioasă. Rămase blocată și pierdută.

— Dar nu este un străin, spus el. Există o lege clară care spune că soțul…

— De cât timp pune asta la cale?

— Bineînțeles că banca nu lichidează un cont pe nepregătite. Am fost puși la curent cu această situație de mult timp. Mai avea nevoie doar de actele necesare, pentru formalitățile necesare și după sentința de ieri.

Sally se ridică. În mijlocul șocului își amintise de casier și de portar. Oare îi trimisese un mesaj? Birourile lui Parrish erau la doar două străzi distanță; poate chiar acum era în drum spre ea. O luă pe Harriet în brațe.

— V-ați comportat deplorabil, zise ea. Nu am cuvinte să vă spun cât de dezgustată sunt de dumneavoastră. I-ați permis acelui individ – acelui hoț – să-mi fure toți banii – i-ați dat toți banii mei fără nici măcar să mă avertizați – sunteți un trădător și un laș…

Arăta ca un șobolan, cu fața lui schimonosită. Avea obrajii roșii și un zâmbet tâmp. Se întoarse și plecă. Casierul stătea la intrare, parcă așteptând pe cineva; portarul plecase. Avusese dreptate. În timp ce se îndrepta falnic spre ușă, casierul făcu o mișcare nesigură,

încercând să o oprească, iar ea rămase nemișcată.

— Dacă pui mâna pe mine, vorbi ea clar și răspicat, vei regreta tot restul vieții. Dă-te din calea mea! Acum!

Mai mulți oameni se întoarseră să se uite la ei; Sally știa prea bine că erau mirați. Făcu un pas către casier și acesta se dădu la o parte. Deschise ușa și ieși. Un minut mai târziu, era la zeci de metri în aglomeratul Strand.

Harriet o trăgea de mână. Voia să-i șoptească ceva. Sally se aplecă să o audă, dar nu putea să înțeleagă ce-i spunea cea mică. O ridică, iar zgomotul de pe stradă era prea puternic; așa că o sărută dulce și își continuă drumul. Harriet tăcu. În mod normal Sally povestea, iar Harriet bălmăjea și, deși nu era o conversație în adevăratul sens al cuvântului, ele vorbeau între ele. Văzând-o pe Sally cum era atât de tăcută și îngrijorată, Harriet nu mai zise nici ea nimic.

Se uită la ceasul de deasupra unui magazin de tutun; încă nu era ora zece. Poate ar fi fost mai bine să meargă undeva, să bea o cafea, să vorbească cu Harriet și să se calmeze puțin.

Da, era o idee bună. Știa o ceainărie chiar la căpătui drumului. După cinci minute stăteau la masa din colț, Harriet cu un pahar de lapte în mână, în timp ce chelnerița tocmai îi turna lui Sally o ceașcă fierbinte de cafea.

— Mi-aduci și mie un ziar, te rog? zise ea.

— Sigur, doamnă, răspunse fata.

Doamnă… Din nou. Nu avea decât să se obișnuiască cu această titulatură. Era doamna… Of, doamna Jones. Era de-abia ora zece și deja era extenuată. Și toți banii ei… Tremura. Ce putea să facă? Mai avea destui bani cât să găsească un alt loc de cazare și să reziste vreo două săptămâni. Avea destul timp să-i scrie lui Margaret și să-i spună să vândă câteva acțiuni.

— Mami?

— Da, scumpo?

— Vreau melusel.

— Da, știu. Cum ajungem la noua noastră casă o să-i scriu doamnei Molloy o scrisoare ca să ni-l trimită, bine?

— Casă nouă?

— Păi, nu ne-a plăcut prea tare casa în care am stat azi-noapte, așa că vom… mulțumesc, îi spuse chelneriței care îi aduse ziarul. Vom căuta una nouă. O casă frumoasă.

— Și Sarah-Jane? întrebă Harriet hotărât.

— Păi… Nu chiar acum. Dar curând. Promit. Mai întâi trebuie să găsim o casă frumoasă. Uite, mami o să se uite acum în ziar să vadă ce găsește.

— De ce?

— Pentru că... Pentru că acolo cauți dacă vrei un loc de închiriat, în anunțuri. Stai cuminte până caută mami ceva, da?

Harriet o ascultă, deși nu era deloc mulțumită. Își scoase mănușile și se plimbă cu unghiile pe fața de masă. Mirosea frumos în ceainărie. Nu își aducea aminte să nu-i fi plăcut casa în care stătuseră noaptea trecută. De fapt, nu-și prea amintea deloc de acel loc, deși își amintea încă de propriul dormitor, cu călușul de lemn, culcușul lui Bruin pe care i-l făcuse unchiul Webster și casa de păpuși. Deodată își dori cu ardoare casa de păpuși.

Apoi mama tuși, ca atunci când se îneca cu ceva. Avea ochii mari și umezi și era roșie la față. Harriet o urmări, foarte interesată.

Povestea pe care o citea Sally:

DISPĂRUTE
SOȚIA FUGE DUPĂ SENTINȚĂ

În urma sentinței procesului în care era implicată, o soție și fiica ei au fugit ieri pentru a doua oară.

Domnul Arthur Parrish, un agent comisionar, de pe 27 Telegraph Road, Clapham, a intentat proces împotriva soției sale, cerând custodia copilului. Doamna Parrish fugise de acasă cu câteva luni înainte.

Ieri, domnul judecător Hawke i-a acordat bărbatului custodia copilei. Totuși, aproape imediat s-a descoperit că doamna Parrish și fiica sa, Harriet, în vârstă de doi ani, au fugit din casa în care locuiau. Încă nu se știe unde se află cele două.

Doamna Parrish are douăzeci și patru de ani, păr blond și ochi căprui. S-ar putea să se recomande sub numele de Lockhart, nume pe care și l-a asumat după ce și-a abandonat căminul conjugal prima oară.

Poliția se află pe urmele ei, cu un mandat de arestare pentru răpire.

Sally aruncă ziarul și privi în gol cu ochii plini de lacrimi. Oare câte persoane citiseră acest articol? Și ce naiba se întâmpla cu legea asta? Cum ajunsese o femeie să fie căutată pentru răpirea propriului copil?

O apucă repede pe Harriet și o strânse la piept. Harriet se răsuci să o privească în ochi.

— Mami?

— Ce-ai pățit, micuțo?

— Vreau prăji bun. De elefant.

— Ah, Sally râse și își șterse lacrimile. O prăjiturică de elefant. Ca acelea din care i-am dat și elefantului să pape, nu-i așa? Cum zici?

— Te rog!

— Așa e mai bine.

Sally o chemă pe chelneriță și îi ceru o prăjitură și încă o ceașcă de cafea. „Mulțumesc lui Dumnezeu pentru ceainării, se gândi ea. Cu câțiva penny, puteai să stai acolo mult și bine și să primești mâncare, ceva de băut și ziare."

Se uită pe fereastră la lumea care trecea grăbită. Nu aveau cum să o recunoască, nu-i așa? Poate că ar fi fost totuși mai bine să plece în străinătate. Poate că ar trebui să se vopsească.

După ce Harriet termină de mâncat, Sally achită nota de plată și își luă toate bagajele. Harriet o urmă resemnată.

„Crede că știu ce fac", se gândi Sally.

În mod miraculos, o trăsură goală apăru de îndată ce ieșiră din ceainărie. O chemă și îi spuse birjarului să le ducă la Bloomsbury. Peste câteva momente, erau pe partea de sud a Pieței Trafalgar, iar Harriet o ținea strâns de mână, uitându-se la caii care străluceau parcă în ceață, în timp ce frâiele se mișcau neîncetat în mâinile vizitiului, virând la dreapta în timp ce treceau de pe Strada Cockspur în Haymarket.

Sally nu știa sigur de ce alesese tocmai Bloomsbury; poate pentru că se mai refugiase o dată acolo, în magazinul de fotografii. Harriet fusese concepută acolo, în noaptea în care murise Fred. Bloomsbury era cumva un loc sigur. Se întrebă cum de nu se gândise mai devreme la asta.

Odată ajunse în Piața Russell, îi plăti vizitiului. Ea și Harriet rămaseră locului, de parcă ar fi fost doi pasageri abia ajunși pe țărm.

— În ce parte vrei să mergem? întrebă ea.

— Acasă, spuse Harriet.

— Trebuie să găsim o casă, îi zise Sally. Acolo vom fi acasă. Unde vrei să căutăm mai întâi? Pe aici? Sau acolo? În josul străzii? Tu hotărăști.

Harriet cumpăni. Piața era foarte mare. Sally o ridică în brațe ca să vadă tot, iar fetița îi arătă o stradă în partea de est.

— Foarte bine, zise Sally, acolo mergem. Fii cuminte și stai lângă mami, să traversăm strada.

Bagajele atârnau din ce în ce mai greu. Harriet păși ascultătoare pe lângă ea, în timp ce se îndreptau spre strada pe care i-o arătase; case înalte din cărămidă, simple, clasice, dar elegante. Nu aveau ce să găsească acolo.

Sally o luă pe o stradă mai îngustă și apoi într-o curte mică,

îngrijită. Se numea Wellcome Passage.

— E frumos aici, Hattie, spuse ea. Hai să batem la uşă. La care zici tu?

Harriet îi arătă cu degetul. Sally bătu la uşă. Le deschise o menajeră tânără.

— Nu vă supăraţi, caut cazare. Ştiţi cumva dacă cineva prin zonă are camere de închiriat? întrebă Sally.

— Doamna Parker, la numărul cinci, îi răspunse fata. Totuşi, nu ştiu dacă are camere disponibile momentan. Chiar acolo.

Numărul cinci era o clădire puţin dărăpănată, înaltă şi îngustă, ca toate celelalte case din zonă; uşa de la intrare părea veche, iar inelul de metal de pe uşă nu mai fusese lustruit de ani de zile. Dar părea totuşi animată, iar ferestrele erau pline cu flori.

O altă menajeră, mai bătrână de această dată, mai puţin aranjată, mai puţin curioasă, se ivi în pragul uşii.

— Da, doamnă, avem o cameră liberă. Mă duc s-o chem pe doamna Parker. Intraţi, să nu staţi în frig.

Holul mic era aglomerat cu un cuier cu umbrele şi o bicicletă, iar pereţii erau plini cu tablouri – picturi nereuşite, înrămate neatent, întreaga casă mirosea a varză.

Stăpâna casei, o femeie grăsuţă, agitată, cu ochi mari, ieşi după câteva minute din bucătărie, ştergându-şi mâinile pe şorţ.

— Bună dimineaţa, zise Sally. Am înţeles că aveţi o cameră de închiriat. Caut un loc de cazare.

— Da... Da, îi răspunse doamna Parker dramatic, făcând un pas în spate, măsurând-o din cap până-n picioare, ca pentru un costum. Ah, da. Avea o voce joasă şi dramatică cu un accent uşor *cockney*[9]. Ne-am mai întâlnit cândva.

— Chiar aşa? Nu cred că...

— Pe tărâmul sufletelor. Ca un adept ce sunt, recunosc semnele. Dar tu, draga mea, eşti un spirit tânăr, aşa că probabil nu poţi face asta. Sub ce nume eşti cunoscută în această reîncarnare?

Întrebarea ciudată o luă pe nepregătite. Sally clipi şi îşi aminti.

— Ah... doamna Jones. Iar ea este fiica mea, Harriet.

Harriet se juca cu pedalele bicicletei. Sally o ridică înainte să cadă bicicleta peste ea. Doamna Parker se uită intens la Harriet, care o privi la rândul ei.

— E un suflet înţelept, spuse doamna Parker. Iar tu – tu ai un suflet tânăr. Pari îngrijorată, draga mea. Ascunzi multe secrete. Pe aici...

Urcară două etaje. Locuinţa nu era curată peste tot, în anumite locuri mirosea puternic a detergenţi de mobilă sau fum de ţigară. Odată ajunse la etajul al doilea, doamna Parker deschise o uşă verde.

— Aceasta este Camera Verde, spus ea. Știi, culorile pe care le vedem în lumea fizică sunt radiații din infinit. Vibrațiile lor influențează sufletul. Pentru dumneavoastră, doamnă Jones, aș fi preferat albastrul, doar că un domn care lucrează în domeniul comercial a închiriat camera albastră pentru șase luni. Dar stați liniștită, că și camera verde e destul de potrivită.

Camera era ponosită, dar confortabilă. Și aici erau alte picturi pe pereți – păreau peisaje imaginare, cu mult verde.

— Deci… cât costă?

— O guinee pe săptămână, zise doamna Parker. Dacă vreți și mesele incluse, mai plătiți douăzeci și șapte de șilingi și șase penny. Cărbunele și gazul costă. Spălăm și rufele.

— Încă ceva. Fiica mea – o puse pe un scaun pentru că începuse să se agite și continuă încet – știți, câteodată…

— Aici, spuse doamna Parker, deschizând ușa de la dormitor și poftind-o pe Sally înăuntru. Mai face în pat? continuă ea. Unul dintre micile inconveniente ale vieții fizice. Nu-ți face probleme, draga mea. Vom pune această pânza deasupra saltelei. Îți plac tablourile? Fiul meu, Rodney, le pictează. De fapt, el îmi ghidează mișcările din lumea spirituală. Doamnă Jones, mesele noastre sunt strict vegetariene, sunt sigură că nu va fi nicio problemă și mâncăm în sala de mese. Cât timp doriți să stați la noi?

— Păi – o săptămână. Pentru început. Vedeți, tocmai ce am ajuns în Londra. Vom căuta o locuință mai permanentă…

— Sunteți văduvă? întrebă doamna Parker veselă.

— Tatăl lui Harriet a murit înainte ca ea să se nască.

— Sigur veghează asupra ei, draga mea, sigur. Prânzul e în douăzeci de minute. Lizzie va face paturile și focul. V-aș ruga să plătiți chiria pentru o săptămână în avans.

Sally plăti chiria pe o săptămână, mesele, cărbunii și gazul din lămpi; mai descoperi că pe lângă toate privilegiile spirituale pe care le avea la îndemână, ea și Harriet urmau să se bucure singure de baia de lângă camera lor, întrucât nu mai stătea nimeni cu ele la etaj.

— Cred cu tărie în păstrarea igienei intime în permanență, îi zise doamna Parker din capul scărilor, salutându-l scurt pe un tânăr slab fi deșirat care tocmai ieșea dintr-o cameră.

— Ah, da, și eu, îi răspunse Sally.

După ce femeia plecă, Sally se întoarse în dormitor și își dădu jos pălăria și mănușile. Harriet se juca cu ușa de la dulap, uitându-se în oglindă. Sally se așeză pe patul mai mare din camera îngustă și, copleșită de griji, se întinse și închise ochii pentru o clipă.

După doar câteva secunde, Harriet o trase de mână.

— Mami! Mami! zise ea.

Bătea cineva la ușă. Sally se ridică repede și se duse să deschidă.

— M-a trimis doamna Parker să vă spun că prânzul este gata, zise simplu menajera.

— Mulțumesc, îi răspunse Sally. Coborâm imediat. Hai, Hattie, hai să ne spălăm pe mânuțe.

În timp ce menajera cobora scările, Sally îi dădu jos repede hăinuța și căciulița, o pieptănă, merseră la baie, o spălă pe mâini și apoi – amintindu-și – își luă banii din buzunarul de la haină și îi îndesă în piept. Apoi coborâră și ele grăbite.

Prânzul constă din legume cu curry, cartofi și budincă și gem. Harriet refuză să mănânce, făcând-o pe Sally să se simtă prost: oare să insiste, cu riscul de a se certa cu cea mică? Să o lase în pace, doar ca să nu facă urât? Pe lângă toate celelalte gânduri care îi treceau prin minte, acum îi era rușine că știa atât de puține despre preferințele culinare ale propriei fiice. Sarah-Jane se ocupase de tot, atât de eficient și de discret, încât Sally nici nu observase că ea chiar nu făcea nimic. Iată că de-abia acum își dădea seama, cu durere în suflet.

O convinse pe Harriet să mănânce toată budinca, deși rămaseră singure la masă, căci ceilalți terminară repede de mâncat. După ce termină, într-un sfârșit, se îndreptă către camera lor, dar dădu peste domnul Parker pe scări.

Acesta se uită în jur cu mare băgare de seamă, după care se apropie de ea și îi spuse încet:

— Dacă aveți poftă de o plăcintă cu carne – e un magazin tare drăguț după colț – îmi place mie mult – mă mai strecor câteodată să mănânc o plăcintă cu carne –, dar să nu-i spuneți doamnei P – pot să vă aduc și dumneavoastră una dacă vreți.

Strălucind de acea plăcere interzisă, coborî la parter.

Sally găsi paturile făcute și, văzând-o pe Harriet căscând, hotărî să o lase să doarmă puțin. Găsi șoricelul de batistă la fundul bagajului, îl refăcu, iar Harriet îl luă repede, închise ochii și adormi.

Sally se duse în salon, închise ușa și oftă cu o îngrijorare atât de profundă, încât se transformă într-un căscat care părea interminabil. Apoi se așeză, își scoase caietul și începu să scrie.

Ne-am mutat deja. Nici nu pot să scriu despre celălalt loc; prea urât. Aici e cam dărăpănat, dar mai prietenos. Of, Doamne, banii… timp de circa o oră am și uitat de asta. Cum i-a luat el așa – și cum l-a ajutat directorul, plănuind de zile întregi, fără să-mi spună nimic…

Se opri. Plângea de nervi. Se șterse repede la ochi și continuă.

N-are niciun rost să plâng. Mai am trei lire și șase șilingi, mâncare și cazare plătite pentru o săptămână.

De făcut:
Imediat

1. Să-i scriu lui Margaret – curier? Să vândă Anglo – Egyptean, acțiunile de la calea ferată Grand Trunk din Canada – să treacă banii în contul ei. Borsetă.
2. Să le scriu soților Molloy – Mielușel.

Mai târziu

3. Să caut undeva unde să locuim.
4. Să o aduc pe Sarah-Jane să ne ajute – nu pot să fac cercetări despre Parrish și să am grijă și de H.
5. Să aflu de ce.

Lăsă stiloul din mână, tremurând, dându-și seama ca putea aprinde focul dacă voia. După-amiaza de afară era încă rece, dar cel puțin era afară. Realiză șocată că trecuseră mai puțin de douăzeci și patru de ore de când se întâlnise cu Cicely în ceainărie. Ieri, pe vremea aceasta, avea o casă, o fiică și bani. Ce era acum? O fugară?

Făcu focul, se spălă pe mâini și începu să despacheteze.

Capitolul 13

Ceainăria

După ce intră în posesia banilor lui Sally pe care îi depozită repede în contul lui, domnul Parrish merse la birou. Îl salută pe Rubinstein, negustorul de tutun de la parter; își verifică APOI căsuța poștală; își salută secretarii și își începu treaba, nu înainte de a arunca o privire atentă prin birou.

Când se uită la ceasul său American Watch Company placat cu aur și văzu că era ora douăsprezece, își luă haina, pălăria și plecă din nou. Merse grăbit pe Strand, în sus pe Strada Fleet, trecu pe lângă Catedrala St. Paul și pe lângă Banca Angliei până ajunse în Cornhill. Îi plăcea să se plimbe. Își legănă brațele și respiră adânc, din diafragmă, conform metodei predate de doctorul Alver, de la Institutul Suedez de Știință, în cadrul cursului de igienă la care participase și el primăvara trecută.

În Cornhill, consultă un ziar și căută numărul 14. Când îl găsi – o clădire de birouri cu o plăcuță de alamă discretă pe care scria Arthur C.. Montagu, Detectiv Particular – intră imediat înăuntru.

Existau multe agenții de investigații în Londra la acea perioadă – agenții de detectivi particulari, cum i-am spune acum. Cea a domnului Montagu era cea mai mare: o firmă inovatoare, dinamică și de încredere, cu douăzeci de ani de experiență, cu un personal mare și bine antrenat, funcționând în absolută discreție. Dacă voiai să afli cu cine ți-a fugit bărbatul, sau de ce secretarul tău șef este brusc atât de prosper, tocmai când observi ca afacerea e cam pe ducă, Arthur C. Montagu și personalul său discret îți puneau la dispoziție experiența lor de douăzeci de ani. Făceau treaba în locul tău și îți trimiteau nota de plată. Dădeau anunțuri – discret – în *The Times;* așa dăduse de el și domnul Parrish.

Fusese rugat să aștepte într-un birou ordonat și modern, plin cu instrumente portavoce, țevi pneumatice pentru mesaje și mașini de scris. Un tânăr operator dibace îl luă la întrebări.

— Soția – descriere? Ah! Fotografie. Și mai bine. Și fiica – vârstă? Nume? Poză? Nu? Păcat. Când au dispărut? Ieri. Se dă drept Lockhart, de la Garland și Lockhart, Fotografi, Twickenham. Credeți cumva că a fugit în străinătate? Să știți că putem comunica foarte repede prin telegraf cu sucursalele noastre din Paris și Berlin. Iar noul sistem de telefoane va fi instalat zilele astea. Nu? Credeți că e tot în Londra? Sau poate că nu. Numele asociaților, prietenilor… Taylor… Garland… Bertram: Hon. Charles Bertram – cine e el? Partenerul lui Garland, care se află în prezent în America de Sud. E

posibil să se fi dus acolo? Birou în City, consultanță financiară – vai. E o femeie de carieră, soția dumneavoastră. Da, bineînțeles, e totuși cam nepotrivit, da; dar vremurile se schimbă, ce anume? Emancipare! Cum? Foarte bine, domnule Parrish, îi vom pune pe oamenii noștri pe urmele ei. Înțelegeți totuși – nu vă promitem nimic – Londra e un oraș mare –, dar Arthur C. Montagu este cel mai bun în domeniu. Arnold! Împrăștie imediat descrierea asta și trimite-l pe domnul Billings la mine.

Domnul Billings era detectivul care avea să preia cazul. Părea tenace, iar figura lui de copoi bătrân inspira încredere.

Domnul Parrish îi dădu domnului Billings o anumită sumă de bani pentru cheltuielile sale și plecă cu o broșură în care erau prezentate diferitele tarife de la Arthur C. Montagu. Își aminti de sfatul lui Jack Draper, celebrul boxer de categorie mijlocie, și hotărî să țină cont de el: când l-ai prins în frânghiile ringului, lovește-l o dată tare, cu toate puterile. Așa că mai avea de dat un telefon.

*

Domnul Billings era o persoană metodică, chiar mai metodică decât domnul Parrish, deși nu știa nimic în legătură cu Principiile Științifice de Afaceri pe fondul cărora își clădise succesul domnul Parrish. La scurt timp după ce plecă de la birou, se îndreptă către Bengal Court, un spațiu îngust și mic, între patru biserici. Razele soarelui nu ajungeau niciodată acolo; totul era înconjurat într-un aer sinistru, avid de câștiguri, prăfuit. Numărul trei era la fel de întunecat și auster precum toate celelalte. Domnul Billings, care în ciuda expresiei și meseriei sale, era un om vesel, se uită în jur cu reticență. „Femeile n-au ce căuta pe aici", se gândi el, în timp ce intră la numărul 3.

În spatele unei uși glisante stătea un portar care îi spuse să urce la etajul al treilea, iar când ajunse acolo, intră într-o încăpere cu un aer mai plăcut, cu o floare interesantă pe pervazul ferestrei, care dădea către turnul unei biserici, cu o boltă caraghioasă în vârf și către Mansion House.

Bătu la o ușă pe care scria S. Lockhart, Consultant Financiar.

— Intră, auzi o voce de femeie.

„Să fie chiar atât de ușor? se întrebă el. Mă îndoiesc…"

Tânăra domnișoară de la birou care avea în jur de douăzeci de ani nu era domnișoara Lockhart. Sau doamna Parrish, mă rog. Respectiva părea o femeie frumoasă, în poza pe care o avea; aceasta nu era. Cel puțin nu la prima vedere. Avea o expresie încrezătoare, care nu îi plăcu deloc domnului Billings, pentru că părea cam șireată. Ultima oară când văzuse expresia aceasta pe fața cuiva fusese atunci când mătușa lui îl prinsese fumând o țigară în spatele gardului. Era evident că nu avea cum să o păcălească.

Totuși, trebuia să facă o încercare.

— Domnișoara Lockhart? întrebă el.

— Nu, eu sunt domnișoara Haddow. Domnișoara Lockhart este plecată. Cu ce vă pot ajuta?

— Sincer să fiu, o caut pe domnișoara Lockhart. Vin din partea firmei de avocați Gillray și Gillray, în legătură cu un testament. Domnișoara Lockhart a primit o sumă de bani și…

— Aveți cumva o carte de vizită?

„Înfiptă domnișoara.” Găsi o carte de vizită în buzunarul de la vestă și se panică când o văzu că se întinse după un registru de adrese din raftul din spatele ei. Dacă se apuca să caute adresa din cartea de vizită, avea să descopere că era o reședință, închiriată de firma de detectivi particulari Arthur C. Montagu. „Mai bine trec direct la subiect, se gândi el; e prea deșteaptă, n-am cum s-o păcălesc.”

Dar înainte să apuce să scoată un cuvânt, bătu cineva la ușă; iar norocul lui Sally se risipi.

Domnișoara Haddow deschise ușa și zise:

— Numai puțin. Sunt cu cineva…

— Aveți un mesaj din partea domnișoarei Lockhart.

Domnul Billings aruncă o privire prin ușa deschisă: era un curier, îi veni brusc o idee.

— Un moment, domnișoară, spuse el, făcând un pas înainte. Toți trei stăteau acum înghesuiți în pragul ușii și nu avu nevoie decât de un moment de neatenție din partea celorlalți doi. În ultima vreme, mulți curieri s-au apucat să deranjeze contribuabilii. Aveți broșura la dumneavoastră?

Curierul, un bărbat voinic, cărunt, cu mai multe medalii de panglici în piept, tocmai se pregătea să-i răspundă, când domnișoara Haddow interveni brusc:

— Numai patronii pot cere broșurile. Din câte știu eu, nimeni altcineva nu are dreptul.

— Nu este nicio problemă, domnișoară, zise curierul. Nu am nimic de ascuns.

Îi întinse broșura. Domnul Billings o cercetă repede și apoi zise:

— O zi bună, domnișoară!

Îi înapoie curierului broșura și plecă.

Margaret Haddow se uită după el, enervată. Știa că fusese păcălită, dar nu știa exact ce se întâmplase, așa că luă scrisoarea, îl plăti pe curier și se duse să o citească.

— Oprește! Oprește!

Norocul era de partea domnului Billings. Tocmai ce trecea o trăsură goală prin fața lui; vizitiul îl auzi și întoarse brusc.

Măturătorul de pe stradă sări repede pe bordură ca să scape cu viață și începu să-l înjure în toate felurile.

— La Biroul Corpului Curierilor din Strand, zise domnul Billings. Dă-i bice!

Vizitiul era cam vitezoman; mai dărâmase vreo doi, trei măturători și nu părea să aibă vreo problemă cu asta. Apucă frâiele calului, smuci biciul și trecu valvârtej printre o altă trăsură și căruța cu marfa a unui negustor, alegându-se cu țipete și înjurături din partea amândurora. Mai târziu, huruiau, se balansau și săreau pe Strada Lombard ca o șaretă romană. Domnul Billings își ținea bine pălăria pe cap, binecuvântând regulile stricte ale Corpului Curierilor.

Corpul Curierilor era format din soldați și marinari pensionați. Puteai angaja un curier ca să facă un comision, să ducă o scrisoare, un pachet, reclame, să livreze bani sau cecuri, sau să păzească o clădire pe timp de noapte – de fapt, făceau cam de toate; pentru toate aceste munci exista un tarif precis, care era trecut în broșura pe care i-o ceruse domnul Billings curierului de la biroul domnișoarei Lockhart.

Pe lângă asta, în fiecare broșură era trecut numărul personal al respectivului curier, care lipsea în cazul unei broșuri falsificate. Domnul Billings memoră numărul curierului de la birou. Spera ca acum să îi vină de hac domnișoarei Haddow.

Trăsura opri la o bătaie ușoară a biciului, o smucitură a frânei și o alunecare a roților; domnul Billings sări repede, îi aruncă vizitiului o monedă, strigându-i:

— Așteaptă aici!

Intră grăbit în clădire.

Găsi la birou un sergent mustăcios, curat și aranjat. Domnul Billings nu pierdu nicio secundă.

— Curierul numărul 318, zise el. Caporal. Puteți să-mi spuneți unde se află acum?

— De ce?

— E urgent. Anchetă de poliție. E martor la o crimă. Se pare că numărul 318 poate confirma alibiul clientului meu – e o chestiune de viață sau de moarte. Unde e? Repede!

Cine nu ar fi rămas impresionat să audă de pedeapsa cu moartea? Luă un registru mare și începu să-l frunzărească, lingându-și un deget ca să întoarcă paginile mai repede.

— 318 – Caporalul Lewis, spuse el. Mesajul trebuie livrat la o adresă în Bengal Court, în City, din partea domnișoarei Lockhart, Numărul 5, Wellcome Passage, Bloomsbury. A plecat la ora…

— Îl găsesc eu, spuse domnul Billings, ieșind rapid pe ușă, lăsându-l pe sergent ușor uimit.

Margaret Haddow mototoli scrisoarea lui Sally și lăsă să-i scape o înjurătură pe care o auzise o dată la un vizitiu și presupuse că se potrivea la fel de bine și în cazul de față.

Chiar fusese păcălită. Agentul acela cu pălărie de melon sigur aflase până acum adresa lui Sally – și dacă nu o aflase încă, avea să o facă curând. Și apoi? Nu putea decât să se ducă ea însăși acolo. Dar avea o întâlnire în douăzeci de minute cu un client pe care îl mai amânase o dată. Pentru afacere, nu puteau să-l piardă, dar nu putea să o lase pe Sally la greu.

Se duse în celălalt birou, unde Cicely Corrigan scria câteva scrisori.

— Trebuie să plec, zise ea. E o urgență. Fii atentă la mine – domnul Patten ajunge în douăzeci de minute. Cere-i mii de scuze din partea mea și stabilește o altă întâlnire. Îmi pare rău că…

— Nu e el? întrebă Cicely.

Tăcu. Se auzeau voci la ușă. Margaret, exasperată, încercă să se calmeze și îi veni brusc o idee.

— Atunci va trebui să te duci tu, zise ea. Este foarte important. Ia-ți haina, pălăria și ia o trăsură până la Wellcome Passage în Bloomsbury – ții minte? Du-te la Numărul 5. Spune-i vizitiului să te aștepte. O s-o găsești acolo pe domnișoara Lockhart. Spune-i să se ducă la… Of, la Muzeul Britanic, că nu e departe și să mă aștepte în Camera Asiriană. Să plece de la adresa aia – Wellcome Passage. Vin și eu cât de repede pot. Stai, să nu uit. Banii pentru trăsura. Poftim. După ce o lași la muzeu să te întorci repede aici. Hai – este extrem de important.

Uimită, dar dispusă să ajute, Cicely apucă repede haina ponosită, pălăria ei veche și banii, în timp ce Margaret se grăbi să îi deschidă ușa.

În timp ce Cicely zorea pe scări, Margaret se întoarse la vizitatorul ei și rămase puțin nedumerită văzând că domnul Patten venise însoțit. Respectiva persoană era dovada că domnul Parrish își amintise de sfatul lui Jack Draper; dar Margaret nu avea să își dea seama de acest lucru decât peste alte câteva minute.

Domnul Parrish tocmai lucra la afacerile unei Societăți de Misionari, când domnul Billings dădu buzna în biroul exterior și îi spuse ceva secretarului.

— De obicei nu îl întrerup pe domnul Parrish în timp ce muncește, spuse secretarul, un tânăr cu față de pește, cu înalte standarde morale. Se află într-o reuniune cu Secretarul Național al Misiunii Unite în India de Sud și Sri Lanka. Nu cred că…

— Prietene, du-i asta, zise domnul Billings, scriind repede pe

spatele unei cărți de vizită de la Arthur C. Montagu: „Am adresa domnișoarei Lockhart – Billings”. Hai, nu mai sta pe gânduri!

Secretarul încuviință și bătu la ușa biroului din interior. Știa că domnului Parrish nu îi plăcea să fie întrerupt, dar trebuia să încerce...

Șeful său luă cartea de vizită, aruncă o privire fugară și sări în picioare.

— E aici? zise el.

— Da, domnule Parrish.

— Spune-i să mă aștepte. Va rog să mă scuzați, domnule Pryor; a intervenit ceva urgent. Vom discuta despre amenajarea instituției dumneavoastră cu altă ocazie. Între timp voi avea grijă să trimitem bibliile și plantele sola topis cu primul vapor spre Mandras. O zi bună – Blake, condu-l pe domnul Pryor.

Misionarul, care aștepta cu nerăbdare să aleagă evantaie și plase contra țânțarilor, se trezi dat afară cu pălăria în mână. În câteva secunde, domnul Parrish o luă pe a sa.

— Unde? fu singurul cuvânt pe care i-l adresă domnului Billings.

— Bloomsbury. Ne așteaptă trăsura.

— Minunat.

Un minut mai târziu, goneau pe Drury Lane. Vizitiul se bucura de o zi exact pe gustul lui.

Cicely Corrigan fugi foarte emoționată spre stația de birje de pe Strada Regele William. Nu mai mersese niciodată singură cu trăsura, deși îl mai însoțise pe tatăl ei; cât bacșiș să-i lase vizitiului? Auzise că erau tare nepoliticoși dacă nu le dădeai destul...

Acum și-ar fi dorit să aibă dezinvoltura domnișoarei Lockhart sau siguranța de sine a domnișoarei Haddow; amândouă erau atât de mature! Oare erau așa pentru că făcuseră o facultate?

Ei bine, ea trebuia să se descurce cu ce avea. Fugi către trăsura din capul șirului și îi spuse:

— Bloomsbury, vă rog. Numărul 5, Wellcome Passage.

— Imediat, domnișoară, zise vizitiul apucând frâiele.

Porniră la drum.

„Hai că n-a fost chiar atât de greu”, se gândi ea. Și la urma urmei, putea să o întrebe pe domnișoara Lockhart în legătură cu bacșișul.

Dar mergeau cam încet. Bineînțeles, era trafic; erau prinși în spatele unui omnibuz care se mișca încet, care la rândul lui era blocat de – scoase capul pe fereastră să vadă mai bine – tocmai de un dric; când ajunseră la Ludgate Circus trebuiră să se oprească, căci un polițist lăsă să treacă traficul de pe dreapta, de pe Farringdon Road.

După vreo zece minute, porniră din nou. Traficul începu treptat să se miște mai repede, iar curând goneau pe Strada Fleet. Intră pe Chancery Lane, pavat pe o parte și de alta cu clădiri de cărămidă înalte, elegante, sobre; ieșiră pe Holborn, trecură de vechile clădiri cu patru etaje cu acoperiș triunghiular; ajunseră pe Southampton Row și apoi, în sfârșit, în Bloomsbury. Cicley nu cunoștea zona, deși tatăl ei îi dusese o dată pe ea și pe fratele ei la Muzeul Britanic.

Vizitiul deschise ușița de pe peretele din spatele ei, făcând-o să tresară.

— Unde ați spus că vreți să mergeți, domnișoară?

— Ah! Wellcome Passage. Nu știu unde vine…

— Întrebăm.

Flutură hamurile, iar calul o luă la trap, iar trăsura urcă pe trotuar. Un polițist înalt, masiv își făcea rondul.

— Wellcome Passage? întrebă vizitiul. Știți unde e?

— Ce ciudat, spuse acesta. Chiar acum cinci minute m-a mai întrebat cineva același lucru. Uite acolo, prietene-pe strada asta, prima la dreapta. Dar să știi că nu poți să intri cu trăsura.

— Mulțumesc, zise vizitiul, îndreptându-se în direcția respectivă.

Cicely se ridică în picioare: mai era cineva care căuta Wellcome Passage. De-asta era îngrijorată domnișoara Haddow.

Trăsura făcu prima la dreapta și opri la poarta de la Wellcome Passage. Mai era o trăsură care aștepta.

Cicely coborî și se duse la vizitiul ei. Ceva nu era bine. Nu știa exact ce, dar deodată deveni tare neliniștită.

— Vrei, te rog, să mă aștepți câteva minute? zise ea. Trebuie să mă duc după o domnișoară și apoi o să te rog să ne duci la Muzeul Britanic.

— Trebuie să mă plătiți mai întâi, spuse vizitiul.

— Ah – îmi cer scuze – cât?

— O liră și șase penny, dulceață.

Cicely scotoci în poșetă, găsi câteva monede și îl plăti. Roși imediat, căci băiatul ridică ușor din sprâncene. Cât să-i dea? Ce ar fi făcut domnișoara Lockhart în locul ei?

— Dacă mai ești aici când mă întorc, spuse ea cu îndrăzneală, primești bacșiș.

Bărbatul încuviință. Cicely intră pe poartă, pe când celălalt vizitiu își cercetă adversarul cu interes: aveau oare să participe la o întrecere?

Cicely găsi numărul 5 și bătu la ușă. Îi deschise o servitoare aparent sarcastică, cu părul ciufulit.

— Aveți cumva în gazdă o domnișoară Lockhart?

— Lockhart? Ah – adică Jones. Doamna Jones. O mai așteaptă doi domni la etaj. Vreți să vă conduc la ei?

— Doi?

— Da, doi domni. Tocmai ce au ajuns. Parcă am fi în Piccadilly Circus[10] azi. Urcați sau nu?

— Ea e acasă?

— E plecată cu copilul. Dar cred că se întoarce repede. Deci intrați sau nu că e frig rău cu ușa deschisă.

Evident, era o servitoare tare neobișnuită și nu era deloc genul de casă în care și-o imagina pe domnișoara Lockhart.

— Știți cumva unde e plecată? întrebă Cicely.

— Habar n-am și mi-e și frig, zise servitoarea.

Cicely se uită pierdută în jur.

— Aștept aici, spuse ea.

Servitoarea ridică din umeri și închise ușa.

Cicely era din ce în ce mai încordată. Bărbații aceia care așteptau la etaj – veniseră cu cealaltă birjă, care îi aștepta, exact ca a ei – ca să facă ce? Să-i ducă undeva? Să o ia pe domnișoara Lockhart?

Îi putea vedea pe ambii vizitii, la capătul pasajului, urmărind-o: al ei o privea neîncrezător, iar celălalt foarte nerăbdător. Își strânse pumnii și se uită în altă parte. După-amiaza gri era pe sfârșite; se așternea o ceață răcoroasă. Și dacă domnișoara Lockhart plecase de tot? Cât să o aștepte? Cât avea de gând vizitiul să stea după ea?

Din fericire, după doar câteva secunde domnișoara Lockhart apăru de după colț. Într-un braț ținea un coș și în celălalt un copilaș. Părea obosită. Tresări când o văzu pe Cicely.

— Vai! Domnișoară Lockhart! Mulțumesc lui Dumnezeu… începu Cicely.

— Cicely – ce cauți aici? A primit domnișoara Haddow mesajul meu?

— Da, m-a trimis pe mine pentru că domnul Patten, știți dumneavoastră, clientul, a ajuns exact când era dânsa pe picior de plecare fi mi-a spus să vin repede. Domnișoară Lockhart, vă așteaptă doi bărbați înăuntru. M-am gândit că e mai bine să vă aștept afară… Ah, să știți că o să vină și domnișoara Haddow. A zis să o așteptați la Muzeul Britanic și să plecați imediat de aici. Bănuiesc că știa despre bărbații aceștia. Trebuie să o așteptați în Camera Asiriană. Am o trăsură…

— Vai… Vai, îți mulțumesc, Cicely! Atunci, hai să ne grăbim. Vino, Hattie…

— Mami, spuse copilul și îi șopti ceva.

Domnișoara Lockhart încuviință și îi dădu lui Cicely să țină coșul. O duse grăbită într-un spațiu îngust între case, îi ridică fustița și jupa și o lăsă să-și facă nevoile în canalul de scurgere. Cicely simți că o ia cu amețeală. Se rușină și aproape că leșină de uimire.

De fapt, nu i se părea aievea. Fusese destul de șocată să afle că domnișoara Lockhart avea un copil din flori, dar să o mai și lase să facă asta în plină stradă…

Nu știa prin câte trecuse Sally.

După un minut, erau toate trei în trăsură, Harriet în poala lui Sally. Traversară Russel Square, îndreptându-se spre intrarea Muzeului Britanic.

Cicely îi povesti tot ce știa. Sally încercă să asimileze noile informații. Era clar. Trebuia să se mute din nou. Cât va mai rezista Harriet? Cât va mai rezista ea însăși?

Era palidă și tăcută. Și obosită. Copila stătea în brațele ei, îmbujorată, cu degetul în gură, cu capul pe umărul ei, uitându-se la Cicely cu ochii ei mari și negri, la fel ca ai mamei sale.

Când trăsura opri, Sally coborî, o ridică pe Harriet și luă coșul de la Cicely.

— Camera Asiriană, da? întrebă ea. Sper să vină repede. Închid în douăzeci de minute. Dar – îți mulțumesc din inimă, Cicely.

Zâmbi scurt și intră repede pe poartă. Cicely își reveni și deschise ușița din spatele ei.

— Ne întoarcem în City, zise ea. La colțul străzilor Cornhill și Gracechurch.

Curând, își dădu seama că tremura, dar nu știa dacă de uimire, rușine sau de frig. Îi era rușine, deși chiar nu știa de ce; se simțea ca și cum de-abia atunci și-ar fi dat seama cu adevărat cât de matură era domnișoara Lockhart, chiar mai matură decât o crezuse înainte. Maturitatea ei ținea de abilitatea de a se descurca în situații pe care ea nici nu le putea spune pe nume fără să roșească. Domnișoara Lockhart nu mai părea atât de zeiță în ochii ei – era clar. Părea mai bătrână, mai obosită, poate chiar ridată. Deloc ideal. Și cum ținuse ea copilul la canalul de scurgere… Totodată, parcă părea mai reală. Mai puternică. Cât de extraordinare erau lucrurile când vedeai dincolo de aparențe… Uitase să o întrebe cât să-i lase vizitiului; oricum, ar fi fost nepotrivit să o deranjeze cu nimicurile astea în situația ei. Nu avea încotro decât să se maturizeze și ea puțin.

Sally o lăsă pe Harriet să meargă singură până în fața scărilor, dar apoi o luă în brațe și se duse la intrare. Portarul îi spuse:

— Închidem în cincisprezece minute, doamnă.

— Am înțeles. Îmi puteți spune pe unde să o iau ca să ajung la Sala Asiriană?

— În stânga. Drept în față.

O lăsă jos pe Harriet, dar aceasta protestă.

— Hattie, scumpo, trebuie să mergi singurică. Pe mami o doare brațul.

— Nu vreau!

Sally văzu că portarul se uita urât la ea. La fel și un bărbat care stătea la birou.

Cu o puternică durere de braț, merse cu Harriet prin galeriile grecești și romane, statuile reci și albe părând severe și impunătoare; traversă Sala Egipteană, cu zeii ei imenși din piatră, faraoni și obeliscuri care nu îi mai păruseră niciodată atât de necunoscute ca acum; ajunse în cele din urmă în Sala Asiriană. Multe fețe nemiloase cu bărbii ascuțite, un taur imens, figuri înconjurând în ritm de marș pietre fantastice pentru un ritual semeț, uitat de sute de ani…

Nu mai era nimeni în toată Sala. O lăsă jos pe Harriet. Lăsă și coșul din mână. Cumpărase câteva obiecte pentru igienă intimă – săpun, un prosop; și un pachet cu biscuiți cu ghimbir. Harriet era irascibilă și îmbujorată. Sally îi dădu un biscuit, sperând să nu le vadă nimeni. Asta le mai lipsea. Să le dea afară din Sală pentru că făceau mizerie. Oare de ce nu puseseră și ei o băncuță acolo? Harriet stătea sprijinită de picioarele ei, ținând-o strâns cu o mână, în cealaltă avea biscuitele. Dacă ar fi fost acum acasă, Sarah-Jane ar fi știut ce să facă: i-ar fi dat un pahar cu lapte și ar fi pregătit-o de culcare, căci i se păru că avea și puțină febră.

Era evident că nu se putea întoarce la doamna Parker; era urmărită. Așa că pierduse tot – haine, hainele lui Harriet, totul, mai puțin ce aveau în coș și ce aveau pe ele.

Gândindu-se la lupta sa împotriva morilor de vânt și la nenorocul ei, se simți copleșită de teamă și neliniște. Nu voia decât să doarmă, să doarmă fără vise! La fel și biata Harriet: copila stătea sprijinită de ea, de-abia ținându-și biscuitele. Sally o luă în brațe, ținând-o strâns, lăsând-o să stea cu capul sprijinit de umărul ei. Harriet închise imediat ochii. Sally se gândi: să nu cumva să mă sprijin de ceva. Trebuie să stau dreaptă. Dacă stau dreaptă și nu mă sprijin de nimic până vine Margaret, vom fi în siguranță.

Sally se plimbă în sus și-n jos în lumina diafană care trecea prin gemurile prăfuite. Pietrele vechi înconjurau încăperea, cu desenele lor cu sclavi, bătălii și vânători, vii, asemenea acelor coșmaruri pe care nu poți să ți le scoți din minte.

Biscuitele căzu din mânuța lui Harriet. Sally se opri, cu spatele drept și îl aruncă la coșul de gunoi, lăsând-o pe Harriet să se cuibărească în brațele ei.

Sally șopti ceva, mai mult pentru ea decât pentru copilă:

— Stai liniștită, scumpo, trecem noi și peste asta. Ne vom întoarce în curând acasă și totul va fi bine. O să te joci cu mielușel, cu Sarah-Jane iar Jim și unchiul Webster se vor întoarce acasă și vei dormi în pătuțul tău… Of, unde e Margaret? Vor închide în

curând…

Se îndreptă spre ușă și aruncă o privire pe holul lung, plin cu statuetele fantomatice. O doamnă și un domn se plimbau agale, examinând inscripțiile; un tânăr schița ceva; un îngrijitor se uita la ceas. Nu mai văzu pe nimeni altcineva. Apoi însoțitorul își băgă ceasul în buzunar și se duse să vorbească cu doamna și cu domnul, care dădură din cap și își îndreptară pașii spre ieșire. Tânărul începu să-și strângă creioanele.

Sally se ascunse, sperând că vor uita de ea și că vor avea un adăpost în noaptea aceea, fie că ar fi fost vorba doar de o podea pe care să doarmă; dar după câteva secunde, bărbatul intră în sală și îi spuse:

— Închidem, doamnă.

Nici nu rămase deznădăjduită; nu putea fi mai deznădăjduită decât fusese până atunci. Încuviință, ridică coșul și trecu pe lângă obeliscuri, faraoni, Venus și Minerve.

Afară, în timp ce stătea la capătul scărilor, îi veni să plângă. Harriet stătea chircită; o dureau picioarele; se simțea mizerabilă, transpirată, prăfuită și îi era frig și frică. Începu să meargă greoi către poartă.

O trăsură opri în fața porților. Margaret coborî, îi aruncă vizitiului câteva monede și apoi o zări pe Sally. Alergau una spre cealaltă.

— Vai, mulțumesc lui Dumnezeu…

— Ce s-a întâmplat?

— Ai cumva…

— Lasă-mă pe mine să iau…

Vorbeau una peste cealaltă, iar apoi Margaret luă coșul și Harriet se trezi; transpirată, cu ochii împăienjeniți de somn și cu degetul în gură.

— Hai să bem o ceașcă de ceai, spuse Margaret.

O conduse după colț, la o ceainărie drăguță de pe Strada Dulce, o străduță liniștită.

— Am început să petrec mai mult timp în ceainării de când… începu Sally, dar se opri, neștiind cum să continue propoziția.

O lăsă pe Margaret să comande niște ceai și câteva lipii. Ea se cuibări în scaun, extenuată.

Margaret îi explică de ce întârziase. Era o chestiune serioasă. Nu avusese probleme cu domnul Patten, dar mai venise un bărbat – cu o citație.

— O citație? Cum adică?

— Nu m-am uitat la toate detaliile – am vrut să ajung aici cât mai repede. Ideea e că Parrish are o hotărâre judecătorească prin care ți se interzice accesul la banii tăi. La acțiuni, tot – nu poți să te

atingi de nimic. Și a zis că încearcă să scoată o cerere sau ceva de genul prin care să poată face orice vrea el cu proprietățile tale. Of, Sally…

— Nu poate, zise Sally atât de încet încât aproape că nici ea nu se auzi vorbind. Mi-a luat deja toți banii din bancă…

— Poftim? Adică fanaticul ăsta a mințit și a comis sperjur și îți mai face și asta – cât ai pierdut?

— Două sute de lire… Voiam să vând, nu știu, cred că Artera Principală din Canada – ca să am ceva bani – dar… Și mai e și parteneriatul – dacă poate să facă asta, totul va fi legal – of, Margaret, mi-e atât de teamă…

Vorbea încet, dar Harriet nu părea atentă la ea. Își bea încet laptele ca să nu-l verse. Margaret o luă de mână.

— Gata, nu mai fi atât de speriată și bea ceaiul, zise ea. Vedem noi ce e de făcut. Harriet, mănânci o lipie dacă ți-o tai eu?

Sally respiră adânc până se opri din tremurat și își bău ceaiul.

— Vreau doar să știu de ce, spuse ea. Am crezut că, dacă îmi scot banii, voi putea să – nici nu știu – să închiriez o casă și să stau ascunsă și apoi să ripostez, să aflu de ce face toate astea – dar e prea rapid, Margaret. Acum, din cauza lui, trebuie să plec din locul ăsta nou și era atât de plăcut acolo – și nu îndrăznesc să mă întorc acasă la Twickenham, sigur mă urmăresc și acum nu mai am nici bani…

Tăcu.

— Și avocatul tău ce face? zise Margaret. Pur și simplu te persecută. Trebuie să facă ceva să pună capăt acestei situații.

— Nu are ce face. Nu putem decât să spunem adevărul. Dacă Parrish continuă cu minciunile lui și mai are și documente care să-i confirme versiunea, mai ales că par atât de credibile, atunci… Judecătorul nu avea ce face… E cuvântul meu împotriva cuvântului lui, iar el e o persoană respectabilă, nu-i așa? Staroste. Potrivit martorilor eu sunt o femeie imorală care trăiește în cine știe ce aranjamente cu doi bărbați necăsătoriți. Ce altceva mai era de făcut? Am crezut că pot să mă ascund în Londra, dar, parcă… parcă aș sta într-o casă de sticlă…

Margaret scoase un carnețel și un stilou de argint.

— Imediat, zise ea, ai nevoie de: bani, adăpost…

— O baie, continuă Sally.

Margaret începu să scrie cu caligrafia ei frumoasă pe care o dobândise în timpul universității.

— Și pe termen lung ai nevoie de…

— Timp să investighez. În siguranță – adică, trebuie să știu că – făcu semn către Harriet – e în siguranță. E prea greu pentru sărăcuța de ea s-o car după mine; nu fac altceva toată ziua decât să

am grijă de ea, să-i dau să mănânce și tot așa. Nu mă deranjează, dar trebuie să mă apuc de treabă. Nu pot să le fac pe amândouă în același timp. Deci de asta am nevoie: de timp și siguranță. Și bani. La asta se rezumă tot.

— Păi, hai că nu e rău, spuse Margaret. În seara asta îți găsim un hotel. Aș fi vrut să stai la mine, dar problema e că au venit verii mei în vizită și nu avem loc. Mâine voi…

Brusc Sally o apucă de mână.

— Uite acolo, zise ea. Trei bărbați… Nu e Parrish? Cel din față?

Margaret aruncă o privire pe geam, după care scoase repede un pumn de bani din poșetă și îi dădu lui Sally.

— Ieși prin bucătărie, spuse ea. Trebuie să existe o ieșire prin spate. Pleacă, pleacă acum!

Sally o luă repede pe Harriet, care se sperie atât de tare încât nici nu mai protestă și se îndreptă spre ușa de la bucătărie. Auzi o voce de bărbat în spatele ei, un țipăt și pe Margaret strigând din toate puterile să vină poliția. Intră repede în bucătăria mică, unde găsi o tânără care ungea câteva prăji turele cu unt.

— Scuzați-mă, spuse Sally. E o urgență. Ușa asta dă la stradă?

Fata era prea consternată și rămase cu gura căscată. Sally fugi spre ușă și se trezi într-o curte mică și întunecată, cu pereți înalți. Harriet, speriată, începu să plângă.

Sally o mută repede în mâna stângă și băgă mâna în coș, lipindu-se cu spatele de perete.

Ușa de la bucătărie se deschise din nou cu putere, iar chelnerița țipă. Bărbatul din prag traversă bucătăria, dar se opri imediat ce văzu pistolul din mâna lui Sally.

— Da, e încărcat, zise ea. Și pot să și trag. Mâinile sus și du-te înapoi. Domnișoară, deschide ușa.

Amândoi făcură întocmai. Sally nu-l recunoscu: un bărbat obișnuit, cu mustață, îmbrăcat în haine obișnuite. Acesta se îndreptă încet către ieșire, cu Sally pe urmele lui.

Ceainăria, ce zumzăise de curiozitate mai devreme, rămase tăcută. În spatele primului bărbat mai erau doi – însuși Parrish și un altul pe care nu îl cunoștea. Margaret și alți doi clienți rămaseră locului agitați și cu ochii mari. Când îi văzură pistolul, alți doi se ridicară și se lipiră de perete.

După un moment de tăcere, Parrish spuse:

— Sally, draga mea, nu așa…

Se întoarse spre el ca un tigru, cu degetul ferm pe trăgaci. Sally simți flacăra din ochii ei, iar el făcu un pas în spate. Sally vorbi:

— Unde e administratorul?

— Eu sunt administratorul, zise o femeie îmbrăcată în negru, din spatele tejghelei.

— Aveți cheia de la ușă?

— Da.

— Haideți să ieșim până afară, vă rog. Dacă faci un pas, îi spuse lui Parrish, tu, sau oamenii tăi, te omor. Pe tine, Parrish. Te omor.

Parrish și oamenii lui se uitară la ea, nemișcați în timp ce administratorul scoase o cheie. Sally nu putea să o vadă pe Margaret. Merse cu spatele până la ușă, cu pistolul ațintit spre cei trei bărbați.

— Afară, îi zise femeii. Voi, ceilalți, niciun pas.

Femeia se supuse. Bărbații închiși înăuntru fugiră repede la ușă și forțară mânerul; clienții se chinuiau să vadă ceva pe geam.

Sally o lăsă jos pe Harriet, luă cheia și o băgă în poșetă.

— Și restul, zise ea, gândindu-se că putea să mai fie o copie pe șir.

Administratorul i le dădu imediat, iar Sally le azvârli cât putu de departe în stradă, auzindu-le căzând într-o baltă de noroi, undeva în întuneric.

— Îmi pare rău, spuse ea. Nu aveam altă scăpare.

Bărbații băteau în ușă. Coborî ușor încărcătorul, băgă pistolul la loc în coș, o luă pe Harriet și fugi cu ea în brațe după colț. Câțiva trecători se uitară după ea, nedumeriți. „Or să spargă repede un geam și vor veni după mine, se gândi ea; trebuie să iau o trăsură, să fug, să mă ascund, orice…"

Văzu un omnibuz mergând înspre Holborn. Își făcu loc prin mulțime, urcă pe platforma deschisă din spate și se înghesui printre bărbații care coborau scările de pe platforma superioară și, ferindu-și capul, se strecură înăuntru și se așeză, cu Harriet în poala ei.

Se uită pe geam, dar nu părea să fie urmărită. Magazinele aveau luminile aprinse; Strada New Oxford era ticsită cu cumpărători, oameni de afaceri care-și făceau drum spre casă, vânzători de ziare, florărese. După-amiaza se terminase, se așternea întunericul.

— Până la ultima stație, îi spuse Sally șoferului, întinzându-i patru penny.

Își luă biletul și se așeză, începând din nou să tremure din toate încheieturile.

O mângâie pe cap pe Harriet, din reflex.

— O să ne ascundem din nou, nu-i așa, Hattie? șopti ea.

— Vleau acasă, zise Harriet.

Sally nu îi răspunse. Stătu acolo, cu copila ei în brațe, în timp ce omnibuzul le ducea către East End.

Capitolul 14

Cimitirul

Sally și Harriet rămaseră în omnibuz până ce acesta se opri. Harriet adormise, iar Sally era amorțită și voia cu disperare să găsească un loc cald unde să doarmă și ea. Luă coșul, o luă pe Harriet în brațe și se ridică.

— Unde suntem? îl întrebă pe șofer.

— Whitechapel Road, îi răspunse acesta, chiar lângă Spitalul Londra. Până aici merge. E ultima stație.

Coborî pe trotuarul aglomerat. Era încă devreme, iar strada și trotuarul erau pline de oameni; multă zarvă, miros de pește prăjit, sclipiri și lumina diafană a felinarelor. Harriet se frecă la ochișori. Sally o lăsă puțin jos, iar micuța se lipi de fusta ei și începu să plângă. Sally se uită în poșetă. Mai avea trei șilingi și șapte penny. Atât.

„Pas cu pas, se gândi ea. Fiecare lucru la timpul lui. Trebuie să fie un amanet pe undeva prin preajmă; ce pot să vând?"

Avea puține bijuterii. Avea un lănțișor cu pandantiv de la Frederick, la care nu ar fi renunțat nici în ruptul capului, dar nu avea nici cercei, nici broșă, nici brățări. Singurul lucru pe care ar fi putut să-l vândă era ceasul de aur al tatălui ei.

„Foarte bine, atunci o să-l amanetez", își spuse ea. Trebuie să-l păstreze un an și o zi, nu are voie să-l vândă până atunci, iar toată povestea asta se va termina în curând și mă voi întoarce imediat după el.

Mai avea și pistolul…

Nu. Așa cum avusese nevoie de el în mai devreme, sigur îi va trebui și altă dată. De ceas nu avea nevoie, nu aici în Londra, unde fiecare clădire înaltă avea câte un ceas, iar de cele mai multe ori erau bine potrivite.

— Hai, mergem la amanet, îi zise lui Harriet, luând-o de mână.

Se uită după un semn și îl găsi repede, cam la 100 de metri.

Întrucât era joi seara, iar salariul pe săptămână era pe terminate, magazinul era aglomerat. Multe familii sărace veneau să amaneteze câteva obiecte ca să supraviețuiască în cele câteva zile până la salariul următor.

Sally dădu peste mai multe femei care stăteau la rând în magazinul prăfuit, în timp ce proprietarul și soția acestuia se ocupau de bani, de numerotatul și de depozitatul lucrurilor pe care le primeau: obiecte simple precum tigăi, încălțăminte de copii, gravuri cu soția prințului.

Sally se simți nelalocul ei, cu pălăria și haina ei călduroasă, iar Harriet se uita cu ochii mari, puțin speriată de îmbulzeală, mizerie, mirosul de haine murdare și oameni nespălați, întunericul din magazin. Celelalte femei se uitau curioase și se dădură mai într-un colț, vorbind ușor între ele.

Veni și rândul lui Sally. Proprietarul, un bătrân cărunt, calculat, îi spuse:

— Vă rog să vă grăbiți, avem mulți clienți.

— Vreau să amanetez un ceas, zise Sally.

Era prima dată când se afla într-o situație de genul acesta, așa că nu știa nici la ce să se aștepte, nici cum să se poarte.

— Un ceas de aur, adăugă ea.

— Păi, hai să-l vedem, spuse bătrânul.

— Da, sigur. Mă scuzați.

Scotoci după el și aproape că îl scăpă, căci purta mănuși. Ea și Harriet erau singurele persoane din magazin care aveau mănuși. Îi întinse ceasul tatălui ei, care încă mergea ca uns și se uită cu câtă indiferență îl verifică bătrânul; îl duse la ureche să vadă dacă ticăie, îl deschise, bătu ușor în geam și se uită cu atenție la mecanism.

— Cinci, zise el.

— Cinci șilingi – se abținu cu greu să nu zică ceva.

Ceasul valora în jur de cinci lire, de douăzeci de ori mai mult. Dar observă că bărbatul se uita deja nerăbdător peste umărul ei, iar oamenii se înghionteau și simți că cinci șilingi reprezintă o sumă importantă pentru oricare dintre celelalte femei. El ținea frâiele. Ea nu avea încotro. Așa că îi răspunse:

— Bine.

Scrise un număr pe un bilet, îl rupse pe jumătate, lipi o bucată de ceas și pe cealaltă i-o dădu ei. Sally băgă biletul în mănușă, uitându-se cu inima îndoită la bărbatul care îi aruncă ceasul într-un senar. Apoi după ce primi o jumătate de coroană, doi șilingi și șase penny, o luă pe Harriet de mână și se îndreptă spre ieșire.

— Capul sus, scumpo, îi spuse o femeie masivă cu o umbrelă.

Sally zâmbi. Femeia părea atât de binevoitoare, încât parcă îi mai veni puțin inima la loc. Dar totuși! Cinci șilingi! Ea sperase la ceva în jur de trei lire…

Afară, în strada aglomerată, i se făcu brusc foame. Nu avea unde să doarmă, dar avea de unde alege în privința mâncării: o porție de țipar la un penny de la chioșcul din colț, scoici de la chioșcul de lângă sau pește prăjit de la magazinul de mai încolo.

— Ți-e foame, scumpo? întrebă ea.

— Vleau acasă, zise Harriet.

— Mai încolo. Acum hai să păpăm ceva.

O luă la pas, cu Harriet de mână, iar copila o urmă fără să

protesteze. Era încă somnoroasă și cam prea îmbujorată după părerea lui Sally, dar părea fascinată de lumini, agitație, zarvă, atâta timp cât o avea pe mămica ei aproape.

Sally simți că o trage de mânecă, așa că își îndreptă privirea asupra unui măcelar, cu fața foarte palidă în lumina felinarului, care tăia vesel cine știe ce animal în două, ciopârțind și crestând carnea asemenea unui pirat, în timp ce tovarășul lui țipa cât îl ținea gura:

— Ieftin! Cât dați, doamnă? Veniți și luați – uite ce bucată suculentă – nu tu, iubito, vaca asta – nu, nici tu, pisi – veniți și luați! Cât dați? Cât dați?

Lângă el, un negustor de legume umplea un coș cu niște cartofi mari și la câțiva pași era un magazin cu haine de bărbat la mâna a doua, cu multe cuiere cu haine și un coș mare plin cu pantofi. Sally și Harriet se plimbau agale, ca doi turiști. Deci așa trăiau oamenii din Whitechapel. Amanetau umbrele rupte, mâncau țipar prăjit, purtau pantofi vechi. Dormeau…

„Nu! Nu te gândi la asta încă. Pe rând. Mai întâi, mâncare.”

Văzu o cârciumioară drăguță lângă magazinul de haine. Prin geamul aburit, zări mai mulți oameni la masă, fermecați de mirosuri apetisante.

Deschise ușa și intrară într-o încăpere mică și călduroasă cu câteva mese improvizate de o parte și de cealaltă. Găsi o singură masă liberă, dar farfuriile nu fuseseră încă strânse. Sally o așeză pe Harriet pe bancă și curăță puțin masa, ca să facă loc.

Ceilalți se holbau la ea; oare era chiar atât de diferită de ei? Un muncitor cărunt de la masa alăturată, care înfulecase până mai devreme dintr-o porție de piure de cartofi nu-și putea lua ochii de la ele. Se întrebă ce ar fi trebui să facă pentru a trece neobservată. Poate că totuși nu ar fi trebuit să vină în East End.

Apoi apăru un chelner, cu un șorț care fusese cândva alb. Strânse farfuriile murdare și sticlele goale de bere, șterse masa cu o cârpă mizeră și o întrebă:

— Deci?

— N-aveți un meniu? întrebă Sally.

— Un ce?

— Ce aveți de mâncare?

— Ca de obicei. Cârnați și piure. Țipar. Heringi prăjiți. Plăcintă la doi penny.

— O plăcintă, vă rog. Și…

— Piure?

— Da.

— Ș-asta mică? Cum te cheamă? o întrebă pe Harriet care se uita nedumerită la el.

Se ghemui lângă Sally.

— Ea e Harriet, zise Sally. Împărțim plăcinta și piureul. Vă rog să-mi dați o lingură și o furculiță pentru ea. Ah, și o ceașcă de ceai și un pahar de lapte, adăugă ea, sperând că aveau astfel de băuturi.

Chelnerul îi făcu semn că aveau, îi făcu cu ochiul lui Harriet și se duse repede la bucătărie. Sally își numără discret banii: opt șilingi și șapte penny. Ieri… dacă ar fi anticipat din timp să-și scoată banii atunci…

„Nu. Nu te mai gândi la asta."

Curând veni și mâncarea. Plăcinta era enormă. Era cu carne, presupuse Sally, iar crusta era groasă, sosul gros, iar farfuria caldă; era bună de mâncat, nu avea să facă foamea. Pas cu pas. Tăie câteva bucăți pentru Harriet și le lăsă mai într-o parte ca să se răcească.

Harriet se trezise de-a binelea, cu ochii ei mari și obrajii ei îmbujorați. Pe rând, se gândi Sally; bine că s-a trezit. Suflă peste o bucată de plăcintă ca să se răcească mai repede și îi dădu lui Harriet să mănânce cu lingura; doar nu avea să țină cont de maniere alese la masă tocmai atunci.

Reușiră amândouă cu greu să termine plăcinta, dar nu și piureul. Erau pline. Sally zăbovi cât putu de mult la masa ei mică, citind un afiș de muzică de pe peretele de lângă Harriet, urmărind cu degetul fiecare rând, explicându-i cu ce se ocupa un scamator, ce trucuri realiza Señor Chavez, Minunea Mexicană Fără Oase. Harriet o ascultă încântată; nu înțelegea ea prea multe, dar îi plăcea vocea mamei sale, îi plăcea să stăteau amândouă în liniște și pace.

— Niște budincă, domnișorică? întrebă chelnerul. Sally se uită la el; acesta vorbea cu Harriet, care se uita uimită la el. Avem budincă cu stafide, ruladă cu dulceață, budincă de prune…

— Nu, mulțumim, răspunse Sally. Dar ne-a plăcut foarte mult plăcinta. Nota de plată, te rog!

— Ah, păi bine atunci. Plăcintă, piure, sos, ceai, lapte-cinci penny, frumoaso, zise el.

Îi dădu șase penny și îi spuse să păstreze restul. Băiatul ridică surprins din sprâncene. Se gândi: „Nu ar fi trebuit să-i las bacșiș – mă îndoiesc că se obișnuiește prin locurile astea – sau i-am dat prea puțin. Să-i dau mai mult?"

Dar băiatul își luă banii și îi băgă în buzunar, strânse farfuriile și îi spuse încet:

— Noapte bună, frumoaso. Uite – nu te supăra că-ți zic, nu hainele te dau de gol – ci vocea ta. Vorbește puțin mai aspru și n-o să ieși în evidență. Te obișnuiești repede.

Deschise gura să-i răspundă, dar nu știu ce să spună; așa că doar încuviință. Chelnerul șterse puțin masa cu cârpa lui murdară și se

duse înapoi în bucătărie.

„Atunci, hai să ieșim”, se gândi ea, luând-o în brațe pe Harriet. Ori se mai îngrășase de la plăcintă, ori era Sally foarte obosită. Știa prea bine că vocea o dădea de gol. Dar nu învățase niciodată dialectul acesta londonez din East End; nu avusese de ce. Nu avu de ce. Acu' tre'. Nu, era o prostie, nu avea cum să se prefacă, suna îngrozitor.

Deci încotro?

Harriet era perfect mulțumită să fie plimbată în brațe de mămica ei și să se uite la tarabele aglomerate, în cârciumi, la magazine, la cercurile de oameni care făceau cumpărături, bârfeau ori se certau. Iar Sally era perfect mulțumită pentru moment să o plimbe, pentru că acolo, pe străzile întunecate, unde doar flacăra felinarelor mai răspândea câte un strop de lumină, în lumea aceea animată, se simțea invizibilă. Nimeni nu se uita la ele. Se simțea în siguranță.

Dar era atât de obosită! Oboseala îți dădea parcă o stare de ebrietate, își imagină ea, tocmai ea care nu se îmbătase niciodată. Totuși, cedase odată ispitei de a încerca opiu, iar această stare acută de neliniște aducea cu neputința beată de atunci…

Nu mai știa de când umblau așa pe străzi; nu știa unde se aflau. Nu conta decât că erau libere. Din când în când treceau pe lângă vreo casă cu un afiș pe care scria *Gazdă* sau *Camere de închiriat;* sau pur și simplu *De închiriat,* în lumina palidă a felinarului, toate păreau dubioase: locuințe mici și întunecate, cu ferestre jegoase.

Magazinele și tarabele din zona aceea erau deschise până târziu. Dar acum era plăcut afară, iar cerul era senin. Trecură pe lângă un magazin cu haine la mâna a doua, cu câteva pături împachetate la geam. Nu se putu abține și intră, ignorând duhoarea de dinăuntru și cumpără două pături cu patru penny. Cheltuise deja zece penny, dar cel puțin mâncaseră bine și aveau cu ce să se încălzească. Nu reușea să-și aducă aminte ce anume sau cu ce voce îi vorbise bătrânului de la ieșirea din magazin, dar acesta nu rămăsese deloc surprins.

Văzu un fel de biserică peste drum, cu mulți copaci și parcă o bancă. În întunericul acela era greu să distingi ceva. Da, într-adevăr, era o bancă și uscată pe deasupra pentru că era acoperită cu un fel de prelată.

Scoase o pătură și o întinse pe bancă, în timp ce Harriet se uita ciudat la ea. Se așeză cu Harriet în brațe, scoase și cealaltă pătură, se înfășurară bine în amândouă și se întinse pe banca.

— Of, Hattie, șopti ea. Ce-ar zice tăticul tău dacă ne-ar vedea acum? Știi ce-ar spune? „Lockhart, tu nu ești sănătoasă. Poți să te ascunzi în orice colț din Londra și tu te pui să dormi pe o bancă în East End.” Mi-ar spune să sar la gâtul lor, să lupt. Să le arăt eu lor…

Harriet stătea liniștită la pieptul ei, cu degetul în gură, ascultând-o cu plăcere. După câteva secunde începu din nou:

— Fred, ce să fac? Parcă sunt prea mulți împotriva mea și nu știu cine sunt, nu știu de ce – de ce vor să… Știi că nu vor reuși niciodată, știi nu? Știi că nu voi renunța niciodată la ea. Că mai bine mor. Nu-i așa că știi, nu-i așa? Ah, Fred, tu ești înconjurat de atâta liniște… Banii mei, Fred, dimineața asta… Banii ăia erau salariul pe patru ani pentru unii oameni din zona asta. Ei n-au văzut în viața lor atâția bani la un loc. Sărmanele femei, Fred, amanetează tigăi pentru câțiva penny… Iar eu am pierdut tot…

— Tot, îngână Harriet, somnoroasă.

— Tot, zise Sally, mângâind-o pe obraz. Apoi șopti din nou: Tot. Dar banii ceilalți erau și mai importanți. Dacă Margaret ar fi putut să vândă câteva acțiuni, tot ar fi fost bine. Închiriam o casă mică în, nu știu, Hampstead sau o zonă asemănătoare, iar Sarah-Jane ar fi venit să aibă grijă de Harriet – mi-aș fi schimbat numele – doamna Jones – și aș fi început cercetările. De putut pot, Fred. Doar am mai făcut-o și altădată, nu-i așa? Am luptat și am câștigat. Dar pe atunci te aveam pe tine lângă mine. Și îmi cunoșteam dușmanul…

Se uită peste cimitirul întunecat. Strada părea la mare distanță acum, vocile vânzătorilor ambulanți se pierdeau în depărtare, în foșnetul frunzelor, în șirul gândurilor ei. O siluetă se împiedică în cimitir, beată fiind, și căzu la pământ, înjurând. Apoi se ridică, înfofolit în atâtea zdrențe încât nici măcar nu putea să-și dea seama dacă era femeie sau bărbat și începu să caute ușa bisericii. Tocmai ce voia să se așeze, când apăru o altă figură – o umbră printre atâtea umbre – și îl împinse. Căzu; Sally îl auzi vomitând și înjurând.

Se uită la toată această scenă fără să schițeze un gest. Încetul cu încetul, începu să distingă alte figuri ghemuite în întuneric, în pragul ușilor, în spatele pietrelor de mormânt, pe banca de mai încolo.

— Sunt mulți oameni aici, șopti ea. Dorm toți, așa cum ar trebui ! dorm și eu. De ce era banca asta liberă? Văd vreo doi sau trei pe banca cealaltă, ghemuiți unii în alții, ca mine și ca Harriet. Of, Fred, nu am făcut bine venind aici. Nu ar fi trebuit să o expun așa. Dar n-am știut ce altceva să fac. Tocmai eu, marea femeie independentă – ah, eram atât de mândră cândva… Trăiam fericită, aveam banii mei, o afacere, mă credeam atât de deșteaptă și uită-te acum la mine, cum s-au abătut toate nenorocirile peste mine, uite-mă cum stau chircită pe o bancă cu doar șapte șilingi în buzunar și două pături amărâte…

Brusc simți că i se taie răsuflarea. Mai stătea cineva lângă ea pe bancă. Harriet nici nu se mișcă, dar Sally se trezi într-o clipă și se

uită speriată la bărbatul de lângă ea, care o privea insistent.

Apoi auzi pași: unii greoi, apăsați, pe poteca din fața bisericii și își dădu imediat seama de ce banca aceea nu era ocupată. Pașii se opriră chiar lângă ei. Polițistul era îmbrăcat cu un palton și avea un felinar pe care îl vârî în fața ochilor.

— Ce-i asta? întrebă el. Nu puteți sta aici. Doar n-oți fi vagabonzi.

Înainte ca Sally să apuce să spună ceva, celălalt bărbat vorbi, bărbatul din umbră.

— E totul în regulă, domnule polițist, zise el cu o voce aspră, cu un accent puternic... Rusesc? Polonez? Soția mea nu vorbește engleză. Doar ne odihneam puțin. Tocmai am ajuns în port din Hamburg.

— Deci aveți unde să stați?

— Da, sigur. Am un văr pe Strada Lamb, Spitalfields. Am vrut doar să ne odihnim o clipă.

— Păi, ar fi mai bine să o luați la drum. Pe-aici nu e bine să zăboviți prea mult.

Se uită la ei, în timp ce bărbatul o luă pe Sally ușor de braț. Sally se lăsă să o ajute să se ridice și se înfășură bine în pături, ținând-o pe Harriet strâns la piept.

Traversară împreună în tăcere poteca, ieșiră pe poartă și făcură stânga.

— Cine sunteți? îl întrebă ea când polițistul deja nu îi mai putea auzi.

— Un prieten, spuse el. Prietenul unui prieten. Mă numesc Morris Katz. Îmi cer scuze că m-am dat drept soțul dumneavoastră, dar părea cea mai bună soluție. Polițistul e cu ochii pe noi. Vreți să veniți cu mine?

Capitolul 15

Misiunea

Era destul de înalt, bine făcut, îmbrăcat cu un pardesiu ponosit și o pălărie neagră pe care și-o dădu jos în timp ce vorbi cu ea sub lampa de pe perete. Avea o barbă neagră, deasă, iar întreaga lui expresie era o combinație de blândețe, înțelegere și hotărâre.

Își puse pălăria, iar chipul îi rămase din nou cufundat în umbră.

— Nu vă cunosc, spuse ea. Dacă ziceți că îmi sunteți prieten, atunci înseamnă că știți și cum mă numesc.

— Dumneavoastră sunteți Lockhart, iar copila este Harriet.

— De unde ați știut cine sunt? M-ați urmărit?

— Da. Vă urmăresc de ceva timp. E adevărat că sunteți în pericol, dar aveți și prieteni despre care nu știți.

— Prieteni… Cine? Cine este prietenul prietenului despre care mi-ați spus mai devreme?

— Nu cred ca numele lui să vă spună ceva. Nu este vorba despre domnul Parrish, în cazul în care vă întrebați. Acum cred că ar fi mai bine să veniți cu mine pentru că polițistul e cu ochii pe noi.

Sally se întoarse să se uite și văzu într-adevăr că polițistul stătea în fața cimitirului, suspicios.

— Unde? întrebă ea.

— La o casă nu departe de aici. O să aveți un pat să dormiți. Veți fi în siguranță.

O luă înainte. Sally o mută pe Harriet pe celălalt braț și îl urmă. Era șocată. Dacă era totul doar un vis, căci părea a fi, foarte bine; domnul Katz îi inspira destulă încredere pentru moment. Și, la urma urmei, oricum nu avea altă variantă.

Din când în când, dacă cumva se repezea cineva la ea, fie vreun bețiv, o gașcă de puștani sau două femei bătăușe, Katz se dădea mai aproape, o lua de mână și se punea protector în fața ei. Nu părea tocmai genul bătăuș, dar avea un braț puternic și un mers hotărât. Îl lăsă să o conducă.

Curând, odată ajunși pe o stradă liniștită în Spitalfields, ghidul se opri și sună la ușa unei case vechi, care aducea încă cu secolul al XVIII-lea la ferestre, mai ales cele în stil evantai de deasupra ușii. Le deschise o femeie simplă, la vârsta a doua, care îi pofti înăuntru.

Sally păși într-un hol micuț, nu prea bine luminat și simți instantaneu un miros puternic de varză fiartă. Niciun tablou, niciun covor, nici linoleum, dar podeaua era curată.

O durea atât de tare brațul încât vru să o lase pe Harriet jos, dar copila dormea dusă și începu să plângă când o simți pe Sally

mișcându-se. Sally schimbă imediat poziția și simți că, din păcate, Harriet făcuse pe ea. Nu avea haine curate. Ce putea să facă?

Ghidul ei vorbea încet cu femeia care le deschisese. După ce termină, se întoarse către Sally.

— Vă las aici, zise el. Sunteți în siguranță. Mă întorc curând să vorbim. Dar acum mă tem că trebuie să plec.

Își ridică pălăria în semn de la revedere, iar Sally se uită din nou în ochii aceia negri, misterioși. Plecă. Femeia îi spuse:

— Pe aici, domnișoară. Domnișoara Robbins vrea să vă vorbească.

— Dar cine… începu Sally, dar femeia era deja pe scări.

Sally o urmă până ajunseră în fața unei uși. Femeia o anunță, după care plecă, lăsând-o singură.

Era o încăpere mare, în stil spartan, aproape goală, doar cu două scaune și un birou mare plin cu hârtii, rapoarte guvernamentale, câteva exemplare *Hansard*[11] și mai multe ziare politice. La birou stătea o femeie despre care Sally presupuse ca era domnișoara Robbins: la vreo patruzeci de ani, cu o expresie fermă, aproape crudă și bine făcută. Purta o rochie simplă și avea părul prins într-un coc; nu avea deloc o înfățișări suavă. Albul din jurul irisului o făcea să pară o pasăre de pradă. Se uită fix la Sally câteva secunde și apoi se ridică și dădură mâna.

— Luați loc, domnișoară Lockhart, spuse femeia. Numele meu este Elizabeth Robbins. Aceasta este Misiunea Socială din Spitalfields. Vă așteptam.

Pe Sally o cuprinse un nou val de uimire. Se uită la ea, cu Harriet în brațe.

— Mă așteptați? întrebă ea.

— Domnul Katz mi-a vorbit despre dumneavoastră. Un bărbat pe nume Parrish susține că este soțul dumneavoastră și tatăl fetiței. Corect?

— Da – dar cine este domnul Katz? Și de unde mă cunoaște? Domnișoară Robbins, nu înțeleg…

— Sunt sigură că domnul Katz vă va explica totul mâine. Deocamdată, aveți nevoie de cămăși de noapte pentru dumneavoastră și pentru cea mică. Susan vă va conduce imediat în camera dumneavoastră. Sunt sigură că vreți să vă spălați. Sunteți bine-venită să rămâneți la noi, dar va trebui să contribuiți. Am înțeles că sunteți o femeie de afaceri?

— Sunt consultant financiar, zise Sally. Adică, am fost. Dar… astăzi am aflat că… ceea ce încerc să vă spun este că nu am niciun ban, domnișoară Robbins, nimic.

— Puteți munci. Sunteți puternică și sănătoasă. Puteți să faceți paturile. Să gătiți. Doctorița Turner are nevoie de ajutor. Orice e de

făcut.

Sally acceptă.

— Da. Orice. Dacă vreți să vă țin contabilitatea…

— Asta durează zece secunde. Sunteți cumva socialistă?

— Nu… De ce?

— Eram doar curioasă. Stați liniștită, nu vom încerca să vă convertim. O chem pe Susan să vă conducă în camera dumneavoastră.

Sună un clopoțel și își îndreptă din nou atenția asupra hârtiilor sale, ignorând-o pe Sally. Când femeia bătu la ușă și intră, domnișoara Robbins îi spuse să o instaleze pe Sally în camera de oaspeți și să-i găsească două cămăși de noapte, după care îi ură lui Sally un simplu noapte bună.

Sally o urmă pe femeie la etaj, într-o cameră mică. Aceasta aprinse o lumânare și aranjă așternuturile de pe singurul pat și acesta mic.

— Mă duc să văd dacă pot să fac rost de o sticlă de apă caldă, domnișoară, spuse ea. Aveți prosoape în noptieră. Baia este chiar lângă.

Ieși, dar se întoarse un minut mai târziu cu o sticlă de apă fierbinte și două cămăși de noapte subțiri, din bumbac, una pentru ea și una mai mică, de copil. Sally le primi bucuroasă. Femeia părea tăcută și nu rămase la povești, așa că Sally se ocupă de Harriet. Copila era supărată și îmbujorată de somn, arțăgoasă, dar se lăsă spălată și uscată. Doar ce se mai agita și mai tremura din când în când. Sally împachetă cămașa de noapte în jurul sticlei de apă caldă; nu fusese aerisită și mirosea cam urât.

— Trebuie să împărțim patul, micuța mea, zise ea. Cum am făcut ieri-seară în Strada Villiers.

Ieri-seară? Părea să fi trecut prin cea mai lungă zi din viața sa. O înveli bine pe Harriet, o sărută, îi cântă un cântec de leagăn, se uită la ea cum i se închideau ochișorii și cum stătea cu degetul în gură, îi mângâie părul aspru (nu am pieptăn; trebuie să cumpăr mâine. Cu ce bani?) și îi veghe somnul până ce adormi.

Apoi căscă. Căscă atât de adânc încât crezu că nu mai termină. Se așeză cu coatele pe genunchi, complet extenuată.

Ar fi adormit într-o clipă, dar auzi zgomote pe coridor. Cineva țipa; cineva bătea la o ușă… Sări repede din pat și se duse să se uite.

O a treia femeie, pe care Sally nu o mai văzuse până atunci încerca să stăpânească o femeie beată, lovită la cap, care sângera abundent – se părea că încerca să o ducă în cameră. O văzu pe Sally și strigă:

— Ajutați-mă. Aprindeți lumina în baie…

Sally se duse repede la baie și apoi se întoarse să o ajute cu femeia beată. Aceasta țipa încontinuu și nu avea stare. Duhnea.

— Hai în baie – să-i curățăm rana – hai, Mary, fii cuminte – nu te mai zbate atâta – hai să vedem ce ai pățit.

Asistenta, sau ce era ea, o împinse pe scaun, o apucă bine de cap și examină rana. Sally văzu clar, chiar și prin părul încurcat al femeii, că rana era plină de insecte.

— Trebuie să-i facem o baie, spuse asistenta. Dacă se duce acum la culcare, mâine o să trebuiască să dezinfectăm patul. Vreți să mă ajutați?

Era o femeie sprintenă, îmbujorată, puțin mai în vârstă decât Sally, vioaie și vorbea frumos. Dădu drumul la apă.

— Da – sigur, răspunse Sally.

O ajută să o dezbrace pe Mary, care se zbătea încă, dar nu atât de intens. Se aruncă pe podea și sări din nou în picioare. Printre palme și înjurături, Sally își dădu seama că Mary își câștiga banii de băuturi din prostituție; era bolnavă de sifilis. Se îndepărtă repede.

— Stați liniștită, îi zise asistenta în timp ce o spăla de Mary pe cap și încercă să o clătească sub jetul de la robinet. Nu e contagios. M-aș mira să fie bolnavă numai de asta. N-o mai – își coborî vocea în timp ce o spăla bine pe Mary în urechi – n-o mai ține mult. La anul pe vremea asta o să fie moartă. Alcoolul – eu așa cred, deși mai sunt o grămadă care-i pot veni de hac. Vedeți, e lovită rău la cap, dar sunt sigură că cine i-a făcut asta n-a ajuns mai bine. Nu cred că o să moară în vreo bătaie…

Mary, amețită probabil de apa caldă și de săpuneala zdravănă, era aproape inconștientă. Sally o șterse cum putu mai bine, în timp ce asistenta îi puse repede un plasture pe frunte.

— Lăsați hainele acolo, îi spuse ea. După ce i le spălăm și le fierbem i le putem da înapoi. Dar dumneavoastră cine sunteți?

— Sally Lockhart. Domnișoara Lockhart. Dar n-am nici cea mai vagă idee… Adică, ce este locul acesta? Sunteți asistentă?

— Mă numesc Turner și, de fapt, sunt doctor, îi răspunse femeia.

Sally se înroși. Știa prea bine că existau deja multe doctorițe excelente. Îi fu rușine că tocmai ea presupusese că o femeie care lucrează în medicină era cu siguranță asistentă… Dar doctorul Turner nu păru jignită. Își continuă treaba, ajutând-o pe Mary să se schimbe într-o cămașă de noapte:

— Aceasta este Misiunea. Dar nu una religioasă. Nu suntem aici să salvăm suflete. Nici nu știu exact ce e un suflet. Noi încercăm să salvăm trupurile. Socialism, înțelegeți dumneavoastră. Domnișoara Robbins este președintele Ligii Feminine Socialiste din East London. Eu sunt aici să șterg sângele și să eliberez pastile și medicamente. Pe dumneavoastră ce vânt vă aduce pe aici?

— Un bărbat pe nume Katz, răspunse Sally încercând să o îmbrace pe Mary. Dar, sinceră să fiu, nu știu de ce. Adică, sunt foarte recunoscătoare, dar… Urma să-mi petrec noaptea pe drumuri. Nu știam ce să fac…

Simți că urma să pufnească în plâns. Doctorița Turner se uită intrigată la ea și la hainele ei scumpe și hotărî că era mai bine să nu spună nimic.

— Hai să o ducem pe Mary la culcare, zise ea. O să doarmă buștean. Hai, Mary – hai la culcare…

„Zarva aceasta zgomotoasă e tocmai bună”, se gândi Sally. Doctorița Turner era genul de englezoaică curajoasă care, în alte circumstanțe, ar fi mers cu câinii la vânătoare sau ar fi explorat culmile Zambezi. Nici nu reușea să își imagineze o persoană mai potrivită ca om care să se ocupe de East End. Sally o ajută să o ducă pe Mary în pat (Într-o cameră îngustă cu două paturi deja ocupate) și îi duse zdrențele jegoase în spălătoria din spatele bucătăriei.

— Lăsați-le acolo în colț, spuse doctorul Turner. Cu puțin noroc, poate nu le mai găsim acolo dimineață. Duceți-vă repede să vă spălați pe mâini.

Sally făcu întocmai și începu din nou să caște. „Cine era această doctoriță Turner? Cine era domnișoara Robbins? Și mai ales, cine era Katz? Nu pot să mă gândesc la asta acum; nu pot să scriu în jurnal. Voi afla mâine de dimineață. Harriet e aici cu mine. Suntem în siguranță pentru moment. Dă-te puțin mai încolo, scumpo. Las-o și pe mami să doarmă.”

*

Pe lângă zecii de chiriași nespălați, curți sărăcăcioase și alei urât mirositoare din East End, existau totuși și câteva colțuri de eleganță și frumusețe: un șir sau o stradă întreagă de case vechi și înalte de cărămidă construite pentru țesătorii de mătase francezi, care fugiseră în Londra ca să scape de prigoana franceză, într-o perioadă în care constructorii nu ar fi putut să ridice o casă urâtă nici să vrea.

Unul dintre aceste colțuri din Spitalfields (la doar câțiva pași de Misiune) se numea Fournier Square. Secolul al XIX-lea de-abia dacă își lăsase amprenta asupra lui. „Scoate trăsurile din peisaj, șterge măcelarul, dă jos pancarta care face reclamă la carnea de vită, adaugă câțiva oameni cu peruci, câteva săbii, pălării în trei colțuri, un palanchin, iar dacă marele domn Jonhson s-ar întoarce aici să ia cina, așa cum se întâmplau o dată la Numărul 12, Fournier Square, nici nu ar fi sesizat diferența?

La Numărul 12 era mare agitație. Luminile licăreau la mai toate ferestrele; un rând de veselă și un miros de mâncare venea de la bucătăria de la subsol, umplând toată strada; servitorii umblau de

colo-colo, cu lămpi, trăgând draperiile și aranjând mobilierul.

În fața casei, o birjă mare tocmai își cobora pasagerul. Servitorii strânseră un fel de mecanism mare de metal, după care îi spuseră vizitiului că putea să plece. Unul dintre ei închise repede ușa trăsurii, care era mult mai mare decât o ușă obișnuită de trăsură, trăsura însăși fiind mai lată și mai masivă. Era aceeași birjă pe care o văzuse Jacob Liebermann în Riga, aceeași pe care o urmăriseră Bill și Goldberg în Amsterdam, era birja care îl aducea mereu pe Tzaddik la casa lui din Londra.

În hol, un valet începu să scoată cu grijă pătura neagră în care erau înfășurate picioarele stăpânului său. Un altul îi dădu jos pălăria fi mantia cu o mișcare scurtă, nesigură. Motivul neliniștii sale era micuța umbră diabolică, *dybbuk*-ul, care băgase frica în puținii oameni care îl văzuseră vreodată. Stătea cocoțat pe umărul drept al invalidului, agățându-se cu degetele lui mici de părul și urechea bărbatului, clănțănind urât din dinți. Era o maimuță gri.

Nimeni nu scoase o vorbă. Toate aceste mișcări bine repetate erau făcute ca de obicei, în tăcere. După ce îi dădură jos pătura, mantia și pălăria, un servitor deschise ușa de la garderobă, unde fuseseră deja pregătite un vas cu apă caldă și un săpun parfumat. Valetul îl conduse înăuntru și îi spălă fața și mâinile, ștergându-l apoi cu un prosop cald, iar apoi apăsă soneria. Maimuța, cocoțată pe suportul de prosoape, îl urmări atent cu ochii ei mici străpungători.

Ușa se deschise, iar servitorul îi împinse scaunul din nou pe hol, până ajunseră într-o sufragerie călduroasă și frumoasă. De îndată ce îl așezară la masă, maimuțica sări de pe umărul stăpânului ei și începu să se plimbe printre farfurii și pahare, înconjură supiera și solnița de cristal, atingând candelabrul cu coada ei lungă. Își luă un măr din bolul mare. Apoi se întoarse repede la stăpânul ei și mușcă din măr cu înghițituri mici, lacome.

Stăpânul se amuză. Majordomul îi turnă un pahar de vin, în timp ce valetul îi puse o porție de supă de broască țestoasă, din supiera de argint.

— Liftul, zise stăpânul.

Avea o voce profundă, cu un accent ciudat.

— Da, domnule Lee, îi răspunse majordomul repede. L-au instalat și funcționează perfect. L-am testat ieri, domnule.

— Bine, poți pleca; Michelet îmi va servi cina.

Majordomul făcu o plecăciune. Valetul. Un bărbat bucălat, cu o gură mică cu buze de un roșu aprins, îi aduse supa și rupse o chiflă în bucățele mici. Maimuța lăsa mărul jos.

Domnul Lee murmură ceva, iar maimuța luă o bucățică de pâine, o înmuie în supă și i-o băgă în gură.

El o mâncă, iar de îndată ce înghiți, maimuța îi aruncă un alt dumicat cu mâinile ei mici cu unghii negre.

— Michelet, nu uita de șervețel, îi spuse domnul Lee valetului.

Acesta se făcu palid la față și scoase imediat un șervet alb, îl șterge ușor la gură și apoi îl puse la gât. Între timp, maimuța pregătise o nouă înghițitură pe care o împinse repede, aspru și brusc în gura stăpânului său.

După câteva înghițituri, domnul Lee spuse:

— Mănâncă, Miranda.

Maimuța înghiți chiar ea următoarea îmbucătură, mestecând repede, lacom, întinsă pe masă.

Valetul luă farfuria și îi aduse o porție de calcan cu sos cremă. Maimuța își continuă treaba, aruncându-i bucățile de mâncare în gură, în timp ce valetul aștepta, gata oricând să-i șteargă bărbia, dacă sărea vreo picătură de sos. Asta nu se întâmpla prea des, căci Miranda era prea rapidă. Totuși, valetul era cel care îi duse paharul cu vin la gură.

După pește, urmă o friptură de miel cu legume, tăiate în bucățele chiar mai mici decât unghiile maimuței; apoi puțin pepene; urmat de o felie de pâine prăjită cu ouă și pastă de anșoa. Maimuța luă câte o gură sau două din fiecare, mai puțin din anșoa.

După-masă, urmă un pahar de vin de Porto și câteva nuci zdrobite de valet și servite de maimuță; apoi domnul Lee spuse:

— De ajuns. Du-mă în salonul de pictură.

Miranda auzi și sări imediat de pe masă, agățându-se de reverul său; apoi își aminti de măr, sări după el și se întoarse la pieptul stăpânului, unde se adăposti cuminte, ciugulind și mestecând întruna în timp ce valetul îi duse în salon. După ce îl așeză la o anumită distanță de foc, după ce îi servi cafeaua și coniacul și după ce maimuțica adormi la pieptul lui, domnul Lee vorbi din nou.

— Spune-i secretarului să poftească înăuntru, zise el cu vocea lui suavă, iar maimuța plescăi în somn.

Valetul făcu o plecăciune și ieși. Se întoarse după câteva minute, însoțit de un bărbat înalt, blond, cu părul scurt, pieptănat în stil prusac. Își lăsă servieta jos și făcu o plecăciune scurtă.

— Bine ați venit, domnule Lee, spuse el. Sper că ați avut o călătorie plăcută.

— Bună seara, Winterhalter. Da, mulțumesc. Ia loc.

Valetul îl servi cu cafea și coniac și apoi se retrase.

Vocea străină trezi maimuța, care stătea acum pe umărul domnului Lee, uitându-se urât la vizitator. Acesta nu observă; stătea cu spatele drept și, uneori, la cererea domnului Lee, îi ridica la gură ceașca cu cafea sau paharul cu coniac. Maimuța nu-l scăpă din ochi niciun moment.

— Deci, Winterhalter. Câți bani mi-a strâns Parrish? întrebă Lee.

— Am depozitat la banca 7846 lire, 7 șilingi și 3 penny de la ultima dumneavoastră vizită, domnule Lee. Asta pe lângă profitul rezultat în urma tranzacției din Argentina, care s-a ridicat la 3400 lire. În total ajungem la 11246 lire, 7 șilingi și 3 penny. Cheltuielile au fost puțin mai mari în ultima săptămână, mai ales din cauza poliției. Din păcate, omul de legătură al lui Parrish, inspectorul Allen, a fost demis din funcție, iar…

— Să înțeleg că nu va vorbi.

— Am avut grijă de asta, domnule.

Domnul Lee încuviință.

— Foarte bine, zise invalidul. Foarte bine. Acum, să vorbim despre cealaltă afacere. Călătoria mea în Rusia a fost fericită. Posibilitățile sunt nenumărate și am început deja să mă organizez. Mi-a plăcut cum s-a descurcat individul acesta, Parrish. O să-i dau mai multe responsabilități. Apropo – cum merge problema lui familială?

— Chiar ieri s-a ajuns la o sentință favorabilă. Vreau să spun, favorabilă pentru domnul Parrish. Totul se va rezolva cât de curând. Să nu uit – am reușit să obținem asta.

Căută în servietă și scoase ceva mic și delicat. Maimuța șuieră furioasă, iar domnul Lee murmură ceva încet, până se liniști. Winterhalter puse obiectul lângă lampă. Harriet l-ar fi recunoscut; era ursulețul ei de pluș, Bruin.

— Ah, spuse domnul Lee, trebuie să-l punem într-un loc sigur. Miranda este geloasă. Ai făcut o treabă minunată, Winterhalter. Perfect. Acum, hai să vorbim despre afacerea rusă. Ascultă-mă cu atenție și ia notițe. Este o problemă complexă.

Secretarul deschise un carnețel, își scoase stiloul de argint și îl ascultă. Maimuța văzu licărirea argintului; ochii ei negri și răi se uitau fix la ei. Sări de pe scaun pe covor, pe draperii, pe șemineu, nu stătu locului o clipă. La lumina focului arăta ca un demon ce se juca în palatul Prințului întunericului. Odată sări chiar lângă ursulețul de pluș, dar domnul Lee mormăi ceva, iar Winterhalter luă jucăria și o puse bine, de parcă ar fi păstrat-o pentru mai târziu.

Capitolul 16

Un joc cu cărămizi

Când se trezi, Sally auzi voci, pași, sunetele caracteristice unei case aglomerate. Nu știa cât era ceasul. Harriet dormea dusă. Scutecul ei era încă uscat. Sally mai rămase în pat câteva minute, apoi se ridică și trase perdelele subțiri. Zări turnul unei biserici la capătul unei străzi înguste; era opt fără zece.

O trezi pe Harriet și, după ce o spălă și o îmbrăcă, coborî la parter și se duse la bucătărie, care părea centrul casei. Doctorița Turner era la masă alături de alte șase sau șapte femei, care mai de care mai amărâte, servind micul dejun. Servitoarea care o întâmpinase în seara precedentă prăjea niște ouă. Mary, femeia lovită la cap, nu era acolo. Doctorița Turner o salută imediat.

— Ah! Domnișoară Lockhart! Poftiți la masă. Mai avem terci de ovăz, pâine prăjită, niște ceai și – bună! Cum te cheamă?

Îi făcu cunoștință cu Harriet și se așeză. Celelalte femei se uitară curioase la ea, dar doar pentru câteva secunde. Democrația de aici era pe placul lui Sally: o ducea cu gândul la vremurile bune de pe Strada Burton. Doctorul Turner îi explică mai multe despre acel loc, în timp ce mâncau din terciul cam apos și din pâinea mai mult arsă decât prăjită.

— Domnișoara Robbins a moștenit mulți bani din partea afacerii familiei sale – se ocupă cu ciocolată sau cacao, ceva asemănător – și a pus bazele Misiunii acum cinci ani ca să răspândească principiile progresiste în East End – știți dumneavoastră, socialism, secularizare. După puțin timp și-a dat seama că oamenii de aici au nevoie de alte lucruri, deocamdată. Așa că a transformat-o într-un adăpost. Un loc în care orice femeie poate să vină dacă nu are încotro s-o apuce. Cât despre mine, aveam de gând să merg ca misionar în Africa, dacă vă vine să credeți. Dar am auzit despre domnișoara Robbins și am venit aici să arunc o privire și n-am mai plecat. Acum, nu mai sunt atât de sigură în credința mea în Dumnezeu. Poate ne-a întors spatele. Trebuie să avem grijă de trupurile noastre. Sufletele își pot purta singure de grijă. Dar în momentul acesta, femeile au nevoie de medicină. Iar dacă mai trăiesc până săptămâna viitoare, pot medita atunci la nemurirea sufletului. Sau copilul acela: are nevoie de un adăpost, înainte ca tatăl lui să-l omoare în bătaie. După ce va învăța că poate avea încredere în adulți, atunci se va găsi cineva care să-i vorbească despre Iisus. Până atunci nu are niciun rost. Mă rog, asta e părerea mea. Bineînțeles, noi încercăm, dar eforturile noastre par în zadar

pe lângă toate câte mai sunt încă de făcut. Sunt sute – sute de oameni care mor de foame și... Tăcu și ridică din umeri. Veți vedea că domnișoara Robbins e o femeie dintr-o bucată, continuă ea, dar e corectă. Nu o provocați, că nu vă văd bine. Parcă a zis că are nevoie de dumneavoastră în dimineața asta. Dacă vreți, lăsați-o pe Harriet aici, va fi în siguranță. Susan va avea grijă de ea. Nu știu care e situația dumneavoastră, dar stați liniștită că va fi bine cu noi.

Sally se simți tare neliniștită să o lase pe Harriet acolo. Cât timp Parrish va fi pe urma lor, nu voia să o lase nicio clipă pe cea mică singură; pe de altă parte, acum că o văzuse pe doctorița Turner în acțiune, avea absolută încredere în ea. Dacă avea să fie în siguranță undeva, atunci Misiunea Socială din Spitalfields era locul potrivit; și venise momentul să îi răsplătească pentru ospitalitate.

După vreo oră, după ce o lăsase pe Harriet cu Susan, Sally și domnișoara Robbins coborau spre Wapping. Se gândi că era momentul oportun să o întrebe despre domnul Katz.

— Domnul Katz este un prieten al Misiunii. A ajutat mulți refugiați – majoritatea evrei, desigur. La origini este ceasornicar. Și casa lui este plină, căci altfel cred că v-ar fi dus acolo.

— Dar de unde mă cunoaște?

— Nu știu. Are mulți informatori printre cercurile socialiste din Londra.

— Mi-a spus că avem un prieten comun. Dar nu-mi dau seama despre cine poate fi vorba.

— Nici eu, răspunse domnișoara Robbins. Va trebui să-l întrebați pe dânsul. Acum avem alte treburi. E vorba despre o femeie care locuiește în Rowley Court. Am ajutat-o anul trecut pe când soțul ei o maltrata. Nu avea nici loc de muncă. Acum situația s-a mai îmbunătățit; s-a angajat și nici nu mai bea atât de mult. Noi ținem tot felul de dosare, care trebuie catalogate. Aici interveniți dumneavoastră. Dar ea și-a amintit de noi și a venit să ne ceară ajutorul. Am ajuns – la stânga. Vă avertizez să vă ridicați rochia.

Împături harta pe care se uitase și coti într-o alee întunecată. Era o zi senină și răcoroasă, dar în timp ce Sally o urmă între pereții înalți de cărămidă, simți ca și cum lăsase cerul și aerul curat în urma ei pentru totdeauna.

Simți că se îneacă de la duhoarea aceea și își acoperi fața cu mâneca. Era mai mult decât o putoare – era o ființă invizibilă care sări la gâtul ei, făcând-o să dea înapoi. După ce dădură colțul spre curte, văzu de la ce venea. Closetul din curte, singurul la toate cele opt locuințe era blocat și dădea pe afară; trotuarul era acoperit de murdărie. O copilă stătea ghemuită pe treptele casei, dezbrăcată de la talie în jos. Era doar puțin mai mare decât Harriet, deși expresia

ei încruntată o făcea să semene cu o maimuță bătrână.

— Mamă! țipă ea după ce le văzu și dispăru.

— Îndesați-vă rochia sub curea. Lăsați ghetele – pot fi curățate. Să nu vă vină rău! Luați notițe. De asta v-am adus, zise domnișoara Robbins.

Sally se aranjă așa cum o sfătuise domnișoara Robbins, după care își scoase carnețelul și stiloul.

— Domnișoară Robbins – vedeți cum trăim? îi spuse femeia care se ivi la ușă. Stăm așa de trei săptămâni. I-am spus și proprietarului, dar el zice că nu are ce face, că ține de cei de la Apă și Canale. Numai că nu știu ce să mă fac, domnișoară, cu cine să vorbesc…

Era slabă, avea obrajii supți și un ochi vânăt. Hainele îi erau murdare, dar păreau să fi fost îngrijite cândva și încă avea o sclipire în ochi.

Sally se simțea din ce în ce mai rău. I se părea de-a dreptul imposibil să stai mai mult de câteva minute în acea duhoare de nedescris, darămite să locuiești acolo; și totuși existau oameni care se vedeau nevoiți să stea în acele condiții. Se concentră din greu, notând spusele femeii, încercând să nu respire.

Apoi domnișoara Robbins insistă să inspecteze ea însăși closetul.

— Nu are rost să mă plâng despre ceva ce nu cunosc, spuse ea. Vrem informații. Cu cât mai multe cu atât mai bine. Mai ții minte când s-a înfundat? Ce ai făcut? Când ai vorbit cu proprietarul?

Îi puse o mulțime de întrebări. După ce află tot ce era de aflat, îi atinse vânătaia de la ochi și o întrebă:

— Ce s-a întâmplat, Martha?

— Oh – era întuneric și am căzut pe scări, domnișoară. Pe cuvânt. Lumânarea se stinsese și nu m-am mai dus după chibrituri.

— Soțul tău mai muncește?

— Da, domnișoară.

— Cât aduce acasă?

— Săptămâna trecută nouăsprezece șilingi. Săptămâna de dinainte, douăzeci.

— Și vă descurcați doar cu atât?

— Binișor, domnișoară. O ducem mai bine ca alții. Sunt la zi cu chiria și ăsta e un lucru tare bun, domnișoară.

— Într-adevăr. Sunt convinsă că și proprietarul e de acord cu mine. Și copiii ce fac?

— Sunt bine, domnișoară. Am crezut că se vor îmbolnăvi, dar până acum n-au pățit nimic. Dar s-a descoperit tifos pe strada noastră, la câteva curți mai jos. Nu va dura prea mult până să ajungă și aici, iar atunci…

— Foarte bine. Mă ocup eu. Voi avea grijă să vă ajute cineva. Apropo, dacă te mai bate vreodată bărbatul tău, sper că îmi vei

spune nu-i așa?

— Bineînțeles, domnișoară, îi răspunse ea cu o voce slabă.

Își luară la revedere și plecară. Sally era palidă și încerca din răsputeri să nu vomite. Domnișoara Robbins desfăcu o sticluță cu săruri și i-o întinse; șocul o ajută pe Sally să-și mai revină.

— Sper că ați notat tot, zise ea. Va trebui să mi le transcrieți mai târziu, dar vom avea nevoie de ele curând. După mine.

O conduse pe Sally pe sub arcadele de cale ferată, pe Strada Lemant cu direcția spre Whitechapel. Era o străduță cam sărăcăcioasă, dar cel puțin aerul de aici era lipsit de duhoarea aceea, deși se simțeau alta mirosuri: un aer greu de la rafinăria de zahăr din stânga, un fum înecăcios de la fabrica de cărbune situată cu câteva străzi mai încolo.

În Strada Colchester, domnișoara Robbins se uită repede pe plăcuțele de alamă din dreptul ușilor, până ce o găsi pe cea pe care o căuta și intră direct, fără să bată la ușă. Sally o urmă, cu carnețelul pregătit.

Un bărbat gras scria ceva într-un registru, în timp ce un bărbat slab număra mai multe monede.

— Cooper? întrebă domnișoara Robbins. Dumneata te ocupi da chiriile din Rowley Court?

— Poftim? spuse bărbatul mai gras.

Celălalt se opri mirat din numărat.

— Canalul de scurgere din Rowley Court este blocat. Unul dintre chiriași v-a informat în legătură cu acest lucru pe data de…

— Douăzeci și cinci, luna trecută, zise Sally.

— …și nu ați făcut nimic. Locul este într-o stare deplorabilă. Ați informat Administrația de la Ape și Canale?

— Da, cred că da. Dar nu am văzut…

— Printr-o scrisoare? Pot să văd o copie?

— Nu, bineînțeles că nu. Cum îndrăzniți să dați buzna aici și să cereți…

— Cum îndrăznești dumneata să îți expui chiriașii la boli și mizerie? Cum îndrăznești să lași copii nevinovați să trăiască în asemenea condiții? Cum îndrăznești să iei banii pe chirii fără să faci nimic ca să le îmbunătățești situația? Cât timp crezi că va mai dura până se vor îmbolnăvi de tifos? Sau de holeră? Mă bucur că te-am cunoscut, Cooper. Ne vom mai întâlni noi doi.

— Vă rog, doamnă, vă rog, doar o secundă – lăsați-mă să vă explic – nu sunt proprietățile mele, eu sunt doar agentul. Chiar i-am vorbit proprietarului despre plângerile chiriașilor, imediat ce am aflat, restul nu mai ține de mine. Este doar responsabilitatea celor de la Ape și Canale și nu știu să vă spun dacă domnul – adică, proprietarul a făcut sau nu vreo plângere.

— Cine este proprietarul?
— Păi, e o companie, nu un individ.
— Cum se numește?
Se prefăcu că verifică un registru, deși mai mult ca sigur că știa prea bine.
— Compania de Proprietăți East Londra, doamnă.
— Ca o societate? întrebă Sally.
— Poftim?
— Este vorba de o companie privată, cu răspundere limitată? Este înregistrată ca o companie? Există sau nu ca o entitate legală? continuă Sally.
— Îmi pare rău, domnișoară, dar nu înțeleg.
— Prea bine, care este adresa companiei?
Bărbatul părea neliniștit.
— Angel Court, chiar după Strada Throgmorton. Știți ce…
— O zi bună, spuse domnișoara Robbins și ieși.
Sally o urmă.
— Ce tot spuneați despre companie organizată ca societate? Ce înseamnă asta? întrebă domnișoara Robbins.
— Dacă o companie este organizată sub forma unei societăți înseamnă că este o entitate legală, la fel ca o persoană și poate așadar fi dată în judecată. În caz contrar, trebuie să dai în judecată proprietarii, dacă afli cine sunt. Vreți să aflăm?
— Mai vedem. Vom merge mai întâi la Apă și Canale. Nu am cu ce bani să dau lumea în judecată.
„Nici eu”, se gândi Sally în timp ce își continuase drumul în tăcere. Era totuși o altfel de tăcere; simțea că trecuse testul.
Sediul Metropolitan de Apă și Canale era în Bishopsgate, la mai puțin de un kilometru. Dădură acolo de un agent inteligent, domnul Hanbury.
— Rowley Court – Rowley Court – Compania de Proprietăți East Londra… Am aici o scrisoare din partea unui anumit domn Cooper în legătură cu… Da, am trimis un răspuns, uitați, chiar aici.
Le zâmbi și le arătă o scrisoare.
— Și asta e tot ce puteți face? Să trimiteți o scrisoare? Domnule Hanbury, cred că ar fi mai bine să vă îmbrăcați, să vă luați pălăria și să veniți cu noi.
Acesta se uită puțin nedumerit.
— Nu înțeleg.
— V-ați dus să inspectați personal situația?
— Doamnă, zise el, nu știu cine sunteți sau de ce vă interesează, dar problemele de genul acesta sunt în totalitate responsabilitatea proprietarului. Vă spun sincer: deciziile legate de îmbunătățirea condițiilor de trai nu țin de munca mea. Noi aici avem un program

de îmbunătățiri…

— Eu nu vorbesc aici despre îmbunătățiri, ci despre reparații. E o urgență. Oamenii din Rowley Court stau în mizerie până la glezne. Când aveți de gând să vă ocupați de asta?

Ridică din sprâncene și dădu pierdut din umeri. Aruncă o privire în jur și își coborî vocea:

— Vedeți dumneavoastră, problema este că, de cele mai multe ori, acele locuri sunt pline cu evrei – imigranți – oameni foarte săraci. Concepția lor despre curățenie este foarte diferită de a noastră. Înțeleg că sunteți jignită de mizerie și de mirosuri, dar vă rog să mă credeți, ei sunt obișnuiți cu lucruri mult mai îngrozitoare. Aș putea să vă duc la…

— Am auzit destul, zise domnișoare Robbins. Vom nota replica dumneavoastră și o vom include într-o scrisoare către superiorul dumneavoastră, cu o copie pentru membrul Parlamentului din partea Tower Hamlets. O zi bună.

Și plecă încă o dată. Înainte să iasă, Sally avu timp să observe lipsa de îngrijorare a bărbatului.

— Ce vor face? întrebă ea în timp ce se îndreptau din nou spre Misiune. Vor face reparații?

— Da, acum da, spuse domnișoara Robbins. Dar am să vă rog să scrieți și să trimiteți acele scrisori cât de curând.

— Folosesc mereu scuza asta cu evreii?

— Da, foarte des. Numărul de imigranți a crescut foarte mult în ultimul an; este foarte ușor să dai vina pe nou-veniți pentru toate problemele. Unii dintre ei sunt într-adevăr nespălați. Nu le-a dat nimeni ocazia să se schimbe.

În după-amiaza aceea, întrucât nu avea cine să o ajute, Sally avu singură grijă de cei cinci copii care își aveau temporar adăpostul la Misiune. Mamele lor – fiecare la vreo douăzeci de ani, dar care păreau mult mai bătrâne – fugiseră de acasă, să scape de soți abuzivi. Una dintre ele era o bețivă, care reușise să-și găsească ceva de băut și se îmbătase. Cealaltă era o irlandeză tăcută și slăbuță, pe nume Bridget, care primise o sarcină de îndeplinit de la domnișoara Robbins.

Ea și Sally stăteau într-o cameră mare, goală, în partea din față a casei, uitându-se la copiii care se jucau cu câteva cărămizi și două păpuși rupte. Sally nu prea ar fi vrut să o lase pe Harriet să se joace cu ceilalți copii: îi era teamă de boli, mizerie, nici ea nu știa exact de ce anume – de lipsă de maniere, se gândi ea și roși – aceste temeri nu îi dădeau pace, dar trebui să le ignore pentru că, în primul rând se gândi că nu avea să rămână acolo prea mult timp și în al doilea rând, că nu se cuvenea să facă pe mironosița.

Unul dintre copiii lui Bridget, un băiat măricel cam la trei ani, mergea ciudat, așa că Sally o întrebă ce era cu el.

— Tatăl lui l-a bătut cu un vătrai, doamnă, zise ea. Uitați-vă la spatele lui.

Îl chemă și îi ridică tricoul jerpelit și vesta. Avea spatele jupuit. Avea trei răni mari din care curgea puroi, cruste, abces, și aproape de baza coloanei vertebrale, o rană mare, carne vie, cu pielea încrețită.

— Asta, spuse ea, arătându-i-o, i-a făcut când a pus vătraiul încins pe el. Așa face la băutură, căci el e un bărbat bun la suflet, dar când bea nu mai e el.

Sally își reveni cu greu.

— V-ați dus la doctorița Turner? L-a consultat?

— Da, sigur. L-a dat cu o alifie, dar a zis că cel mai bine e să le lăsăm deschise, la aer.

Băiețelul plecă ușor de-a bușilea. Fața lui era lipsită de orice fel de expresie, ca și cum ar fi fost un bătrânel care nu înțelegea o boabă de engleză.

— Te-ai dus la poliție? întrebă Sally.

— Pentru bărbatul meu? Poliția nu se bagă.

— Dar copilul – nu-l poate pedepsi nimeni pentru asta?

— Știți ce s-a întâmplat înainte, doamnă? Când a pus vătraiul pe el? L-au dus la judecătorie, iar magistratul l-a amendat, dacă vă vine să credeți – cum să amendezi un amărât fără niciun ban? Am făcut foamea săptămâni întregi ca să-i plătim amenda. Cel puțin nu a putut să bea în perioada aia. Ce bine a fost…

Sally se uită la băiețel, Johnny, în timp ce stătea în funduleț, puțin mai departe de ceilalți copii. Harriet și alte două fetițe organizaseră un ceai; un alt băiețel se juca singur cu niște soldăței. În după-amiaza cenușie, aerul era rece și tăcut. În șemineu ardea un foc vesel. Erau doar două scaune în cameră, o masă și cutia cu jucării. Copiii stăteau pe jos, jucându-se; Bridget cosea. Totul era cufundat în tăcere.

Sally simți că lumea fusese otrăvită. Cine era cel care lăsa să se întâmple astfel de lucruri? Nici nu era de mirare că doctorul Turner simțea că Dumnezeu, dacă într-adevăr exista un Dumnezeu, le întorsese spatele. Dar ea, Sally Lockhart, era acum aici. Ce făcea? Era oare mai presus de ei?

Cu o mișcare nesigură își netezi fusta, se ridică și se așeză în genunchi lângă Johnny.

— Vrei să ne jucăm? îl întrebă ea.

Băiețelul o privi. Încercă să-i zâmbească, dar privirea lui tristă o descumpăni. Sally se întoarse și luă câteva cărămizi. Erau câteva cuburi mari de lemn și câteva cărămizi mai mici făcute dintr-un

material de construcții greoi. Toate erau ciobite și rupte.

— Vrei să construim o casă? întrebă ea.

Copilul o urmări în timp ce înșiruia câteva cărămizi, punându-le unele peste altele.

— Vrei să pui și tu câteva acolo? zise ea. Uite, pe asta mare putem s-o punem în colț…

Îi arătă. Încetul cu încetul, începu și el să se joace, dar urmând numai sugestiile ei; fie nu voia să preia inițiativa, fie habar n-avea ce să facă.

Curând, căci nu aveau prea multe cărămizi, terminară casa care avea o ușă și o fereastră, dar fără acoperiș.

Se uită pierdută la el.

„Ce să mai facem acum? se întrebă Sally. Cu ce să ne mai jucăm?"

Pentru că cel mic nu știa cum să se joace. Nu se mai jucase cu nimeni niciodată. În timp ce se uita la copilașul acela de trei anișori, îi veni să plângă gândindu-se că nu avea cum să îl ajute: nici ea nu știa cum să se joace.

Știa la fel de puține ca și el despre ce să facă cu o casă de jucărie.

Acasă era mereu Sarah-Jane cea care se juca cu Harriet, iar Sally nu făcea altceva decât să le privească în treacăt și să zâmbească la scena fericită. Sau dacă nu era Sarah-Jane, era Jim. El o ducea în grădină la vânătoare de bomboane, pe care le ascunsese bine în prealabil; Webster fusese cel care construise leagănul și care o plimba pe calea ferată mică. Sally nu făcea decât să le arunce o privire și să se întoarcă la o activitate mai importantă, să citească un ziar financiar, sau să-și sfătuiască clienții cum să facă bani.

Iar acum nu îl putea învăța pe sărmanul băiat cum să se joace.

Casa aceea goală stătea între ei. Întinse mâna și le făcu vânt, iar toate cărămizile se dărâmară.

*

În acea seară, domnul Katz veni după ea.

Terminase deja scrisorile pentru domnișoara Robbins, o dusese pe Harriet la culcare, mâncase puțină brânză cu pâine și o ajutase pe doctorița Turner în cabinet să taie niște muselină veche pentru bandaje și să spele sticle de medicamente. Nu avusese nicio clipă liberă, deși știa prea bine că trebuia să se gândească curând la problemele financiare, să îi scrie lui Margaret și să o anunțe pe Sarah-Jane despre noua ei locație; și să se întoarcă apoi la misterul în care era învăluit Parrish. Pentru moment, era liniștită știindu-se în siguranță.

La ora opt, Susan, menajera, veni în cabinet și o anunță că avea un vizitator. Sally simți că inima i-o ia la goană, înainte ca Susan să specifice că era același domn care o adusese. În timp ce doctorul

Turner se uită curioasă la ea, Sally se liniști și simți că îi revine culoarea în obraji.

Domnul Katz o aștepta în biroul domnișoarei Robbins. Se ridică atunci când Sally intră în cameră. În lumina din birou, îl văzu mai bine decât o făcuse înainte și îi observă manșetele zdrențăroase și cizmele ponosite. Dar vocea lui profundă suna liniștitor, iar privirea din ochii lui era politicoasă și prietenoasă. Își strânseră mâinile.

— Domnule Katz, vă sunt profund recunoscătoare, zise ea. Dar sper să-mi spuneți cine sunteți și de unde mă cunoașteți.

— Vă voi duce la un bărbat care are nevoie de ajutorul dumneavoastră, spuse el. El vă va spune tot ce trebuie să știți.

— Ajutorul meu? Mă îndoiesc că pot ajuta pe cineva în situația mea!

— Îl veți ajuta după ce veți auzi ce are de spus. Aveți cumva o haină și o pălărie? Din câte îmi amintesc, ale dumneavoastră sunt destul de distinctive – are cine să vă împrumute o haină? Suntem în siguranță, dar nu strică să ne luăm mici precauții.

— Puteți să o luați pe a mea, spuse doctorița Turner, intrând liniștită. Niște vechituri. N-o să vă recunoască nimeni în zdrențele mele. Nu vă faceți griji în legătură cu Harriet; avem noi grijă de ea.

Luă o haină maro, veche din cuierul de lângă ușă și i-o întinse lui Sally. Îi dădu și pălăria care era puțin cam mare pentru Sally, dar cel puțin îi acoperea fața, și după ce își luă coșul din dormitor era gata.

— Unde mergem? întrebă ea.

— Soho.

*

Vorbiră foarte puțin în micul omnibuz, pe trotuarul aglomerat de pe Strada Oxford, unde coborâri, în jos pe Strada Dean. Numai după ce ajunseră în fața pensiunii se învoi să-i spună la cine mergeau.

— Numele lui este Jacob Adler, începu el, deși mai este cunoscut și sub alte nume. Vedeți dumneavoastră, este căutat de poliție în câteva țări – nimic ilegal, cred. În această casă, în această țară, momentan este cunoscut sub numele de Goldberg. Daniel Goldberg.

— Jurnalistul?

Urcă scările. Se opri.

— Ați auzit de el. Atunci știți de ce nu este prea popular.

— Nu am de gând să vorbesc cu un jurnalist. Mai ales…

— Mai ales unul socialist?

Nu îi răspunse. Era prinsă: orice ar fi vrut să facă ar fi părut o prostie. Dar, dacă tot venise, ar fi fost o greșeală să nu vorbească cu el; cât despre socialism, toate lucrurile la care fusese martoră în acea zi o puseseră într-o situație inconfortabilă; asta era una dintre

ele.

— Bine, zise ea.

— Aveți destui bani să vă întoarceți în Whitechapel? Eu nu intru cu dumneavoastră: mai am alte treburi.

— Da. Dar de ce…

— Îl găsiți în camera de la capătul coridorului de la etajul al doilea. Aceea este fereastra de la biroul lui. Îi arătă o fereastră mică a unei camere cu lumina aprinsă; văzu o umbră pe tavan. Intrați. Acesta este un loc de întâlniri. Oamenii intră și ies ca la ei acasă. Nimeni nu vă va observa. Noapte bună…

Înainte ca Sally să apuce să spună ceva, Katz dispăru în mulțimea din fața teatrului din apropiere.

Se întoarse spre casă. Ușa era deschisă și, exact cum îi spusese Katz, oamenii intrau și ieșeau liniștiți. O pancartă de lângă ușă anunța o reuniune în engleză și alta într-o limbă pe care nu o recunoștea: nu era rusă; ebraică?

Urcă scările, își făcu loc printre oamenii care stăteau în fața unei camere în care un bărbat scund, cu barbă, îmbrăcat într-o haină vișinie ținea un discurs. Avea o voce impunătoare, gesticula puternic, avea o privire strălucitoare; publicul aplauda, îl încuraja, fluiera și răsuna de râsete – oamenii vorbeau, beau, fumau, vorbeau cu el, vorbeau între ei, cu cei din fața ușii prin care nu puteau să mai intre.

La primul etaj, Sally zări o cameră în care erau mai mulți bărbați și femei care citeau ziare, scriau sau jucau șah. Părea mai degrabă un club decât o pensiune. Auzi trei limbi pe care le recunoscu și mai multe care nu știa ce sunt; nimeni nu păru preocupat de prezența ei.

Urcă la etajul al doilea. Aici era mai întuneric și mai liniște. Îi bătea inima cu putere: și dacă era o capcană? O păcăliseră – Katz o ademenise aici și acum era în drum spre Whitechapel ca să o ia pe Harriet…

Ce fusese în capul ei când acceptase să vină aici? Ce prostie! Chiar nu avea să se învețe niciodată minte?

Căută pistolul sub șalul din coș. Era acolo; pregătit, greu și încărcat. Îl luă în mână, așeză coșul cu atenție pe încheietura mâinii ca să poate ținti bine și bătu la ușa sub care se vedea o fâșie de lumină.

— *Ja,* îi răspunse cineva. Da, intră.

Deschise ușa și intră.

Capitolul 17

Un om muncitor

Goldberg își ridică privirea. Sally stătea în pragul ușii, tremurând din toate încheieturile, concentrată, o nervozitate electrică traversându-i fiecare oscior. Ochii îi sclipeau, iar părul îi strălucea. Era extraordinară: disperată, speriată, dar neînfricată. Iar el văzu imediat cât de frumoasă – nu, era prea puțin spus, cât de magnifică era.

Nu o mai văzuse până atunci, dar o recunoscu imediat. Se ridică.

— Domnișoară Lockhart – intrați. Dacă ați ști de cât timp vă caut…

— Eu… Un bărbat pe nume Katz m-a adus aici. Dar…

— L-am rugat să stea cu ochii pe dumneavoastră. V-a dus la Misiunea domnișoarei Robbins?

Încuviință neajutorată. Goldberg îi oferi un scaun și se duse la bufet.

Sally se uită în jur, uimită. Camera era plină de viață – părea ticsită cu oameni ocupați, ca la Bursă, la Camera Comunelor sau în culisele unui mare teatru – întreaga încăpere strălucea de activitate, era plină de emoție, energie și muncă.

Și totuși, nu era decât o persoană în cameră, bărbatul care scrisese la birou.

Acesta se întoarse la bar și îi spuse:

— Vă servesc cu un pahar de vin?

Fără să aștepte un răspuns, turnă două pahare de ceva savuros și auriu. Sally observă că biroul lui era ticsit cu cărți și ziare deschise, iar podeaua era plină de hârtii; lucra după un sistem simplu: de îndată ce termina de scris pe o coală de hârtie (pe o singură parte) o lăsa pe jos și lua altele. Când intrase ea, era deja la jumătatea unei foi; un scris apăsat, grăbit, cu pete de cerneală… O piatră măricică ținea un alt teanc de hârtii. Văzu și o cană plină de stilouri și creioane.

Îi întinse paharul și se așeză.

Era mai tânăr decât se așteptase: peste douăzeci și cinci de ani, se gândi ea, cu o claie de păr negru cu câteva fire cărunte la tâmple. Era bine făcut, cu umeri lați și brațe puternice, părea capabil să sfâșie în două unul dintre acele rapoarte oficiale; iar expresia lui îi dădea de bănuit că i-ar fi și plăcut să o facă. Avea niște ochi negri, iar ridurile de expresie din jurul lor nu lipseau. Avea un nas puternic, cu nări mari și o gură lată. Nu era nici pe departe chipeș; dar avea o strălucire vie pe chip.

Ridică paharul.

— Confuzie pentru dușmanii noștri, zise el.

Sally sorbi puțin din vinul intens și dulce.

Începură să vorbească amândoi în același timp, zâmbiră, iar Sally îl lăsă să vorbească primul:

— Copila – este în siguranță?

— Da. Dar… de unde mă cunoașteți? Și când vorbiți despre dușmanii noștri… Parrish este și dușmanul dumneavoastră? Vă rog, domnule Goldberg – spuneți-mi despre ce este vorba!

— Parrish este un infractor. Investighez o fraudă, un complot imens împotriva imigranților evrei. Cineva îi trage pe sfoară, vânzându-le bilete false de vapor, făcându-i să plătească pentru tot felul de curieri care nu mai apar, obligându-i să plătească taxe imaginare, de vamă și numai Dumnezeu știe câte și mai câte. Ce spun eu aici? Dumnezeu? Eu știu exact câte și mai câte – o sută de zgârieturi care sângerează fără încetare, mii de oameni trași pe sfoară, păgubiți și păcăliți. Am văzul cum funcționează treaba de la St. Petersburg până la Wapping, Hull și Liverpool și știu că merge până mai departe, până la New York. Rușii nu au nevoie de prea multe scuze ca să-i persecute pe evrei zilele astea, dar cred că această – of, conspirație, organizație, plan, fie ce-o fi – se ocupă chiar cu izbucnirea pogromurilor pentru a da naștere unui nou val de imigrări. Știți ce este un pogrom? Dispreț, teroare și distrugeri.

— Bine, deci cineva se află în spatele acestei povești. L-am văzut, dar nu știu cum îl cheamă. I se spune Tzaddik-ul – este un cuvânt în limba idiș, înseamnă cel drept, cel sfânt. Este o ironie, evident. Tzaddik-ul are agenți în toată Europa și nu m-ar mira să aflu că are oameni și prin America. Agentul lui din Londra este al dumneavoastră domn Parrish.

Sally rămase cu răsuflarea întretăiată.

— Continuați, zise ea.

— Se află într-o poziție ideală. Un agent comisionar – un titlu atât de vag, o treabă atât de deschisă la interpretări, nu-i așa? – are pe mână o mulțime de bani, astfel încât e greu de dovedit că s-ar ocupa cu ceva ilegal. Dar chiar o face. Spre exemplu, când ajung în Londra, unii imigranți au o adresă la care să meargă – un văr, un frate, ceva de genul acesta. Dar mulți nu sunt așa de norocoși. Parrish și-a poziționat strategic oamenii la docuri ca să-i conducă – pentru o taxă, desigur – la proprietarul unei pensiuni care le dă o cameră – pentru o rentă mare, cu avansul pe o lună. Peste o săptămână, sau chiar a doua zi află de la vreun vecin sau de la vreo rudă cât e o chirie corectă – dar deja prea târziu, nu-și pot recăpăta banii, iar când să plece – perfect! Mai sunt o grămadă ca ei pe următorul vapor. Conduce tot felul de fraude și spolieri și nici

măcar nu a intrat încă în afacerile cu ateliere de muncă, deși acesta este următorul pas.

— Dar mai are și alte surse de venit pe lângă evrei. Șase case din West End îi plătesc pe săptămână între șaisprezece și șaptesprezece lire fiecare. Să închiriezi o casă de mărimea aia, cât ar costa? Să zicem vreo două, trei guinee? Dar el le cere șaisprezece, șaptesprezece lire pe săptămână. Jocuri de noroc, bineînțeles. Prostituție. Știu toate astea pentru că am pus pe cineva să-l jefuiască pe cel care îi strânge chiriile acum două săptămâni. Îi observă expresia și continuă vesel: într-adevăr, am uitat să vă spun că mă mai ocup și de ilegalități, pe lângă jurnalism, încă n-am omorât pe nimeni, dar nu-mi fac din asta un scop în sine. Banii pe care i-am obținut i-am donat adăpostului pentru evrei din Wapping. Ce voiam eu de fapt e asta – caietul cu chirii.

Deschise sertarul și scoase caietul murdar pe care îl furase Bill. Sally îl răsfoi: detalii despre tranzacții vechi de câteva luni, adrese… Se uită la el, șocată.

— Înseamnă că am pus mâna pe el! spuse ea. Cu asta, pot să – dacă dovedesc că e un infractor, nu-i vor da niciodată custodia lui Harriet! Și va fi nevoit să-mi dea și banii înapoi…

— Ați depune mărturie împotriva lui?

— Bineînțeles, cu asta!

— Mai gândiți-vă. În ochii legii sunteți căsătoriți.

— Oh… își dădu seama, înverșunată. O soție nu poate depune mărturie împotriva soțului ei. Dar cu siguranță că…

Îi luă caietul din mână.

— Îl țin la loc sigur. Îl vom folosi – dar nu chiar acum.

— Cum… De ce vă interesează atât de mult… situația mea? întrebă ea. Nu am nimic de-a face cu imigranții evrei.

— Mă interesează orice are legătură cu Parrish. Când am auzit că a intentat un proces de divorț și cerere de custodie, mi-a stârnit curiozitatea. Cu cât m-am gândit mai mult la situația dumneavoastră, cu atât mi s-a părut mai aberantă.

— Chiar este aberantă, zise ea. Am crezut că eu sunt cea nebună. De ce? De ce eu, de ce Harriet? Nu găseam pur și simplu nicio explicației decât dacă, nu știu, poate că era adevărat și am uitat eu… Oamenii au o capacitate extraordinară de a uita lucruri incredibile; știu asta, mi s-a mai întâmplat… Dar ca să uit asta ar însemna că sunt nebună și chiar au fost momente când am crezut că am înnebunit… Dar nu. Harriet nu este fiica lui. Tatăl ei a murit. Și oricum…

— Oricum, o femeie ca dumneavoastră nu s-ar căsători niciodată cu un bărbat ca el, spuse el brusc. Bineînțeles că nu. Nu are niciun sens.

— Atunci ce are sens?

— Asta, spuse el. Nu Parrish a venit cu ideea asta absurdă. Cineva îl coordonează, cineva care vrea să vă pedepsească, răpindu-vă copilul. Parrish nu vrea decât bani; el e un nimic; un pion. Dacă nu ar fi fost el, ar fi fost altul. Uitați de Parrish. Bărbatul din spatele lui este Tzaddik-ul.

Sally rămase tăcută. Analizase astfel de variante de sute de ori, fără să aibă un nume pe care să-l asocieze umbrei din spatele lor, iar toate fuseseră fantastice, goale și speculative. Auzindu-le acum din gura acestui bărbat, le făcea reale: era dovada că nu era nebună. Însemna că avea un aliat.

— Acum înțelegeți de ce am ținut atât de mult să vă găsesc? continuă el. Pentru că vreau să aflu cine este Tzaddik. Știu cate ceva. Dar dacă este vorba de cineva care vă urăște – dacă v-ați putea da seama cine e, perfect! Punem mâna pe el. Și veți fi o femeie liberă din nou – cu asta puteți merge din nou în instanță. Totuși, data viitoare ar fi mai bine să alegeți un avocat pledant mai bun. L-am văzut la proces. Un ticălos.

— Așa voi face. Domnule Goldberg, asta este cea mai bună veste pe care am primit-o de… de săptămâni întregi. Dar bărbatul acesta, cum ați zis că i se spune? Tzaddik? Ce este? Cine este?

Goldberg îi povesti întâmplarea din Amsterdam. Sally ascultă cu atenție. Ochii îi ieșiră parcă din orbite când auzi despre paralizia bărbatului, maimuța diabolică și despre țipătul fetei din trăsură care preferase să se înece decât să – decât să ce? Simți un fior pe șira spinării. Acesta era bărbatul care încerca să pună mâna pe Harriet?

Dar despre cine putea fi vorba?

— Momentan cred că se află în Londra, zise Goldberg. Nu sunt sigur. Dar mi-a spus cineva că a văzut cum trăsura aceea neagră și mare a fost descărcată în docuri ieri. Și are și sens să se întoarcă la timp pentru sentință, nu-i așa? Trebuie să fie foarte furioși că v-ați ascuns.

— Aproape că m-au prins ieri, spuse ea. Am fost nevoită să… păi. Scoase pistolul. Goldberg fluieră, surprins.

— O armă serioasă, spuse el. Ați mai tras cu ea?

— Eram pregătită să o fac ieri.

Îi povesti toate cele întâmplate, din momentul în care primise cererea de divorț în acea dimineață în grădină, până în momentul în care Katz o găsise pe banca din cimitir. O întrerupse o singură dată când îi spuse despre băiatul care o oprise la intrarea pe Middle Temple Lane.

— Acela este Bill, zise el. Protejatul meu. Mi-a vorbit despre dumneavoastră. Mi-a spus că sunteți aprigă, că aproape că l-ați

omorât. Parcă ați fi fost un tigru. Am vrut să vă cunosc personal. Mă bucur că am reușit. Vă rog – continuați.

Se uitară fix unul la celălalt, iar apoi Sally își coborî privirea și continuă. După ce termină tot ce avu de spus, Goldberg rămase tăcut preț de câteva secunde și apoi se ridică.

— Cred, spuse el, cred… că mai meritați un pahar de vin.

Îi umplu paharul.

— Vin de Tokay, zise el. Din țara mea.

— Sunteți ungur?

— Am fost cândva. Acum sunt… Aici locuiesc, aici lucrez. Scriu în limba engleză. Așa că poate devin englez. Jos cu Tzaddik!

Băură. Sally tăcu. Poate că era de vină relaxarea subită, bucuria de a găsi un aliat; dar mai mult decât atât, era natura acelui aliat – prezența bărbatului acela care o atrăgea ca un magnet, vitalitatea sa tulburătoare. Părea că în jurul lui licăreau și sclipeau unde invizibile de electricitate captivantă. Era faptul că se ocupa de ceva, căruia i se dedica în trup și suflet, iar acesta era genul de calitate pe care Sally o admira la orice persoană; așa că se simți din nou ca o școlăriță și nu mai știu ce să îi spună.

„Dar nu ești o fetișcană, își zise ea. Ești femeie în toată firea. Spune ceva."

— În caietul lui Parrish, începu ea, făcând semn spre birou, apare expresia *carne vie.* Ce vrea să însemne asta?

O privi și îi răspunse:

— Fete vândute pentru prostituție. Este doar o mică parte din afacerile lui Tzaddik. Sau ale lui Parrish. Angajează un număr de femei – deseori, vorbitoare de idiș – să se ducă pe docuri și să găsească fete care călătoresc singure. Le oferă un adăpost, iar când fata nu mai are la cine apela, cu nimeni în jur care să vorbească în limba ei, îi dezvăluie prețul adăpostului. Fetele care lucrează în casele acelea mizerabile ale lui Parrish – jumătate dintre ele sunt refugiate, sărmane evreice care au venit singure aici. Când se îmbolnăvesc sau nu mai sunt bune de nimic, le duc în străinătate și sunt vândute în bordelurile din port. America de Sud este destinația predilectă. Aceștia sunt oamenii cu care ne luptăm, domnișoară Lockhart: genul de bărbați care se ocupă cu așa ceva.

Sally era șocată; nu își găsea cuvintele. El continuă:

— Înțelegeți acum de ce am nevoie de ajutorul dumneavoastră? Trebuie să aflăm de ce este Tzaddik atât de însetat de răzbunare. Dacă reușim să aflăm asta, vom afla cine este. Și poate că îl vom putea distruge. Acum hai se vorbim despre lucruri practice. De ce aveți nevoie mai întâi? Bani?

Ea își recăpăta glasul:

— Da. Și trebuie să-i dau de știre bonei copilei mele în legătură

cu locația mea. Și ei, și partenerei mele, domnișoara Haddow… Aceste trei lucruri sunt prioritare. Apoi trebuie să dau de urma pastorului care a semnat registrul de căsătorii.

— Foarte bine.

Luă o coală de hârtie și notă tot; înșfacă repede stiloul și călimara și vârî penița stiloului în călimară.

— Cel mai bine e să scrieți chiar acum două scrisori, pentru bona și pentru partenera dumneavoastră. Eu voi merge să le înmânez, ca să mă cunoască și ca să capete încredere în mine. Din câte știu eu, Parrish habar n-are despre mine. Știe că e cineva pe urmele lui, dar nu știe despre cine este vorba. Haideți, începeți să scrieți acele scrisori.

Se ridică și o pofti să ia loc la birou. Făcu exact ce îi spuse el și puse scrisorile în plicuri. În timpul acesta el o privea de la fereastră. Știa că o privește, dar nu o deranja; se simțea chiar flatată că un astfel de bărbat îi acorda atâta atenție. Dar încercă să nu se mai gândească la asta; cel puțin, nu pentru moment.

— Gata? zise el. Foarte bine. Vă voi însoți până la Misiune. Da, știu că aveți un pistol, dar oricum, aș vrea să vă conduc. Vreau să văd unde este, ca să vin în altă zi și să aflu mai multe despre domnișoara Robbins și preocupările dumneaei. Voi scrie un articol foarte interesant, când vom termina cu toată povestea asta. Unii dintre camarazii mei nu văd cu ochi buni eforturile revoluționarilor din clasa mijlocie, care merg prin mahalale cu gândul de a face un bine. Eu nu sunt de acord. Bineînțeles, în primul rând nu ar trebui să existe mahalale, iar treaba principală ar fi să scăpăm de ele. Dar cât timp încă mai există, iar prietenii dumneavoastră se ocupă de ele, important e că la noapte câteva femei vor avea un adăpost deasupra capului, sau un medicament cu care să-și trateze tușea. Pălăria dumneavoastră…

— Mulțumesc, spuse ea. De fapt, nu este a mea. E prea mare. Am împrumutat-o…

Știa prea bine de ce insistase să facă această precizare: vanitate. Dar parcă trecuse atât de mult timp de când nu se mai simțise drăguță. „Nu acum, își zise ea. Nu acum. Mai târziu."

Nu vorbiră prea mult în omnibuz și nu primi decât un zâmbet fugar din partea lui în timp ce îi strânse mâna în fața Misiunii, la lumina lămpii de deasupra ușii. Dar mai târziu, după ce o sărută pe Harriet și se strecură lângă ea, în patul micuț, își permise să se gândească la acel străin, la tremurul plăcut care îi invada corpul: era faptul că în Daniel Goldberg văzu un lucru extrem de rar – un bărbat care îi demonstră într-o clipă, fără alte dovezi, că îi era egal.

În același moment, Tzaddik-ul era la mai puțin de doi kilometri,

în camera lui de pictură, așteptând explicația lui Parrish despre cum reușise să o piardă pe Sally.

Maimuțica stătea cocoțată pe umărul lui, tot învârtind în mâinile ei mici și negre miezul unei nuci braziliene. Luă o îmbucătură. Singurul motiv pentru care domnul Parrish nu se simțea neliniștit era pentru că pusese în aplicare Principiile Orientale pentru Controlul Minții, așa cum le explicase marele mistic Wu Shu-Fan într-o carte pe care domnul Parrish și-o achiziționase primăvara trecută. Tehnica ține de o respirație corectă și de mișcarea circulară a energiilor psihice în jurul coloanei vertebrale.

Cu energiile sale psihice învârtindu-se fără încetare și cu o respirație profundă, din diafragmă, domnul Parrish se prezentă stăpân pe sine în fața șefului său și îi povesti toate cele întâmplate.

— Avea un pistol, domnule Lee, îi explică el. Era evident ce urma să facă. M-ar fi împușcat mai întâi pe mine, pentru că eram în raza ei, iar apoi, dacă s-ar fi simțit încă în pericol, i-ar fi împușcat și pe ceilalți doi, iar în toată nebunia aceea ar fi fugit, așa cum oricum a făcut-o. Bineînțeles că nu mi-aș fi dorit să mă rănească, dar ar fi fost și mai grav pentru proces să mă omoare. Atunci nu am mai fi avut nicio șansă să punem mâna pe copil. Am reușit să spargem ferestrele ceainăriei și să o urmărim. S-a urcat într-un omnibuz spre East End. Era aglomerație – străzile erau pline de oameni – era ora de vârf –, dar am luat o trăsură și am mers după ea să văd unde coboară. Din nefericire, am pierdut omnibuzul în trafic. Dar am observat că era unul verde-închis și că ultima stație era în Whitechapel.

— I-ai luat lucrurile din pensiunea din Bloomsbury?

— Proprietara – o anumită doamnă Parker – nu a vrut să ni le dea. Așa că nu știu ce a lăsat în urma ei. Am putea da o spargere la pensiune, dacă vreți, domnule Lee.

Domnul Lee cugeta asupra acestei variante. Maimuțica își termină de mâncat nuca și coborî de pe umărul lui să-și ia alta dintr-un bol plin pe care tocmai îl adusese majordomul. Domnul Lee îi dădu un ordin scurt, iar maimuțica îi aruncă repede o nucă în gură.

După ce o înghiți, vorbi din nou:

— Nu da nicio spargere. Continuă cercetările. Oricum, nu sunt impresionat de felul în care ai acționat până acum. Nu ești suficient de critic cu tine însuți. Poți păstra banii din contul ei; toate acțiunile, toate proprietățile pe care le are în depozite și bonurile mi le vei da mie. Dacă vei reuși tu să o găsești primul, ți le voi da înapoi; dacă va fi găsită de altă agenție, poți să-ți iei gândul de la ele. Treci imediat la treabă. Mâine la prima oră vreau dovada că toate acțiunile, depozitele și bonurile înregistrate cândva pe numele

Veronicăi Beatrice Lockhart și revendicate mai apoi de Arthur James Parrish au fost transferate pe numele meu.

— Am înțeles, domnule Lee, zise domnul Parrish în timp ce Principiile Orientale pentru Controlul Minții începură să se clatine. Intenționați, așadar, să apelați la o altă agenție? Pot să vă întreb cu cine mă aflu în competiție?

— Da, îi răspunse domnul Lee. Poliția Metropolitană. Când pleci, am să te rog să-l poftești înăuntru pe domnul care așteaptă pe hol. Este vorba despre comisarul Bushell.

Spirala psihică se prăbuși complet. Domnul Parrish se ridică și dădu să mai spună ceva, dar se răzgândi imediat când văzu expresia neînduplecată a șefului său.

— Noapte bună, domnule, dorind să pară optimist și să proiecteze o imagine de om viguros și eficient. Vin mâine-dimineață să vă aduc documentul. Noapte bună.

Comisarul Bushell era un bărbat de vârstă mijlocie, cu o tuse seacă, respectuos – respectuos față de domnul Lee; nepăsător față de domnul Parrish.

Se așeză și îl ascultă cu atenție pe domnul Lee.

— O femeie pe nume Lockhart – domnișoara Sally Lockhart – se pare că se ascunde, deși nu sunt sigur, în East End. Are un copil de doi ani, o fetiță pe nume Harriet. Vreau să o găsești. Este blondă, drăguță, are în jur de douăzeci de ani. Din cate știu, dispune de foarte puțini bani. Este deja căutată de poliție; ziarul de pe masă îți va explica de ce. Miranda, mai dă-mi o nucă…

Maimuța sări imediat lângă bol, înșfacă o nucă și i-o aruncă în gură, în timp ce polițistul citi pasajul pe care îl văzuse și Sally cu o zi înainte în *The Times*.

Domnul Bushell termină de citit și împături ziarul.

— Nu auzisem despre această poveste, spuse el; nu mă interesează asemenea chestiuni mărunte. Va fi destul de complicat să mă ocup de această poveste, fără să atrag atenția, lucru nu tocmai convenabil…

— Ocupă-te, zise domnul Lee. Fă tot ce e de făcut. În caz contrar, voi fi nevoit să vorbesc cu superiorul tău – și cu ziarele – despre legătura ta cu casele. Am toate detaliile despre toate vizitele tale; la ce oră, cât ai plătit, câți bani ai câștigat și câți ai pierdut, toate fetele cu care te-ai văzut. Știai prea bine că la un moment dat va trebui să plătești, Bushell. Iată ce ai de făcut: pune-ți întregul personal în mișcare și găsește-o.

Domnul Bushell, nefiind familiarizat cu misterele Principiilor Orientale pentru Controlul Minții, se pierdu cu firea. Apoi încuviință și se ridică cu un oftat.

— Încă ceva, zise domnul Lee înainte ca vizitatorul său să ajungă

la ușă. Undeva în Soho locuiește un bărbat care își spune Goldberg – un jurnalist. Am fost informat că acest individ abuzează de calitatea sa de oaspete al acestei țări, spionând diferite operațiuni comerciale legitime. Ar fi un act de decență și patriotism să afli unde exact se ascunde acest trădător și să informezi Secretarul de stat în legătură cu activitățile sale. Vreau să fie deportat. De fapt, în Ungaria îl așteaptă pedeapsa cu moartea; autoritățile de acolo vor fi încântate să-l primească înapoi. Ocupă-te tu de asta, bine?

Capitolul 18

Ordinul Sanctissima Sophia

Domnul Parrish avea multe cunoștințe în locurile rău famate, așa că puse repede lucrurile în mișcare. Merse pe o abordare științifică, conform principiilor expuse în lucrarea de referință a lui Abner T. Handley *The Young Mans Friend: A Guide to Business Success,* pe care o studiase îndelung. Abner T. Handley era foarte elocvent în privința subiectelor ce făceau referire la prudență și ingeniozitate, iar domnul Parrish consideră că respectase temeinic cele două principii atunci când oferi o răscumpărare de cincizeci de lire oricui îi putea oferi informații despre Sally – banii erau, bineînțeles, chiar din contul ei. Ce putea fi mai elegant economic decât să faci prada să plătească pentru captură?

În același timp, comisarul Bushell le cerea inspectorilor din Whitechapel, Diviziilor Stepney și Thames din cadrul Poliției Metropolitane să mobilizeze cât mai mulți angajați ca să intensifice căutările. Aveau un total de 1235 de angajați și, deși fiecare dintre ei considera cererea bărbatului care ar fi trebuit să se limiteze la munca de birou din Scotland Yard, ciudată și nejustificată, știau totuși că cel care ar fi reușit să o găsească va da bine pe lângă șef; așa că se întoarseră la diviziile lor și îi puseră la treabă pe mulți dintre acei 1235.

Asta nu înseamnă că Bushell uitase de Goldberg. Avea propriile opinii în legătură cu agitatorii străini, fie ei socialiști, comuniști, anarhiști sau cine știe câte și mai câte și lucrase cândva cu un agent care se ocupase de probleme de genul acesta; așa că îl chemă la Scotland Yard și îi ceru să îl caute pe acest ticălos politic și să îi raporteze orice descoperire.

În acea dimineață, Sally plecă din nou cu domnișoara Robbins. De această dată merseră la o familie care fabrica cutii de chibrituri. Domnișoara Robbins strângea statistici pentru un raport despre condițiile sociale din East End, iar Sally o însoți pentru că voia să vadă cu ochii ei un atelier de muncă.

Era vorba despre o familie cu cinci membri: mama, tatăl, două fete adolescente și un băiețel de șapte ani, bolnăvicios. Stăteau toți înghesuiți într-o cameră mai mică de patru metri pe trei. Băiețelul stătea întins pe o saltea în colț, respirând greu. Ceilalți lucrau în jurul unei mese la fereastră, în lumina slabă. Camera aceea micuță mirosea numai a maladie, transpirație, pește și lipici. Oamenii munceau fără încetare. Lipeau bucăți de lemn de bucăți de hârtie de culoare purpurie, le lăsau apoi să se usuce pe o parte, după care le

împătureau în cutii de chibrituri. Una dintre fiice, o fată vioaie și muncitoare, lega grămăjoare de cutii terminate. Tatăl le spuse că fabrica le dădea câte doi penny: pentru fiecare 144 de cutii pe care le făceau. Lui Sally nu îi veni să creadă, dar domnișoara Robbins îi confirmă spusele. Mai mult decât atât, trebuia să își cumpere singuri lipiciul și sfoara. Lucrând toată ziua și târziu în noapte, câștigau de-abia încât să nu moară de foame.

— Nu este tocmai un atelier de muncă, îi zise domnișoara Robbins după ce plecară, pentru că lucrează pentru ei înșiși într-un fel, și nu pentru un șef mic care să dețină controlul și care să le organizeze munca. Bine, problema e tot aceeași: exploatarea. În cazul de față, sunt exploatați de fabrica de chibrituri. Fata aceea, probabil că va fugi de acasă cât de curând. Cea care lega cutiile. Va fi ademenită de o femeie care conduce un bordel în Strada Devonshire. Va face ceva bani, se va îmbolnăvi și va muri.

— Nu aveți de unde să știți asta, zise Sally, simțind că trebuia totuși să nu-și piardă raza de speranță.

— Poate că nu. Poate că un domn cu inima mare și cu un venit anual de cinci sute de lire se va îndrăgosti de ea și o va lua de soție. Poate că i se va arăta un înger și o va duce direct în Rai. Poate că va muri călcată de un omnibuz. Nu pretind că-i pot citi viitorul. Dar vă spun sigur că există mii de astfel de ateliere, în care vei găsi fete la fel de frumoase, la fel de pline de viață, fete istețe și frustrate ca aceea pe care tocmai am cunoscut-o noi, iar dintre toate acele tinere, multe vor sfârși așa. Puteți fi sigură de asta.

Sally știa că nu avea rost să o contrazică. Mila o amorți, așa că se întoarse la lucrurile la care se pricepea, bani, profituri și costuri; și începu să, se gândească la toți clienții pe care îi sfătuise să-și cumpere acțiuni la Bryant și May, producătorii de chibrituri. De fapt, ea însăși deținea câteva acțiuni.

O așteptau trei scrisori la Misiune, dar nu avu timp să le citească pentru că trebuia să ajute în bucătărie, să le servească masa femeilor și copiilor adăpostiți acolo. Menajera nu îi spuse decât că le adusese un tânăr brunet. Sally le băgă în buzunar, cu gândul de a le citi mai târziu, dar începu să-i bată inima mai tare când văzu scrisul negru și apăsat de pe una dintre ele.

După ce mâncă și Harriet, strânse masa, spălă vasele și o duse pe cea mică la culcare. Era obosită, puțin îmbujorată și arțăgoasă, iar Sally o alintă și se jucă cu ea înainte să o pună în pat.

Scoase apoi scrisorile și începu să le citească în lumina slabă a după-amiezii. Recunoscu scrisul lui Sarah-Jane și deschise scrisoarea:

Dragă domnișoară Lockhart,

Sper din tot sufletul că sunteți în siguranță. De ieri, trei bărbați stau să păzească casa și a venit și un polițist cu un mandat de percheziție. A trebuit să îi dau drumul în casă. Zice să are un mandat de arest pe numele dumneavoastră. Nu mi-a venit să cred, este absolut îngrozitor, dar dacă așa mi-a spus, așa trebuie să fie. A confiscat multe hârtii și alte obiecte. Am încercat să-l opresc, dar mi-a spus că mandatul îi dă putere absolută. Aștept cu nerăbdare să se întoarcă din America de Sud, dar deocamdată nu am mai primit vești.

Doamna Molloy a trecut astăzi pe aici să mă întrebe ce mai știu de dumneavoastră; este teribil de îngrijorată. Nu vreau să vă supăr și mai mult, dar mâine trebuie să le plătesc pe bucătăreasă și pe Ellie și nu am niciun ban.

V-am trimis scrisoarea din Oxford prin domnul Goldberg. A mai venit pe aici, dar cum nu știam cine era, nu i-am spus nimic.

Voi face tot ce îmi stă în putință să vă ajut. Va rog să o pupați pe scumpa de Harriet din partea mea și să-i transmiteți toată dragostea pe care i-o port. Mă rog să se termine curând acest coșmar.

Cu toată dragostea,
Sarah-Jane.

Scrisoarea de la Oxford era de la Nicholas Bedwell.

Draga mea Sally,

Cred că l-am găsit pe acest evaziv domn Beech. Un prieten de-al meu pe care l-am cunoscut pe când era preot la Exeter College acum este – ei bine, e o poveste lungă, dar ideea e că există o instituție în Hampstead (Rolfe Road) cunoscută sub numele de Ordinul Sfintei Sophia. Numele întreg este mai mare, dar îți scriu pe fugă pentru că trebuie să prind poșta, dar îl vei găsi cu siguranță.

Din câte am înțeles, pare a fi o frăție de preoți, călugări, cam așa ceva. *Sophia* înseamnă înțelepciune; este un fel de vorbărie goală complet exagerată de care eu unul nu am timp. Este foarte populară în Oxford; își acordă unii altora titluri extravagante și îndeplinesc ritualuri fanteziste. Este Romano-Catolică, nu Anglicană, dar prietenul meu, Reggie Routledge, mi-a spus că adăpostesc mai mulți convertiți; iar unul dintre ei este Gervase Davidson Beech, care a stat ceva timp în convalescență, căci nu știu cum altfel să-i spun, în

comunitatea din St. Anselm, Norwich.

Eu ți-aș sugera un atac direct (du-te direct acolo și află tot). Cred că e cea mai bună soluție. De ce să aibă timp la dispoziție să se gândească la o scuză? Sper că nu îl judec greșit; dar din cauza bolii despre care se spune că l-a împins la St. Anselm, mă face să cred că am dreptate. Dacă cumva preferi să mă duc eu, să vorbim ca de la preot la preot, nu trebuie decât să-mi spui.

N-am mai văzut nimic prin ziare în legătură cu procesul tău. Sper că știi că mă rog mereu pentru tine și Harriet. Dă-mi de știre dacă pot să te ajut cu ceva.

Cu drag,
Nicholas.

Termină de citit scrisoarea jubilând de fericire, mișcată, dar și exasperată; dacă Nicholas știa care era boala de care suferea domnul Beech și dacă avea vreo relevanță pentru cazul ei, atunci de ce nu îi spusese exact despre ce era vorba?

Nu mai conta, într-o oră avea să-l întrebe ea însăși pe bărbat. „Mulțumesc, Nick”, se gândi ea și se hotărî să-i scrie cât mai curând posibil.

Deschise apoi scrisoarea lui Goldberg și observă că îi tremurau mâinile.

Dragă domnișoară Lockhart, îmi pare rău că nu erați acasă când am venit, dar minunata doctoriță Turner m-a asigurat că vă va înmâna scrisorile. Sper că ați primit numai vești bune.

Acum mă duc să vorbesc cu domnișoara Haddow. Sper să ajung din nou la Misiune în această seară.

Vă scriu în grabă,
Daniel Goldberg.

Nu știa exact de ce, dar se întristă. Apoi se simți prost pentru că se întristase. O rugă pe Susan să aibă grijă de Harriet și plecă repede.

Luă un omnibuz verde-închis până la Tottenham Court Road, apoi unul galben spre Haverstock Hill; șase penny în total, iar după patruzeci și cinci de minute după ce plecase de la Misiune, traversa Rolfe Road, cu ochii în patru după Ordinul Sfintei Sophia. Era o stradă liniștită de suburbie cu case retrase, cu mulți copaci și

grădini mari. Nici nu știa prea bine după ce să se uite, dar nu trecu mult până zări o plăcuță pe o poartă de lemn. Scria în litere mici și roșii, în stil gotic:

Cel Mai Nobil și Sacru Ordin
al Emanației
al Binecuvântatei și Sfintei Sanctissima Sophia.

Casa părea foarte bine îngrijită, iar grădina era frumoasă, dar cam austeră. Sună la poartă, iar în mai puțin de un minut îi deschise un bărbat slăbuț, îmbrăcat în straie bisericești catolice.

— Bună ziua, zise ea. Îl caut pe domnul Beech.

Bărbatul părea puțin îndurerat.

— Domnul Beech este… Locuiește într-adevăr aici, dar… Vă așteaptă?

— Nu, dar mă va recunoaște când ne vom întâlni, spuse ea. Mă numesc Lockhart.

Vorbi pe un ton cât se putea de drăguț. Bărbatul acela părea cumva sever și greu de mulțumit, cu medalionul lui de aur de la gât și cu inelul lui cu piatră de ametist. Ea nu voia să i se închidă ușa în nas. Acesta cugetă și îi făcu apoi semn să intre.

— Așteptați în hol, spuse el.

Mobilierul era simplu și închis la culoare, foarte bine curățat și lustruit; un miros slab de tămâie; un sentiment de impersonalitate. Preotul îi făcu semn să ia loc și urcă scările. Sally așteptă. În afară de mirosul de tămâie și de sentimentul ciudat de instituție serioasă, nimic altceva nu părea să indice că acolo era sediul Ordinului celei mai Sfinte Emanații a Sophiei, orice ar fi vrut să însemne asta.

După cinci minute, auzi pe cineva coborând scările. Când ajunse la capătul scărilor se întoarse: un bărbat slab, palid, îmbătrânit înainte de vreme, îmbrăcat la fel ca preotul care îi deschisese ușa, cu același medalion de aur la gât.

— Domnul Beech? întrebă ea.

— Da, zise el. Mă tem că nu știu cine sunteți, domnișoară Lockhart. Nu văd cum v-aș putea ajuta.

— Ați fost cândva paroh la biserica St. Thomas din Portsmouth?

— Da, dar am plecat de mult…

Rămase fără voce. Sally se uită speriată la el, căci părea pe punctul de a leșina. Tocmai își dăduse seama cine era.

Sally nu avea de gând să-l ajute. Îl privi în timp ce bărbatul se chinuia să ajungă la un scaun. Arăta ca și cum a fi fost gata să se prăbușească în el, dar se sprijini de spătar și rămase în picioare.

— Ar fi mai bine să vorbim în bibliotecă, șopti el.

Îi deschise ușa. Biblioteca nu era cine știe ce; câteva rafturi cu

cărți, o masă, câteva scaune și un tablou în stil simbolist deasupra căminului, plin cu oameni extaziați, cu aureole și raze de lumină.

Sally se așeză, iar bătrânul închise ușa.

— Știți de ce sunt aici, spuse ea.

— Da.

— Ați falsificat un registru de căsătorii, astfel încât să pară că sunt căsătorită cu un anumit domn Parrish.

— Eu… Da.

Stătea ostenit lângă masă, învârtindu-și medalionul de aur în mâini. În lumina clară din bibliotecă, Sally observă că nu era din aur, ci din alamă. Avea incrustată forma unui corp de femeie, înconjurată de raze de soare, ca și cum ar fi împrăștiat lumină.

— Ce este medalionul pe care îl purtați la gât? zise ea după câteva momente de tăcere.

— Simbolul Sanctissimei Sophia, Cea Mai Sfântă Înțelepciune.

— Sfânta Înțelepciune? Este diferită de înțelepciunea de zi cu zi?

— De fapt… Există bineînțeles un aspect confidențial pe care nu pot să… Diferite grade de inițiere… Este un sistem complex, bazat pe ideea de salvare prin intermediul… cunoașterii… O doctrină străveche… Gnosticism…

— Deci dacă deții cunoașterea lucrurilor, ajungi în Rai. Da, înțeleg. Dacă, din contră, ești cufundat în întuneric, trăiești un adevărat iad, domnule Beech. Spre exemplu, eu nu am știut timp de trei ani că sunt căsătorită cu domnul Parrish. La asta vă referiți când vorbiți despre cunoașterea secretă pe care o dețineți?

— Domnișoară Lockhart, vă rog să mă lăsați să vă explic…

— Bineînțeles. Doar de asta am venit.

Bătrânul își trase un scaun și se așeză la masă. Pielea plină de pete de bătrânețe îi atârna; părea foarte bolnav. Aflase din *Registrul clericilor din Crockford* al lui Nicholas că avea în jur de cincizeci de ani, dar arăta de optzeci. Avea ochii roșii și umezi. Nu mai văzuse niciodată atâta remușcare, slăbiciune, atâta suferință și – mai ce? Mai citi și un fel de încăpățânare vicleană în ochii lui, lucru care nu îi plăcu deloc.

— Deci? zise ea.

— S-a întâmplat într-o perioadă în care eram destul de bolnav, începu el. O privea cu coada ochiului. Încă din tinerețe, pe când eram misionar la tropice, sufăr de… de o boală… care mă doboară uneori și… nu mai sunt atât de stăpân pe judecata mea. Incidentul… Spre regretul și rușinea mea… S-a întâmplat într-una dintre acele perioade.

— De ce v-ați pretat la așa ceva?

— V-am explicat deja. În acele momente nu-mi pot controla faptele… Am făcut o greșeală impardonabilă, știu asta. Recunosc.

— Eu v-am întrebat de ce. De ce ați făcut-o? V-a obligat el?
— Cine?
— Parrish, bineînțeles.
— Nici nu mai țin minte, după atâta timp… Vă rog să mă credeți că nu am făcut-o din răutate; chiar nu știam dacă exista cineva cu numele acela… A fost o întâmplare, ceva ce nu a ținut de mine…
— Gata, domnule Beech, nu vreau să aud minciunile dumneavoastră. Aveți cea mai vagă idee la ce s-a ajuns?
— Vă rog, domnișoară – Lockhart – vă rog din suflet să vorbiți mai încet…
— Am un copil. Da, am o fiică nelegitimă, dar e a mea și o iubesc. Tatăl ei a murit. Înainte să primesc cererea de divorț și cea de custodie, nu auzisem în viața mea de domnul Parrish. Toată minciuna asta pe care a inventat-o se datorează faptului că dumneavoastră ați falsificat un registru de căsătorii acum trei ani. Încerc să dau de urma dumneavoastră din momentul în care am văzut registrul cu ochii mei și acum că v-am găsit, în sfârșit, va trebui să veniți cu mine și să depuneți mărturie cum că l-ați falsificat. Sunteți singura persoană care poate declara că nu m-am căsătorit cu Parrish atunci, în ianuarie. Dacă…
Se opri, văzându-l că dădea din cap că nu va face asta. Se uită șocată la el. Bărbatul își coborî privirea.
— Trebuie, repetă ea.
— Nu. Nu pot.
— *De ce?* De ce îmi faceți asta? *Fiica* mea – sunteți în stare să lăsați un străin să o ia de lângă mine? *De ce?*
Înghiți în sec de mai multe ori, încercă să-i răspundă, apoi dădu să se ridice. Sally se duse repede la el și îl apucă de încheietura mâinii, conștientă de puterea ei, conștientă că era capabilă să-i zdrobească oasele fragile la cel mai mic semn.
— Vă rog… mă doare…
— De ce ați făcut asta? Pentru numele lui Dumnezeu, cu ce vă are la mână? De ce nu vreți să recunoașteți că nu e adevărat?
— Refuz… refuz să mi se vorbească în felul acesta…
Se deschise ușa. Domnul Beech se uită repede ca un școlar pedepsit.
— Pot să vă întreb ce se întâmplă aici? o întrebă preotul care o poftise în casă.
Sally îi dădu drumul domnului Beech, iar acesta se prăbuși în scaun, speriat, cu buzele tremurându-i și cu lacrimi în ochi.
— Încerc să îl conving pe domnul Beech să facă ce știe și dânsul prea bine că trebuie să facă. Ne-a pus pe mine și pe fiica mea într-o situație periculoasă, iar el este singurul care ne poate ajuta. Domnule Beech, vă întreb pentru ultima oară: veți recunoaște că ați

falsificat registrul de căsătorii?

— Nu pot face asta... Din respect pentru... pentru munca mea în sprijinul Ordinului Sanctissima Sophia nu pot să fiu interogat la proces...

— Prea bine. Sunteți dispus să semnați o declarație pe proprie răspundere prin care să spuneți asta?

— Nu pot. Nu se cuvine ca un om... un om al bisericii să facă orice fel de jurământ...

— Mi se pare că domnul Beech s-a făcut înțeles, zise celălalt preot. Nu veți obține nimic prin amenințări. Am să vă rog să plecați...

Veni spre ea, iar Sally zise disperată:

— Foarte bine, nu-l voi mai amenința cu nimic. Nu vă mai rog nici să veniți la proces. Poate sta liniștit. Dar trebuie să înțelegeți că vreau să știu de ce! De ce ați făcut asta? V-a obligat Parrish sau altcineva? Cum v-au convins să semnați registrul?

— Nu, nu a fost el! Nu cunosc niciun Parrish!

— I-ați scris o scrisoare de recomandare unui pastor din Clapham, în legătură cu domnul Parrish. Sigur îl cunoașteți.

— Eram bolnav!

— Atunci cine a venit la dumneavoastră acum trei ani? Cine v-a convins să semnați registrul?

Nimeni nu se mișcă preț de câteva secunde. În cele din urmă, domnul Beech începu să tremure din toate încheieturile și izbucni în lacrimi. Încercă să își șteargă lacrimile amare. Celălalt bărbat îl conduse afară din cameră; Sally îi auzi pașii în sus pe scară.

Preotul închise din nou ușa.

— Nu știu cum să vă ajut, spuse el cu o voce gravă. Domnul Beech a devenit recent membru al Ordinului nostru, dar crezurile noastre nu îl pot obliga să-și dezvăluie secretele... Dar văd că sunteți și dumneavoastră implicată în această poveste și, dacă am înțeles bine, copilul dumneavoastră este în pericol. Este o situație dificilă.

Se uită gânditor la tabloul de pe cămin, în căutare parcă de inspirație.

— Nu vă pot spune decât atât. Nu este o taină de spovedanie și nici nu cred că este un mare secret; știu atât servitoarea, cât și grădinarul și cred că e mai bine să auziți de la mine decât de la ei. Domnul Beech este bolnav de ani de zile de o boală pe care a contractat-o în tinerețe. Când a devenit membru al Ordinului nostru mi-a spus că s-a însănătoșit, dar mai târziu, am aflat cu mare părere de rău că nu este așa. I s-au trimis mai multe pachete, care au fost primite de servitoare sau de grădinar, după cum v-am spus deja. Părerea mea este că cel care îi trimite aceste pachete este aceeași

persoană care l-a obligat să facă lucrul de care îl acuzați dumneavoastră – aceeași persoană care încă îl controlează.

— Încă?

— Ah, da. Domnul Beech este încă o victimă, din păcate; mi-e teamă că la vârsta lui…

— Dar de ce boală suferă? Și de ce spuneți că îl are sub control?

— Oh, vă rog să mă scuzați; trebuia să spun lucrurilor pe nume. Domnul Beech este o victimă a morfinei. Este dependent de opiu.

Opiu…

Sally se cutremură la auzul acelui cuvânt. Știa prea bine efectele opiului și înțelegea acum remarca ciudată din scrisoarea lui Nicholas Bedwell: fratele lui geamăn fusese și el dependent de acest drog, la fel ca domnul Beech.

Era, așadar, șantajat: „ori semnezi registrul, ori te dăm în vileag. Iar cu voința slăbită de ani de dependență, semnase. Toată nebunia asta cu Sanctissima Sophia nu era decât o încercare de a uita, de a ascunde, de a-și răscumpăra vina înconjurând-o în spiritualitate. Oare câte alte greșeli mai făcuse, câte alte minciuni mai spusese?

Dar încă îi mai făceau rost de droguri. Interesant. Era evident că de asta voia să păstreze tăcerea; în caz contrar, nu mai primea nimic. De îndată ce auzi cuvântul opiu, ceva se aprinse în mintea lui Sally. Se înfioră toată, dar nu știa de ce.

În acea seară se jucă cu Harriet și ajută în bucătărie, la servitul mesei. Era clar că Harriet nu se simțea bine. Avea puțină febră și nu se putea concentra la joacă; se supăra și începea să plângă. Sally ar fi vrut să o cocoloșească pe Harriet, dar se gândea în permanență la ceilalți copii care o duceau mult mai rău.

Când avu puțin timp liber, se duse în cabinetul doctoriței Turner să-i povestească despre Harriet; spre marea ei surprindere, o găsi singură, plângând.

— Vai – sunt o proastă – la naiba, nu mă pot abține – mereu mă apucă plânsul – Doamne, când vom putea face o schimbare?

Sally o îmbrățișă, încercând să o consoleze. Îi spuse că o femeie bolnavă de tuberculoză venise mai devreme la Misiune, iar doctorița Turner fusese nevoită să îi spună să plece. Îi spusese să se ducă la Spitalul Londra de pe Whitechapel Road, nu departe de Misiune, dar femeia refuzase.

— Este o condamnare la moarte – merg acolo ca să moară, toată lumea știe asta, așa că nu se mai duc – m-a implorat s-o las să rămână aici, dar nu pot, chiar nu pot – nu îndrăznesc – orice infecție s-ar extinde – și acum o să doarmă pe stradă, sărmana…

Sally o lăsă să plângă; lacrimile ei erau atât de puternice, atât de

sincere, încât Sally începu și ea să plângă pentru doctorița Turner, pentru micuțul Johnny, pentru femeia aceea bolnavă de tuberculoză, pentru toți amărâții din lume. Iar pentru prima oară, simți că toate temerile și problemele ei făceau parte din același ocean de nefericire care se revărsa la porțile Misiunii.

— Nu am cum să vă ajut, spuse Sally.

Se uitară una la alta cu ochii roșii, plin de lacrimi. Doctorul Turner își îndreptă spatele, își suflă nasul și oftă.

— Haideți să mergem la Jack Burton în seara asta, zise ea. Ne va încuraja.

— Cine e?

— Lucrează pe docuri. Încercă să înființeze o uniune a muncitorilor de pe docuri, ca să se ajute între ei. Dacă nu se unesc, șefii îi pot exploata cum vor ei – Jack Burton este atât de vesel, e un orator atât de talentat, îmi ridică moralul, mă face să cred că totul este posibil – vino și tu, Sally! Pot să-ți spun Sally? Eu sunt Angela.

— Mi-ar plăcea. Mi-ar plăcea foarte mult. Asta este o lume nouă pentru mine; n-am crezut niciodată că există astfel de oameni, astfel de probleme – fabricanții de chibrituri pe care i-am văzut de dimineață –, dar… mă îngrijorează Harriet. Are febră și nu cred că ar trebui să ies. Și oricum, aștept pe cineva. Despre toată povestea cu Harriet. Îți voi povesti mai multe în curând; am aflat ceva astăzi. Cred că sunt pe drumul cel bun.

— Atunci rămâne pe data viitoare? Sally, nici nu-ți pot spune câtă putere, cât talent irosit și câtă imaginație – toate acele calități precum inteligență, curaj, răspundere și viziune – sunt toate acolo, în clasa muncitoare – nu au nevoie de binevoitori din clasa mijlocie așa ca mine! Tot ce le trebuie este șansa…

— Pentru numele lui Dumnezeu, Angela, ei nu te respectă pentru că ești din clasa de mijloc, te respectă pentru ceea ce ești tu ca persoană. Ești doctor – câți doctori vin de bunăvoie să lucreze într-un loc ca ăsta? Ai idee cât de apreciată ești? Ești o femeie care s-a zbătut să ajungă doctor – oamenii știu cât de greu este pentru o femeie și cât de mult trebuie să fi muncit. Trebuie să știi cât de valoroasă este munca ta. Mai ales când o faci atât de bine. Știi asta, da? Nu-i lăsa pe ei să acapareze toată mândria. Și tu ai lucruri cu care merită să te mândrești.

— Ei?

— Dușmanii. Proprietarii, cei care dețin fabrici.

— Capitaliștii?

— Da. Da, știu că și eu sunt ca ei. Dar nu sunt una de-a lor. Eu învăț lucruri noi în fiecare zi.

Angela încuviință, își suflă din nou nasul și îi zâmbi cu ochii ei roșii.

— Ce spuneai că are Harriet? întrebă ea. Hai să mergem s-o vedem.

Bill era ocupat. Profesorul lui, domnul Kipnis, se trezise cu un imbold de energie și îl pusese bine la treabă. Citeau dintr-o carte jerpelită de Webb, Milington și Co. *Noua Carte de Lecții cu Poze.*

— Am cumpărat-o special pentru dumneata, îi repetă pentru a zecea oară, am cutreierat tot Farringdon Road. Mi-a luat ore bune s-o găsesc. M-a costat trei penny. E o carte muncită. Dă-ți toată silința. Uite citește aici, cu pasărea asta. Cum îi mai zicea…

Deschise cartea cu mâinile lui obosite. Bill se uită la o imagine cu o bufniță și se concentră ca să citească ce scria sub poză.

— *Bu…* e o bufniță, da? *Bufnița – poate fi – găsită – printre – vechi… vechi…* p-ăsta nu știu să-l citesc, domnule Kipnis.

— Ia să văd eu, zise bătrânul. *Ruine,* băiete. Vezi, e un *r,* apoi *u* și apoi *ine. Ruine.* Hai. Încearcă și tu.

— *Ruine și în – scor… scorburile copacilor.*

Se simțea ușurat la sfârșitul fiecărei fraze; asta însemna că mai făcea un pas. Cuvintele mici deveniseră deja cunoscute: putea să vadă prin ele în text, ca printr-o casă cu multe ferestre mici. Zi de zi, parcă intra din ce în ce mai multă lumină, astfel încât cuvintele mari începeau să pară și ele familiare și îi era din ce în ce mai ușor să ghicească ce însemnau, iar încercările lui erau din ce în ce mai corecte. În curând avea să treacă liniștit la *Manifestul Comunist.*

— *Se hrănește cu… cu… iepuri… tineri* – ați văzut, domnule Kipnis? Sunt și poze cu iepuri. *Iepuri* ăsta e cuvântul corect, da?

— Așa e, băiete. Te descurci bine. E o carte bună, înțeleaptă. Uite… Domnul Kipnis aruncă o privire în jur. Erau în pensiunea de pe Strada Dean, iar Goldberg era plecat. *Melamed*-ul îi făcu semn lui Bill să se dea mai aproape și se aplecă ușor să-i șoptească ceva:

— Vezi că am auzit azi ceva. Să-i spui domnului Goldberg că sunt pe urmele lui. Polițaii. Ar trebui să stea ascuns o perioadă. Am auzit că vor să-i vină de hac. Să nu uiți să-i spui, bine?

— Polițaii? De ce?

— Asta nu știu. Dar ar trebui să fie cu băgare de seamă. N-are rost să intri singur în probleme dacă poți te ascunzi și să le eviți.

— Păi, și dacă el nu vrea să se ascundă?

— Asta trebuie să facă evreii, băiete. Nu suntem bine-veniți nicăieri. Cel mai bine e să ne ascundem și să păstrăm distanța. Bineînțeles că alta ar fi situația în Ierusalim. În Israel. Dar asta este situația pentru noi. Oftă duios; avea lacrimi în ochi. Căută ceva prin buzunare și îi făcu semn să ia cartea. Hai, băiete, hai cu bufnița aia, sau ce ziceai tu că e. Continuă.

Încruntat, Bill luă din nou cartea. Să fugă – să se ascundă de

probleme – nu părea genul lui Goldberg. Nici al lui Kid Mendel. Sigur, existau și evrei care alegeau să nu fugă. Cu ce ochi s-ar mai uita el la Bridie Sullivan din Lambeth Walk dacă ar da bir cu fugiții? Nu, nu putea face asta. Nu când știa că era în competiție cu Liam.

— Vezi să nu uiți, zise domnul Kipnis. Să-i transmiți ce ți-am zis.

— Am înțeles, domnule Kipnis. Dar o să vezi dumneata că n-o să fugă. *Se hrănește cu… iepuri tineri, șobolani, șoricei și păsări. Își caută mâncarea la – la lăsarea nopții…*

La ora opt în aceeași seară, servitoarea se duse în birou unde o găsi pe Sally, care tocmai scria câteva scrisori și îi spuse:

— Vă caută o domnișoară.

Era Margaret. Se îmbrățișară.

— Ai primit – a venit…

— Vai, Sally, nici nu știi tu…

Margaret părea îngrijorată. Se așezară și începu să-i povestească.

— De joi – de fapt, ieri toată ziua și azi de dimineață – au venit o mulțime de bărbați la birou, contabili, care au verificat tot – fiecare scrisoare, fiecare document, absolut tot. Au venit ieri la prima oră. Voiau să ni le confiște. Aveau un mandat, dar l-am citit cu atenție și nu scria nicăieri că au voie să ne ia lucrurile, așa că m-am dus repede la portar și l-am rugat să închidă ușile și eu m-am dus imediat la avocatul acela ciudat de lângă noi, îl mai ții minte, acela care șchiopătează. Ne-a salvat. A venit imediat și a citit mandatul – tocmai se pregăteau să dărâme ușa și le-a zis că, dacă fac asta, îi dă în judecată pentru stricăciuni – în orice caz, l-am angajat imediat și a avut el grijă să nu ia nimic, așa că au scotocit direct acolo. Sally, au verificat tot! Domnul Wentworth – avocatul – a descoperit că nu vor să pună mâna doar pe banii tăi –, ci pe toată afacerea și din actele pe care le-a citit el reiese că vor să facă rost de o cerere prin care să ne închidă compania, pe motiv că nu e înregistrată corect. Totul e legat de căsătoria voastră. Ideea e că pentru că nu ai declarat nicăieri că faci afaceri cu banii soțului tău, toate activitățile tale sunt ilegale. Fac ce-i taie pe ei capul… Am stat toată ziua să le răspund la întrebări, am încercat să îi țin pe loc și cred că, deocamdată, nu mai au ce face – domnul Wentworth s-a descurcat minunat, a înțeles totul și a trecut imediat la treabă, a invocat orice modalitate prin care să mai tragă de timp – a obținut o hotărâre judecătorească de amânare, dispoziții, nu știu, orice – și a reușit să-i oprească până luni. Dar fără încuviințarea ta nu mai poate face nimic. Dacă s-ar putea uita pe documentele din procesul dintre tine și Parrish s-ar putea să găsească o soluție. Vai, Sally, au fost atât de aroganți – păreau să creadă că au dreptul să intre peste noi și să ia

orice – îmi dau seama acum cum te-ai simțit – înșelată – invadată – e oribil…

Auzind-o pe Margaret cea controlată și ironică părând atât de neajutorată, Sally se cutremură.

— Și tu ce ai mai făcut? continuă Margaret. Cum ai ajuns aici? Ce e locul acesta? Cine e bărbatul care a venit la birou? Stai liniștită, nu am vorbit de față cu oamenii ăia. Ce face Harriet?

Sally îi povesti tot. Trecuseră doar câteva zile și parcă îi recita un roman. Termină cu discuția ciudată, nesatisfăcătoare, dar chinuitoare pe care o avusese cu domnul Beech și dezvăluirea despre opiu.

— Margaret, nu știu de ce, dar mă tot gândesc la asta. Ceva nu e în regulă. Dar chiar crezi că poate avocatul acesta, domnul Wentworth, să preia cazul meu? Ai încredere în el?

— Da, chiar da. Lucrează repede, este isteț și e un om cinstit. Cred că nu are prea mulți clienți. Ce-i drept, parcă nici nu te prea îndeamnă să te duci la el. Poate că unii oameni își aleg avocații în funcție de cum arată; iar biroul lui e cam prăpădit. Dar da, acum după ce l-am văzul la treabă, am foarte mare încredere în el. Singura problemă este că ar trebui să te predai.

— Poftim? Nu, imposibil. Nu pot să…

— Ascultă-mă. N-are cum să te ajute dacă continui să te ascunzi. Atunci ar intra și el în probleme și chiar nu ar mai avea ce să facă. Trebuie să respecte legea. Dar dacă te predai și îl numești ca avocat, poate să te scoată pe cauțiune din cauza poveștii cu pistolul, știi tu, din ceainărie, poate să o ia pe Harriet și să obțină un ordin juridic ca să o țină departe de Parrish pentru moment, să ia toate actele de la celălalt avocat și să înceapă treaba. Dacă nu, nu are cum să te ajute.

Sally se ridică și se duse la fereastră. Avea vedere la stradă, dar acum totul era cufundat în întuneric, mai erau doar două felinare aprinse. Mare parte din Whitechapel – cel puțin străzile principale – era animat seara, barurile și tarabele aveau vânzare, dar Misiunea era pe o străduță liniștită și nu mai era nimeni afară.

Își sprijini fruntea pe fereastra rece. Dacă ar fi avut un avocat bun, ar fi putut să-i oprească. Parrish ar fi pierdut procesul, Harriet ar fi fost în siguranță, ea ar fi primit banii înapoi, și-ar fi salvat afacerea.

Dar știa că Tzaddik stătea la pândă. El deținea controlul. Chiar dacă ar fi reușit să scape de Parrish, nu conta; Tzaddik era prea bine ascuns, nimic nu l-ar fi legat de Parrish. Era ca și cum l-ar avertiza să se ascundă și mai bine.

Acolo, în ascunzătoarea lui, ar fi pus la cale un nou atac. Iar cu un plan la fel de bine pus la punct, de data aceasta i-ar fi fost fatal.

Poate că mai avea deja un plan de rezervă; având în vedere cu câtă atenție pregătise lovitura aceea, nu ar fi fost de mirare să fie pregătit pentru orice. Poate că era deja înconjurată de zeci de capcane, fiecare ingenioasă, mortală, așteptând să îi cadă în plasă.

Nu: Tzaddik era dușmanul, iar cea mai bună șansă era să rămână în ascunzătoare și să-l lase pe Parrish să-și facă de cap. Dacă ar fi fost vorba numai de proprietatea ei, ar fi renunțat la ea fără să stea pe gânduri; dar mai era și Margaret; și odată ce ar fi găsit-o pe Harriet…

Se întoarse către Margaret, intenționând să-i spună poate despre Tzaddik; dar înainte să apuce să spună ceva, se deschise ușa și îl văzu pe Goldberg.

După ce îl văzu pe Goldberg, se uită din nou la Margaret și își dădu seama, din privirea de pe fața ei, de expresia de pe propriul ei chip. Confuză, se înroși cum nu o mai făcuse până atunci.

Goldberg o salută pe Margaret.

— Bună seara, zise el. Avocatul dumneavoastră, domnul Wentworth, e un om de încredere. Am vorbit cu el. Dar – vom discuta mai târziu despre asta. Domnișoară Lockhart, avem treabă. În jos, pe râu. Copila e în siguranță? Atunci haideți. Domnișoară Haddow…

Își luă la revedere și ieși, lăsând ușa deschisă pentru Sally. Aceasta îi aruncă lui Margaret o privire neajutorată și îl urmă.

Capitolul 19

Povestea Rebbeccăi

Traversară Strada Royal Mint, îndreptându-se spre Turnul Londrei. Goldberg era grăbit și preocupat, iar singurul răspuns pe care îl dădu la toate întrebările ei fu:

— Trebuie să ajungem la un vapor care va acosta în port. Vă voi spune mai multe când ajungem la râu.

Străzile erau aglomerate, trotuarele înguste, iar Goldberg o luă foarte firesc de braț, mergând cu un pas apăsat și rapid. Cu mâna lipită de pieptul lui, Sally își dădu seama de puterea lui: avea ceva implacabil în el. Se simți rușinată de intensitatea sentimentelor ei și chiar mai rușinată despre natura acelor sentimente.

Se îndreptau spre râu. Turnul Londrei era în întuneric, în dreapta lor. La capătul străzii, înainte să facă la stânga, văzu o deschizătură îngustă cu niște trepte de piatră care coborau spre apă. Goldberg se opri și îi făcu semn să se uite către porțile docurilor, ceva mai departe de ei.

— Vedeți toate trăsurile acelea? zise el. Cu paraziții ăia?

Sally observă că drumul era blocat. Un polițist încerca din greu să organizeze trăsurile într-o linie, în timp ce oamenii se împingeau și țipau. Arătau ca niște vulturi gata oricând să sară la gâtul victimei; îi împărtăși acest gând lui Goldberg.

— Asta și sunt, spuse el. Așteaptă să sară la gâtul evreilor care vor acosta. Primul vapor va sosi în curând; ar fi mai bine să ne grăbim.

O conduse prin deschizătură și coborâră scările. Singura sursă de lumină era lampa cu gaz de pe depozitul din stânga, iar treptele erau ude și alunecoase. Sally îl luă de mână pe Goldberg.

La capătul scărilor îi aștepta un bărbat într-o barcă cu vâsle. Își îndreptă lampa veche spre ei în timp ce coborau. Sally zări un chip cu barba căruntă și simți curând un miros puternic de băutură.

— Bună seara, domnule G., zise bărbatul.

— Bună seara, Charlie. Ne vom mai întoarce cu cineva și vrem să acostăm aici.

— Bineînțeles, domnule.

Bărbatul ținu bine ambarcațiunea ca să urce Sally. Goldberg se așeză lângă ea, după care bărbatul fixă lampa pe o bară și apucă vâslele.

— De unde au venit vulturii ăștia? întrebă Goldberg.

— De pe Pier Head, domnule. St. Katherine's Basin. Se pare că vor sosi șaizeci sau șaptezeci de oameni. Poate chiar mai mulți.

Coboară pe Pier Head și apoi se furișează pe Strada Lower Thames. Vedeți toate trăsurile alea? De vreo lună birjarii au început și ei să se bage în afacere. Acu umblă mereu un polițai pe-acolo, să-i controleze. Au fost vreo sută săptămâna trecută.

Împinse cu brațul în zid, instală vâslele în rame și începu să se depărteze cu mișcări scurte și ușoare.

— Cine sunt vulturii aceștia? întrebă Sally.

— Paraziți, îi răspunse Goldberg. Șarlatani. Pungași. Nenorociții aceia pe care i-ai văzut mai devreme.

Vocile lor sunau diferit pe apă, departe de zidurile de cărămidă.

— Și birjarii ăia, zise bărbatul, ei sunt cei mai răi. Chiar dacă trebuie să meargă altundeva, oamenii ăștia care vin, majoritatea nu știu o boabă de engleză, așa că repetă adresa până înțelege birjarul. Și pleacă. Unii vizitii îi plimbă peste tot, în Walthamstow, Leyton, Wanstead Flats, îi lasă acolo și le cer o grămadă de bani. Și acum cu vaporul ăsta care vine din Rotterdam, o să fraierească destui în noaptea asta. La vasele din Hamburg nu se bagă. Ăștia din Hamburg intră pe mâna atelierelor care vor prospături. Ei caută prospături.

— Acesta este un limbaj cu totul nou pentru mine, spuse Sally. Ce sunt prospăturile?

— Muncitori nou-sosiți. Tineri fără un loc de muncă, care nu cunosc orașul.

Era o noapte liniștită, iar luciul apei era fermecător. Goldberg stătea liniștit lângă ea, iar celălalt bărbat părea pe jumătate adormit, doar că mișcările lui ușoare, scurte și regulate arătau că era în alertă. Sally se simți prinsă – între cer și apă, trecut și viitor, pericol și… și ce? Se uită la Goldberg, dar chipul îi era acoperit de pălăria mare.

— De ce m-ați adus aici? îl întrebă ea. Vreți să vă ajut cu ceva?

El încuviință.

— Este vorba despre o tânără care călătorește singură. Are vești în legătură cu Tzaddik-ul și am vrut să fiu sigur că apucăm să vorbim cu ea cât mai repede. Trebuie să ne grăbim. Pe vas vor fi probabil mai multe femei ca acelea despre care v-am vorbit, ce vin în căutare de fete singure. Vorbesc idiș, rusă, germană – pretind că vin din partea unei organizații de binefacere evreiești – orice numai ca să le atragă.

— Carnea vie? întrebă Sally.

Goldberg îi făcu semn că da.

— Noi trebuie să o găsim pe Rebecca Meyer și să avem grijă că nu intră pe mâna lor. Problema este că se așteaptă să fie întâmpinată de o femeie. Dacă reușiți să o găsiți va veni cu noi. Vreți să faceți asta?

— Da. Cum o voi recunoaște?

— Am o fotografie. Aici…

Îi întinse o fotografie ruptă pe alocuri și aprinse un chibrit să vadă mai bine. Fata stătea pe treptele unei case, poate în Rusia; avea un păr negru, trăsături puternice și avea un șal pe cap. Ținea în mână o mătură; părea un fel de servitoare. Chibritul se stinse.

— Vorbește engleză? întrebă Sally.

— Nu prea. Puțină germană, cred. Îi puteți arăta fotografia dacă e nevoie. Va fi destul de greu; trebuie să-i câștigați încrederea. Nu voi rămâne cu dumneavoastră; am alte treburi pe vas. Dar sunt sigur că vă veți descurca.

„Sper”, se gândi Sally. Îndesă fotografia în mănușă și se cuibări lângă Goldberg, în timp ce barca se mișca încet către vas.

Apoi zări vaporul. Era la mare distanță, avea o mulțime de catarge, luminile străluceau la hubloane, pe pod și nenumărate bărci – șalupe și bărci cu vâsle la fel ca aceea în care stăteau ei, vreo două bărci cu motor și multe alte lucruri pe care nu putea să le deslușească – erau toate îngrămădite în jurul lui ca un roi de albine. Pe măsură ce se apropiau, văzu că puntea era plină de figuri întunecate și speriate, iar unii dintre ei se înghesuiau deja pe scara nesigură, prost luminată care atârna pe punte. Oamenii de jos săriră să-i ajute să coboare, aruncau traiste peste traiste, după care întindeau mâna după următorul.

Charlie, bărbatul care conducea barca, se apropie ușor de vas, iar Sally observă pentru prima oară că fluxul era puternic.

Una dintre bărci, plină până la refuz, se îndepărtă bălăngănindu-se periculos, iar o alta se aventură în locul ei. Nu păreau să vină în vreo ordine anume – mergeau după principiul primul venit, primul servit, iar ceilalți bărbați care vâsleau și voiau să ajungă primii țipau și înjurau.

În barca din fața lor erau doi bărbați, unul care vâslea și un traducător, din câte își dădu Sally seama. Le spunea ceva în idiș oamenilor de pe punte, iar Goldberg îi spuse că le oferea drumul până la Pier Head, le garanta o trăsură care să-i ducă la o pensiune evreiască curată și un interviu cu proprietarul, totul la minunatul preț de zece șilingi. Sally rămase șocată, căci tot drumul de la Rotterdam nu costa decât o liră. Totuși, oamenii se înghesuiau pe scară. Poate că nu știau cât însemnau zece șilingi.

— Ah, zise Goldberg. Ia uitați cine a sosit.

O barcă cu motor se apropie de scară, măturând două bărci mai micuțe. Un bărbat masiv, cu fața rotundă, cu o pălărie înaltă și o capă Inverness coborî și încercă să urce scara nesigură cu dificultate, urmat de un bărbat mai scund cu o pălărie melon și o servietă.

— Cine e? întrebă Sally.

— Faimosul Arnold Fox. Nu l-ați văzut prin ziare? O să-l vedeți. E antisemit – vrea să provoace un manifest, să convingă Parlamentul să exileze toți evreii. Charlie, du-ne acolo. Vreau să văd ce pune la cale. Sunteți gata, domnișoară Lockhart?

Sally încuviință. Charlie întoarse barca, aparent fără nici cel mai mic efort, și se strecură cu măiestrie printre barca cu motor a lui Arnold Fox și cea de lângă ea.

De îndată ce se atinseră, Goldberg se prinse de balustradă până ce Sally păși pe scara îngustă. Era conștientă că oamenii se uitau la ea, dându-și coate, era conștientă de celelalte bărci din apă și de Goldberg care stătea în spatele ei. Simți că o luă de mână la un moment dat, se priviră în ochi, după care Sally se întoarse.

Ajunși pe punte, în lumina slabă și umbrele ciudate, el îi șopti ceva la ureche:

— Duceți-vă la ea de îndată ce o vedeți. Mai sunt și alții care vor face același lucru. Uite acolo – o știu pe scorpia aia bătrână, am mai văzut-o. Conduce un bordel, o cheamă doamna Paton. Fiți cu ochii pe ea!

Îi arătă o femeie îmbrăcată în haine scumpe și foarte fardată. Părea o femeie la vreo cincizeci de ani, se gândi Sally, avea o gură mică și o privire rece. Vorbea cu o fată frumoasă cu ochii negri, neajutorată, mirată, care încerca să își țină bagajele și în același timp să fie politicoasă cu femeia aceea bătrână care îi șoptea ceva la ureche. Femeia o mângâie pe obraz. Fata zise ceva, iar femeia se uită repede la un bărbat care stătea lângă balustradă și încuviință. Fata îi urmă pe scări.

Sally vru să se ducă după ea, să o oprească, dar Goldberg o apucă de braț.

— Avem treburi mai importante. Vreți să vedeți mai multe? Uitați-vă la bărbatul acela.

Îi făcu semn să se uite la un bărbat grăsan, cu o căciulă de blană. Privindu-l, Sally își dădu seama că se comporta asemenea unui câine de pază. Vălmășeala pentru locuri, înghesuiala, toată nebunia aceea nu erau întâmplătoare. El selecta care pasageri să coboare și care să rămână, în funcție de ce barcă aștepta la capătul scărilor și se descurca atât de bine încât părea că nu făcea altceva decât să ghideze oamenii.

— Cine e el? întrebă Sally.

— Unul dintre paraziți. Uitați-vă la oamenii din barcă. Unii fac parte din organizație, alții nu, așa că au o parolă, un fel de semnal, ceva de genul acesta.

Se uitară peste punte, dar în întuneric și în mișcările rapide ale bărbaților din bărci era imposibil să le ghicească semnalul.

— Pe cine alege? întrebă Sally.

— Pe cei bogați. Adică pe cei cu câteva ruble în plus. Nu-l interesează cei amărâți. Imaginați-vă numai: pe tot drumul din Rusia până aici, numai paraziți, la tot pasul. Dar acum trebuie să mergeți s-o căutați pe Rebecca Meyer. Va las puțin singură, dar mă întorc repede. Mult noroc!

Sally încuviință. Goldberg își făcu loc prin mulțime, iar ea aruncă o privire în jur și își făcu curaj. Avea multe de observat.

Traiste peste tot – saci, pachete mici împachetate cu grijă, saltele împachetate și plăpumi de puf. Pălării: dar nu pălării melon sau pălării înalte ca cea a antisemitului Arnold Fox, nu văzu nicio bască din tweed; ci berete în stil rusesc, cu margini de piele, căciuli de blană, mâncate de molii, o haină de astrahan și multe șaluri; toate femeile aveau șaluri pe cap. Copiii: ochi adânciți, fețe palide, bolnavi sau înfometați. Femeile și bărbații: trăsături străine, toate femeile avea pomeții proeminenți și ochi închiși la culoare, iar toți bărbații purtau barbă.

Iar mirosul. Haine murdare, oameni nespălați, ghete mizerabile; pește prăjit și rău de mare; boală, sărăcie și o călătorie lungă și obositoare.

Sally stătea lângă o ușă bine luminată în partea din interior a vaporului. În pragul ușii era un bărbat în uniformă, cu o barbă căruntă, cu un caiet și un stilou în mână care îi blocă calea lui Arnold Fox și oamenilor lui.

— Căpitane van Houten, insist să-mi răspundeți la întrebări, spuse răspicat Arnold Fox. Fac o anchetă din partea Parlamentului Britanic și sunteți obligat să-mi răspundeți. A fost sau nu la bord ofițerul vamal?

— Bineînțeles, îi răspunse căpitanul enervat. A fost îmbarcat la Gravesend, ca de obicei.

— Și a numărat pasagerii? Sau s-a mulțumit cu versiunea dumneavoastră?

— Adică vreți să spuneți că socotelile mele sunt incorecte? Adică eu nu știu să număr?

— Trebuie să știu, căpitane van Houten. Câți oameni i-ați spus că aveți la bord?

— Șaizeci și șase. Și este numărul corect.

— Și i-a numărat sau nu?

— Nu mă interesează dacă s-a uitat sau nu la ei. Numai el poate să vă răspundă. Dar de ce nu-l întrebați pe el? De ce veniți aici să mă deranjați pe mine?

— Stați liniștit, îl voi întreba, răspunse Arnold Fox. Aș vrea să văd rapoartele dumneavoastră, vă rog.

— Nu aveți nicio autoritate. I-am dat toate documentele

ofițerului de la Biroul de Rapoarte. Dacă vreți să le vedeți, puteți să vă duceți să-l întrebați singur.

— Căpitane, mă văd nevoit să vă reamintesc că este vorba despre o anchetă parlamentară oficială…

— Sunteți cumva membru al Guvernului?

— Nu, dar…

— Atunci sunteți măcar membru al Parlamentului?

— Nu văd de ce…

— Nu mă faceți să-mi pierd timpul. Poate să vină oricine să zică că face un raport oficial, asta nu înseamnă nimic. Duceți-vă cu nemulțumirile dumneavoastră în altă parte.

— Chiar nu vă interesează deloc situația dificilă în care se află acești sărmani oameni?

Căpitanul pufni și plecă. Arnold Fox, deloc jenat, se întoarse către mulțime și începu să țipe, încercând să acopere zgomotul:

— Vorbește – cineva – aici – engleză? Engleză – la bord – cineva?

Își făcu loc prin îmbulzeală, strâmbând din nas, încercând să găsească un traducător.

Sally se îndepărtă și ea, aruncând încă o privire la fotografia Rebeccăi Meyer. Dar fotografia era mică, iar fata stătea încruntată în lumina puternică a soarelui și în orice caz, avea aceleași trăsături ca majoritatea celorlalte femei. Nu avea să-i fie ușor să o găsească.

Își făcu loc prin nebunia de pe punte, încercând să ignore privirile insistente din jurul ei, uitându-se cu atenție la fiecare femeie sau fată singură. Totuși, în mulțimea aceea nu era ușor să-și dea seama cine era sau nu de unul singur. Nu de puține ori crezuse că o găsise pe Rebecca Meyer, pentru ca apoi femeia în cauză să ia în brațe un copil sau să se întoarcă la bărbatul din spatele ei și să-i spună ceva foarte familiar.

După ce reuși să se strecoare printre oameni până la provă, călcând pe bagaje, saltele, cutii rupte legate cu sfoară, se întoarse și se uită în urma ei. Goldberg nu era pe nicăieri, dar bărbatul cu căciulă de blană era ocupat lângă scări, prefăcându-se că ajută, chemând anumite bărci și organizând coada. Sally se uită atentă la el și îi desluși strategia: pentru un anumit tip de pasageri le făcea barcagiilor semn cu patru degete și cu un singur deget pentru alt gen de pasageri. Dar după ce criterii împărțea oamenii, asta nu își putea da seama. Arnold Fox, care continua să țipe atât de tare încât acoperea mulțimea, se dusese să interogheze pe cineva din apropiere, în timp ce partenerul său nota tot. O zări și pe doamna Paton, proprietara de bordel, care vorbea foarte delicat cu o tânără cu un șal negru în timp ce – observă Sally – se uita cu coada ochiului la formele ei.

Dar oare tânăra aceea nu era Rebecca Meyer?

Sally se uită din nou la poză: era posibil. Semăna. Era prea departe ca să fie sigură, așa că se îndreptă repede spre ele. Îl văzu cu coada ochiului pe partenerul doamnei Paton vorbind cu bărbatul cu căciulă de blană; poate că primea și el o parte din profit.

Ajunse la doi, trei metri de doamna Paton și se opri. Nu-și putea da seama. Doamna Paton vorbea cu o voce caldă, mângâind-o pe haine, iar fata o privea pierdută. Dar în timp ce Sally le urmărea, fata își ridică privirea, uitându-se disperată în jur, încercând parcă să scape de doamna Paton, iar Sally nu mai avu nicio îndoială.

Se grăbi spre ele.

— Rebecca! spuse ea și, înainte ca fata să poată reacționa, se aplecă să o sărute și îi șopti la ureche: *„Ich bin deine Schwester…”* Sunt sora dumneavoastră.

Rebecca o luă de mână și păru să înțeleagă. Sally se întoarse către doamna Paton.

— Vă rog, zise ea. Am eu grijă de sora mea.

Bătrâna se uită urât la ea, după care se calmă și o scuipă intenționat pe mânecă. Plecă, făcându-i semn partenerului ei de lângă scări.

Șocată, Sally rămase pe loc, dar Rebecca scoase o batistă și o șterse. Era mult mai tânără decât își imaginase Sally: nu avea nici măcar optsprezece ani. Dar se vedea pe fața ei tristă că avea o durere în suflet.

— Vin cu tine? întrebă ea în germană.

— Da. Herr Goldberg e aici. Vom pleca în curând cu el.

Sally se uită în jurul ei, dar nu îl văzu nicăieri. La câțiva metri de ea stătea Arnold Fox, care, după ce își terminase treaba, își chemă barcagiul și își strânse cu atenție hainele pe lângă corp, pregătindu-se să coboare scările, în timp ce secretarul lui cu pălărie melon își azvârli caietul în servietă.

Lui Sally îi veni o idee: putea oare să o facă fără să fie observată?

Se îndreptă spre el, iar apoi, sub pretextul îmbulzelii, înșfacă servieta bărbatului tocmai pe când acesta se pregătea să coboare scările. Acesta țipă și încercă să o apuce, dar era prea târziu: apăsă încuietoarea, servieta se deschise, iar hârtiile se împrăștiară în întuneric. Plutiră, se scufundară și se depărtară printre bărcile înghesuite. Sally se amuză pe seama groazei secretarului, aproape la fel de mult ca pe furia necontrolată a lui Arnold Fox.

Rebecca o privi, cu o urmă de surâs nedumerit.

— Un dușman, spuse Sally.

— Ah.

— Bravo, zise Goldberg, care apăruse în spatele ei. Se întoarse către acesta, iar el îi spuse ceva în rusă Rebeccăi care îi răspunse

rezervat. Să mergem, zise el și îi făcu semn lui Charlie să vină. Sally zări șalupa strecurându-se ușor printre marea de bărci și se grăbi să coboare scara spre apa întunecată.

În mai puțin de o oră se aflau la o ceașcă de ceai. Erau acasă la Morris Katz. Soția și fiica lui, o tânără de vârsta Rebeccăi, îi pregătiseră o întâmpinare călduroasă fetei, vorbindu-i în idiș și o duseră să se spele și să-i caute câteva haine curate, lăsându-i pe Goldberg și pe Katz să discute liniștiți. Sally se dădu mai la o parte, conștientă de atmosfera călduroasă și protectoare a acelei case; sau acesta era oare spiritul evreiesc? În orice caz, se întrebă ce rol avea ea acolo. Nu se simțea exclusă; era pur și simplu o lume pe care nu o cunoștea.

Ușa se deschise și Rebecca intră. Părea mai liniștită, mai puțin stresată, mai obosită și îi zâmbi lui Sally.

— Eu trebuie să plec, zise Goldberg. Morris, domnișoara Lockhart va rămâne să discute cu Rebecca.

Își luă la revedere, iar Sally îl urmări cu privirea, surprinsă ca de obicei de firea lui, de trecerile bruște de la o persoană călduroasă la una rece, de la prietenos la distant, de la stern la vulnerabil. Se simți ciudat de tristă când Goldberg închise ușa în urma lui.

Rebecca se așeză la masă, lângă Sally. Păreau să o încerce mai multe trăiri: la prima vedere îi remarcai trăsăturile puternice, faptul că părea închisă în sine și cam prostuță, dar apoi i se lumina fața de inteligență și emoție; doar pentru câteva secunde, înainte să se cufunde din nou în tăcere. În acele momente era aproape frumoasă; în rest, ar fi trecut drept o rusoaică de rând, o țărăncuță docilă și respectuoasă. Dar lucrul care nu lipsea niciodată din ochii ei era tristețea aceea profundă.

Într-o combinație de rusă și idiș, tradusă de Morris Katz, și germană, pe care Sally o înțelegea, le spuse povestea ei.

Venea dintr-o *shtetl,* o comunitate extrem de săracă din provinciile rusești. Tatăl ei fusese lăptar. După ce familia ei fusese ucisă în urma unui măcel, ea deveni servitoare în casa unui evreu bogat, un negustor, care fugise din provincii și se stabilise la Moscova. Cu timpul, învăță să citească, se dovedi a fi o fată inteligentă, atrăgându-i atenția negustorului; în cele din urmă rămase gravidă. În cel moment, negustorul își pierdu interesul și o dădu afară. Se împrieteni cu un cerc de studenți și artiști, câștigând bani ca model. După ce născu, trăi o perioadă cu un student, pe nume Semionov, un socialist, care a fost exilat în Siberia, la scurt timp. Apoi îi muri și copilul. Dar în perioada în care locuise cu Semionov, Rebecca își însușise unele dintre crezurile acestuia și începuse să se școlească singură. Citise tot ce îi căzuse în mână –

chiar și articolele lui Goldberg, care erau publicate în mai multe ziare interzise.

Cu timpul auzi despre Tzaddik, acel parazit uneltitor, ce îi vâna pe cei care voiau să fugă. Auzise tot felul de zvonuri în comunitățile superstițioase din *shtetl:* creatura nu era om, ci o bucată de carne adusă la viață de un rabin corupt; era legat de un spirit malefic, ce trebuia să-i îndeplinească toate poruncile; agenții lui ademeneau fete tinere în casă, iar el le mânca în încercarea de a le absorbi tinerețea și energia…

Sally își aminti povestea lui Goldberg despre fata care se înecase în Amsterdam. Pentru unii nu era deloc greu să creadă astfel de nebunii îngrozitoare.

În timp ce Rebecca își continuă povestea, Sally simți că această fată tăcută, simplă, aparent nepăsătoare începuse să-i câștige respectul; căci aflase adresa lui Tzaddik din Moscova și se angajase în casa vecinilor.

— Am vrut să fiu mai aproape de el, să-l văd cu ochii mei. Nu cred în superstiții; nu credeam în *dybbuks* și *golems,* în toate poveștile acelea străvechi. Voiam să văd ce reușesc să aflu și poate să fac ceva să-l opresc. M-am împrietenit cu una dintre servitoarele lui. Am reușit să aflu că are case în toată Europa, dar că stă cel mai mult în Amsterdam. Vorbește multe limbi, dar se pare că olandeza este limba sa maternă.

— L-am văzut o dată sau de două ori venind acasă. Călătorește numai noaptea. Este imens – gras. Paralizat. Poate să vorbească și să își miște capul, dar picioarele și mâinile sunt inerte. De-asta are maimuța aia; merge cu el pretutindeni. Doarme în patul lui. În loc de clopoțel cu sfoară, are o sonerie electrică, astfel încât maimuța să poată apăsa pe buton ca să cheme servitorii.

— Are un servitor special – un valet pe nume Michelet, care face tot ce nu poate face maimuța, îl spală, îl îmbracă și tot așa. Este un bărbat absolut îngrozitor. Pentru că e mâna dreaptă a lui Tzaddik. Are autoritate supremă asupra tuturor celorlalți servitori și o folosește mereu, mai ales asupra femeilor.

— Servitoarea mi-a povestit tot. Mi-a spus chiar și despre fluiere.

— Ce fluiere? întrebă Sally.

Morris Katz o lămuri.

— Am auzit și eu acele fluiere. În Kiev și Berdichev, ei bine, nu numai acolo, ticăloșii care prădau casele și magazinele evreiești erau controlați de aceste fluiere. Cineva dă semnalul, iar ceea ce părea a fi o mulțime liniștită se transformă într-o gloată sălbatică. Apoi când se aude din nou fluierul, se opresc și se risipesc prin mulțime. Odată ce știi ce înseamnă fluieratul, este îngrozitor când îl auzi. Și spui că el era implicat în povestea asta? o întrebă el pe

Rebecca.

— Da, îi răspunse ea. I-a dictat o scrisoare secretarului său, pentru unul dintre agenții lui din Belarus. I-a descris întregul sistem. I-a dictat-o în germană, iar secretarul a tradus-o, dar Tzaddik nu știa rusă și, cum nu are încredere în nimeni, a mai pus pe cineva să i-o traducă. Servitoarea a auzit tot. Și apoi… a furat-o și mi-a dat-o mie. Încă o mai am.

Katz zâmbi, cu zâmbetul unui om mândru de isprava camaradului său. În momentul acela, Sally își dori să poată face și ea odată ceva demn de un zâmbet ca acela; dar Rebecca își coborî privirea, rușinată. Continuă:

— Dar Tzaddik a aflat că servitoarea se destăinuia cuiva și a pedepsit-o. A dat-o pe mâna lui Michelet… Nu știu ce i-a făcut, dar nu am mai văzut-o niciodată. Și știu că pedepsele lor sunt necruțătoare. Un servitor a fost odată biciuit. Rareori se mai folosește pedeapsa asta, chiar și în închisorile guvernului. Se pare că omul a și murit. Și nimeni n-a ridicat un deget pentru a protesta.

Se opri, luă o gură de ceai și continuă:

— Eram prietenă cu servitoarea și am vrut să fac ceva să o răzbun. Știam că Tzaddik urma să plece într-o călătorie, știam că nu mai aveam mult timp la dispoziție, așa ca m-am furișat în casă și… Chiar nu știu ce aveam de gând să fac. Bagajele lui era în hol. Tocmai le văzusem, când s-a declanșat alarma. Toți au sărit ca arși. M-au dus în pivniță.

Se opri din nou. Nu puteai citi nimic pe chipul ei. Sally o luă de mână, iar Rebecca o strânse tare.

— După un timp, bănuiesc că s-au săturat de mine. M-au aruncat pe stradă. Nu l-am mai văzut niciodată pe Tzaddik după aceea. Dădusem greș. Doar că…

Bătu cineva la ușa de la intrare, iar Rebecca tăcu imediat. Sally simți un fior rece trecând prin mâna Rebeccăi și o strânse tare. Rămaseră toți împietriți.

Cineva țipa, dar Sally nu își dădu seama în ce limbă; se auziră pași grăbiți pe hol, iar ușa de la bucătărie se deschise. Morris Katz zise pe nerăsuflate:

— Poliția – repede. În pivniță – pe aici…

Închise ușa de la bucătărie și trase perdeaua din spatele balansoarului. Bătăile și țipetele de la ușă se încețeau:

— Deschideți! Poliția!

Katz le împinse pe Sally și pe Rebecca în fața lui.

— Jos! zise el.

În spatele perdelei era o ușă cam de un metru înălțime. Katz o deschise și văzură o scară întunecată. Sally se ghemui și coborî câteva trepte în urma Rebeccăi – atunci se auzi o bufnitură afară.

— Ușa de la intrare, zise Sally întorcându-se.

Dar nu-l văzu decât pe Katz, făcându-i semn să tacă după care închise ușa de la pivniță.

Sally o luă pe Rebecca de mână și se așezară pe scări, în pivnița întunecată, cu urechile ciulite.

Auziră o voce autoritară:

— Domnule Morris Katz, avem motive să credem că adăpostiți o persoană căutată de poliție…

Katz începu să turuie în idiș, dar bărbatul îl întrerupse:

— Ajunge! Caut un bărbat pe nume Goldberg. E aici?

Sally o strânse tare pe Rebecca de mână. Crezuse că veniseră în căutarea ei…

— Nu, nu e aici, zise Morris Katz. Aveți cumva un mandat de percheziție?

Se auzi un foșnet de hârtie.

— Mulțumit? Bine, sergent Bagley, tu caută la etaj. Eu o să arunc o privire pe aici. Știați că ascundeți un om căutat de poliție, domnule Katz? Un criminal. În țara lui îl așteaptă pedeapsa cu moartea. Știți cumva cum se procedează în Ungaria, domnule Katz? Spânzurătoarea? Sau ghilotina?

Capitolul 20

Henna

— Dar ce a *făcut?* întrebă Sally. De ce este acuzat?

Era cu o jumătate de oră mai târziu. Sally și Rebecca rămăseseră în întuneric, neîndrăznind nici măcar să șoptească, în timp ce auzeau pași grăbiți la etaj, iar oamenii țipau întruna. În cele din urmă, după ce îl atenționară pe Katz, polițiștii plecară, dar Morris mai așteptase alte cinci minute înainte de a deschide ușa pivniței.

Sally nu își putea lua gândul de la acea nouă amenințare. Ce s-ar fi ales de ea dacă Goldberg ar fi fost capturat? Și – teama cea mai mare nu îi dădea pace – era într-adevăr un criminal?

— Este vorba de politică – nu crimă – încercă Morris Katz să îi explice, deși nici el nu știa prea multe. Spun că nu a venit legal în țara asta – ar trebui… nu știu…

— Bine, dar pedeapsa cu moartea? de-abia putea vorbi.

— În Anglia nu omori oamenii pentru probleme strict politice. Dar în alte locuri… îți pun în cârcă orice infracțiune; nu țin cont de nimic.

— Dar au spus că e un ucigaș…

— Sunt în stare să spună orice. Goldberg nu e un criminal. E adevărat, e un luptător, dar…

Apoi Sally își aminti că Rebecca tocmai voia să le spună ceva când dăduse poliția buzna peste ei. Se întoarse repede spre ea.

— Rebecca, înainte sa vină poliția tocmai voiai să ne spui ceva și ai zis *abgesenhen von* – doar că…

— *Abgesenhen von – Ah! Der Tzaddik, ja?*

— Da – exact – ai spus că ai dat greș, dar că… Și atunci a venit poliția. Ții minte?

Sally se agăță de povestea Rebeccăi, deoarece chiar și prin valul de incertitudini care îl înconjura pe Goldberg, simți că adevărul era chiar în fața ei.

— Ah! Gata, știu. Am spus că am dat greș, dar am reușit totuși al aflu ceva. Când eram în casa lui Tzaddik, înainte să mă prindă, i-am văzut bagajele.

— Da. Și?

— Și aveau tot felul de etichete pe ele. Asta voia să vă spun. Am luat una. Nu știu cum de am uitat. Am avut-o mereu cu mine – o am în buzunarul de la rochie…

O găsi imediat. Era mototolită și puțin ruptă, dar se putea citi *H. LEE, ESQ., 12 FOURNIER SQUARE, SPITALFIELDS, LONDRA.*

— Deci așa îl cheamă, spuse Rebecca, sau mă rog, unul dintre

numele lui. Lee. *Esq.* nu face parte din nume, nu-i așa? Și adresa aceasta – Spitalfields…

Numele sună ciudat pe buzele ei; toate sunetele veneau din partea din față a gurii, spre deosebire de sunetele cuvintelor cu care vorbea. Dar Sally nu observă asta. Stătea cu pumnii încleștați, bâțâindu-se fără încetare, ca și cum asta ar fi ajutat-o să-și amintească.

— Sally? Ce ai pățit?

Și atunci își aminti. Povestea pe care i-o spusese cândva domnul Bywater, secretarul avocatului, despre procesul despre care îi vorbise prietenul său: *Lee vs. Belcovitch* – cum Lee îi furase afacerea și îl numise manager pe Parrish – cum domnul Bywater îi spusese că asta dovedea că Lee era bărbatul din spatele lui Parrish. Cum de uitase asta? Și adresa pe care i-o dăduse – o stradă în Spitalfields cu un nume francez care începea cu F…

— El e! Asta e dovada!

Începu apoi să le explice și să le povestească implicarea ei în toată acea poveste; despre Harriet, Parrish, fuga ei și felul în care își găsise refugiu la Misiune. Îi luă ceva timp, dar la sfârșit, Rebecca înțelese tot și o privi cu o expresie complexă: invidie și compasiune. Iar Sally își aminti că Rebecca avusese un copil care îi murise.

Dar în tot acel timp, o parte din ea se gândea fără încetare la Goldberg, iar de îndată ce își termină povestea, se întoarse la el.

— Trebuie să-i găsim un avocat. Poate reușim să-i oprim să-l trimită înapoi. Are un avocat? Dumneavoastră ce știți despre el, domnule Katz? Eu nu știu mai nimic… Dar trebuie să-i găsim un avocat.

Morris Katz ridică din umeri.

— Ar fi cineva pe Strada Dean, în Soho – dar nu știu dacă au vreun avocat…

— Domnul Wentworth! Sally își aminti numele avocatului despre care îi vorbise Margaret Haddow – cel care o ajutase… când? Chiar azi?

Se ridică – prea brusc, o luă cu amețeală și se sprijini de Rebecca. Fata se ridică și ea.

— Am să-i găsesc un avocat domnului Goldberg, zise ea după câteva secunde.

Îi mulțumi domnului Katz, își luă haina și boneta. Totul se mișca parcă în reluare – mâinile îi tremurau pe nasturi și simți un fior rece pe șira spinării.

Rebecca o conduse; se îmbrățișară și se sărutară ca două surori.

La lumina lunii, Bengal Court părea un loc străvechi, mizer și secret. Umbrele se întindeau ca o perdea pe jumătate din curte, iar

Sally ezită înainte să intre; dar nu avea încotro. Vârî cheia în încuietoare.

Urcă prin întuneric scările acelea atât de familiare și intră în birou. Luă o lumânare din sertar, o aprinse și îi scrise în grabă un bilet lui Margaret. Putea să-l anunțe pe domnul Wentworth că Sally voia să-l vadă urgent, cât mai repede dimineață? Avea să îl aștepte (nu era prudent să vină la birou, în cazul în care era păzit) la – ezită – Biserica St. Dionis, în apropiere de Strada Fenchurch.

Știa că, ducându-se la această întâlnire, își punea în pericol siguranța; știa prea bine ca avocatul urma să insiste să se predea. Dar avea să se ocupe mai târziu de asta. Cel mai important lucru era să-i găsească un avocat lui Goldberg.

Lăsă biletul la vedere și aruncă o privire în jur. Observă harta Londrei pe peretele din spatele biroului lui Margaret. Îi luă ceva timp să găsească Fournier Square; era la doar două străzi de casa lui Morris Katz, unde își petrecuse seara. Registrul de adrese de pe raft îi confirmă: la Numărul 12, Fournier Square, locuia H. Lee Esquire.

Și cu ce o ajuta asta? Avea mai multe informații. Și câteva idei care îi dădeau fiori. Stinse lumânarea și rămase în întuneric, meditând. Cu cât se gândea mai mult la el, cu atât îi creșteau temerile și simți un gol mare în stomac.

După un timp plecă în tăcere. Când ajunse la Misiune, ceasul unei biserici bătu ora două. Harriet se supără și se încruntă când mama ei o luă din patul cald și o duse la baie, iar apoi, pe când Sally adormi suspinând, totul părea atât de drag și familiar. Sally nu plângea de neliniște gândindu-se la Goldberg sau la teama pe care i-o inspira misteriosul H. Lee, ci plângea din dragoste pentru copila ei. Teama și neliniștea o năpădiră mai târziu, în vise.

Biserica St. Dionis era una dintre bisericile de pe Christopher Wren: înaltă, întunecată și impunătoare. În dimineața următoare, la ora nouă, era goală. O adusese pe Harriet cu ea și se așezară pe o bancă, mai în spate. Începu să citească inscripțiile de pe mormintele din apropiere.

După numai cinci minute, ușile bisericii se deschiseră. Se ivi în prag un bărbat scund, îmbrăcat modest, care își dădu pălăria jos și veni șchiopătând spre ea.

— Domnișoară Lockhart… Eu sunt Wentworth. Ea este Harriet? Bună dimineața, Harriet. Cam mulți polițiști în dimineața asta, nu-i așa? Ați observat. Hmm. Așa deci, v-ați hotărât?

— Nu este vorba despre mine, domnule Wentworth. Eu pot aștepta. Este vorba despre altcineva.

Dădu de mai multe ori din cap, ca o pasăre cu ochii mari. Harriet era fascinată de el. Avea un chip urât, asemenea unui gnom cu o

gură mare și sprâncene roșcate, dese; avea părul la fel de roșu, dar expresia feței era plină de viață și animată, încât efectul final nu era deloc unul neplăcut. Se așeză pe banca din fața lor, instalându-se confortabil.

— Continuați, spuse el.

— Să spunem că o persoană e acuzată de o infracțiune într-o altă țară – un cetățean al acelei țări – și s-ar refugia aici, ar putea fi trimis înapoi?

— Ce țară?

— Ungaria.

— Da. Există un tratat de extrădare între Marea Britanie și Imperiul Austro-Ungar.

— Dar dacă e nevinovat? Dacă ar fi vorba doar de o acuzare de fațadă și nu ar vrea să scape de el doar din motive politice?

— Curtea de aici nu-l poate judeca; sentința poate fi dată doar în Ungaria. Dar, dacă s-ar ști cu precizie că infracțiunea este una de natură politică, nu ar putea fi extrădat.

— Adică…

— Nu s-ar aplica. Nu l-ar putea trimite înapoi.

Sally se simți foarte ușurată. Se sprijini de spătarul băncii preț de câteva momente, dându-și seama de cât de tensionată fusese. După ce deschise ochii, avocatul se uită calm la ea.

— Gândiți-vă de două ori înainte să-mi dezvăluiți detaliile, zise el. Nu uitați că sunt obligat să respect legea.

Sally îl privi în ochi. Observă că manșetele de la haine erau cam murdare, gulerul strâmb, dar avea niște ochi mari și pătrunzători și se simți pe dată la fel de încrezătoare pe cât se simțea în preajma unei persoane care își cunoștea meseria.

Trase adânc aer în piept și începu să îi povestească tot ce știa despre Goldberg. O întrerupse doar ca să clarifice anumite aspecte și își notă câte ceva într-un carnețel jerpelit.

După ce termină, închise carnețelul cu o bufnitură. Apoi o privi, cu fața lui de gnom serioasă.

— Iar despre cealaltă situație – problema dumneavoastră? Sunteți sigură că nu vreți să faceți nimic?

— Trebuie… să mai aflu cate ceva mai întâi. Știu cine se află în spatele întregii acestei povești. Dar, dacă acționez acum, ar fi ca și cum l-aș avertiza și va găsi el altă cale prin care să mă atace.

Domnul Wentworth o privi sceptic. Sally continuă:

— Acest bărbat comite fraudă după fraudă și exploatează imigranții. Și… este implicat și în afaceri cu prostituate. Așa l-am cunoscut pe Goldberg, el investighează toate afacerile lui.

— Hmm, spus el. Vă spun și dumneavoastră același lucru pe care i l-am spus domnișoarei Haddow: cât timp fugiți de poliție, nu am

cum să vă ajut. Vă spun sincer că acum ar trebui să vă dau în vileag; există un mandat de arestare pe numele dumneavoastră, sunteți acuzată de răpire și, dacă nu vă raportez, pot fi considerat complice. N-am să vă denunț, deși ar trebui. Știți unde mă găsiți. Aceasta este cartea mea de vizită, în caz că trebuie să mă căutați acasă. Îmi voi consulta cărțile și voi încerca să găsesc o soluție pentru cererea de extrădare. Cum auziți ceva – dacă să zicem că domnul Goldberg este arestat – căutați-mă și vom aplica pentru un ordin *habeas corpus*[12].

— *Habeas corpus?*

— Este un ordin prin care paznicul de la închisoare trebuie să aducă prizonierul și să explice motivele pentru care a fost arestat. Dacă judecătorul decide că motivele nu sunt valide, îl eliberează. În cazul nostru, ne va ajuta să câștigăm mai mult timp, astfel încât să stabilim o cauză politică.

Se ridică în picioare și îi strânse solemn mâna lui Harriet.

— După cum v-am spus deja, zise el, am văzut cam mulți polițiști în dimineața asta. Asta e tot.

Dădu mâna cu Sally, își luă la revedere și se depărtă agale, șchiopătând. Sally își dădu seama cu surprindere că avocatul nu o avertizase nici măcar o dată de cât de greu avea să-i fie, de cât de neplăcut era să conducă un caz ca acesta, de câte probleme îi cauza. Oricum, nimeni n-avea cum să fie mai incompetent decât avocatul Adcock.

Ținu seamă de avertizarea bărbatului și se strecură afară din biserică printr-o intrare lăturalnică și verifică de două ori înainte să facă stânga pe Strada Lime, după care își continuă drumul spre Spitalfields. La Misiune avea treabă. Cineva adusese o grămadă de haine vechi, iar Angela Turner o rugă să le ia la mână, să vadă ce putea fi purtat și ce nu. Așa că Sally își petrecu toată dimineața cu această sarcină, în timp ce Harriet se juca lângă ea, gândindu-se neîncetat la domnul Wentworth, la extrădare și la *habeas corpus;* totuși, un alt gând îi dădea și mai mult târcoale.

După o masă compusă din brânză și pâine și după ce spălă farfuriile celor trei sau patru femei și copii cu care serviseră masa, Sally o duse pe Harriet în cameră, să doarmă. După ce o întinse pe pat, Sally se așeză lângă ea și îi mângâie părul.

— Hattie?

— Hmm.

— Până acum ai fost o fată cuminte. Crezi că poți să fii și o fetiță curajoasă?

Harriet rămase nemișcată, privind-o, cu degetul în gură și cu mânuța stângă la ureche: poziția ei de somn. Sally îngenunche și se puse cu capul pe pernă, lângă ea. Îi șopti:

— Când mami era și ea mică, așa ca Harriet, tăticul ei o ducea în pădure sau în munți și stăteam într-un cort mic, găteam la foc de tabără și beam apă de râu. Și trebuia să fim amândoi foarte curajoși din cauza tigrilor, șerpilor și maimuțelor. Dar chiar dacă mami nu putea să-l vadă pe tati al ei, știa că era aproape de ea și nu îi era frică. Hattie, scumpa mea, nu-i așa că o să fii și tu fetiță curajoasă? Pentru că mami trebuie să plece undeva. Dar o să te duc la niște prieteni care vor avea grijă de tine. Și chiar dacă n-o s-o vezi pe mami, tu să știi că sunt lângă tine. Și în curând vom pleca acasă…

Harriet adormise. Vocea lui Sally se stinse. Îi strânse ușor părul de pe față și se uită la ea, minunându-se de cât de serioasă și concentrată părea, chiar și în timp ce dormea; era ceva caracteristic lui Harriet.

Și-ar fi dorit atât de tare să vadă ceva din tatăl ei în Harriet, dar, din păcate, micuța nu îi moștenise trăsăturile; căci el nu fusese tatăl natural a lui Sally, deși nu aflase asta decât după moartea lui. Harriet nu avea să păstreze decât amintirile lui Sally despre el. Și firma, într-o bună zi, pe care Sally o fondase cu banii pe care îi lăsase el.

Într-o bună zi… Când? Curând, poate.

Sally se ridică ușor, îi scrise un bilet Angelei Turner și un altul domnișoarei Robbins și se duse la baie.

— Dar Sally – ce ai făcut? Părul tău – *dein schönes Haar*…

— Trebuie să-mi schimb înfățișarea. Dar nu e suficient să mă tund – vreau să mă și vopsesc. Mă puteți ajuta?

Rebecca se întoarse către doamna Katz și fiica ei Leah, care o ținea pe Harriet în brațe și se consultară rapid. Sally auzi cuvintele *mit Henna färben,* iar doamna Katz încuviință și ieși din cameră.

— Cu… henna? Nu știu care e cuvântul. Cred că o să iasă roșu. Un roșu-închis. Bineînțeles că te ajutăm. Dar de ce, Sally? Ce ai de gând să faci?

Văzând că Harriet se juca cu un câine de lemn, Sally le vorbi încet:

— Este vorba despre ce ne-ai povestit tu ieri. După ce am plecat de aici, mi-a venit o idee, dar va trebui să mă deghizez. Și trebuie să o am pe Harriet undeva în siguranță. Nu o pot lăsa la Misiune – sunt prea ocupați, nu are cine să aibă grijă de ea. Așa că m-am gândit că poate ai putea tu să… iar doamna Katz și Leah sunt atât de drăguțe… Mă simt prost să-ți cer asta. Dar nu am la cine să apelez.

Pentru prima dată în viața ei, Sally trebuia să-i ceară ceva cuiva, știind că nu are cum să plătească. Se simțea cumva dezbrăcată și nu avea legătură numai cu noul ei păr scurt. Rebecca se uită la Leah,

iar cealaltă fată, micuță și vioaie, îi spuse că era de acord.

— Bineînțeles, zise Leah. Bineînțeles că vom avea noi grijă de ea. Dar ce ai de gând să faci?

Sally simți că i se face rău. Se simțea din ce în ce mai rău de fiecare dată când se gândea la ce o aștepta; dar era hotărâtă și nu avea de gând să dea înapoi.

— O să mă infiltrez în casa lui. Vreau să-l văd cu ochii mei. Dacă aflu ceva care să mă ajute să-l opresc, o voi face. Dar pentru asta trebuie să-mi schimb înfățișarea. Știe cum arăt – dacă nu el, atunci Parrish – și nu se vor aștepta la cineva brunet. De fapt, nu se vor aștepta la nimic. Așa că… Asta am de gând să fac.

Se uitară la ea fără să scoată un cuvânt. Îi trecu prin gând că poate nu înțeleseseră, dar Leah știa engleză destul de bine și, oricum, Sally încercase să le traducă pe măsură ce vorbea. Nu, sigur înțeleseseră.

— Bine, dar totuși cum? întrebă Leah.

— Nu știu încă. Voi găsi eu o cale. Dar s-ar putea să dureze un timp și tocmai de aceea vă rog…

Se uită la Harriet, care nu era atentă decât la câinele de jucărie. Rebecca o ridică și o luă în poală.

— O să fie în siguranță, zise ea. Vom avea noi grijă de ea. Dar ești sigură că asta vrei?

Se înțelegeau mai ușor acum – pe jumătate în germană, pe jumătate în engleză. Sally încuviință.

— Da. Trebuie. Nu doar pentru mine și Harriet, dar și pentru domnul Goldberg. M-am gândit foarte bine. De ce credeți că vor să-l aresteze acum? Nu s-a ascuns până acum; este un jurnalist, toată lumea îl știe. Doar acum, după ce a început să-l cerceteze pe Tzaddik, au trimis poliția după el. Nu, Rebecca, nu am încotro. Iar tu trebuie să-mi spui tot ce reușești să-ți amintești – fiecare detaliu – tot ce poți, despre el, servitorii lui, tabieturile lui… tot.

Doamna Katz intră în cameră cu o oală de apă caldă, un prosop și cu o pungă de hârtie cu mai multe obiecte în ea. Îi spuse ceva lui Leah și aceasta traduse:

— Va dura două ore. Mama zice că va trebui să suporți puțină apă fierbinte. Iar părul tău este atât de blond la culoare, încât s-ar putea să nu se închidă prea mult. Dar vom încerca să obținem o culoare cât mai închisă. Deschide-te puțin la nasturii de la gât – pune-ți prosopul ăsta pe umeri ca să nu te pătezi…

În timp ce Harriet se uita curioasă la ele, Sally se aplecă deasupra oalei, lăsând-o pe doamna Katz să-și facă treaba.

*

Rebecca îi povesti tot ce reuși să-și amintească. Servitoarea cu care se împrietenise era rusoaică și făcuse parte din personalul

permanent al casei, și nu din personalul particular al lui Tzaddik. Călătorea asemenea unui monarh, cu curte. Avea un secretar, un neamț pe nume Winterhalter; un bucătar, un francez pe care nu știa cum îl cheamă, un doctor, tot un neamț, Strauss; un vizitiu și servitorii care îl mutau, iar cel mai important dintre toți era valetul său, Michelet.

Michelet era cel care se ocupa de nevoile sale personale, îl spăla și îl îmbrăca. Era cel mai puternic om din casă, în afară de Tzaddik bine înțeles. Rebecca încercă să-și amintească tot ce auzise despre el; era un bărbat mândru, capricios, bucălat și lacom după ciocolată, dulciuri și țigări aromate. Era singura persoană care știa cum să controleze maimuța, care mușca pe oricine, fără să fie pedepsită. Își înfipsese odată dinții în mâna lui Michelet, dar în loc să o zguduie sau să încerce să-i deschidă guta, acesta trase calm un fum din țigară și presără scrum pe capul maimuței. Maimuța fugise țipând și de atunci nu mai atentau niciodată la el.

Cât despre maimuță…

— Este diabolică, zise Rebecca, în timp ce îi frecă părul cu ceva înțepător. Nu mă interesează ce se spune, cum că animalele ar fi nevinovate, că nu știu de bine și rău, Adam și Eva, Copacul Cunoașterii, bla, bla, bla – maimuța aia nu e deloc nevinovată. Știe ce e rău și face ce e rău. Dacă aș fi tentată să cred în toate poveștile acelea din popor despre *dybbuk* și *golem,* chiar aș crede că e un spirit malefic, și nu un animal normal din carne și oase. Uneori, când Tzaddik vrea să pedepsească un servitor, îi spune maimuței să îl atace. Servitorii nici nu îndrăznesc să se apere așa cum s-a apărat Michelet atunci. Mi-a mai spus ceva, Olga, servitoarea: mi-a zis că maimuța e cam bătrână. Tzaddik a încercat s-o înlocuiască, antrenând maimuțe mai tinere, dar ele nu reușesc să se adapteze. Cât de curând, va fi prea bătrână ca să-l mai poată servi și va muri. Numai Dumnezeu știe ce se va alege de Tzaddik atunci… Gata. Și acum hai să te mai clătim o dată. Pune-ți mâinile pe oală…

Sally se gândi la tot ce îi povestise Rebecca, în timp ce aceasta și doamna Katz frecară, îi clătiră părul, o frecară cu o pastă, o înfășurară în prosoape și îi clătiră părul din nou. Domnul Katz ajunse acasă pe la jumătatea procesului și se enervă puțin, dar se întoarse repede să se joace cu Harriet.

După un timp se așezară la masă și mâncară niște supă de sfeclă roșie, murături și pâine neagră, iar apoi Sally (încă cu prosopul pe cap) o duse pe Harriet la culcare în pătuțul pe care îl pregătiseră în camera Rebeccăi. Domnul Katz adăpostise și alți refugiați înaintea ei; afacerea lui mergea bine și își făcea mereu loc în casă pentru cei nevoiași. Pe lângă asta, îi plăceau copiii.

O lăsară pe Sally singură cu Harriet ca să își ia la revedere.

Copila era somnoroasă și nu i se mai părea atât de interesant prosopul de pe capul mamei sale.

— Noapte bună, scumpa mea, șopti Sally. Mai ții minte ce te-am rugat? Să fii o fetiță curajoasă?

— Tigrii, zise Harriet.

— Exact. Chiar dacă nu mă vezi, eu sunt lângă tine. Acum închide ochișorii, scumpa mea! Fii o fetiță cuminte și curajoasă…

O sărută pe frunte, pe obraji și apoi o strânse tare la piept. O așeză pe pat cu lacrimi în ochi; dar Harriet nu observă.

Coborî la parter, îi dădură prosopul jos și își văzu noul păr, roșu-închis. Nici nu se recunoscu în micuța oglindă pe care i-o întinse doamna Katz.

— Vă mulțumesc, zise ea. Este… este exact ce mi-am dorit.

— *Die Augenbrauen!* spuse Rebecca. Sprâncenele – ar trebui să fie mai închise. Ochii sunt deja închiși la culoare – ciudat, nu-i așa? Niște ochi atât de închiși cu părul tău atât de blond. Sprâncenele trebuie să se potrivească cu părul.

Leah găsi un creion, iar Sally îi linse vârful și își contură sprâncenele. Acum era cu totul altcineva. Își dădu seama că avea nevoie de o identitate nouă.

— Louisa Kemp, zise ea. Asta sunt acum. Sunt… o servitoare. Sau așa ceva. Vă mulțumesc din suflet pentru tot.

— Sally, să nu uiți, e periculos. Omoară oameni, spuse Rebecca.

— După cât timp să venim după tine? întrebă Leah.

— Am să vă dau de știre. Dacă nu…

— Și ce facem cu domnul Goldberg?

Sally ezită și apoi ridică din umeri.

— Dacă apare… Nu știu. Să îi spuneți că am vorbit cu un avocat… Aveți grijă de Harriet, vă rog!

Se sărutară. Sally se îmbrăcă, își puse boneta pe cap și plecă.

Cartea III

Capitolul 21

Valetul

Începuse să plouă.

Ploua tare. Era o vreme urâtă în toată partea de sud a Angliei; Londra era acoperită de nori, Crouch Hill, Streatham Hill, Hampstead și Highgate erau învăluite în ceață, ploaia cădea fără încetare, apa dădea pe afară din canalele de scurgere.

Noile canale colectoare de sub Londra fuseseră gândite special pentru a rezista la ploi substanțiale. Când cantitatea de apă era prea mare pentru principalele canale interceptoare, curgea peste diguri în canale colectoare de rezervă și apoi în Tamisa. Aceste diguri erau pe cursul vechilor râuri care străbăteau subteran toată Londra: Fleet, Stamford Brook, Walbrook, Tyburn și tot așa. Majoritatea acestor râuri erau cunoscute și însemnate pe hărți, deși puțini dintre cei care mergeau zi de zi deasupra lor știau despre existența lor.

Dar în toate părțile mai vechi ale orașului erau destule izvoare și șuvoaie care fuseseră complet uitate. Majoritatea nu erau decât râulețe, dar unele dintre ele conțineau volume însemnate de apă – mult mai multe după o ploaie torențială, când apa avea timp să se infiltreze în sol. Pe lângă aceste izvoare și râuri, erau sute – poate chiar mii – de canale vechi de când lumea și pământul, unele blocate și înfundate, altele încă funcționale, dar lucrul pe care îl aveau în comun era că toate dădeau pe afară de mizerie și jeg, broaște, șobolani și țipari.

Unul dintre aceste râuri demult uitate era Blackbourne. Izvora din adâncul pământului, dintr-un loc în Hackney, unde fusese cândva o mănăstire, dar până la vremea lui Sally fusese înlocuită de o fabrică de murături. Își continua drumul șerpuit spre sud și se revărsa în Tamisa, undeva în apropiere de Turnul Londrei. Până în secolul al XIII-lea se construise deja un canal, plin nu numai cu resturi menajere, câini morți și câte și mai câte, dar și cu produse de la fabrica de hârtii, de la tăbăcărie, chimicale, așa că apa din Blackbourne devenise sinonimă cu mizerie de nedescris. Până în secolul al XVII-lea, canalul fusese acoperit de alte construcții, dar încă mai funcționa, iar în 1646, în urma unei adevărate furtuni, trei case s-au prăbușit peste el. Cincisprezece oameni muriseră înecați, iar corpurile altor trei nu mai fuseseră niciodată găsite în mlaștina mizeră. La scurt timp se construise din nou peste el, iar canalul fusese uitat.

Dar încă mai funcționa. Canalele colectoare mai mici, uitate de vreme, încă își vărsau mizeria în el; iar restul de scârboșenii care înotau prin canale nu ajutau cu nimic. Câte lucruri nu contribuiau la această situație! Printr-o fisură din canalul unei măcelării din Stepney, se scurgeau cantități însemnate de sânge printr-un alt canal care se vărsa în Blackbourne. O vopsitorie din Shoreditch își vărsa toate chimicalele rămase într-o groapă din grădina din spate, până ce substanțele se infiltrau în pământ în diferite canale care se vărsau în râu. Peretele de cărămidă construit în jurul anului 1665, care delimita o groapă de morți de ciumă, începuse să se dărâme, așa că mai nou, printre toate resturile care pluteau prin Blackbourne, mai erau și câteva cadavre descompuse. Ideea e că toată această combinație nefericită elibera o putoare oribilă în sute de pivnițe prin cărămizile și lespezile de piatră ciobite; și încetul cu încetul, după fiecare furtună mare, eroda mojarul, varul și cimentul vechi de sute de ani.

Sub pământ puteai auzi tot.

— Ce se aude, Charlie? își întrebă zugravul colegul, în timp ce își strângeau lucrurile.

Charlie își ciuli urechile.

— E ca un huruit, răspunse el. Trebuie să fie de la centrala hidraulică. Lovi ușor noua conductă prin care trecea apa cu înaltă presiune de la Compania Hidraulică din Londra, care alimenta liftul din colțul pivniței în care lucrau. Eu unul n-am încredere în ăștia.

— Eu nu cred că-i asta, spuse primul bărbat. Parcă se aude de sub podea. Fii atent…

Îngenunche cu dificultate și își lipi urechea de parchet.

Se auzi un zornăit, iar ușa de fier a liftului se deschise, înfățișându-l pe Herr Winterhalter, secretarul lui Tzaddik. Acesta se uită la omul care stătea în genunchi.

— Ați terminat? întrebă el scurt.

— Ah, da – scuze, șefu'. Mi s-a părut că aud niște zgomote.

Muncitorul se ridică, iar nou-venitul le întinse amândurora câteva monede.

— E suma pe care am stabilit-o, da? zise el. Se pare că ați făcut o treabă bună. Când se va usca vopseaua?

— În vreo treizeci și șase de ore, spuse Charlie. Aerisirea nu e prea bună aici. Să țineți toate ușile deschise.

Își strânseră uneltele și urcară scările înguste; liftul nu era de nasul lor. La fel nici ușa de la intrare, așa că ieșiră prin spate.

Sally îi urmări cu privirea de la adăpostul unei stații de birje de partea cealaltă a pieței. Casa era foarte animată; lumina era aprinsă peste tot, iar servitorii se plimbau de colo până colo, mutând lucruri sau aranjând perdelele. Curând trebuia să treacă la atac.

Cu coșul în mână, își strânse bine haina în jurul ei și fugi prin ploaie până la ușa din spate. Gata? Avea povestea pregătită? Atunci, tot înainte.

Fereastra de la bucătărie lumina micuța intrare, dar aerul era foarte umed, atât înăuntru, cât și afară, iar nimeni nu se uită la ea când bătu la ușă.

Înainte ca cineva să o oprească, deschise ușa și intră ștergându-și stropii de ploaie de pe față.

— Poftim…

Femeia grăsuță care manevra o cratiță pe grătar își ridică privirea. O servitoare cu o tavă plină de vase murdare se opri din mers, iar lacheul care se pregătea să plece cu o farfurie mare, argintie acoperită rămase surprins la ușă.

— *Remuez! Remuez!* răsună vocea ascuțită a unei a patra persoane, un bărbat brunet cu pălărie de bucătar albă. Spărgea câteva ouă într-un vas, uitându-se în același timp cu atenție în cratița femeii. Aceasta se uită la el indiferentă. Amestecă! Amestecă!

Se întoarse, dar era prea târziu; sosul dădu în clocot și se vărsă pe grătar, iar Sally simți un miros puternic de ars.

Bucătarul francez începu să înjure cu patimă, dar nu putea face nimic, căci trebuia să se ocupe de ouă. Aceasta era șansa lui Sally, înșfacă repede o cârpă și se duse să șteargă mizeria, lăsând-o pe femeia dolofană să se rățoiască cu francezul.

Servitoarea puse vasele în chiuvetă, lacheul ieși, iar momentul trecu. Doamna grăsuță luă din nou cratița și îi spuse lui Sally:

— Mulțumesc, scumpo. Mă ocup eu. Trăncăne încontinuu – nu înțeleg o iotă. Tu ești fata de la agenție?

Sally se hotărî într-o secundă.

— Da, răspunse ea.

— Bine, atunci. Lasă-ți coșul acolo, deocamdată. Îți dăm mai târziu și uniforma. Vezi dacă poți să-l ajuți pe monsior – nu înțeleg ce tot vrea.

— Dacă vreți, eu vorbesc puțină franceză – era un bucătar francez, la ultimul meu loc de muncă…

Dintr-un motiv sau altul, vorbi cu un accent ușor Yorkshire. Continuă să vorbească așa, fericită că lucrurile păreau să decurgă bine, deocamdată.

— Slavă Domnului. Eu habar n-am ce spune… un prost.

Sally își aruncă repede haina și boneta și se duse să vorbească cu bucătarul. În mai puțin de cinci minute, devenise indispensabilă, explicându-le comenzile femeii mai dolofane (despre care află că era bucătăreasă și menajeră, doamna Wilson) și celeilalte servitoare. Era cea mai ocupată perioadă a serii: din câte se părea,

stăpânul avea câțiva invitați de seamă, iar la etaj, se servea cina. Bucătarul, domnul Ponsot, se plimba pe la diferite sosuri și prăjituri într-un fel maiestuos și arogant, reușind să o enerveze pe doamna Wilson, în timp ce Sally schimbă câteva priviri amuzate cu ea. Avusese mare noroc să ajungă tocmai atunci: oare putea să continue cu povestea asta? Oare la ce agenție se referise?

Încetul cu încetul, printre traduceri, în timp ce bătea ouăle și măcina cafeaua, încercă să afle mai multe despre cine credeau ei că este.

— Când ați trimis vorbă la agenție, doamnă Wilson? întrebă ea, profitând de un mic răgaz.

— De dimineață. A trebuit să o concediem pe cealaltă fată. Trăgea la măsea.

— Vai, Doamne…

— De-asta m-am mirat să te văd. Nu credeam să trimită pe cineva până mâine.

Sally răsuflă ușurată. Asta însemna că mai avea câteva ore până să apară adevărata servitoare.

— Păi – nu, spuse Sally. Am fost acolo la momentul potrivit.

— Și de unde ești?

Sally se bucură că vocea sa se hotărâse să pară din Yorkshire; londonezii nu aveau cum să detecteze atât de repede micile scăpări din accentul ei. Se văzu din nou nevoită să inventeze ceva repede:

— Din Bradford. Dar am lucrat pentru o doamnă și un domn care călătoreau mult, așa că am fost și prin străinătate.

— Asta înseamnă că ești cameristă? întrebă doamna Wilson. Noi am cerut o servitoare.

— Am lucrat într-adevăr drept cameristă. Dar, sincer, prefer munca generală.

— Mai bine. Noi aici nu avem nicio doamnă.

— Nu? Lui Sally i se păru firesc să se arate puțin curioasă. Cine este stăpânul nostru?

— Domnul Lee. Este foarte bogat. E paralizat. Nu poate mișca un deget.

— Chiar așa? Sună îngrozitor…

— O să vezi că suntem împărțiți în două feluri de servitori. Noi, care îl avem ca șef pe domnul Clegg, majordomul și servitorii personali ai stăpânului. Valetul lui, mai ales. Domnul Michelet. Merge pretutindeni cu stăpânul.

Vorbea degajat, dar se putea citi foarte ușor pe fața ei neplăcerea pe care i-o provoca valetul. Sally simți din partea ei un val de resentimente și ranchiună.

Tocmai ce se pregătea să mai întrebe câte ceva, când se deschise ușa de la bucătărie și intră un bărbat cu o figură gravă. Avea pe

chip o expresie de antipatie întipărită parcă în permanență. După felul în care era îmbrăcat, Sally presupuse că era vorba despre majordom, iar dacă Sally înțelesese lucrurile bine, și el era la fel de enervat ca și doamna Wilson de noii servitori superiori.

— Deci tu ești fata cea nouă. Cum te cheamă?

— Louisa Kemp, domnule Clegg.

— Referințe?

Sally era pregătită. Orice servitoare avea nevoie de referințele de la ultimul loc de muncă pentru a fi angajată.

— Am lucrat pentru Lordul și Lady Islip, iar dacă stăpânul va vrea să le trimită o scrisoare, sunt sigură că vă vor trimite referințele mele, domnule Clegg. Știu că este vina mea, dar mi-am pierdut toate lucrurile într-un incendiu. Cei de la agenție mă cunoșteau de mai multă vreme, de aceea m-au trimis acum…

— Lordul și Lady Islip, zise el, notându-și ceva. Adresa?

Sally îi răspunse. Lordul Islip era fratele mai mare al lui Charles Bertram, partenerul lui Webster Garland; Sally știa că putea conta pe el, dar asta însemna că trebuia să-i scrie o scrisoare – sau să îi trimită o telegramă – chiar a doua zi, la prima oră. Avea să se ocupe de asta la momentul potrivit – deocamdată, era prea ocupată să pară modestă și servilă.

Doamna Wilson îi spuse majordomului despre cunoștințele de franceză ale lui Sally, iar domnul Clegg păru mulțumit.

— S-ar putea să ne fie de ajutor, spuse el. Prea bine, acum ești aici. Foster – și arătă spre ajutoarea de bucătăreasă – te va duce în camera ta după-masă. Apropo, noi servim cina după ce termină de mâncat personalul stăpânului. Trebuie să așteptăm. Face bine pentru spirit. Regulile: cea mai importantă, nu te apropii de stăpân, asta dacă nu te cheamă el, bineînțeles. Domnul Michelet, valetul, se ocupă de toate nevoile lui. Așa că toate treburile – curățenie și toate celelalte – trebuie făcute când dânsul nu este în apropiere. Dacă te cheamă cineva, dacă trebuie să vii tu când sună clopoțelul, nu bați la ușă și intri, bați și aștepți. Sunt sigur că domnul Michelet îți va spune mai multe. Nu uita – stăpânul nu ține să te vadă. Starea lui de sănătate este precară – presupun că ți-a povestit doamna Wilson. Suferă și așa destul de mult. Să nu îl deranjezi.

Sally încuviință, încercând să pară respectuoasă și umilă.

— Deci știi și franceză? Foarte bine, ne va fi de ajutor. Îndrăznesc să spun că domnul Michelet va fi încântat să vorbească cu tine.

Nu știu cum să interpreteze acea remarcă; o luă ca o nouă dovadă a tensiunii dintre servitori și curtea stăpânului, cum se gândi să îi numească.

Cina, o masă simplă, luată pe fugă, le fu servită de ajutoarea de

bucătăreasă și de lacheul cel mai tânăr. Erau în total unsprezece servitori. Sally se gândi în sinea ei că, deși erau puțin formali și rezervați față de ea, păreau oameni cinstiți. Fie nu spuneau nimic, fie chiar nu știau prea multe despre afacerile stăpânului; tot ce reuși să afle era că obișnuia să călătorească mult și că petrecea aici o lună din trei.

Încetul cu încetul, relația dintre acești servitori și ceilalți deveni clară. Pe perioada șederii domnului Lee, valetul său se instala în camera de relaxare a domnului Clegg, așa că majordomul trebuia să stea cu ceilalți servitori în bucătărie. Probabil din această cauză erau toți atât de serioși; era genul de om ursuz și sobru, în preajma căruia nimeni nu se putea simți în largul său, nici măcar atunci când încerca să fie prietenos. Cealaltă servitoare îi șopti lui Sally că bărbatul avea un temperament cumplit; să aibă grijă cum vorbește cu el.

Nu știa prea multe despre formalitățile și obiceiurile unui grup de servitori, își reamintea în permanență să fie modestă, rezervată și politicoasă față de toată lumea. Planul ei părea să funcționeze; nu prea o băgară în seamă, mai puțin servitorii, care o studiară puțin din cap până în picioare. Știa prea bine ca, dacă ar fi fost un oaspete în acea casă, nu ar fi îndrăznit niciodată să se uite așa la ea.

Adună mai multe informații după-masă, când cealaltă servitoare Eliza Foster, o însoți în camera pe care urmau să o împartă pentru a-i face rost de o uniformă. Eliza era o fată simplă, grăsuță, cu pistrui. De îndată ce ieșiră din bucătărie, Eliza, care avea o lumânare în mână, îi șopti:

— Vezi, ai grijă cu afurisitul ăla de valet, domnul Michelet.

— De ce? Ce fel de om e?

— I se cam scurg ochii după fete. De fapt, nu numai ochii. Deasta a trebuit să plece Lucy.

— Cealaltă servitoare? Dar doamna Wilson mi-a spus că obișnuia să bea…

— Doar nu era să-ți spună pe față, nu-i așa?

Erau pe scările din spate, la primul etaj. Eliza se opri și își ciuli urechile. Făcu ochii mari și îi făcu semn să tacă.

— Șșș! Vine…

Undeva la parter se deschisese o ușă și văzură pe cineva urcând, cu o lampă în mână. Eliza se grăbi să urce scările, dar o voce din spatele lor zise:

— Aha! Pe cine avem noi aici?

Eliza se opri. Sally îi citi ezitarea pe față. Se întoarse și așteptă până ce bărbatul veni lângă ele, dar rămase cu privirea în podea până ce acesta întrebă:

— Cum te cheamă?

— Louisa Kemp, domnule, răspunse ea.

— Ah! Nu! Nu, domnule! Domnul Michelet, zise el. Sau, dacă preferi, *Monsieur* Michelet. Uită-te la mine, copilă!

Sally își ridică privirea. Avea o față bucălată, lacomă, cumva blândă și rece în același timp. Îi întinse mâna. Sally i-o strânse, iar bărbatul îi luă mâna și i-o sărută.

— Ce mâini catifelate, spuse el. Ai mai lucrat ca servitoare, Louisa?

— Am lucrat drept cameristă, domnule – Michelet.

— Ah. Ce mână catifelată! Ce chip frumos! Louisa, mă bucur să te cunosc. Sper că vom avea ocazia să ne cunoaștem mai bine.

— Da, sper și eu, domnule Michelet.

O mai ținu de mână câteva secunde. Apoi Sally făcu o mică plecăciune care putea să treacă drept reverența unei fete ușor sfioase.

— Hai, zise Eliza.

Sally o urmă, conștientă fiind că Michelet o urmărea cu privirea.

Când ajunseră în cameră, o încăpere micuță, la mansardă, cu două paturi mici și o comodă, Eliza se asigură că bărbatul nu mai era prin preajmă și îi zise:

— Îl urăsc. Eu am noroc că nu-s frumoasă așa ca tine și ca Lucy și doar ce mai pune mâna pe mine din când în când. Săraca Lucy – nici nu știu pe unde o fi acum…

— Dar ce s-a întâmplat?

— Ca de obicei. Am încercat să o avertizez, pe cuvânt. După ce naște va trebui să-și lase copilul la orfelinat sau cine știe pe unde. Îi va fi greu să-și găsească un loc de muncă fără referințe. Dar problema e că nu ai cum să-l refuzi, că se duce fuguța la stăpân și oricum te dă afară. E mult mai bine când nu e el aici.

— Și el, stăpânul? Ce fel de om e?

— Îmi dă fiori. Stă acolo, așa nemișcat. Cu ochii pe noi. Bine, nici nu l-am văzut prea mult, că nu-i place să-l deranjăm, să știi. Oricum, o duce greu, săracul, așa paralizat. Depinde de afurisitul ăla de monsior pentru orice – îl spală, îl îmbracă, tot. Nu, tu de valet trebuie să te ferești.

Sally își dădu seama că singurul mod prin care putea ajunge la Tzaddik era prin intermediul lui Michelet. Pas cu pas, se gândi ea, în timp ce tremura sub păturile subțiri. Se simțea ca un soldat pe câmp deschis; asemenea bărbatului care crezuse dintotdeauna că îi era tată. „Gândește la rece. Fii oricând gata de atac.”

Dormi fără vise și se ridică imediat în picioare, când Eliza o trezi la șase dimineața. Uniforma îi era puțin cam mare, dar strânse mai tare șorțul și până la urmă o potrivi.

— Trebuie să facem focul, peste tot în casă, îi zise Eliza, la fel ca în oricare altă casă, numai că aici trebuie să fie aprins toată ziua. Cheltuiește o avere pe cărbuni. Tocmai ce i-au instalat un lift care să-l plimbe cu căruciorul cu rotile la toate etajele – ai crede c-ar instala un lift și pentru cărbuni, dar n-ai să vezi așa ceva. Trebuie să urcăm toate scările cu cărbunii ăștia, ca peste tot. Trebuie să facem curățenie lună – este foarte pretențios – dacă vede un fir de praf suntem vai de noi. Tu ocupă-te mai întâi de sala de mese și apoi de camera de pictură. Eu am să fac curat în bibliotecă și pe hol și apoi ne mutăm amândouă la etaj. Luăm micul dejun la șapte și jumătate.

Sally se spălă cu puțină apă rece și până la micul dejun curățase și făcuse deja focul în patru șeminee; se simțea murdară și nelalocul ei. Totuși, avusese destul timp să se gândească la următoarea ei mișcare, așa că o întrebă încet pe doamna Wilson pe când serveau terciul de ovăz și ceaiul:

— Doamnă Wilson, pot să vă rog ceva? Știu că de-abia am ajuns, dar e vorba despre mama mea – i-am promis că o anunț de îndată ce îmi găsesc un loc de muncă – așteaptă să-i trimit niște bani iar dacă mă lăsați și pe mine să dau o fugă cinci minute până la colț, pot să prind poșta de la opt și jumătate – o să recuperez timpul pierdut…

Doamna Wilson o privi neîncrezătoare. Sally se temu ca nu cumva să-i spună că va trimite pe altcineva mai târziu, dar nu făcu decât să dea din cap că da și să-i șoptească:

— Vezi să nu te vadă domnul Clegg. Treaba ta.

— Vă mulțumesc, doamnă Wilson, îi răspunse Sally.

Își mâncă terciul, care era chiar gustos, deși cam subțire și așteptă să plece domnul Clegg, înainte să se strecoare afară. Era un du-te-vino continuu, căci micul dejun nu era o masă atât de formală precum cina și în mai puțin de cinci minute parcursese drumul până la poșta din colț, prin ploaie. Avu din nou noroc. Nu numai că acceptau telegrame, dar nu era nici coadă. Scrise imediat TRIMITE NEAPĂRAT RĂSPUNS FAVORABIL LA FORTHCOMING PENTRU REFERINȚE PE NUMELE LOUISA KEMP STOP FOARTE IMPORTANT STOP EXPLIC MAI TÂRZIU STOP SALLY LOCKHART

Înmâna telegrama, plăti și fugi din nou spre casă.

Acum nu mai trebuia decât să se ocupe de cealaltă problemă: ce avea să facă la venirea fetei de la agenția Pethick. Nu avea altă soluție. Așteptă până ce fu sigură că valetul era singur în camera de pictură și se strecură înăuntru.

— Ce faci – ah! Louisa! Dar nu e bine să fii aici după ora asta…

Îi făcu semn să tacă. Bărbatului îi sclipeau ochii. Se dădu mai aproape de ea, iar Sally începu duios:

— Monsieur?

— *Vous parlez français? Mais…*
— Puțin. Vă rog, domnule Michelet, mă puteți ajuta?
— Ce vrei?
Încercă să se uite ademenitoare la el. Bărbatul veni și mai aproape de ea. Îi simți apa de colonie.
— Nu ar trebui să fiu aici. Problema e că nu m-au trimis de la Pethick – de la agenție. Pur și simplu s-a întâmplat să fiu acolo când au primit mesajul și eram disperată, așa că am venit aseară. Au zis că vor trimite pe cineva în dimineața asta. O altă fată. Nu știu ce să fac…
— Ah! Vrei să îi spun celeilalte fete să plece?
Se uită la el, își coborî apoi privirea, după care îl privi din nou timorată. Michelet își linse buzele. Apoi o mângâie ușor pe obraz.
— Vezi tu, Louisa, nu depinde de mine să fac angajări. Va fi complicat. Totuși…
— Vă voi răsplăti, monsieur.
— Da, spuse el, știu.
Își duse ușor mâna prin părul ei și o trase mai aproape – și atunci se auzi un țipăt pe tavan.
Sally se uită în sus uimită. Bărbatul îi dădu drumul și începu să înjure. Acolo, țopăind de pe cornișă, pe dulap, pe bibliotecă, pe cămin, era maimuța despre care auzise atât de multe: o răutate mică și gri, țipând furioasă, arătându-și dinții galbeni. Sări, se agăță, se balansă, sări din nou, și avea ceva în mână, ceva maroniu…
Michelet se întinse și o apucă repede ca pe o mingiuță.
Se liniști imediat în mâna lui. Obiectul pe care îl avusese în mâni căzuse neobservat lângă perete. Apropie amenințător maimuța de gura lui, ca și cum ar fi vrut să muște din ea, în timp ce aceasta stătea nemișcată, asemenea unui păpuși din cârpă, cu ochii închiși.
Apoi îi dădu drumul. Asemenea unei pisici, se îndreptă în aer și ateriză pe lăbuțe și se năpusti spre ușă. O auzi țipând nervoasă pe hol.
— Oh, Louisa, zise Michelet ușor, trebuie să fii tare răutăcioasă, dacă și creatura acea te urăște atât de mult! Ai văzut cum scrâșnea din dinți? Are niște dinți foarte ascuțiți, Louisa. Tare ar mai vrea să te muște… Dar eu o pot controla. Îi e teamă de mine. Să nu-ți fie frică, Louisa! Dacă vrei să-ți știe de frică, trebuie să fii crud.
Se strecură repede afară din cameră.
Sally se sprijini de un scaun și trase adânc aer în piept. Răul de-abia acum începea. Bine, fie. Putea să îi reziste. Când deschise ochii, zări obiectul pe care maimuța îl scăpase; se aplecă să îl ridice și descoperi ursulețul de pluș al lui Harriet, Bruin.
Era chiar el. Urechea stângă, ruptă, fusese cusută cândva de Sally

cu ață roșie, când Sarah era plecată în vacanță și nu reușise să găsească altceva. Înduioșată, începu să-i bată inima mai repede și strânse tare la piept jucăria murdară. Era o dovadă… îl furaseră… Avusese dreptate, toate pistele duceau la el, totul era adevărat – dar să-i dea jucăria unei maimuțe…

Michelet deschise ușa. Sally îl puse pe Bruin jos, iar Michelet luă jucăria.

— Ea nu are ce căuta cu jucăria asta, zise el. O urăște. Voia să o distrugă, iar stăpânul s-ar fi supărat foarte tare. Ce bine că am salvat-o, nu?

Îl luă și plecă.

Atunci ce treabă aveau cu Bruin dacă nu era pentru maimuță? Înseamnă că era pentru Harriet. Ca să se simtă ca acasă când urmau să o aducă aici. „Nu, nu te gândi la asta; fiecare lucru la timpul lui."

Rezolvase două probleme în acea dimineață și cel puțin pentru moment era în siguranță. Totuși, era cazul să se comporte ca o servitoare, sau aveau să o dea afară pentru incompetență – o situație cel puțin ironică.

Așa că în restul zilei nu făcu decât să îndeplinească ordinele doamnei Wilson: lustrui argintăria, călcă rufele, înlocui toate lumânările din candelabrul cel mare din sufragerie, șterse praful, adună cărbuni…

Târziu, după-amiază, tocmai se odihnea câteva minute în bucătărie, când sună clopoțelul. Se uită în sus spre șirul de clopoței din spatele ușii și văzu imediat că firul de ață de la cel etichetat *Bibliotecă* se mișca ușor. Era doar ea în bucătărie; era de datoria ei să răspundă.

Se ridică, își aranjă șorțul și boneta și urcă în grabă scările către ușa mare, verde.

„Nu bat și intru – bat și aștept", se gândi ea. Se aștepta ca Michelet să-i deschidă ușa, dar nu auzi decât o voce care îi spuse:

— Intră.

Intră și făcu o mică plecăciune pentru bărbatul din scaunul cu rotile, dar nu își ridică privirea din podea. Și-ar fi dorit cu disperare să se uite la el, dar reuși să se abțină. Nu zări decât un corp masiv, nemișcat și mai văzu cu coada ochiului un alt bărbat care stătea la fereastră.

— Adu-ne ceaiul, spuse bărbatul din scaunul cu rotile cu o voce adâncă și spână.

Ceva se cutremură în amintirile lui Sally, dar doar pentru o secundă, ceva se aprinsese în mintea ei; și apoi momentul se risipi.

Tocmai se pregătea să iasă când bărbatul îi zise:

— Numai puțin. Ești nouă. Cum te cheamă?

— Kemp, domnule.

Își ridică privirea pentru că la auzul vocii ei, ceva începu să scrâșnească. Se uită la chipul lui rotund, în ochii lui reci și apoi la creatura malefică cocoțată pe umărul lui, care îi arăta colții.

— Kemp. Prea bine. Du-te.

Făcu o nouă plecăciune și se întoarse să plece și exact atunci bărbatul de la fereastră se întoarse către ea și se trezi față în față cu Arthur Parrish.

Acesta nu avu nicio reacție, doar ce îi examină corpul din cap până în picioare. Apoi își întoarse privirea, ignorând-o, iar Sally reuși sa iasă fără să dea niciun semn de slăbiciune.

„Am reușit, se gândi ea triumfătoare. Nu m-a recunoscut!"

Fie că era vorba de păr sau de uniformă, sau amândouă, sau pur și simplu faptul că nu se așteptau ca ea să facă așa ceva nu conta. Se îndreptă victorioasă spre bucătărie. Se gândi la privirea lui Parrish. „Când eram o doamnă, nimeni nu se uita la corpul meu atât de fățiș. Acum că sunt o servitoare, toți fac asta…"

Doamna Wilson era deja în bucătărie. Îi spuse că stăpânul voia să i se așeze tava cu ceai pe măsuța mai mică de lângă foc; oaspetele avea să-l servească.

Când Sally se întoarse cu tava, cei doi bărbați stăteau de vorbă. Nici nu o băgară în seamă pe când Sally așeză tava pe măsuța cea joasă.

Făcu o reverență și îi auzi pe Parrish spunând:

— Nu, domnule. Mi-e teamă că a reușit să scape. Am ajuns prea târziu.

— Ce fel de loc era acela? întrebă Tzaddik

— Un fel de adunare socialistă în Whitechapel. Nu există nici cea mai mică îndoială că a stat acolo. Și ea, și copilul. Dar deocamdată avem altă treabă. Evreii…

Nu putu să rămână să asculte mai multe. Oricum, mâinile ei ce tremurau necontenit ar fi dat-o de gol. După ce ieși, își lipi urechea de ușă; dar nu auzi decât bombăneli nedeslușite; apoi auzi pașii domnului Clegg. Își aranjă șorțul și se întoarse la bucătărie.

James Wentworth ciocăni la ușa biroului de pe Bengal Court. Cicely Corrigan, care deschise ușa fără prea multă tragere de inimă, răsuflă ușurată și îi făcu semn să intre.

— Domnișoară Haddow! strigă ea. Este avocatul – domnul Wentworth – îmi cer scuze, domnule, îi spuse ea; am avut o zi grea…

— Intrați, domnule Wentworth, zise Margaret, iar avocatul își făcu drum șchiopătând, lăsându-și pălăria și haina la Cicely.

Margaret îi oferi o ceașcă de ceai fără să-l mai întrebe dacă voia sau nu. „E cam palid, se gândi ea, parcă îl dor toate oasele."

— Să știți că am umblat toată ziua, începu el, dar am reușit să-i țin în loc pentru moment. Nu stau acum să vă plictisesc cu toate formalitățile, ideea e că puteți emite din nou cecuri, cel puțin pe primul cont. Au acceptat să le primească doar cu semnătura dumneavoastră, cu condiția să nu fie o sumă mai mare de douăzeci de lire o dată.

— Atunci primul lucru pe care am să-l fac va fi să vă plătesc onorariul, spuse ea.

— Nu mi-am terminat treaba.

— Dacă nu vă plătesc acum când încă mai avem bani, fiți sigur că nu o să am cu ce să vă plătesc când nu vom mai avea bani, zise ea, deschizând carnetul de cecuri. „Oricum, se gândi ea, cam aveți nevoie de bani, la cum arătați.” Completă cecul și i-l dădu.

— Aveți idee unde se află domnișoara Lockhart? întrebă el.

— Nu știu absolut nimic. Sunt foarte îngrijorată, domnule Wentworth. Știți că au controlat Adăpostul?

Bărbatul rămase surprins.

— Da? Cine a făcut asta?

— De dimineață. Poliția. Au întors tot locul cu susul în jos. Bineînțeles, ea nu mai era acolo. Proprietara nu a scos o vorbă, dar mi-a mărturisit mai târziu că oricum nu știe unde a plecat. Doctorița ne-a spus că Sally și-a tuns părul ieri și că apoi a plecat. Așa că mă gândesc că are o ascunzătoare nouă.

— S-a tuns? Vrea să se deghizeze? Nu-i va fi așa ușor – chiar mai devreme am văzut o poză foarte reușită cu dumneaei la o secție de poliție. Are probleme serioase, domnișoară Haddow, iar eu n-am cum să o ajut până nu vine la mine.

— Să se predea.

— Exact.

— Nu va face asta. Dumneavoastră nu o cunoașteți; nu va renunța la luptă…

— Sper că nu vorbiți la propriu.

— Ba da. Are un pistol și nu se teme să-l folosească.

Bărbatul rămase tăcut. Părea tulburat.

— Știu că există soluții mai bune, continuă Margaret, dar a încercat tot ce s-a putut și nu a rezolvat nimic. Vă dați seama că toți sunt uniți împotriva ei?

— Încep să îmi dau seama. Și tocmai de aceea insist că, dacă se apucă să împuște lumea, va intra în probleme și mai grave. Spuneți-mi – dumneavoastră chiar nu știți nimic despre acest domn Goldberg?

Margaret îi răspunse că nu știa nimic.

— L-am văzut o dată sau de două ori. Cred… cred că putem avea încredere în el… Este un fel de hoț cavaler… Ca un muschetar… Nu

știu cât de serios este…

— Cred că am aflat destule despre el cât să fiu sigur că este un om serios. Trebuie să recunosc că îmi place ce am auzit despre dânsul. Dar în orice caz, faptul că este acuzat de crimă nu este deloc un lucru îmbucurător.

Era un om tăcut și autoritar acest șchiop micuț și urâțel. Margaret aprecia și ea o persoană competentă, la fel de mult ca Sally; era unul dintre motivele pentru care se aveau atât de bine.

Dintr-odată auzi voci la intrare: Cicely vorbea cu o fată care părea agitată.

Margaret se îndreptă spre ușă care se deschise înainte să ajungă ea. Văzu în pragul ușii o fată de optsprezece ani, cu ochii plini de lacrimi.

— Domnișoară Haddow? N-am știut la cine altcineva să apelez – vin de la Orchard House, domnișoară, sunt doica lui Harriet…

— Sarah-Jane Russell. Da, știu, îmi aduc aminte de tine. Ce s-a întâmplat? Te-ai întâlnit cu domnișoara Lockhart?

— Nu, domnișoară – ne-au dat afară…

Tremura din toate încheieturile, fie de frig, de supărare, fie de frig și supărare. James Wentworth îi oferi un scaun.

— Eu sunt avocat, domnișoară Russell, reprezint această firmă. Ce s-a întâmplat? Cine v-a dat afară?

Sarah se așeză, simțindu-se neajutorată.

— Au venit mai mulți bărbați astăzi acasă. Aveau documente – mandate – nu știu – mi-au spus că acum este casa domnului Parrish, cu tot ce e în casă – ne-au dat salariul pe o săptămână și ne-au spus – mie, bucătăresei și servitoarei Ellie – ne-au spus că suntem concediate și că trebuie să plecăm îndată. Au adus un lăcătuș care a schimbat toate încuietorile – iar eu… Nu știu ce să fac… Vai, domnișoară, ce o să se întâmple cu noi?

Capitolul 22

Pivnița

De-abia seara, când se întinse în pat, Sally își permise să se gândească la Goldberg și la Harriet, iar toate temerile ei o cotropiră într-o secundă. Se întrebă cum avea să reziste știind prea bine că fetița ei plângea după ea.

Sally era atât de neliniștită încât nu se putu abține să nu suspine. Rămase nemișcată, strângând perna la pieptul ei, imaginându-și că era Harriet, încercând să își înăbușe suspinele.

Dar Eliza era trează.

— Louisa, ești bine? îi șopti ea. Ce s-a întâmplat, scumpo?

Sally înghiți în sec.

— Mă gândeam… la mama, îi șopti ea.

Era îngrozitor să mintă; era ca și cum ar fi renegat-o pe Harriet. Dar știa că nu avea altă variantă.

— Doamna Wilson mi-a spus ceva mai devreme despre tine și mama ta…

„Foarte bine”, se gândi Sally. Povestea ei este din ce în ce mai credibilă.

— Vezi tu, e bolnavă, îi răspunse ea încet, și voiam tare mult să-i trimit niște bani… I-am trimis azi la poștă… Erau ultimii mei bani.

Își trase nasul. Avea ochii plini de lacrimi, dar adevărata tristețe din inima ei începuse să îi dea pace. Cât de ciudat este că printr-un sentiment poți înlocui un altul!

Luă o batistă și își șterse lacrimile.

Eliza îi zise:

— Doamna Wilson e o femeie bună.

— A fost drăguță cu mine.

— E ea câteodată mai severă, dar e cuminte. Chiar și domnul Clegg e un om bun. Dar pe valet chiar nu pot să-l sufăr. Nimeni nu-l suportă. A pus ochii pe tine, Louisa. Știi, de când am venit aici, pentru prima oară în viața mea îmi pare bine că nu sunt frumoasă. Dar nu e vorba numai despre el. Mai e și stăpânul…

Sally simți fiori reci pe șira spinării:

— Cum adică?

— Păi…

Patul scârțâi puțin, iar Eliza se așeză mai confortabil. Era prea întuneric ca să o vadă și o auzea cam greu din cauza picăturilor de ploaie care loveau necontenit acoperișul.

— Nimeni n-o să scoată o vorbă despre stăpân. Dacă îi întrebi, îți vor spune să nu te apropii de el. E ca și cum nu are nicio viață în

afara acestor pereți. La ultimul meu loc de muncă, în casa domnului Charles Dyhouse, bârfeam tot timpul în bucătărie despre afacerile domnului Charles din Parlament, despre oaspeții lui, vorbeam despre orice. La petreceri, un domn pe nume Priestley obișnuia să se strecoare în camera doamnei Dyhouse și rămânea acolo până dimineața. Odată, trei dintre noi ne-am trezit tare, tare devreme ca să-l prindem. Am luat fiecare câte o găleată de cărbuni sau câteva cearșafuri și l-am așteptat – cum a trecut pe lângă noi și noi l-am salutat tare și vioi: „Bună dimineața, domnule Priestley!” S-a rușinat tot. Dar ne-a dat câte un bacșiș generos ca să-l lăsăm în pace data viitoare.

Sally râse și își suflă nasul.

— Da, am fost și eu la câteva petreceri de genul ăsta, zise ea.! Îți dădeai repede seama despre cine era vorba, pentru că stăpâna avea grijă să aranjeze camerele astfel încât să stea aproape unul de altul.

— Întocmai, și apoi stăteați la bârfă, nu-i așa? E normal. Dar aici nu e așa. Nu scoatem un cuvânt despre el. De parcă ne-ar fi tuturor frică. Oricum, ce voiam eu să-ți zic, la bucătărie nu vorbesc cu nimeni despre el – despre stăpân. Doar cu Lucy ce mai vorbeam, fata de dinaintea ta. Mi-a spus că o dată l-a văzut pe Michelet că i-a adus o fată stăpânului. În pivniță. O fată de genul ăla – știi tu. Iar domnul Michelet i-a spus ei, iar ea mi-a povestit mie, că stăpânul stă pur și simplu și se uită la ea. Stă ore întregi să se uite la ea. Apoi domnul Michelet o plătește și ea pleacă. Sigur ar fi chemat-o și pe Lucy, că era foarte drăguță, dar Michelet a avut grijă să nu o vadă stăpânul niciodată, s-o păstreze numai pentru el. Mai rău i-a făcut.

— Și unde zici că a dus-o? În pivniță? Ce e acolo?

— Habar n-am. Numai domnul Michelet face curat acolo, noi n-avem voie. Au instalat un fel de lift hidraulic. Înainte îl coborau cu unul manual. Au instalat tot felul de aparate noi acolo – aduc tot felul de fire, cred că de telegraf, nu știu. Cine știe câte lucruri n-or fi acolo jos, dar noi n-avem cum să ne uităm.

— A vorbit vreodată cu tine?

— Stăpânul? Nu, și nici nu m-a văzut. Doar când îi duc ceaiul sau mai aduc niște cărbuni, sau ce are el nevoie. Suntem ca la hotel. Parcă nu se simte ca acasă. Nu ne știe după nume; nu-l interesează.

— De unde face rost de bani?

— Numai Dumnezeu știe. Totuși, la urma urmei, nu o ducem rău aici. Eliza căscă. Ce mai plouă… Dacă o ține tot așa, vom avea multă treabă mâine.

Se întoarse cu spatele la Sally. După câteva minute începu să sforăie. Sally rămase nemișcată, lacrimile i se uscaseră pe față și era complet trează.

Această cameră, la fel ca toate camerele servitorilor, era la

ultimul etaj, chiar sub podul casei. Sub ei erau camerele personalului stăpânului, secretarului, medicului și restului angajaților, pe care Sally îi văzuse doar în fugă. Mai jos era dormitorul stăpânului, garderoba, baia și camera valetului. Apoi venea parterul și mai jos, bucătăria – și, după cum tocmai aflase, pivnița.

Venise să afle răspunsuri la toate întrebările. Nu avea altă soluție decât să se ducă să vadă cu ochii ei.

Se dădu încet jos din pat, își puse o pereche de șosete negre și apoi (se gândi mai bine) și își mai puse încă o pereche. Cămașa ei de noapte era albă, dar haina era de o nuanță maro-închis și se gândi că, dacă își strângea bine cămașa pe lângă corp și își punea și gluga pe cap, nu s-ar vedea nimic alb.

Avea o cutie de chibrituri în coș. Luă cutia și lumânărica din sfeșnicul dintre paturi și deschise ușa.

Ceasul unei biserici din depărtare bătu ora douăsprezece. Era întuneric și o liniște profundă. Din cauza norilor groși și a ploii abundente nu era nicio rază de lună, iar flacăra felinarelor de pe stradă era atât de slabă, încât nu venea niciun pic de lumină de afară. Trebuia să parcurgă drumul cu atenție.

Coborî pe scările din spate. Ajunsese să le cunoască destul de bine. Nu se opri la primul etaj, dar când ajunse la etajul la care erau dormitoarele stăpânului și ale valetului, deschise ușa care separa scara de serviciu de restul casei. O lampă lumina ușa dublă a camerei stăpânului. Da cealaltă parte era liftul, a cărui ușă era mereu deschisă la etajul la care se afla acesta. Chiar lângă scara de serviciu, era camera valetului. Sally zări câteva licăriri de lumină sub prag și închise ușor ușa în urma ei.

Coborî la parter și aruncă o privire în jur. Singura sursă de lumină era lampa de pe palierul de deasupra. Se îndreptă spre bucătărie, având grijă să nu facă niciun zgomot. După ce se asigură că nu era nimeni prin preajmă, se întoarse la parter și ieși pe hol.

Se bucură că își pusese două perechi de șosete pentru că podeaua era rece. Sufrageria – camera de pictură – biblioteca – liftul; adică liftul era singura modalitate prin care putea ajunge în pivniță? Nu era cu putință, trebuia să mai existe o ieșire în cazul în care se strica liftul. Trebuia să fie o scară pe undeva. Dar în hol nu era nicio scară și nici în bucătărie.

Se îndreptă încet spre camera de pictură. Toate camerele aveau uși duble, ca să faciliteze manevrarea scaunului cu rotile, iar toate balamalele erau bine unse; nu scârțâi nicio ușă. Se strecură repede înăuntru și închise ușa cu un zgomot care păru foarte puternic în liniștea aceea monumentală.

Cortinele erau trase, dar cei câțiva tăciuni din șemineu încă mai

licăreau. După ce se obișnui cu întunericul și desluși cele mai mari piese de mobilier, își făcu loc printre ele cu grijă, încercând să găsească un drum spre pivniță pe care să nu îl mai fi observat până atunci.

Nu găsi nimic. Se întoarse să plece și ascultă cu atenție la ușă înainte să o deschidă și să iasă în hol.

Pentru un moment crezu că o descoperiseră și aprinseseră lumina pentru că, și lumina slabă de la etaj era foarte puternică în comparație cu focul din șemineul din camera de pictură. Îi tresări inima, dar nu auzi niciun zgomot, nicio mișcare, nimic; era încă singură și în siguranță.

Totuși, se simți mai vulnerabilă ca oricând. Îi era teamă: nu avea niciun rost să se mintă singură. Dar nu putea da înapoi.

Deschise ușa de la bibliotecă, se strecură înăuntru și o închise imediat. Era complet întuneric: focul se stinsese. Simți izul unui miros de trabuc.

Să aprindă un chibrit? Ce altă variantă mai avea?

Găsi lumânarea și aprinse repede un chibrit cu mâna tremurând, după care aruncă chibritul în cămin. I se prelinseră pe degete câteva picături de ceară fierbinte, dar nu băgă de seamă și începu să se plimbe ușor prin cameră, uitându-se între etajere și în spatele dulapului de sticlă plin cu porțelanuri chinezești.

Acolo, în colț, văzu o ușă. Era deschisă – de fapt, ceva o ținea deschisă. Câteva trepte înguste coborau în întuneric și simți un miros puternic de vopsea. Se opri o clipă ca să se asigure că nu venea nimeni, după care se aventură pe scări.

La capătul scărilor dădu de o nouă ușă deschisă. Mirosul de vopsea era din ce în ce mai puternic.

Prima cameră era goală. O podea de lemn, abia instalată și pereții albi. Nimic altceva. O altă ușă ducea către o cameră mai mare, mobilată, dar scaunele și masa erau acoperite cu o pânză ca să nu se murdărească de vopsea. Chiar în mijlocul camerei era liftul de fier, conducta de la Compania Hidraulică din Londra și grilajul de fier, proaspăt vopsit.

Văzu o nouă ușă deschisă și intră într-o altă cameră. Pe când se îndrepta spre ea simți, mai degrabă decât să audă un huruit ușor, îndepărtat, ca zgomotul unui motor aprins undeva la distanță, sau ca zgomotul apei când lovește digul. Părea să vină din perete și vru să dea mai aproape să asculte – dar își aminti la timp de vopseaua proaspătă. Așa că îngenunche și își lipi urechea de podea; într-adevăr, parcă se mișca ceva.

Ce însemna asta? Mai era oare încă o aparatură sub ea? Nu avea cum să afle.

Și atunci liftul se auzi în spatele ei.

Icni, iar mâna îi tremură atât de tare încât îi căzu lumânarea din mână și se stinse îndată.

În același timp, văzu o lumină în capătul scărilor – nu mai putea ieși pe acolo. Cu teamă în suflet, pipăi în jurul ei ca să găsească lumânarea – nu putea să o lase acolo – găsi și lumânarea și rămășițele de ceară care se scurseseră – se ridică, încercă să găsească cealaltă ușă (nu mai conta acum vopseaua) și intră în cameră exact când se opri liftul.

Se ascunse în spatele ușii deschise și își ținu respirația, conștientă fiind de mirosul puternic de lumânare pe care îl lăsase în urma ei. În tăcerea aceea, ușile liftului se deschiseră cu zgomot și cineva păși în cameră.

În aceeași seară, avu loc o întâlnire în holul Ligii pentru Etică și Cumpătare din Whitechapel. Membrii acestei ligi credeau în niște idealuri atât de înalte încât considerau cenzura un lucru îngrozitor și erau în stare să se asocieze cu oricine, chiar dacă ar fi fost vorba să oblige niște copii să bea whisky furat.

Liga pentru Etică și Cumpătare era vinovată pentru multe fărădelegi – obișnuiau să ia banii vizitatorilor lor în timp ce își frângeau mâinile la auzul poveștilor lor –, dar în acea seară aveau o treabă dificilă, căci domnul Arnold Fox era pe platformă.

Acesta ținea un discurs despre imigranți, de parcă ar fi avut vreodată un alt subiect de discuție. Publicul știa la ce să se aștepte, dar parcă nu îi deranja să li se confirme prejudecățile, mai ales că bărbatul era foarte pornit: vocea lui puternică pulsa de sinceritate când le spunea cât de nobili, bogați și puri erau ei.

Dar partea lor preferată era când începea să vorbească despre cât de josnici și periculoși erau acei imigranți, cu obiceiurile lor scârboase și cu corpurile lor roase de toate bolile. Asta veniseră să asculte, iar creaturile acelea dezgustătoare păreau să se îmbulzească și să bolborosească în jur exact cum le descrisese el: acei ochi roșii, acei dinți cariați, părul nespălat, acele nasuri cărnoase, duhoarea aceea mizerabilă... Publicul oftă și se cutremură cu o plăcere animalică.

Apoi îi entuziasmă și mai tare.

— Puritatea! zise el cu vocea tremurându-i de emoție. Puritatea... Dreptul din naștere al unei englezoaice, lucrul cel mai sfânt al unui trandafir englezesc, templul feminității sale, bijuteria ei cea mai de preț – furată! Sfâșiată! Prădată și deflorată de monștrii aceia lacomi și perverși...

Sexul este cea mai bună cale prin care să-ți stârnești ascultătorii. Funcționează de fiecare dată.

În spatele încăperii aglomerate, un bărbat cu ochi negri, cu o

bască și un fular gri în jurul gâtului urmărea întreaga scenă. Nu era atent la orator – îl mai auzise de multe ori; urmărea publicul și nu îi plăcea deloc euforia pe care o crea Fox. Se întoarse către bărbatul de lângă el și îi spuse încet:

— Anulează tot, Dick să dăm buzna la o întâlnire obișnuită e una, dar oamenii ăștia au înnebunit. Cel mai bun lucru pe care îl putem face în seara asta este să culegem cât mai multe informații. Urmărește-l – ascultă-l – nu-l scăpa din ochi. Vezi cine plătește. Dar violența nu e o opțiune.

— Băieții sunt gata oricând, domnule Goldberg, îi spuse celălalt bărbat.

— Atunci spune-le să stea pe loc, îi răspunse Goldberg. Nu vezi câți supraveghetori sunt aici? N-ai văzut toți polițiștii de afară? Ce preferi – să fii nesăbuit și să pierzi, sau să fii isteț și să câștigi? Nici nu-mi spune; oricum ai da răspunsul greșit. Tu fă ce-ți spun eu. Am eu grijă de el.

Celălalt bărbat încuviință și se strecură printre oameni ca să dea mai departe mesajul lui Goldberg. Goldberg își îndreptă atenția spre platformă – cineva îl trase de mânecă. Se întoarse și dădu peste un bărbat cu ochelari care părea neliniștit.

— Reuben Singer? întrebă el nedeslușit printre discursul plin de patos al lui Fox și larma provocată de spectatori. Ești ucenicul lui Katz, nu-i așa? Ce cauți aici? E periculos!

— Dumneavoastră ce căutați aici, domnule Goldberg? Au pus preț pe capul dumneavoastră…

— Nu ar fi pentru prima oară. Nu-mi mai spune numele cu voce tare. Spune-mi, ce vrei?

— E vorba despre femeia aceea cu copilul. Domnul Katz ne-a spus că trebuie să aflați, dar nu reușea nimeni să dea de dumneavoastră.

Goldberg făcu ochii mari, iar Singer făcu un pas în spate sub intensitatea privirii lui.

— Ce s-a întâmplat? Au găsit-o?

— Nu. Și-a lăsat copilul la familia Katz; Rebecca Meyer are grijă de ea. Domnișoara Lockhart s-a deghizat și s-a infiltrat în casa lui Tzaddik – lucrează ca servitoare. Nu au reușit să o convingă să renunțe la idee. Și bineînțeles că nu știau…

Singer se aștepta la un atac de disperare sau furie; așa că odată ce văzu zâmbetul de admirație de pe fața lui Goldberg, tânărul rămase uimit.

— Ce fată! zise Goldberg. Minunat! Cine s-ar fi gândit la asta?

— Dar asta nu ne încurcă planurile?

— Ba da. Asta înseamnă că trebuie să o scoatem de acolo. Măcar să fie și ea precaută…

Goldberg deveni serios. Singer și-ar fi dorit să nu facă asta; o persoană atât de expresivă nu putea să umble prin lume, încercând să se deghizeze. Mai rău era că oamenii din apropiere îi auziseră vorbind și acum se uitau lung la ei.

Dar Goldberg rămase calm. Înainte ca cei care îi urmăreau să înțeleagă ce se întâmpla, se întoarse către Arnold Fox și începu să aplaude cu îndârjire.

„E nebun, se gândi Singer. Și el, și Lockhart…”

Sally rămase la locul ei. Pașii se îndepărtară de lângă lift – în direcția ușii în spatele căreia stătea ea ascunsă – și se opriră.

Auzi un glas în engleză:

— Cine face curat aici? Servitorii?

Sally nu îi recunoscu vocea: „are accent german, se gândi ea, precis și formal”. Dar recunoscu cealaltă voce.

— Bineînțeles că nu, răspunse Michelet. Nu au voie să vină aici, Herr Winterhalter.

„Secretarul”, se gândi Sally.

— Deci dumneata faci curățenie aici?

— Da.

— Nu prea te pricepi, din câte observ. Sunt câteva pete de ceară de lumânare pe podea.

— Nu am aprins nicio lumânare aici. Probabil, este de la zugravi.

— Domnul Lee nu va fi prea mulțumit. Ocupă-te imediat de asta!

Sally speră să se fi întărit ceara deja ca să nu o dea de gol.

După câteva momente, Michelet continuă:

— Nu vă supărați că vă întreb, Herr Winterhalter, dar știți cumva dacă domnul Lee a angajat deja o doică?

— O doică?

— Pentru copil. Dacă ideea e să îi instalăm camera aici jos, va avea nevoie de cineva care să aibă grijă de ea. Era o simplă curiozitate.

— Astă nu este problema ta, Michelet.

— Ba din contră, Herr Winterhalter, mă interesează foarte tare acest aspect. Eu mă ocup de tot ce ține de viața personală a domnului Lee. Dacă acest copil va intra în viețile noastre și va trebui să… să relaționeze în vreun fel cu domnul Lee, e de datoria mea să mă asigur că nu va muri de foame, spre exemplu.

— Bineînțeles că vom avea grijă de ea. Nu fi ridicol!

— Cine va avea grijă de ea?

— Unul dintre servitori. Nu contează. Eu o voi învăța tot ce trebuie să știe.

Sally rămase fără suflu. Vorbeau despre Harriet…

— Sunt convins că dumneavoastră știți cel mai bine ce e de

făcut, Herr Winterhalter, mormăi Michelet.

— Chiar așa și este. Nu îți bate capul cu asta. Nu e treaba ta.

— Eu am grijă de domnul Lee.

— Iar eu am grijă de treburile casei.

— Dar eu mă ocup de animal. Numai eu îl pot controla. Așa că fetița trebuie să fie tot a mea.

— A ta?

Vorbise cu atâta ură în glas! Sally era șocată; acești doi bărbați negociau – era în joc viața copilei sale dar nici nu îndrăznea să se gândească la deznodământ.

— Da! A mea. Dacă scopul ei va fi să înlocuiască animalul – să-i dea de mâncare, să-l șteargă la gură, să-l spele – acestea sunt responsabilitățile mele. Eu sunt cel care trebuie să o învețe tot ce e de știut. Eu știu cel mai bine. Domnul Lee îmi va da dreptate!

— Chiar crezi asta?

— Știu asta!

— El a fost cel care mi-a spus să fac tot ceea ce cred că este necesar. Nu avem ce discuta. Totul depinde de mine.

— Dar dumneavoastră nu vă pricepeți. Nu știți decât să discutați despre corespondență, afaceri și bani. Nu vrea o mică maimuță secretar; vrea pe cineva care să-i ia locul maimuței după ce moare. O creatură charismatică: să-i dea de mâncare, să-l curețe, să-i țină țigările, să-l distreze. Eu știu toate astea. Nu dumneavoastră. Eu trebuie să mă ocup de instruirea ei.

— E prea târziu, Michelet. Domnul Lee îmi va da dreptate. Eu sunt cel care se va ocupa de copil.

— Imposibil!

— Dar adevărat.

— O veți obosi cu toate ordinele dumneavoastră…

— Fiecare lucru are scopul lui. Există un raport foarte bine calculat pentru fiecare durere, pedeapsă și recompensă. Sunt tot felul de tabele și sondaje. Nimic nu va fi lăsat la voia întâmplării, instinctului sau sentimentelor, sau cine știe ce idei mai ai tu. Și te rog să-mi reamintești un lucru, Michelet – de ce ai făcut trei ani de închisoare?

Tăcere.

— Parcă avea legătură cu niște copii, sau mă înșel? continuă secretarul. În orice caz, oricine s-ar gândi de două ori înainte să te lase în preajma unui copil. Foarte bine, ne-am înțeles. Nu mai avem ce discuta. Acum, te rog să te dai la o parte! Vreau să văd camera fetiței.

Lumina se îndreptă spre cameră și se opri în pragul ușii, la doar câțiva centimetri de Sally, care stătea ascunsă în spatele ușii, ținându-și respirația.

— Aceasta va fi camera copilei? întrebă Michelet încet.
— Probabil.
Secretarul trase adânc aer în piept.
— Ce ciudat. Miroase a lumânare aprinsă.
Intră în cameră. Sally îl vedea perfect; dacă s-ar fi întors, ar fi văzut-o și el. Bărbatul atinse cu mâna un perete, se uită la degetele lui, le șterse cu batista și se întoarse.
Sally rămase nemișcată. Gluga îi acoperea fața.
Winterhalter se îndreptă spre ușă și ieși.
— Încă nu s-a uscat vopseaua. O să lăsăm ușa deschisă până se duce mirosul. Dă-mi cheile, te rog!
Se auzi un clănțănit de chei, iar după câteva momente se deschiseră ușile liftului. Centrala hidraulică făcu un zgomot puternic, iar lumina se risipi odată ce liftul urcă.
Sally simți picături reci de transpirație pe șira spinării. Vru să sară lângă perete, dar știa că vopseaua nu era încă uscată; se așeză în genunchi și își sprijini capul pe podeaua rece până ce se opri din tremurat.
„Nu am timp acum să stau pe gânduri, își spuse ea. Trebuie mai întâi să mă întorc în camera mea."
Așteptă câteva clipe pe care le simți ca niște ore foarte lungi, se ridică și începu să caute ușa. Era complet întuneric. Nici nu se punea problema să aprindă lumânarea; nu avea încotro decât să se strecoare cu grijă prin pivniță, pe hol, pe scările de serviciu. Dacă se uscase vopseaua și închisese ușa...?
Îi luă aproape o oră. Pe când închise după ea ușa verde și se pregătea să urce treptele, ceasul bisericii bătu ora două. Îi era frig și o dureau toate oasele de la cât muncise toată ziua și de la efortul de a nu face niciun zgomot.
Mai avea trei etaje. Ajunse la primul și exact când se pregătea să își continue drumul – simți că i se oprește inima în loc.
Era cineva acolo. O aștepta.
Aprinse un chibrit. La lumina lui, văzu chipul rotund și lacom al lui Michelet.
— Deci tu erai, șopti el. Louisa. Obrăznicătură mică. Ei bine, domnișoară, cred că ar fi mai bine să veniți în camera mea, nu-i așa? Vom avea o conversație plăcută. De-abia așteptam.

Capitolul 23

Fără evrei

Odată ce intrară în camera lui, aprinse lampa. Apoi, fără nicio avertizare, o apucă și o sărută pe buze. Simți gust de țigări, Parma violets[13], apa de colonie.

O ținea ciudat. Avea gâtul strâmb; nu putea respira. Îl împinse și își trase răsuflarea.

— Taci, șuieră el. Domnul Lee e chiar alături și are un auz foarte ascuțit. Deci? Ce explicație ai să-mi dai?

— O explicație, domnule?

— Ce căutai în pivniță? Să știi că ești norocoasă că nu te-am dat pe mâna imbecilului ăla de Winterhalter.

— Dar, domnule, nu știu despre ce vorbiți. Nici nu știam de existența pivniței. Tocmai ce vin de la bucătărie – la răcitor. Să iau puțină gheață să-mi pun la cap pentru că mă doare îngrozitor. Știu că nu ar fi trebuit să fac asta, dar durerea era absolut înfiorătoare. Nu știu cine este acest domn Winter… Chiar nu știu despre ce vorbiți, domnule.

O privea atent.

— Ai fost acolo. Am văzut chibritul pe care l-ai aruncat în șemineul din bibliotecă și urmele de ceară de pe scări. Winterhalter nu a băgat de seamă. Și ce-mi spui de asta?

Îi ridică haina. Văzu o pată mică pe manșetă care părea a fi vopsea albă.

— M-am murdărit de dimineață la poștă – tocmai vopsiseră pereții… De ce îmi puneți toate aceste întrebări, domnule Michelet?

Încercă să pară nevinovată, surprinsă și jignită. În același timp, lăsă să-i cadă puțin haina într-o parte, să i se vadă gâtul. Bărbatul își mută imediat privirea spre gâtul ei, iar Sally crezu pentru prima oară că putea să îl păcălească.

Lăsă să-i cadă manșeta din mână și o sărută ușor pe gât. Îi ridică bărbia și începu să o mângâie până la gaura de la baza gâtului. Sally se strădui să rămână nemișcată în timp ce el își plimba degetele pe corpul ei.

Văzu o licărire ciudată în ochii lui și tuși ușor, ca și cum ar fi bolnavă.

— Domnule, vă rog… șopti ea.

— Louisa, ai fost o fată neascultătoare, zise el cu un glas lin, ca și cum ar fi fost hipnotizat. Să nu mă minți. Ce l-ai auzit spunând?

— Domnule, pe cuvânt că nu am auzit nimic…

Își făcu curaj și își duse mâna pe pieptul lui. El o apucă, o sărută

și o trase din nou spre el, mângâind-o pe sub haină. Sally tremura: „măcar să creadă că sunt emoționată, se gândi ea. Nu avea cum să-și dea seama că era scârbă."

— Oh, domnule Michelet... Mă lăsați, vă rog, să mă duc la culcare? îi șopti ea în ureche. Cu altă ocazie... Nu mă simt bine, domnule...

— Louisa, zise el cu o voce groasă. Ești frumoasă. Mai sărută-mă o dată.

O sărută cu patimă, ca un copil lacom care-și devorează prăjitura. Sally își ținu respirația și rămase inertă, ca o păpușă. Michelet li dădu drumul.

— În curând, îi spuse el cu o privire pierdută. Nu mai văzuse niciodată un bărbat atât de înverșunat, dar îi simți și teama care nu îl lăsa să acționeze: teama față de Winterhalter, față de Lee, chiar față de ea.

Pentru că deja nu mai era sigur dacă îi auzise sau nu vorbind. Și nu putea să stea să ghicească.

O împinse. Era evident că era genul de bărbat care prefera o femeie speriată, emoționată, nedoritoare. Dacă Sally i s-ar fi oferit atunci de bunăvoie, ar fi disprețuit-o. Trebuia să îl lase să creadă că el era vânătorul priceput, iar ea – victima timidă.

Ultimul lucru pe care îl văzu înainte să iasă din cameră fură ochii lui umflați, plini de dorință, dar și de teamă.

Sally nu apucă să doarmă decât vreo trei ore. Dintre toate imaginile care îi terorizau visele, niciuna nu era mai îngrozitoare decât ideea că micuța Harriet ar putea fi întemnițată în pivniță, instruită ca să-i servească lui Tzaddik drept... ce? Asistentă? Să îi dea de mâncare, să îl șteargă la gură...

I se făcea rău numai când se gândea la asta. Cum nici nu dormise prea bine, a doua zi se trezi palidă, iar pe când îi pregătea cafeaua să o servească în bibliotecă, doamna Wilson o întrebă dacă era în regulă.

— N-am nimic, doamnă Wilson, zise ea. Mă cam doare capul, dar o să-mi treacă.

Erau trei ceșcuțe pe tavă. Tzaddik îi spuse din nou să intre, iar Sally încercă încă o dată să nu își ridice privirea pe când așeză tava pe masă. Se uită pe furiș, cu coada ochiului spre ușa care dădea spre pivniță, din colțul camerei. Era închisă.

Făcu o plecăciune scurtă și dădu să plece, dar Tzaddik o opri:

— Un moment. Kemp, parcă?

— Da, domnule, îi răspunse ea, aruncându-i o privire fugară.

— Te rog să ne pui niște cafea.

— Bineînțeles, domnule.

Simți privirile celor trei ațintite asupra ei, în timp ce umplea ceștile cu cafea. Nu văzu cine erau până nu le întinse ceștile. Pe când unul dintre ei luă cafeaua, îi spuse ceva celuilalt, iar Sally îi recunoscu vocea: era bărbatul pe care îl văzuse pe vasul cu imigranți, Arnold Fox.

Atunci Sally își ridică privirea involuntar și observă că celălalt bărbat era Arthur Parrish, care o privea puțin încruntat, parcă nedumerit. Dar se întoarse să-i răspundă lui Arnold Fox, iar Sally răsuflă ușurată.

Încercând să tragă de timp, fără ca totuși să bată la ochi, turnă a doua ceașcă de cafea și ascultă cu atenție.

— Vedeți dumneavoastră, problema cu un pogrom la scara mare, după modelul rusesc, începu Parrish, este că evreii care sunt acum în drum spre Anglia vor fi tentați să nu mai vină aici și să plece direct în America. Știu, știu că vi se pare o idee minunată, continuă el peste domnul Fox care dădea semne că ar fi vrut să-i răspundă, dar gândiți-vă și la afacerile noastre.

Luă ceașca pe care i-o întinse Sally, iar fata se întoarse spre Tzaddik. Maimuța nu era acolo, observă ea.

— Pune-mi și mie o ceașcă de cafea, îi spuse Tzaddik.

Vocea aceea – oh, era ceva în vocea acea suavă, profundă, groasă… O mai auzise cândva, o mai visase într-un coșmar. Fericită că avea o scuză ca să rămână, mai puse o ceașcă de cafea, în timp ce Fox îi răspunse lui Parrish:

— Principiile mele sunt mai importante decât afacerile, domnule Parrish. Pe mine mă preocupă puritatea rasei englezești.

— Ești doar un om vanitos și pompos, care nu vrea decât să câștige alegerile, zise Tzaddik Am să continui să te finanțez atâta timp cât îmi vei fi de ajutor. Când nu voi mai avea nevoie de tine, terminăm alianța. Kemp – ceașca. Pune-o la buzele mele.

— E fierbinte, domnule, zise ea, conștientă fiind de furia care se citea pe fața lui Arnold Fox și de expresia de încântare de pe cea a lui Parrish; ridică apoi cеșcuța de porțelan la buzele lui Tzaddik.

Acesta sorbi cu zgomot de trei ori. Acum, când era atât de aproape de el, bărbatul părea un corp masiv, fără formă; costumul de pe el, deși foarte bine croit, nu avea cum să te facă să nu observi că brațele și pieptul lui nu erau decât o masă inertă de grăsime. Fiind la doi pași de el, îl auzi respirând, vedea cum i se umflă pieptul, inspirând și expirând. Observă că părul lui roșcat era lipit de scalp, uns cu o loțiune plăcut mirositoare și că degetele groase și neajutorate aveau o manichiură perfectă.

— Încă o dată, zise el, iar Sally îi duse ceașca la gură, simțind pe lângă toată teama și disprețul, o milă profundă pentru acest bărbat întemnițat într-o închisoare de grăsime, incapabil să facă și cea mai

mică mișcare.

Arnold Fox puse ceașca de cafea pe masă și se ridică. Sally avu grijă să nu se uite la el, dar mișcă puțin ceașca, astfel încât Tzaddik să-l poată privi pe Fox în ochi în timp ce acesta începu să vorbească cu nerăbdare:

— Fie. Cum spuneți dumneavoastră. Nu am altă soluție. Dar să știți, domnule Lee, că nu apreciez faptul că v-ați răzgândit, mi se pare o trădare. Poporul britanic este îndreptățit să fie nemulțumii, iar dumneavoastră... reduceți întreaga situație la o încăierare la beție. Dar cu siguranță că dumneavoastră știți mai bine, domnule. Vă sunt îndatorat. O zi bună.

Plecă. Ceilalți doi îl priviră nepăsători, iar după ce bărbatul trânti ușa după el, Tzaddik spuse:

— Foarte bine. A ales el pentru noi. Eu accept voia Domnului, Parrish. Domnul Parrish zâmbi:

— Să înțeleg că punem planul în aplicare, domnule?

Se opri și se uită spre Sally, care îi simți privirea ațintită asupra el, dar nu îndrăzni să îl privească în ochi.

— Mulțumesc, Kemp, zise Tzaddik. Poți pleca.

— Mulțumesc, domnule, îi răspunse ea sfioasă și ieși.

Odată ajunsă pe hol, aruncă repede o privire în jur. Nu văzu pe nimeni și știa că domnul Clegg avea treabă în cămară, doamna Wilson era în bucătărie, iar...

Se aplecă, prefăcându-se că își lega șireturile.

Îl auzi pe Parrish prin ușă:

— ...fluierele?

— Nu încă, zise Tzaddik. Adunarea englezească nu este îndeajuns de disciplinată. Parcă și-au pierdut plăcerea de a crea zarvă. Va trebui să-i educăm.

— Dar vreți o răscoală în toată regula?

— Vreau să cadă capete, vreau ură profundă, vreau să ardem o stradă întreagă din temelii. O stradă cu case evreiești. Vom crea panică și resentimente. Domnul Fox va părea vinovatul, iar el va încerca să-l oprească, gândindu-se că asta vrem de la el și va da greș. Ziarele vor da vina pe el, vor spune că el a fost cel care a încurajat situația asta; noi vom da vina pe el pentru că nu a reușit să-i oprească. După ce scăpăm de el, vom sări în ajutorul fundațiilor evreiești, îi vom ajuta să se pună pe picioare... Vor veni singuri la noi, Parrish. Vor cădea în plasa noastră!

— Minunat, zise celălalt bărbat. Pe ce dată vreți să se întâmple, domnule Lee?

Sally se apropie și mai mult de ușă ca să audă tot.

Chiar atunci, cineva îi acoperi gura și o cuprinse de talie, ridicând-o de pe podea.

Se luptă, până ce observă că mâna care îi acoperea gura purta o mănușă albă. Nu era Michelet – era unul dintre lachei. Brusc se lăsă moale, ca și cum leșinase.

Speriat, băiatul îi dădu drumul. Sally se eliberă, își găsi echilibrul și se întoarse către el.

— Ce crezi că faci? șuieră ea.

— Mă jucam și eu cu tine…

Era un băiat voinic, cu un zâmbet șmecher și o privire de cuceritor. Părea totuși puțin neliniștit, văzând-o atât de furioasă.

— Cum îndrăznești să pui mâna pe mine? îi spuse ea, încet, ca să nu o audă cei doi bărbați din bibliotecă.

Atunci observă expresia nedumerită de pe fața lui și își dădu seama că făcuse o greșeală.

— Dar tu cine ești? întrebă el. Să nu-mi spui că ești servitoare, că nu te cred. Ce cauți aici?

Sally se comportase ca o doamnă: reacționase așa cum se cuvenea să reacționeze o persoană cu clasă într-o astfel de situație. I se păruse normal ca orice fată să reacționeze la fel. Totuși, își aduse imediat aminte de felul în care o priveau bărbații când o credeau o servitoare și își dădu seama că o adevărată servitoare nu și-ar fi permis să se arate furioasă și indignată. Ar fi trebuit să se controleze.

Însă de îndată ce își dădu seama de ce făcuse, se gândi la un mod de a întoarce situația în favoarea ei. Dar pentru asta trebuia să se miște repede; să nu îi lase timp de gândire.

Îi duse degetul la gură, făcându-i semn să tacă, aruncă o privire în jur și îl conduse în sufragerie.

Intrigat, exact cum se aștepta și Sally să fie, o urmă. Închise ușa în urma lor, se uită prin cameră, după care îi șopti:

— Cum te cheamă? John?

— John este celălalt lacheu. Eu sunt Alfred. Dar…

— Ascultă-mă, Alfred, am nevoie de ajutorul tău. Ai dreptate – nu sunt o simplă servitoare. Sunt aici pentru verișoara mea…

Stăteau aproape unul de celălalt; Sally încercă să pară drăguță și disperată. Băiatul încă părea neîncrezător, dar și curios și fericit să stea atât de aproape de o fată frumoasă, care dorea să i se destăinuie.

— Verișoara ta?

— Da. Lucy. O știi – a fost nevoită să plece din cauza francezului ăla – un…

Băiatul înțelese.

— Valetul! zise el. Ah.

— Da, un porc, continuă ea. Mi-a povestit tot. I-a promis că o ia de soție, că o să aibă grijă de ea. Cât a mai plâns biata mea mamă –

mătușa lui Lucy. Ne avem ca două surori. I-am jurat să mă răzbun pe boul ăla. Așa că... Nimeni nu trebuie să știe. Mai ales el.

— Și ce ai de gând să faci?

— Nu știu încă. Găsesc eu ceva. O să-l distrug. Era o fată atât de bună... Iar el a terminat-o, săraca nu mai găsește niciun loc de muncă...

Băiatul încercă să o consoleze. Nu-l prea duce capul – se gândi ea – e îngâmfat, încrezut, ca toți lacheii, bucuros să-și etaleze pieptul voluminos și picioarele musculoase – dar părea totuși un băiat sufletist. Și știa prea bine ce soartă avea o servitoare fără referințe.

— Alfred, te rog, pot să am încredere în tine? Nu am cui să mă destăinui aici...

— Sigur, spuse el. Poți conta pe mine. Oricum nu pot să-l sufăr pe papagalul ăla franțuz. Nimeni nu-l are la suflet. Un tântălău. Ni s-a părut tuturor că te dădeai bine pe lângă el...

— Asta și încerc să fac! Vreau să-l prind în plasă, înțelegi? Vreau să-l prind și să-l fac să plătească. Sper că nu te superi pe mine că ți-am spus toate astea, Alfred. Nu vreau să-ți fac probleme.

— Nu-i nimic. Am să te ajut. Ceilalți mai vorbesc despre tine – în bucătărie. Nu pari servitoare – ești prea manierată. Ai fost cameristă, nu-i așa? Mă gândeam eu. Acum e totul limpede. Dacă nu vrei să sari în ochi, trebuie să pari mai de-a noastră. Mai râzi și tu din când în când. Și n-o să mai pari așa la nelalocul tău. Nici nu *semeni* cu *verișoara* ta...

— Ea seamănă cu tatăl ei. Oh, Alfred, îți sunt atât de recunoscătoare.

Îi puse mâna pe piept, dar doar pentru un moment. Băiatul se simți foarte mândru de el.

— El unde e acum? întrebă ea. Domnul Michelet.

— Sus, cu secretarul. La al doilea etaj. Acolo stă stăpânul mai toată ziua. Iar personalul stăpânului are camerele tot acolo. Chiar lângă lift.

— Cine face curat acolo? Servitorii casei sau tot domnul Michelet, ca în pivniță?

— Cine ți-a zis de pivniță?

Cugetă puțin:

— Am văzut ușa deschisă din bibliotecă când i-am servit ieri ceaiul stăpânului. Am întrebat-o pe Eliza.

— Ah... Nu, e adevărat că el face curat în pivniță, dar nu și la etaj. Asta e treaba noastră. Ce ai de gând să-i faci?

— Nu știu. Mai întâi de toate trebuie să mă apropii de el, să-i câștig atenția, să-l fac să creadă că mă seduce și pe mine cum a sedus-o pe Lucy. Trebuie să aflu – of, tot, cum îl ajută pe stăpân,

când are timp liber, ce-i place să mănânce… orice. Alfred, să știi că am încredere în tine – nu mă lași la greu, nu-i așa?

Băiatul o privi demn, încrezător și semeț. Apoi îi făcu cu ochiul.

— Las' pe mine, zise el.

Apoi, înainte să plece, Sally făcu ceva ce nu ar fi crezut în viața ei că ar putea să facă: se ridică pe vârfuri și îl pupă pe obraz. Nu fu decât un pupic scurt, rapid, dar păru să îl bucure nespus pe băiat, iar pe Sally nu o costă nimic. De fapt, asta ar fi putut foarte bine să o ajute pe Harriet.

— Mami! Mami!

Harriet era mâhnită. Rebecca încerca să o ia în brațe, dar Harriet se feri și se aruncă pe covorul tocit. Încă de când se trezise cu o zi înainte și nu-și văzuse mama pe nicăieri, trecuse prin crize de furie necontrolată și plânsete, suspine și teamă. Dacă nu ar fi plouat, Rebecca ar fi plimbat-o în grădina din spatele casei, unde Morris Katz improvizase un leagăn pentru Leah dintr-o scândură și puțină sfoară. Dar plouase încontinuu.

Rebecca îi cântase, îi desenase, se jucase cu cățelușul de lemn, încercase să o ia în brațe, să o pună în pat când ațipise în sfârșit, încercase să îi dea de mâncare, să îi dea de băut: dar furia și tristețea lui Harriet erau de necontrolat.

— N-am mai auzit un copil să plângă chiar așa! zise Leah cu admirație. Are plămâni de soprană!

— Și eu ce să-i fac? întrebă Rebecca neajutorată.

— Fă ca ea, îi răspunse Leah.

— Să știi că îmi vine și mie să plâng. Sally mi-a încredințat-o ca să am grijă de ea, iar eu nu pot decât să o fac să plângă. Ce zgomot…

Auziră pe cineva vorbind pe hol, iar domnul Katz intră în cameră. Era ciudat să vină acasă în plină zi.

Dar iată că era acolo și nici măcar nu își dăduse șorțul jos. Vocea lui caldă umplu camera – iar Harriet se opri din plâns.

Se uită în sus, cu fața plină de lacrimi, la bărbatul acela bărbos, cu mustață deasă, cu șorțul lui murdar, iar el o văzu cât de supărată și tristă era și o luă imediat în brațe.

Prea uimită ca să încerce să protesteze, se uită lung la el în timp ce ieșeau tot felul de cuvinte de pe buzele acoperite de mustața deasă. Era preocupat de ceva: se vedea în ochii lui. Dar era un bărbat puternic, care o făcea să se simtă în siguranță: se vedea în brațele lui puternice și în vocea lui joasă.

Bărbatul tăcu și o privi. Speriată și mâhnită, cu ochii încă înlăcrimați, fetița se întrebă unde îi dispăruse gura și îi ridică mustața ca și se convingă că era încă acolo.

Găsi un zâmbet sub mustața lui. Ce surpriză! Își ridică privirea, nesigură și văzu licărirea din ochii lui. Îi zâmbi și ea. Nu se putea abține.

— Eh, bubeleh! Ce tăcere profundă! spuse bărbatul acela mare în idiș. Harriet se sprijini pe pieptul lui.

Oftă și suspină adânc și își duse degetul mare în gură. Îl privi admirativ.

— Ia te uită! zise doamna Katz. Păi, e frumos? Leah și Rebecca au încercat ieri și azi toată ziua să o calmeze, să o facă să nu mai plângă, și vine el, o lasă să se joace cu mustățile lui și tace imediat din gură.

— N-avem încotro, Rebecca, spuse Leah. Trebuie să ne lăsăm barbă. Dar tată, ce s-a întâmplat? Cum de ai venit așa devreme acasă?

— Probleme, zise Morris Katz. Băiatul lui Isaac Feinberg a fost atacat de niște bătăuși ieri, în Mile End. I-au lipit un bilet pe haină. Scria: Fără evrei. Până și pe sinagogă au inscripționat un slogan – nici măcar nu sunt în stare să scrie corect „evrei”. Scriu „evei”. Cineva a aruncat cu o cărămidă în fereastra casei lui Bloom, brutarul… Nu vreau să ieși singură din casă până nu se calmează spiritele, bine?

— Adică – Morris, crezi că este vorba despre un pogrom? Ce vrei să spui? Cât de grav e?

— Încă nu știu! Pur și simplu nu mă simt în largul meu, atât. Dacă Goldberg ar putea umbla liniștit pe stradă, poate că ar aduna toți evreii, să stăm la un loc. Acum, fiecare e pentru el. Dar Reuben Singer mi-a spus că l-a văzut aseară – și nu oriunde, ci tocmai la una dintre reuniunile lui Arnold Fox…

— Omul ăsta nu e întreg la cap, zise hotărâtă doamna Katz. Nu e mai breaz decât nebunii ăia de la Hibbat Zion[14]. Sunt peste tot, tot timpul pun câte ceva la cale. Tu nu i-ai auzit vorbind?

Hibbat Zion era o mișcare inițiată de evreii care voiau să se întoarcă în Țara Sfântă. Morris Katz flutură din mâini nepăsător.

— Normal că știu ce spun! Tu crezi că pe mine nu mă interesează ce spune lumea? Și să știi că mie nu mi se par nebunii ideile lor. De fapt, știu foarte bine ce spun.

— Goldberg ar ști mai bine ce să facă. El nu și-ar pierde timpul cu ei.

— Mai devreme era nebun, acum zici că știe mai multe decât mine! Hotărăște-te! Oricum, n-ai dreptate. Poate că n-ar fi de acord cu ei, dar mai întâi i-ar asculta să vadă ce au de spus. Voi asta nu înțelegeți despre el…

— Voi? Care voi? Auzi la el! Soția lui e voi!

— Oh, am treabă, spuse Morris Katz. Trebuie să mă duc la

magazin. Rebecca – ia copilul. Nu uita ce ți-am zis – să nu ieși singură din casă. Să închizi ușa.

Își îmbrățișă soția și fiica mai călduros ca de obicei și plecă grăbit. Harriet nu își dădu seama că fusese mutată în brațele altcuiva. Rebecca se așeză, minunându-se de cât de ușoară și delicată era acea creatură, care cu doar câteva minute mai devreme țipase cât o ținuseră plămânii. Copila era obosită. Se visa acasă, în Orchard House și erau toți cu ea, unchiul Webster, Sarah-Jane, Jim, Bruin și mămica ei, în timp ce ea le ordona să nu o mai lase niciodată singură.

Asemenea multor alți imigranți evrei, Morris Katz aparținea unei *chevra:* o organizație religioasă, nu tocmai o sinagogă, dar mai mare totuși decât un club, unde se țineau slujbe, unde oamenii discutau liber, unde săracii puteau să vină să se spele în fântâna Talmud, înțelepciunea colectivă a evreilor, după o zi de muncă obositoare. Pentru mulți imigranți, *chevra* reprezenta o legătură cu trecutul, societatea sau prietenii din orașul sau din satul din care proveneau și se agățau de acest tărâm ciudat ca de ceva familiar.

Când Morris Katz vizită *chevra* în acea seară, își dădu seama că soția sa avusese dreptate în legătură cu Hibbat Zion, căci dădu de un tânăr evreu rus, palid, pe care nu îl mai văzuse până atunci.

— Fraților, spuse el cu un glas în care se simțeau emoția și devotamentul, ce se întâmplă în Europa? Vreți să vă spun eu? Fiecare națiune devine conștientă de sine – începe să-și dea seama cine și ce este – făcând asta, îi înlătură pe cei care nu fac parte din ea. Rusia ne dă afară din Rusia – Germania nu ne vrea în Germania – Polonia de-abia așteaptă să plecăm din Polonia.

— Dar nu suntem și noi o națiune? Nu face parte fiecare evreu dintr-o națiune – una fără țară?

Această întrebare fusese pusă în nenumărate rânduri, iar mulți dintre cei care participau și la această reuniune dezbătuseră problema îndelung. Dar tânărul continuă:

— Eu vă spun că există într-adevăr o națiune a evreilor și există de asemenea o țară a noastră, pe care ne-a lăsat-o Domnul – pe care i-a dat-o lui Avraam, care i-a dat-o lui Isaac – da, mă refer la Israel!

Nu era prima oară când Morris Katz auzea această ipoteză, care devenise de altfel foarte populară mai ales printre evreii din Europa de Est. Iar în ciuda a ceea ce îi spusese soției sale, nu știa prea bine ce să creadă despre povestea asta. Tocmai de aceea îi plăcea să asculte argumente.

— Dar… Ne-am făcut un rost aici, spuse unul dintre bărbați. Avem afaceri și case. Ce să facem în Israel? Eu nu sunt fermier…

— Nu, oaspetele nostru are dreptate, zise un altul. Chiar dacă te

naști și mori aici, niciodată nu ne vor considera englezi – vom fi întâi de toate niște evrei – niște străini…

— La fel ca în Germania…

— E la fel peste tot!

— Stați puțin! Stați puțin! Începu un altul, fiecare națiune are o limbă a ei, nu-i așa? E unul dintre aspectele care definește o națiune. Deci ce limbă ar trebui să vorbească această națiune a noastră evreiască? Idiș? Germană? Polonă?

— Ebraică, zise tânărul.

Unii îl aprobară, alții îi refuzară ideea, toți vorbind în același timp. Morris Katz încercă să asculte toate părerile, vizibil preocupat. Știa că Dan Goldberg ar fi avut o mulțime de contraargumente; dar Goldberg nu era acolo, iar astfel de partizani înflăcărați precum acest tânăr erau din ce în ce mai influenți.

Camera în care se aflau era mică și întunecată. Venea o căldură sufocantă de la soba din colț. Morris Katz venise cu gândul de a nu rămâne prea mult, așa că tocmai se pregătea să plece când se auzi o bubuitură și zgomot de sticlă spartă.

Nimeni nu mai scoase o vorbă. Nimeni nu mai mișcă. Pe jos, printre cioburi, era o cărămidă, pe care erau scrise cu cretă cuvintele: FĂRĂ EVEI.

După câteva momente, bărbații se mobilizară. Cei care erau mai aproape de geam, Morris Katz numărându-se printre ei, se ridicară și se uitară pe fereastră, prin ploaia deasă. Peste stradă, sub un felinar, văzură doi tineri care le arătară un gest obscen și fugiră râzând în hohote.

În timp ce doi dintre evrei se năpustiră spre ușă, în încercarea da a fugi să îi prindă, iar alții începură să caute o mătură ca să măture cioburile, Morris Katz și oaspetele își întâlniră privirile. Tânărul părea hotărât, speriat și triumfător, toate în același timp.

— Deci? zise el. Lucrurile s-au pus în mișcare, Morris Katz. Va trebui să iei o decizie. Ești cu noi sau ești împotriva noastră? De-acum înainte lucrurile vor merge din ce în ce mai prost. Vrei ca evreii să aibă o țară? Sau vrei să dispară?

Morris Katz nu îi răspunse. Simțea că alegerea nu era atât de simplă. Nu îi plăceau aceste convingeri crude; și-ar fi dorit, mai mult ca niciodată, ca Dan Goldberg să fie acolo, să îi facă să vadă adevărul.

Capitolul 24

Pagina din registru

Goldberg ținu o conferință în aceeași seară, la etajul al patrulea al unui depozit de tutun din Wapping. Era un loc pe care îl mai folosise și înainte; 20 de șilingi pentru paznicul de noapte și gata. Nu avea decât să acopere ferestrele cu saci ca să nu se vadă luminile aprinse din stradă și să aibă grijă să nu dea nimeni foc depozitului și erau complet în siguranță.

Veniseră atât Kid Mendel, gangsterul din Soho, cât și Moishe Lipman, liderul bandelor de evrei din Bethnal Green; și, părând cam nelalocul lor, tânărul rus de la Hibbat Zion, alături de mai mulți reprezentanți pentru diferite grupuri de evrei. Participau, de asemenea, la reuniune unii dintre cei mai importanți socialiști, Reuben Singer și Bill – erau în jur de douăzeci de bărbați, care se cercetau din priviri, așteptând să audă ce avea Goldberg de spus. Toți păreau preocupați, mai puțin Kid Mendel, care stătea relaxat pe un bax de tutun, curios să afle mai multe despre întreaga situație.

De îndată ce se instalară, Goldberg începu să le vorbească. Vorbi în engleză, traducând pe parcurs în idiș și în rusă.

— Motivul pentru care v-am chemat în seara aceasta aici, domnilor, este pentru că trebuie să vedem cum vom lupta împotriva violenței care va izbucni în sânul nostru. Știm prea bine ce ne așteaptă; știm deja de câteva săptămâni. Trebuie să stabilim ce e de făcut. Decizia noastră este hotărâtoare pentru viețile noastre.

— Uitați-vă acum la persoanele din jurul vostru; sunt oameni pe care îi cunoașteți, oameni pe care nu îi cunoașteți, oameni în care aveți încredere, iar alții cu care nu ați schimbat o vorbă niciodată. Avem atât capitaliști, cât și socialiști între noi. Unii vor ca evreii să meargă în Palestina, alții și-au făcut un rost în Londra. Singurul lucru pe care îl avem în comun este faptul că suntem evrei.

— Și tocmai acest lucru este acum cel mai important, pentru că din cauza asta suntem atacați. Sunt bucuros să văd că ați hotărât să treceți cu vederea, deocamdată, toate diferențele și să veniți la această întâlnire. Pentru început, vreau să vorbim despre ce se întâmplă în zonele fiecăruia. Apoi vom lua o hotărâre. Cine ar dori să înceapă? Domnule Mendel?

— Cu plăcere, Dan, zise Kid Mendel. Dar mai întâi, aș vrea să-ți adresez o întrebare. Nu suntem proști, toți știm că poliția a pus un preț pe capul tău. De unde știi că unul dintre noi nu te va trăda de îndată ce vom pleca de aici?

Goldberg zâmbi, cu o licărire în ochi.

— Știi că nici măcar nu m-am gândit la asta? îi răspunse el, dar nimeni nu îl crezu. Uite ce, Kid – dacă știi cine e cel care vrea să mă toarne, spune-i să plece, iar eu vă voi spune cum am de gând să-i dejoc planurile. Apoi îi putem spune să se întoarcă pentru a ne continua discuția.

Toți zâmbiră pe sub mustăți. Kid Mendel era foarte încântat, îi dădu dreptate lui Goldberg.

— Foarte bine, zise el. Bănuiesc că nu am încotro decât să mă încred în frații mei evrei, chiar și în cei care respectă legea. Domnilor, în Soho se întâmplă în felul următor…

Sally era prea obosită ca să mai facă cercetări în acea noapte. Așa că rămase în pat, cu sforăitul Elizei pe fundal, trecând în revistă tot ce reușise să afle până atunci.

Se gândi mai întâi la povestea dintre ea și lacheu. Ar fi trebuit să fie mai atentă, să nu se expună, să nu riște să fie prinsă, dar dacă aveau să creadă că adevărata ei țintă era Michelet, interesul ei pentru Tzaddik nu ar mai fi părut atât de suspect; la urma urmei, era doar o cale de a ajunge la Michelet. Chiar și în urma acelei situații nedorite, reușise să o scoată cumva la capăt, după câteva momente de panică.

Apoi era însuși Michelet. De fiecare dată când îl vedea, îi veneau în minte cuvintele secretarului: Michelet făcuse închisoare pentru o infracțiune care avea legătură cu copii. Era bântuită de tot felul de imagini cu acei copii, sau cu ce i se putea întâmpla lui Harriet.

Se gândi apoi la secretar și la birourile de la etajul al doilea. Acolo era următoarea ei destinație.

Mai era și problema despre care îi auzise vorbind – cel mai urgent aspect dintre toate acele povești care trebuiau rezolvate cât de curând. Tzaddik plănuia să înceapă o răscoală, prin intermediul lui Parrish – un atac la adresa evreilor – să dezlănțuie multă sălbăticie și ură… Simți ca și cum i se ducea pământul de sub picioare; și nu avea cum să-l oprească.

Totuși, știa că răspunsul la toate întrebările era masa aceea inertă de carne, Tzaddik. Singura modalitate de a-l opri era să afle cine era el în realitate – sau cine mai era pe lângă cine pretindea că e; pentru asta trebuia să înțeleagă ce rol avea Harriet în toată acea încurcătură.

De ce tocmai ea, dintre toate femeile din Londra cu un copil mic, de ce tocmai ea? Era atât de secretos, protejat și misterios, încât chiar și atunci când îi ținuse ceașca de ceai la gură, nu reușise să vadă nimic în spatele neajutorării sale. Iar faptul că întreaga rea-voință care o victimiza se trăgea dintr-o slăbiciune atât de infantilă

era și mai îngrozitor. *Din cel tare a ieșit dulceața*… își aminti ghicitoarea lui Samson. Din tăcere a ieșit otrava. Din întuneric… din trecut.

Adormi.

Ploaia căzu necontenit peste Whitechapel, Spitalfields, Mile End și Wapping. Canalele erau pline ochi; șanțurile erau înfundate și dădeau pe-afară.

În cârciumi, în Societățile Mecanice pentru îmbunătățiri, în bucătării, saloane și restaurante, umbla vorba că situația avea să se înrăutățească.

Docheri fără loc de muncă, lucrători, muncitorii de la fabrica de bere, hamalii de la depozite sau de la tăbăcărie, săpătorii și restul muncitorilor: oricine se simțea trădat, părăsit, dat afară din casă sau de la serviciu… Oamenii lui Parrish se perindau printre ei, dându-le de băut, ascultându-i, lăsând alcoolul să-și facă efectul.

Evreii fac ce fac și se descurcă ei cumva, nu-i așa?

Au de toate…

Sunt buni la afaceri.

Boli. Împrăștie boli… Femeile lor sunt putrezite pe dinăuntru.

Vin din ce în ce mai mulți, pe fiecare vas…

Dacă e să te plimbi pe Brick Lane, de-abia dacă mai vezi un englez, veritabil. Strada Hanbury – Strada Fashion – peste tot e la fel; Străzile Flower și Dean…

Povestea aia din Ungaria – a fost peste tot în ziare – au furat o fetiță creștină și au omorât-o ca să-i folosească sângele în ritualurile lor. E adevărat – martori – au dat mărturie…

Și în Germania s-a întâmplat ceva asemănător.

Copii creștini? Și i-au omorât?

S-a dovedit de fiecare dată…

Pe Strada Montagu stă o evreică cu un copil furat.

Pleacă…

Ba da! Nici evreică, nici… Nu e blondă…

— Strada Montagu? întrebă Parrish. Era într-un bar din Whitechapel Road – un loc decorat cu lemn de mahon, alamă lustruită, oglinzi sclipitoare și bufetiere tapisate, comode. Fumul de țigară era gros, iar Parrish făcea cinste cu băuturi.

— Aha, bolborosi informatorul său, amețit după opt halbe de berc.

— Și ai văzut copilul? Ce e – băiat sau fată?

— L-a văzut nevastă-mea. E o fetiță. Plânge încontinuu. De-aia credem că au furat-o.

— Soția ta își cunoaște bine vecinii?

— Păi, cred și eu. Acolo s-a născut. Înainte să vină evreii ăștia

blestemați. Tocmai ce era prin zonă ieri când a auzit-o pe-asta mică țipând cât o țineau plămânii – o casă frumoasă, vopsită, cu perdele curate – tre' să aibă bani, nu-i așa? Au din ce trăi, mă înțelegeți?

— Presupun că o duc foarte bine, zise domnul Parrish. Mai spune-mi despre copil.

— A, da. Păi, după ce a auzit toate orăcăielile astea, s-a uitat pe geam și a văzut-o – o țâncă drăguță, cu păr blond și se chinuia să scape de evreica aia care stă cu ea. După ce a zărit-o pe nevastă-mea, fata a luat-o pe cea mică și au plecat din fața geamului. Așa că nevastă-mea crede că e furată. Normal că nu știa despre treaba asta cu sângele... Deci e adevărat?

— Nu m-aș mira. La ce număr e casa asta?

— Să știți că asta nu știu. E o casă îngrijită. Cu flori la geam. Se cred mai buni decât noi restul... Nu pot să-i sufăr. Băiete, mai dă-mi o bere...

În timp ce restul bărbaților se pregăteau să plece de la depozitul de tutun, Goldberg îi rugă pe Kid Mendel și pe Moishe Lipman să mai rămână. Rămase și Bill. De îndată ce se văzură singuri, Goldberg le oferi câte o țigară și le spuse:

— Domnilor, mai avem o problemă. N-am vrut să vorbesc despre asta în timpul reuniunii; mă interesează doar părerile dumneavoastră.

Cei doi lideri nu spuseră nimic. Erau foarte diferiți; sofisticatul și elegantul Mendel, cu un început de chelie, era îmbrăcat foarte bine, părea un prinț în vacanță, în timp ce Moishe Lipman, care fusese boxer în tinerețile sale, ar fi putut oricând să dea o probă pentru rolul monstrului lui Frankenstein la o companie de teatru locală.

Cei doi bărbați se cunoșteau între ei; se respectau între ei, dar exista și un anumit procent de neîncredere. Uitându-se la ei, Bill se minună de personalitatea magnetică a lui Goldberg, care reușea să atragă aceste două extreme la un loc.

— Deci? întrebă Lipman dur, după ce se așezară din nou.

Mendel suflă un fum peste lumânare, iar focul străluci în întuneric.

— Lasă-mă să ghicesc, zise el înainte ca Goldberg să apuce să răspundă. Este vorba despre femeia aceea.

Lipman își mută privirea dinspre Goldberg, spre rivalul său.

— Ce femeie? Are vreo legătură cu discuția noastră de mai devreme?

— Da, răspunse Goldberg. Ea este singura persoană care îl poate distruge pe Tzaddik... Le povesti în câteva cuvinte despre Sally și Harriet. Mă tem că s-a pus singură într-o situație extrem de delicată. Vreau să supravegheze cineva casa; la cel mai mic semn că

ceva nu e în regulă, intrăm peste ei. Deocamdată e în siguranță, dar vreau totuși să o păzim. Douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru.

Tăcere. Kid Mendel ridică din sprâncene; Moishe Lipman se încruntă.

— Asta va costa cam scump, zise el după câteva secunde. Ce rost are?

— Pentru că mama acelui copil este singura modalitate de a ajunge la Tzaddik Dacă pun mâna pe copil, pierdem tot; va fi mai puternic ca oricând, pentru că deghizarea mamei va fi dată în vileag. În orice caz, mă tem de ce e mai rău.

— Sângele copilei? zise Mendel, dar nu era tocmai o întrebare.

Se referea la vechea poveste împotriva evreilor, cum că foloseau sângele copiilor creștini în ritualurile lor.

Goldberg încuviință.

— Crezi că ar fi în stare să facă asta și să dea vina pe evrei? întrebă Lipman. Dar de ce…

Nu-și mai termină întrebarea pentru că auziră pași afară și bătăi la ușă. Lipman sări în picioare, pregătit de bătaie; Mendel se întoarse elegant și curios să-l privească. Dar primul care sărise în picioare, fiind chiar mai rapid decât Bill, fusese Goldberg, ducându-și mâna în buzunar.

Bill deschise ușa și îl văzură pe Reuben Singer, care căzu în genunchi, fără răsuflare.

— Fetița – au luat-o…

Goldberg se duse repede la el. Tânărul avea o buză spartă, sângera și un ochi vânăt.

— Niște bătăuși – nu, nu polițiști – niciun mandat, nimic – șeful lor era un bărbat scund, un anumit Parrish – Rebecca și-a dat seama de ce veniseră și a încercat sa fugă cu copila prin ușa din spate – dar erau mai mulți tipi și în grădină – iar domnul Katz… își trase răsuflarea. E inconștient, reuși el să spună. L-au bătut cu niște bastoane. Și pe el, și pe Rebecca. Cred că i-au rupt mâna. Dar au reușit să plece cu cea mică…

— Bine, Dan, zise Mendel. Ești cu noi, Moishe?

Trăsăturile dure ale lui Lipman se transformară într-o privire încruntată.

— N-am să-i las să rănească copii, spuse el. Evrei sau nu, barbari nu contează. Spune-ne ce să facem, Dan!

Goldberg se hotărî repede:

— Sunt trei locuri în care ar fi putut să o ducă: casa din Fournier Square, locuința lui Parrish de pe Telegraph Road, Clapham, sau casa pe care a pus stăpânire în Twickenham. Moishe – ia câțiva băieți cu tine și mergeți la Fournier Square. Kid, tu du-te în

Twickenham. Orchard House – o casă mare lângă lac. Eu mă duc în Clapham.

— Și ce facem? zise Mendel.

— Stați la pândă. Fii cu ochii pe ei. Dacă o vedeți, intrați peste ei și luați-o.

— Ai văzut vreodată o răpire? întrebă Lipman. S-ar putea să o rănim.

— Contează pe noi, spuse Mendel.

— Avem nevoie de un loc de contact, zise Goldberg. Acum că există un mandat pe numele meu, casa mea din Soho e supravegheată. Aveți vreo sugestie?

— Am un telefon, răspunse Mendel. Numărul e 4214. O să am grijă să fie un om acolo douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Sună-mă de îndată ce poți când se deschide centrala telefonică la ora nouă, iar el îmi va da de știre.

— Foarte bine, spuse Goldberg, pe când cei doi bărbați se pregăteau să plece. Ai înțeles, Reuben? Trebuie să ai grijă de doamna Katz și de restul. Hai, să mergem…

Plecă, coborând scările în grabă, ieșind în ploaia măruntă, cu Bill în spatele lui.

*

Harriet rămase foarte nemișcată. Era sigur un cal, îl auzea clar, stătea pe ceva rece și neted, ca banca din trăsura pe care o luase cu mama ei.

Niște bărbați vorbeau lângă ea. Era întuneric. Mama ei îi spusese să fie curajoasă, așa că încerca să fie curajoasă, așa cum fusese mămica ei în junglă, înconjurată de maimuțe rele.

Rebecca nu mai era cu ea. Brusc, ar fi vrut să o aibă pe Rebecca lângă ea. Dar bărbații nu au lăsat-o pe Rebecca să vină cu ea, au lovit-o, îl loviseră și pe domnul Katz.

Era frig. Începu să își sugă degetul, dar nu plânse. Trebuia să rămână nemișcată.

Sally se trezi brusc dintr-un vis ciudat și înspăimântător; își mușcă buzele în întuneric. Eliza dormea, răsuflând greu, iar un ceas bătu ora unu undeva departe.

Nu era un semn bun. Nu mai putea dormi; se trezise prea brusc, în felul acela în care știa că nu avea să o mai ia somnul timp de multe ore.

Ei bine, de data aceasta își știa locația: birourile de la etajul al doilea. Nu avea cum să nu fie ceva incriminator acolo, doar de l-ar găsi.

Se dădu jos din pat, începând să tremure de frig de îndată ce puse picioarele pe podeaua rece și își căută șosetele. Se opri un

moment, după care duse mâna în coș și apucă pistolul rece.

Era foarte tentată. O să îl țină în buzunar; nu avea de gând să-l folosească, bineînțeles, dar voia să se simtă mai în siguranță…

Era greoi și atârna într-o parte. Pe scări, la jumătatea drumului, și-ar fi dorit să nu-l fi luat cu ea. Dar acum îl avea. Când deschise ușa care dădea la etajul al doilea, pistolul se lovi de ușă, iar ea rămase nemișcată aproape un minut, neîndrăznind nici măcar să respire.

Dar nu se întâmplă nimic, așa că merse mai departe. Lumina din fața camerei lui Tzaddik, de la etajul de mai jos răzbea până la etajul al doilea, așa că zări balustrada și contururile ușilor. Merse pe vârfuri pe pardoseala de linoleum, până la ușa din față, unde știa că era biroul secretarului.

Avea oare să se deschidă ușa? Da.

Îi încolți un gând înfiorător în minte: „să stea oare maimuța la acel etaj? Sau dormea cu Tzaddik?

Nu te gândi la asta acum. Aruncă o privire în jur. Repede, dar fii cu băgare de seamă."

Obloanele erau trase, iar lumina difuză de la felinarul de pe stradă intra prin ferestrele udate de ploaie – suficient cât să vadă rafturi în spatele biroului, iar pe ele, niște forme cunoscute: registre. Poate va avea în sfârșit un dram de noroc și să găsească ceva ce ar fi putut să înțeleagă. Să aprindă oare o lumânare?

Pistolul îi dădea încredere în ea; în cel mai rău caz, putea să scape cumva. Aprinse lumânarea din sfeșnic, îl puse pe birou și luă primul registru de pe raft.

Părea să fie o serie de chitanțe de plată pentru servitori: nimic neobișnuit sau nelalocul lui. Îl răsfoi repede, după care îl puse la loc. Următorul era în legătură cu diferite acțiuni; era evident că activitatea lui Tzaddik era variată, iar organizarea afacerilor era foarte eficientă. Dar, din nou, nu găsi nimic compromițător pentru un gentleman bogat. Îl puse la loc și luă un altul.

Răsfoi alte cinci și nu găsi decât tot felul de dosare – foarte bine păstrate – al unei afaceri profitabile de import și export. Apoi, în cel de-al optulea, găsi ceva.

Păreau a fi date despre diferite plăți primite de la mai multe surse. Cantitățile de bani variau și erau în diferite valute; dar una dintre ele făcea referire la plăți săptămânale de două sute de lire sterline. Ceva îi atrase atenția la acea sumă, dar nu își dădu seama ce era până nu observă că fiecare înregistrare era trecută sub o anumită literă. Cea la care se uita ea era trecută cu litera P.

Parrish.

Erau banii despre care îi spusese Goldberg – banii pe care Parrish îi strângea de la casele de pariuri și de la bordelurile din West End,

banii pe care îi produceau acele sărmane fete care veneau pe vasele cu imigranți. Iar Goldberg avea în posesia lui cartea în care Parrish notase intrările săptămânale totale! Dacă se potriveau…

Dacă se potriveau, Tzaddik era la mâna lor.

Găsi o foarfecă în sertar și începu să taie pagina cu mare băgare de seamă, ca să nu se observe lipsa. Oricum, aveau să își dea seama în curând – dar orice detaliu era de ajutor.

Apoi puse registrul la loc și răsuflă ușurată. Împături foaia și re gândi că ar fi fost mai în siguranță să o îndese în șosetă.

Pat?

Ezită. Tocmai făcuse o descoperire importantă, dar poate că ar fi trebuit să forțeze lucrurile și mai departe. Îi venea greu, dar îi era la fel de greu să stea departe de Harriet și să înfrunte această situație. Iar durerea din sufletul ei când se gândea la Tzaddik… Nu, nu putea renunța.

Ieși din birou, cu inima cât un purice, și coborî scările până în camera lui Michelet. Acolo ezită din nou, asemenea unui înotător pus față în față cu un râu care știa că e rece, adânc și periculos.

Dar cu cât aștepta mai mult, cu atât mai greu avea să îi fie. Înghiți în sec, puse mâna pe clanță și intră în cameră.

În timp ce trăsura traversa Blackfriars Bridge, Bill îl întrebă:

— De ce mergem în Clapham, domnule G.? Nu credeți că e normal să vrea să o ducă imediat șefului lui?

— La cum îl cunosc eu pe Parrish, nu. O să vrea să negocieze. La naiba, Bill, e numai vina mea. Ar fi trebuit să mă mișc mai repede.

Se uită pe fereastră, încercând să zărească ceva prin ploaia abundentă. Nu era trafic; vreo două trăsuri se îndreptau spre nord, către piețele mai mari, o altă birjă întârziată, un polițist îmbrăcat într-o pelerină de ploaie.

— Fii atent la mine, zise Goldberg. O să opresc trăsura în Lambeth. Vreau să te duci și să-mi aduni cât mai mulți tovarăși de-ai tăi irlandezi și să vii cu ei în Clapham. Băieții ăștia despre care îmi vorbești mereu bătăuși buni, da?

— Cei mai buni, răspunse Bill.

— Vezi să-i ducă și mintea. Ascultă-mă: între casele de pe Telegraph Road e o alee mică – o alee care duce în grădinile caselor față în față cu casa lui Parrish. Te aștept acolo. Ai grijă să nu vă urmărească nimeni. Până ajungi tu, eu voi avea un plan.

— Pot să le promit o încăierare?

— Dacă Parrish e acolo, da, vom avea o bătaie. Birjar!

Trase paravanul din spatele lui și îi spuse birjarului să oprească. Bill zări spitalul Bethlehem.

— Bediam, spuse el. Ne vedem mai încolo, domnule G.

Sări din trăsură și dispăru în întuneric. Trăsura își continuă drumul spre Clapham.

Harriet nu plânsese nici măcar o dată. Bărbatul de lângă ea era rău. Țipase la ceilalți bărbați și îi obligase să se dea jos din trăsură și să deschidă ceva, după care o luă în brațe, dar nu prea bine, așa că o cam durea. Încercă să se așeze mai bine în brațele lui, dar bărbatul o ținea prea strâns. Micuța se chinui și mai tare, iar el o zgâlțâi puțin și o certă. Simți că îi venea să plângă, dar se abținu, își încleștă buzele și închise ochișorii.

Intrară undeva, urcară niște scări, acum deschiseră o ușă. Bărbatul o puse pe pat. Era întuneric, foarte, foarte întuneric. Bărbatul se răsti la altcineva, iar ușa se închise în urma lor, lăsând-o pe întuneric.

Nu știau ce să-i facă. Nu știa să facă nimic. Nici măcar nu îi dăduseră jos cizmulițele.

Apoi știu ce urma să se întâmple, căci nu putu să se abțină, iar lichidul cald îi udă lenjeria, rochița, haina și patul; își dădu seama că nimeni nu va veni să o spele, că nu avea în ce să o schimbe, că nu avea să îi sară nimeni în ajutor, că rămăsese singură în întuneric pentru totdeauna și totul se întâmplase pentru că mămica o pierduse.

În cele din urmă, cu un scâncet neauzit, începu să plângă.

Michelet o mângâie pe păr. Își dăduse cu puțină apă de colonie pe mâini, gât, piept și brațe, iar mirosul acela dulceag îi întoarse stomacul pe dos. Iar săruturile lui pătimașe îi făceau greață.

— E treaz? șopti ea. De-asta trebuie să vorbim în șoaptă?

— Are un somn ușor. Doctorul îi dă somnifere, dar nu reușește să doarmă mai mult de câteva ore. Are dureri mari de spate. Iar maimuța nu stă locului… Dar nu te mai gândi la el, Louisa.

— Bietul om. Nu mă pot abține. Cum se îmbracă? Cum se spală?

— Eu fac totul pentru el. Tot. Mai e un servitor care mă ajută să-l ridic, dar în rest eu mă ocup de el.

— Cum a rămas așa paralizat?

— De ce mă întrebi asta? Nu te mai gândi la el, Louisa! Eu nu sunt paralizat. Și nici tu. Uite cât de frumoasă e pielea ta la lumina lumânării… Lasă-mă, lasă-mă să-ți sărut mâna ta frumoasă…

Un tremur continuu, asemenea zgomotului înăbușit al unei tobe, bătu în corpul lui Sally. Era misterul pe care venise să îl caute; secretul pe care voia să-l descopere. Încerca să riposteze împotriva suspiciunilor care îi veneau acum în minte – teama cu care trăise tot timpul în suflet, dar pe care nu vrusese să o înfrunte… Era de parcă ar fi gonit într-un tren fără șofer. Atinsese o manetă,

locomotiva pornise și nu știa care era frâna, iar acum că trenul era în mișcare simțea nevoia disperată să tragă mai multe manete, să meargă mai repede, drept în față, pentru că și un accident ar fi de preferat în locul acestui drum neajutorat și fără destinație…

Michelet se uită pierdut la ea. Își dădu seama pentru prima oară că se băgase singură în gura lupului, căci bărbatul acela era nebun. Începu să se întrebe dacă ar fi putut să ajungă la pistol dacă ar fi avut nevoie de el; unde îl pusese? Nu ajungea la el…

Iar apoi se auzi din camera alăturată vocea lui Tzaddik.

— Michelet, vino la mine, rosti vocea aceea groasă.

Michelet se cutremură și se îndepărtă de Sally, încercând să își vină în fire. Se ridică, se frecă la ochi, își puse halatul pe el și deschise ușa care despărțea cele două camere.

Sally rămase nemișcată, ascultându-l pe Tzaddik:

— Nu pot dormi, Michelet. Aprinde-mi o țigară și adu-mi un pahar de coniac.

Se auziră pașii lui Michelet în cameră. Aprinse un chibrit, iar Sally văzu pe sub ușă lumina de la lampă; îl auzi cum aprinse un alt chibrit pentru țigară; apoi ieși din cameră și se duse după coniac.

Acum era momentul.

Își caută pistolul prin buzunare. Îți lăsa haina pe umeri și se ridică. Tremurând din toate încheieturile, cu inima cât un purice, intră pe ușă în camera lui Tzaddik.

Era o cameră mare, opulentă. Patul era imens, fortificat cu o structură de fier, de-o parte și de cealaltă parte până la tăblie. Erau mai multe mânere suspendate pe structură, iar maimuța stătea în colț, privind-o pierdută.

Tzaddik-ul stătea întins pe spate, învelit cu o cuvertură de mătase, iar capul lui mare era întors către ea. Văzu în ochii lui care străluceau în lumina lămpii aceleași gânduri care îi treceau și ei prin minte.

Bărbatul nu zise nimic în timp ce ea se apropie de el. Maimuța scrâșni ușor din dinți. Simți mireasma fumului de țigară din scrumieră și trase un fum, după care se mai calmă puțin.

El o privea neajutorat.

Toate acele gânduri o luară pe sus, învârtindu-se în capul ei; trenul mergea din ce în ce mai repede, inert, la fel de pierdut ca ea. Se aplecă și trase cuvertura de mătase, păturile, cearșaful, până văzu pieptul lui mare, nemișcat, sub cămașa de noapte. Nici acum bărbatul nu spuse nimic. O privi neîncetat.

Îi desfăcu nasturii cămășii până la talie. Începu din nou să tremure, așa că își încleștă mâinile și închise ochii, de parcă ar fi cerut binecuvântarea cerurilor pentru ceea ce urma să facă.

Apoi îi deschise cămașa. Toată carnea palidă de pe el era atât de

inertă, de parcă nici nu ar fi fost om. Se forță să se uite – și văzu, văzu mica cicatrice care provocase totul, din cauza căreia se abătuse toată acea suferință pe capul ei…

O gaură de glonț, chiar sub capul pieptului. O cicatrice mică. O rană făcută de mâna ei.

— Ah Ling, șopti Sally.

I se înmuiară picioarele, se simți atât de slăbită, ca și cum cineva îi supsese tot sângele din corp. Se sprijini de rama de fier, iar pentru un moment, cei doi ar fi putut trece drept un pacient și asistenta lui blajină.

Maimuța îi privea, fumul de țigară se risipea…

„Cum de nu mi-am dat seama mai devreme? Ochii lui – acei ochi pe jumătate asiatici – mâinile acelea mari, cu pistrui și păr blond – vocea lui – opiul și domnul Beech – nu am vrut să mă gândesc la asta, nu am putut, nu am vrut..”

— Am crezut că ai murit, zise ea cu o voce pierdută. Am crezut că te-am omorât. În noaptea acea, în trăsură, în docurile de la East India… Totul timpul ăsta ai fost în viață?

— Asta numești tu a fi în viață? întrebă el.

Parcă auzi un zumzet.

— Ce s-a întâmplat? șopti ea.

— Glonțul mi-a trecut prin coloană. Oamenii mei din vasul din apropiere m-au luat imediat de acolo. De atunci nu a trecut zi în care să nu mă mai pot mișca, în care să nu mă doară corpul. Ar fi fost mai bine dacă m-ai fi omorât. Ai venit să termini ce ai început? Văd că ai un pistol în buzunar. Nu te mai oprește nimic acum.

Înșfăcă pistolul greu și îl scoase repede, rupându-și buzunarul, trase siguranța, dar, pentru prima oară în viața ei, mâinile nu o ascultară. Începură să îi tremure de slăbiciune. Știa de ce, știa prea bine că nu putea să îl împuște, știa că nu o lăsa inima; pentru că însăși neajutorarea lui îl proteja mai bine decât orice armură.

Un nou gând răsări printre ură, furie și teamă – sau mai degrabă, o veche suspiciune ascunsă pe care acum o confirma: văzu limpede rolul pe care îl jucase ea în suferința acelui bărbat. Îi era milă de el: căci ea era de vină.

Nu mai putu să țină pistolul în mână. Cu un strigăt de furie și durere îl azvârli cât mai departe de ea. Sparse o oglindă și căzu printre cioburile de pe podea.

Ușa se deschise.

— O să găsești un pistol pe podea, Michelet, spuse Ah Ling. Ridică-l și împușc-o pe domnișoara Lockhart.

Sally își ridică privirea și văzu printre lacrimi expresia șocată a valetului, urmată de o încruntare groaznică. Era prea slăbită ca să se miște: se prăbuși în genunchi lângă pat, în timp ce Michelet puse

pe masă tava cu sticla și paharul și se duse să ia pistolul.

Se întoarse cu spatele la maimuță.

Dură doar o clipă. Sări pe noptieră, prinse țigara aprinsă și sări exact pe când bărbatul se ridică – ateriză pe gâtul lui – îi prinse părul cu o mână – și îi înfipse țigara în ochi.

Se auzi ca o explozie când pistolul se descărcă. Michelet țipă în timp ce se lovi de rama de fier, căzând peste Sally, doborând-o la pământ. Era aproape inconștientă; se lovise cu capul de ceva – nu putea să se mai ridice…

Michelet apucă maimuța cu ură și o izbi cu putere de perete. Căzu moartă ca o păpușă de cârpă.

Ușa se deschise și apărură în prag secretarul Winterhalter și doctorul, în halate și un servitor – era oare Alfred? – și se auzi vocea calmă și groasă a lui Ah Ling:

— Această femeie a intrat în camera mea cu intenția de a mă ucide. Winterhalter, ia un servitor și închide-o în pivniță. Doctore, ocupă-te de Michelet.

Michelet plângea de durere, stând ghemuit pe podea, lângă ea, sângele curgându-i printre degete. Bărbații o prinseră pe Sally de brațe fi o târâră afară din cameră, până la lift și în jos, tot mai jos. Nu își dădu seama dacă era sau nu Alfred cel care o ținea, pentru că nu se putea gândi decât la două lucruri: bucata aceea de carne în care provocase o rană atât de îngrozitoare, o sete de răzbunare atât de acută; și pagina acea din registru pe care o avea îndesată în șosetă.

Odată ajunși în pivniță, o azvârliră acolo și urcară din nou în lift. Asemenea lui Harriet, era acum închisă în întuneric, singură.

Capitolul 25

Bătălia de pe Telegraph Road

Daniel Goldberg stătea ascuns în aleea cea îngustă dintre cele două case de pe Telegraph Road. Era doar el și două coșuri de gunoi, iar apa care curgea în fața lui din jgheabul acoperișului părea cascada Niagara. Focul era aprins în camera de zi a casei lui Parrish. La etaj era întuneric. În spatele caselor era un zid, iar Goldberg fusese deja în recunoaștere prin zonă, mergând tiptil asemenea unei pisici, pe lângă un perete care despărțea grădinile din spate ale caselor. Erau niște case simple, nu cu mult mai mari decât cele din Whitechapel. Singurele lucruri care le deosebeau erau ramele ferestrelor și un șablon mai pompos deasupra ușii de la intrare.

Era unu și jumătate. Goldberg tocmai se hotărâse să-l mai aștepte douăzeci de minute pe Bill, când auzi o șoaptă în spatele lui:

— Totul e bine, domnule G.?

Se întoarse și văzu vreo șase indivizi – poate chiar mai mulți – îngrămădiți în spatele lui Bill în aleea micuță.

— Foarte bine, zise el. Câți sunteți?

— Zece, se auzi din întuneric o voce joasă, groasă cu accent irlandez.

— El e Liam, spuse Bill. Goldberg îi strânse mâna. Avem câteva cuțite, răngi și boxuri.

Goldberg se uita în spatele lui Bill și desluși figura unei fete cam de șaisprezece ani.

— Ea este faimoasa Bridie Sullivan? întrebă el.

Fata rămase tăcută, dar ridică privirea amenințător.

— E în regulă, Bridie, zise Liam. E de-al nostru, nu-ți face probleme.

— Am auzit că ești un luptător bun, spuse Goldberg. Și tu va trebui să fii la fel. E casa de acolo, cu lumina aprinsă. Înăuntru, probabil la etaj, e un copil mic. Trebuie să o scoatem de acolo în siguranță.

Se dădu la o parte ca să îi lase să vadă mai bine.

— Poți să intri în grădină? întrebă Bill.

— Mai e o cărare, la fel ca asta puțin mai jos, pe dreapta. E un closet sau o magazie lângă casă – ca asta din spatele nostru – și deasupra o fereastră cu perdelele trase. Dacă te cațări pe magazie, poți ajunge la fereastră. Dar nu știu câți bărbați sunt în casă.

Bill și Liam se duseră să se uite în grădina casei de lângă ei.

— Ai o armă, Bridie? întrebă Goldberg.
— Am un cuțit, răspunse ea.
Avea o voce joasă, subțire și muzicală – vocea melodioasă a unui înger irlandez. Arma despre care vorbea era de fapt o lamă înfiptă într-un mâner de lemn.
Bill apăru în spatele lui.
— Nu durează mai mult de jumătate de minut, zise el.
— Bine, spuse Goldberg. Liam, care băiat se descurcă cel mai bine cu caii?
— Dermot, răspunse Liam repede, îmbrâncind un băiat slăbănog de vreo doisprezece ani.
— Dermot, du-te la grajdul din partea de sud a islazului, de unde se închiriază cai. Ia cu tine doi băieți și fă rost de o trăsură și un cal mai zdravăn și întoarceți-vă repede.
Cei trei băieți plecară imediat, iar Goldberg le făcu semn celorlalți să se dea mai aproape de el ca să le explice planul.

*

Ani mai târziu, bătălia de pe Telegraph Road era încă pe buzele bandelor irlandeze din Lambeth. Cei care participaseră la ea deveniseră legende; cei care nu fuseseră acolo și-ar fi dorit să fi fost și începură să modifice povestea în favoarea lor… Nimic nu se compară cu acel spectacol până la venirea marelui Pat Hooligan însuși, sub numele căruia deveni cunoscută întreaga specie.
Goldberg îi împărți în trei grupe. Bill și Liam, fiind cei mai experimentați spărgători, urmau să intre prin grădina din spate, să urce pe acoperișul magaziei și să aștepte ca toți ceilalți să creeze o diversiune înainte de a intra pe fereastră.
Dar nu avea niciun rost să creeze o diversiune dacă nu reușeau să deschidă ușa, pentru că doar așa ar fi putut să o scoată pe Harriet din casă; așa că Goldberg și Bridie aveau să bată la ușa din față, iar Bridle trebuia să se prefacă leșinată.
De îndată ce ușa avea să se deschidă, Goldberg trebuia să țipe – semnalul pe care îl așteptau alți doi băieți ca să înceapă să bată cu putere la ușa din spate. La adăpostul acelor zgomote, Bill și Liam aveau să dea spargerea, în timp ce Goldberg și ceilalți trei băieți urmau să dea buzna prin față. Goldberg și Bridie aveau să se ocupe de hol, iar băieții trebuiau să urce la etaj și să se înfrunte cu oricine le ieșea în cale, încercând să distragă atenția din fața ferestrei pe unde aveau de gând să intre Bill și Liam ca să o ia pe Harriet.
Goldberg, Bridie și băieții care urmau să intre prin față așteptară până când ceilalți traversară strada prin ploaia torențială și se făcură nevăzuți în aleea de pe partea cealaltă. După câteva minute, Goldberg zise:
— Bine. Hai!

Băieții o luară la fugă și se ghemuiră în spatele micului zid din grădină. Goldberg și Bridie rămaseră la ușa din față.

— Ești gata?

Fata îi făcu semn că da. Goldberg bătu la ușă, iar ea se sprijini pe el, ca și cum ar fi fost pe punctul de a leșina.

Perdeaua se dădu la o parte, iar un bărbat se uită la ei. Goldberg încercă să pară neajutorat, iar Bridie se aruncă în brațele sale.

— Hai că vine, mormăi Goldberg, auzind ușa deschizându-se.

Perdeaua căzu lin în timp ce ușa se deschise.

Imediat, Bridie se prăbuși în prag, iar bărbații se dădură înapoi. Goldberg îngenunche lângă ea, având grijă să-și țină capul aplecat, prefăcându-se că încearcă să o ridice.

— Soția mea – e bolnavă – vă rog din suflet să mă ajutați să o duc în casă, zise el.

Bărbații rămaseră în prag, parcă neștiind ce să facă – chiar atunci Arthur Parrish ieși din camera de zi și îl recunoscu pe Goldberg din clipa în care îl zări.

— Țipă, Bridie, apucă Goldberg să spună, iar Bridie strigă ca din gură de șarpe, iar el urlă: Acum!

Mai multe lucruri se întâmplară în același timp. Goldberg făcu un pas mare, izbindu-l pe primul bărbat de perete, iar Bridie fugi după el, cu cuțitul în mână. Se auziră zgomote puternice de undeva din spatele casei, iar ceilalți doi băieți năvăliră înăuntru pe ușa din față.

Un alt bărbat veni în fugă din camera de zi, iar primul băiat se năpusti asupra lui, aruncându-se cu capul în burta sa, ca o adevărată vijelie. Goldberg îi dădu bărbatului un pumn, iar acesta se prăbuși inconștient peste coșul cu umbrele.

— La etaj! îi strigă Goldberg celuilalt băiat și o luară amândoi la goană pe scări, sărind câte trei trepte odată, țipând ca doi războinici.

Iar Parrish avea un pistol în mână.

Stătea nemișcat, cu spatele lipit de perete, cu o expresie de îngâmfare în privire, încât Goldberg vru să îl dea cu capul de perete. Dar pistolul era încărcat. Bridie urmărea scena atentă, așteptând prima ocazie ca să se apropie de el. Bărbatul de pe podea făcu o mișcare; Goldberg făcu un pas către coșul cu umbrele și îi dădu una.

— Vai, domnule Goldberg, zise Parrish. Țineți-o tot așa. Sper că vă dați seama că asta nu vă va fi deloc de ajutor în povestea cu extrădarea…

Apoi se auzi un țipăt la etaj – țipătul unui copil – o sclipire apăru în ochii lui Goldberg și înșfacă repede o haină din cuier și o aruncă peste armă, după care se năpusti ca un tigru asupra lui. Bridie sări

și ea pe el, dar bărbatul de pe jos o apucă de fustă, urmând o bătaie cu pumni.

Se auzeau mai multe strigăte la etaj – ușile se izbeau cu putere – și în cele din urmă, pistolul se descărcă. Toți înghețară.

În tăcerea aceea, Goldberg se trezi pe podea și își dădu imediat seama că fusese împușcat. „La fel ca atunci – nu știu unde m-a nimerit – sper să mă pot ridica în picioare”, se gândi el.

După ce își veni în simțiri, știu că eșuaseră, atacul nu avusese sorți de izbândă, pentru că îl văzu pe Liam coborând scările, cu Bill pe urmele lui, iar în spatele lor venea un bărbat, cu Harriet în brațe, ținând un cuțit la gâtul copilei.

Bridie se ridică în picioare. Parrish își îndreptă pistolul către ei, iar bărbatul de pe podea încercă și el să se ridice. Bătăile în ușa din spate încetaseră. Goldberg încercă să se ridice sprijinindu-se în brațe. Atunci își dădu seama unde îl nimerise glonțul, căci simți o durere infernală în umărul stâng.

„Nu e mortal. Bine. Gândește-te repede la ceva. Mută-te puțin la dreapta – fă-i loc să coboare – fă-i semn spre ușă – e bine, Bill a înțeles – și Liam la fel – și acum, cuțitul.”

Știa că avea o singură șansă: trebuia să-i disloce brațul înainte să îl lovească. Bridie era în spatele lui, pe holul îngust, ascunsă de privirile lui Parrish. Prefăcându-se că era mai amețit decât în realitate, lucru deloc dificil, Goldberg își duse mâna bună la spate și o găsi pe cea a lui Bridie și cuțitul ei. Fata i-l dădu. Bărbatul care o ținea pe Harriet ajunse la capătul scărilor.

Fetița stătea complet nemișcată în brațele lui, părând să înțeleagă că i se întâmpla ceva îngrozitor. Goldberg se pregăti, dar era slăbit în urma impactului, iar umărul îl înțepa puternic.

Cu atenție – lasă-l să se întoarcă – acum!

Își înfipse mâna dreaptă în brațul bărbatului. În secunda următoare, Bill o apucă pe Harriet și i-o aruncă lui Liam, care o prinse și fugi cu ea. Bridie vru să îi dea un pumn lui Parrish, dar rată, pentru că exact atunci, ceva mare, alb, de porțelan căzu de la etaj direct în capul lui Parrish, spărgându-se în zeci de cioburi. Acesta căzu la pământ, spre marea bucurie a celor de la etaj, după care năvăliră pe scări, lovindu-l pe bărbatul care o ținuse pe Harriet. Acesta rămase acolo, țipând de durere, încercând să oprească șiroaiele de sânge care îi curgeau din braț.

O târâră pe Bridie până afară din casă, iar Goldberg ajunse la timp ca să vadă o trăsură gonind pe străduța liniștită, cu doi băieței în locul vizitiului. Opri cu un scârțâit puternic și cu tropotele calului care necheza bucuros, iar Bill deschise ușa într-o clipită.

Liam intră primul, cu Harriet care plângea în brațele lui, iar ceilalți se îngrămădiră lângă el.

Dar pistolul se auzi din nou în spatele lor, iar Bridie căzu la pământ și rămase nemișcată. Liam și un alt băiat săriră din trăsură și o purtară în brațe până în birjă. Goldberg simți că nu se mai putea ține pe picioare în timp ce cineva sări pe el. Îl văzu pe Bill ezitând și îi strigă:

— Du-te! Ai grijă de copil! Fugi!

Băiatul care conducea trăsura pocni biciul, Bill sări lângă el, iar birja o luă la goană. Oamenii lui Parrish fugiră în drum, dar ajunseră prea târziu, iar trăsura dispăru după colț.

„Păi, bine, măcar atât”, se gândi Goldberg înainte să leșine.

În trăsura aglomerată care se bălăngănea puternic, unii dintre băieți glumeau, râdeau și chiuiau despre luptă, începând deja să adauge mai multe detalii pentru care nici nu fusese timp. Liam și un alt băiat se aplecară să se uite la Bridie.

— Uite, zise Liam. Îi ridică părul des și ud ca să le arate o rană adâncă în scalpul lui Bridie. Dacă e doar asta, se va simți mai bine până mâine. Respiră bine. N-avem de ce să ne facem griji.

O ridică puțin ca să îi facă mai mult loc și îi dădu ușor părul de pe față. Harriet îi privi în liniște, în timp ce își sugea degetul. Oamenii aceștia râdeau și cântau. Erau fericiți, iar ei îi plăceau oamenii fericiți. Erau foarte gălăgioși. Dar era o gălăgie drăguță, dar apoi unul dintre ei împinse un altul, iar acela căzu pe jos. Harriet se gândi că probabil se lovise, dar băiatul începu să râdă. Râdeau toți, iar după ce își dădu și ea seama cât de amuzanți erau, începu și ea să râdă. Își scoase degetul din gură ca să râdă mai bine. După ce o văzură, băieții râseră și mai cu poftă.

Cineva din față bătu în perete.

— Care-i treaba? întrebă cineva. E Dermot.

Unul dintre băieți se uită pe fereastră.

— E un polițai mai în față, spuse el. Ciocu' mic, mai în liniște, băieți…

Se făcură mici, șoptind între ei, rânjind și dându-și coate, până ce trecură de polițist și se calmară. Dar nimeni nu mai râdea. Se uitară la Harriet.

— Ce facem cu ea?

— Bill tre' să știe. E problema lui.

— Și babalâcul de-a rămas acolo?

— Poate a scăpat…

— L-am văzut când a căzut la pământ.

— O fi dat colțul? Dumnezeule…

— Bridie sigur știe ce să facem cu copilul.

— Bridie?

— Păi, nu-i fată? Tre' să știe.

— Dar Bridie…

— Noi n-avem cum să avem grijă de ea, asta e sigur.

— Dar oricum, cine e țânca? A cui e?

— Să fiu al naibii dacă știu, Sean. Da' oricum așa-i că-i simpatică?

— Ia uită-te la ea cum stă acolo ca o domnișorică…

— A făcut pe ea.

— Așa, și? Toți copiii fac pe ei! Și tu de-abia ai ieșit din scutece…

— Și dacă nu se mai trezește Bridie?

Tăcere. Se uitară la ea. Stătea nemișcată în colțul trăsurii.

— Asta i-a fost?

— Ea? Tocmai ea care l-a bătut pe corcitura aia de Johnny Rodrigues până i-a sunat apa-n cap? îl certă Liam. Și tu mă întrebi dacă asta i-a fost? Niciodată.

— Dar a împușcat-o…

— Da' și noi i-am azvârlit oala în cap nenorocitului ăluia!

— Dacă am fi avut timp, am fi umplut-o mai întâi…

— Și totuși, ce facem cu asta mică?

Urmă o tăcere lungă. Harriet îi privea, fascinată.

— O ducem la orfelinat? întrebă unul dintre ei, nesigur.

Se răstiră toți la el.

— Da' prost mai ești, Johnny Coughlan! O luăm de la unii ca să o dăm la alții?

— La măicuțe atunci…

— Mai gândește și tu înainte să deschizi gura.

— Da' noi nu putem să stăm de grija ei…

— De ce nu, mă rog?

— Păi… Ăstora mici trebuie să le dăm de mâncare…

— Nu mai suge la vârsta asta; nu tre' să-i dai țâță, Sean Macarthy.

— Ia mai tacă-ți fleanca!

— Mănâncă ce mâncăm și noi. Piure, plăcintă cu carne, țipar. Nici puțintică bere nu strică.

— Și ce facem cu hainele și alte chestii…

— Chestii? Ce alte chestii? Da' *tu* când te-ai schimbat ultima oară? Anu' trecut pe vremea asta, la cum puți. Are niște țoale frumoase; deocamdată sunt tocmai bune. Să fiu al naibii, văd că tu ești cam pesimist așa de felul tău. Hai, vin la mine, prințeso!

Iar Liam o luă în poală pe Harriet și își privi tovarășii în timp ce trăsura își continuă drumul spre Lambeth. Harriet se uită la fiecare în parte, cu degetul în gură. Apoi căscă și cu aerul unei ducese care îi făcea o favoare servitorului, își puse capul pe umărul lui Liam și adormi imediat.

Goldberg rămase culcat pe podeaua din bucătărie, ascultând cu atenție. Deși durerea din umăr era de nesuportat, în rest nu mai era lovit și își ținu firea.

Vocile se auzeau din camera de zi. Îl auzi pe Parrish:

— …brutăria lui Solomon de pe Strada Holywell. În colț – pe Brick Lane. Da, acolo. Să-i dați foc. Iar în spatele ei e un magazin cu vopsele și decorațiuni – plin de petrol. Adunați lumea acolo – ațâțați-i. Vreau să dați foc la toată strada aia nenorocită, m-ați înțeles? Devreme, înainte să se trezească. Hai, plecați, duceți-vă. Restul apucați-vă să strângeți lucrurile. Charlie, fugi la cel care închiriază trăsuri și ia una. Trezește-l. Da, plecăm de aici, imediat ce vin polițiștii să-l ia pe evreul ăsta. Sunteți cu ochii pe el acolo?

O altă voce zise ceva greu de înțeles, iar altcineva începu să râdă. Parrish răbufni; după ce fusese pus la pământ cu oala lui de noapte, autoritatea sa nu rămăsese neștirbită. Goldberg aruncă o privire în jur. Văzu câteva picioare de scaun sau de masă și un coș pentru cărbuni, dar nimic care să îi poată servi drept armă. Ar fi putut oare să se ridice în picioare? Poate să găsească un cuțit? Sau măcar o coadă de mătură?

Se mișcă și aproape că scăpă un strigăt de durere. Atunci auzi bătăi puternice în ușa de la intrare, iar un bărbat fugi să deschidă ușa. Era poliția.

Goldberg se ridică în capul oaselor înainte să-l ridice ei. Văzu un sergent, doi polițiști și trăsura poliției – felinare – bâte – explicații, acuzații – cătușe.

Aici nu fu de acord.

— Cooperez, îi spuse el sergentului. Dar v-aș mulțumi dacă nu mă încătușați; sunt rănit.

Își ridică, cu mâna dreaptă, mâna stângă însângerată, într-un mod care sugera că fusese rănit la încheietură, iar sergentul îl înțelese.

— Bine, îi spuse el polițistului care avea cătușele. N-o să ne facă probleme. Du-l în trăsură.

— Nu vă supărați, domnule sergent, începu Parrish. Bărbatul acesta este extrem de periculos. V-am spus deja că este căutat cu acuzații politice – a evadat din închisori din Rusia și Germania…

— Din câte știu eu, în țara asta nu se aplică acuzațiile politice, domnule, zise sergentul. El v-a lovit în cap?

— Nu în mod direct…

— Și pe el cine l-a împușcat?

— Eu. Am dreptul să fac asta ca să-mi protejez…

— Fără îndoială, domnule. Eu rămân să vă iau declarație, dumneavoastră și celorlalți domni. Pe el, duceți-l la post.

„Măcar un om corect, se gândi Goldberg în timp ce urcă cu grijă în trăsura poliției. Și cel puțin nu trebuie să-mi mai bat capul cu cătușele...”

Vizitiul apucă frâiele.

Când trăsura se puse în mișcare, două siluete murdare ieșiră din umbră și se agățară de spatele birjei. Era o treaptă acolo, pe care stăteau polițiștii când trebuiau să controleze o mulțime scăpată de sub control, iar treapta aceea era o platformă perfectă pentru doi băiețel de doisprezece ani, mai ales pentru cei doi care dăduseră cu pumnii și picioarele în ușa din spate și care nu apucaseră să participe la luptă.

— Ești bine, Tony? șopti unul din ei.

— Sunt aici, Con, îi spuse celălalt. Vom avea și noi parte de acțiune. Ține-te bine. Să nu cazi...

Moishe Lipman își frecă bărbia lată. Stătea alături de alți trei tovarăși într-o trăsură la colțul Fournier Square. Casa era animată – felinarele se plimbau peste tot, toate draperiile erau trase cu atenție –, dar nici urmă de vreun copil. Unul dintre bărbați se furișase peste drum să tragă cu urechea la ușa de la bucătărie, dar nu reușise să audă nimic, iar alți trei o luaseră prin spate, unde casele vechi și înalte din piață dădeau spre un cimitir, dar și aceștia se întorseseră fără nicio informație despre copila pe care veniseră să o caute.

— Ce ziceți, șefu'? întrebă unul dintre bărbații din trăsură.

Lipman nu îi răspunse. El nu era prea priceput în a concepe planuri și nici nu putea vedea prin ziduri de cărămidă, dar se pricepea la bătăi. „Stai locului o clipă; nu face nicio mișcare, lasă-l pe el să vină la tine. Dacă te năpustești peste el ca un apucat, te pune la pământ.”

Problema era că știa și valoarea unui atac surpriză. Oricine ar fi fost acum în casă, nu avea de unde să știe că sunt urmăriți, iar dacă Moishe se ducea cu toții băieții lui ar fi putut să pună stăpânire pe casă în mai puțin de un minut. Dar mai puțin de un minut e timp suficient să pună pistolul la tâmplele unui copil...

— Zic să așteptăm, spuse el.

Privi absent stropii de ploaie. Ce ploaie... De-abia dacă se mai vedea diferența între trotuar și drum, apa dădea pe afară din canalul de scurgere. Era înfundat de niște gunoi, un câine mort sau ceva asemănător, iar apa era atât de învolburată, făcea niște vârtejuri ca acelea din râul Pecos, din povestea lui Deadwood Dick, pe care i-o citea lui Moishe unul dintre băieții lui în fiecare seară. Bucăți de spumă, mizerii, hârtii și cine știe câte alte murdării erau purtate pe apă asemenea plutei lui Deadwood Dick...

Ușa de la intrare se deschise. Moishe clipi și îl bătu pe genunchi

pe bărbatul din fața lui.

— Trezește-te, zise el. Uite!

Celălalt bărbat se sperie și se aplecă să vadă mai bine. Prin fereastra mică a trăsurii, văzură două siluete în pragul ușii – una într-o manta de ploaie și pălărie, iar cealaltă într-un fel de halat.

Haina de ploaie dădu să plece, Halatul îl chemă repede înapoi și îi mai spuse câteva cuvinte, Haina de ploaie se pregăti din nou să plece, ridicându-și ușor gulerul. Halatul închise ușa în urma lui.

Moishe vorbi:

— Puneți mâna pe el.

Cei trei bărbați săriră imediat din trăsură. Haina de ploaie nu se uită în spate, ci mări pasul, cu privirea în jos, în ploaia puternică, iar din cauza zgomotului stropilor care cădeau pe pălăria lui, nu auzi pașii care îl urmăreau; curând îl ajunseră din urmă.

Lipman îi spusese birjarului că meargă la trap după ei, așa că după un minut după ce ieșise din casă, Haina de ploaie era în trăsură, chinuindu-se să scape din mâinile lor. Când îi dădură pălăria la o parte, Sally l-ar fi recunoscut: era secretarul, Winterhalter.

— Cine ești? Ce vrei? întrebă el.

— Lasă asta, spuse Lipman. Ce se întâmplă acolo?

Winterhalter îl privi uimit.

— Cum îndrăznești? Ce vrei de la mine?

— Tu răspunde-mi la întrebare, zise Lipman. Ce se întâmplă în casă?

— Chiar crezi că o să-ți răspund? înseamnă că ești de-a dreptul tâmpit. Dă-mi drumul imediat…

Dădu să se ridice. Lipman îl împinse.

— Ați luat copilul? întrebă el.

Winterhalter se făcu stană de piatră, dar păru să înțeleagă despre ce era vorba.

— Așa deci. Înțeleg, spuse el. Lipman nu îl scăpă din priviri. Cred că cel mai bine ar fi să vorbiți față în față cu șeful meu. Sper să înțelegeți, eu sunt doar secretarul lui. Sunt sigur că…

— Taci, i-o reteză Lipman. Și atunci tu ce faci? Încotro?

— Să caut un doctor, răspunse Winterhalter. Unul dintre servitori s-a rănit într-un accident domestic.

— Și de ce nu au trimis un alt servitor? De ce te-au trimis tocmai pe tine?

— Pentru că eu eram treaz și îmbrăcat. Acum, lasă-mă să fac două lucruri: mă voi duce prima oară să îi spun șefului meu despre problema dumitale. Va fi bucuros să îți spună tot ce știe despre copil. Și în al doilea rând, trebuie să mă duc după doctor. Nu este o chestiune de viață și de moarte, dar s-ar putea să aibă consecințe

grave asupra vederii bietului om. Sunt sigur că nu vrei să-l ai pe conștiință.

Asta îl puse în dificultate pe Moishe Lipman. Făcuse o greșeală, dar nu știa sigur ce și nu știa nici ce să facă pentru a o îndrepta. Știa ce ar fi trebuit să facă: să îl urmărească pe bărbatul acela, nu să îl prindă. Oricum, era prea târziu acum.

Și totuși, dacă era de acord cu sugestia lui, ar fi putut intra în casă fără bătaie. Iar astfel băieții lui ar fi avut ocazia să arunce o privire în jur… Nici măcar Kid Mendel nu ar fi reușit asta. Era ceva calculat.

— Bine, zise el. Du-te și spune-i șefului tău că vrem să vorbim cu el. Poți apoi să te duci după doctor.

Winterhalter încuviință și își puse pălăria pe cap.

— Va dați seama, desigur, că va dura câteva minute pentru ca șeful meu să se îmbrace și să vă primească. Majordomul va ieși să vă spună când puteți intra.

— Bine, spuse Lipman. Vezi, fără șmecherii.

— Nu, nu, nu, zise Winterhalter. Bineînțeles că nu.

Ieși din trăsură și fugi spre casă.

După ce intră și închise ușa, unul dintre oamenii lui Moishe spuse timid:

— Șefu'? Nu crezi c-o să cheme polițaii, nu-i așa?

— Cum? spuse Lipman. Cu porumbei mesageri?

Începură să râdă respectuoși, iar Lipman repetă gluma, în caz că nu o savuraseră cu adevărat; dar nimeni nu mai râdea cinci minute mai târziu când chiar veni poliția.

— Deci copilul este la Parrish, îi spuse Tzaddik-ul lui Winterhalter. Desigur. Iar acești prostănaci ne supravegheau casa în caz că o aducea aici… Ceea ce înseamnă că, deși știu că e la el, nu știu unde a dus-o. Și totuși, dacă sunt atât de prostovani pe cât zici tu, cum de au știut să vină la adresa asta? Sigur au vreo legătură cu Lockhart.

— Nu au pomenit nimic despre ea, răspunse Winterhalter. Poate i-a organizat altcineva.

— Poate Goldberg…

— Erau evrei.

— Atunci, cu siguranță Goldberg. Asta schimbă situația, Winterhalter. Parrish a pus mâna pe copil, dar nu a venit cu el la mine, vrea deci să negociem. Așa ca n-are niciun rost să te duci la el. Te vom scuti de un drum prin ploaie și-l vom lăsa pe el să vină la noi. A ajuns poliția?

Winterhalter se uită pe geam.

— Îi arestează chiar acum, domnule Lee, spuse el.

— Perfect. Cine își plătește taxele și impozitele se bucură de

protecția justiției. Deci Parrish are copilul, iar eu am mama. Vreau să cobor să o interoghez. Trimite-l pe Michelet la mine, te rog!

— Doctorul Strauss i-a spus să se odihnească, domnule…

— Spune-i să vină! Am nevoie de el!

Winterhalter se duse în camera valetului. Michelet gemu de durere și se ridică din pat.

— Am auzit… Bine, vin… Cât e ceasul, Herr Winterhalter? Nu văd…

— Două dimineața. Chiar îmi pare rău pentru tine, Michelet, dar doctorul Strauss a făcut tot ce era de făcut, iar acum domnul Lee are nevoie de ajutorul tău.

Michelet își puse halatul pe el, tremurând ca o frunză.

— Nu pot singur… Am nevoie de celălalt servitor…

— Te ajut eu. Domnul Lee vrea să coboare în pivniță. Sunt sigur că va vrea să mergi cu el.

Michelet se uită prin bandaj cu ochiul lui bun, înroșit, la secretarul al cărui chip nu schiță nicio expresie. Valetul își linse buzele și se îndreptă spre camera șefului său.

— Da, domnule Lee? Doriți să vă îmbrăcați de tot, domnule? Să vă bărbieresc mai întâi? Este foarte devreme, dar cu siguranță că vă veți simți mai bine…

— Arată-mi mâinile…

Valetul își întinse mâinile. Tremurau fără vlagă.

— Nu. Mai bine mă razi mai târziu. Acum spală-mă și îmbracă-mă.

— Prea bine, domnule, zise Michelet. Ofta greu, căci treaba era grea și trase cearșafurile.

Sub cearșaful de pe pat, se întindeau de o parte și de cealaltă trei curele late de piele, care aveau cârlige la capete, ascunse în spatele draperiei de pat. Michelet le scoase și agăță capetele primei curele de un cârlig, fixă structura de fier și apucă mânerul de deasupra tăbliei patului. Sfoara începu să se tragă, iar încetul cu încetul, partea de sus a corpului lui Tzaddik fu ridicată din pat.

Michelet opri mecanismul și începu să îl dezbrace de cămașa de noapte. Apoi înfipse celelalte două curele în alți doi cârligi și le trase până ce corpul lui Tzaddik era deasupra patului și, înainte să verse puțină apă caldă în bazin, întinse o copertină peste cearșaful patului.

Michelet tocmai se pregătea să îl întindă din nou pe pat, când Tzaddik-ul zise:

— Winterhalter – un *marron glacé.*

Secretarul găsi cutia lângă pat și îi băgă în gură o bombonică lipicioasă cu niște clești de argint. Tzaddik mesteca încet, în timp ce Michelet îl spălă din cap până în picioare, întorcându-l pe fiecare

parte trăgând curelele cu grijă, ca să îi curețe spatele și rănile de pe coapse și fese. Dădu jos bandajele, îl spălă delicat, îl șterse, aplică o loțiune minerală, după care îl bandajă din nou. Winterhalter nu mai participase niciodată la acest proces; se îngrozi să vadă niște răni atât de mari, răni noi peste răni vechi, cruste și puroi în locul care susținea greutatea bărbatului în fiecare zi.

După ce îi schimbă hainele, Michelet îl dădu peste tot cu talc.

— Te rog să ieși, Winterhalter, spuse Tzaddik-ul. Vreau să mă ușurez.

Când Winterhalter se întoarse, Michelet îl îmbrăca cu lenjerie de corp de mătase. Trăgând de curele și mânere, cu mici modificări ici și colo, Michelet lucră cu corpul acela imens la fel de ușor pe cât s-ar fi descurcat o asistentă cu un bebeluș, cu o delicatețe și tandrețe deosebite, părând uneori să cocheteze într-un fel grotesc. „E un om cu probleme care se ocupă de alt om cu și mai multe probleme: câtă nevoie au unul de celălalt, se gândi Winterhalter, parcă ar fi un crocodil și pasărea acea micuță care scurmă după mâncare printre dinții crocodilului." Tzaddik-ul era extrem de demn și chiar și în cele mai umilitoare momente, calmul și firea lui calculată nu îl părăseau niciodată; în timp ce Michelet era teribil de servil.

Winterhalter se întrebă încă o dată, cum mai făcuse și în alte dăți, despre ce avea să se aleagă cu fetița. Era complicat. Era evident că angajatorul lui avea nevoie de cineva care să se ocupe de aceste sarcini umilitoare și era la fel de clar că un copil nu ar fi putut să se descurce, cel puțin pentru câțiva ani; dar știa că urma să vină un moment în care copilul avea să fie competent și la fel de necesar pe cât era maimuța. Așadar, cel ce controla copilul, controla tot. Nu, nu își putea permite să îl lase pe Michelet să pună mâna pe ea. Era ceva putred cu acel om. Era mai bine fără el. Secretarul își propuse să găsească o agenție de bone.

Împinse scaunul cu rotile lângă pat, în locul pe care i-l indică Michelet, iar împreună îl ridicară pe Tzaddik, cu ajutorul curelelor și cadrului de fier și îl așezară pe scaun.

La sfârșit, Michelet scoase din dulap o sticluță cu gel, își puse câteva picături în mâini și îi mângâie părul roșu, după care îl pieptănă.

Se șterse pe mâini, îi aranjă cravata și îi puse o pătură pe picioare. Scoase apoi un scâncet de durere și își duse mâna la bandajul care îi acoperea jumătate de cap.

— Nu vă supărați, domnule, pot să mă duc să mă odihnesc? întrebă el. Mă doare ochiul foarte tare…

— Mai târziu. Vreau să mă duci în pivniță. Îți mulțumesc, Winterhalter. Nu mai am nevoie de tine în noaptea asta.

Secretarul făcu o plecăciune și se retrase.

Michelet deschise ușile duble și împinse căruciorul spre lift. În timp ce coborau agale în pivniță, unde Sally era prizonieră în întuneric, în casă nu se auzea nici musca.

Trăsura poliției încetini. Tony, cel mai mare dintre cei doi băieți agățați de spatele birjei, zise:

— Vezi, ai grijă. Acum.

Când ajunseră la o oprire, se aruncară din spate și se ghemuiră, iar Tony aruncă o privire în jur, în așteptarea momentului potrivit.

Deasupra scărilor care duceau către intrarea în sediu, strălucea lumina albastră POLIȚIA. Numai de nu ar veni sergentul de serviciu în control… Nu, era prea urât afară. El era înăuntru, la căldură, cu o cană de cacao cu lapte.

Ușa trăsurii se deschise. Con se apucă de marginea udă și murdară a roții, gata să sară oricând. Încă vreo câteva secunde și…

— Acum! strigă Tony și amândoi se năpustiră ca doi nebuni să îl prindă pe polițist de picioare, care căzu la pământ, înjurând de mama focului, lăsându-l pe Goldberg liber ca pasărea cerului.

— Fugi, nene! țipă Con înainte ca un polițist să îl apuce de păr și de un picior.

Dar Tony fu pe fază; îl mușcă animalic, iar polițistul îi dădu drumul, țipând ca din gură de șarpe.

Ambii băieți se ridicară în picioare, îl luară și pe Goldberg și fugiră până la colțul străzii și tot înainte, până când cei doi polițiști, loviți și uzi până la piele, să poată face ceva să îi oprească.

Chiar și birjarul era neajutorat; sări după ei, să încerce să îi prindă, își prinsese mantaua de ploaie în ușă și acum se tot sucea, încercând să se elibereze.

Sergentul de serviciu auzise toată încăierarea și stătea în capătul scărilor, cu o cană de cacao cu lapte într-o mână și cu o felie de pâine cu unt în cealaltă, uitându-se răutăcios la cei trei bărbați care se chinuiau să se ridice în ploaie.

— Măcar v-ați înecat bâtele, strigă el la ei. Ce-ar fi să vă luați la bătaie, ca să fie treaba treabă?

Bărbații îi spuseră unde să-și bage cacaua.

Două străzi mai încolo, copleșit de dureri, Goldberg gonea prin întuneric, cu cei doi salvatori ai lui țopăind ca doi drăcușori pe lângă el.

Capitolul 26

Râul Blackbourne

Arthur Parrish se confrunta cu un sergent extrem de insistent și excesiv de curios. Nici felul în care ridicase din sprâncene la vederea camerei în care fusese ținut copilul nu era deloc îmbucurător.

— Îmi pare rău, dar trebuie să vă mai întreb o dată, domnule Parrish – vorbim despre fiica dumneavoastră? întrebă el când văzu podeaua goală, patul instabil, salteaua udă, fără cearșafuri și pături.

Parrish își păstră cu greu calmul. La urma urmei, legea era de partea lui, chiar dacă acest tip insignifiant nu părea să fie.

În cele din urmă sergentul își chemă oamenii și plecară. Îl ințepa capul, dar nu avea ce să-i facă.

— O caută cu lumânarea, zise el. Și o să mă găsească. Tu – Harvey du-te până în Whitechapel și găsește-l pe Gorman. Ai grijă să îi aranjeze bine. Cropper, stai aici până se întoarce poliția cu copilul.

— Chiar credeți că îl vor găsi, domnule Parrish?

— Bineînțeles. Nu-l băga în seamă pe sergentul ăla; am un agent în buzunar. Deci, cum ți-am spus, rămâi aici până aduc copilul înapoi și spune-le să mi-l aducă mie în Twickenham. Acum mă duc acolo.

Aruncă vreo câteva lucruri într-o servietă. Bărbatul nu părea prea convins.

— Dar ce facem cu domnul Lee? întrebă el.

— Ce e cu el? îi răspunse Parrish. Acest omuleț banal, energic, servil avea o sălbăticie în el pe care arareori o lăsa liberă. Când o făcea, ca acum, l-ar fi cuprins teama chiar și pe un criminal notoriu din închisorile Pentonville sau Dartmoor. Și-a făcut-o cu mâna lui, domnul Lee, crede-mă, continuă Parrish. Eu unul am de gând să profit – și n-are ce să-mi facă, pentru că în fața legii fetița e a mea și așa va fi mereu. Hai mai repede! Du-te!

Daniel Goldberg tresări. Doctorul împunse și mai adânc și zise:

— Ce nu e bine? Bea-ți doctoria.

— Nu e doctoria bună.

— E cea mai bună. Whisky. Gata.

Se auzi un zgomot și căzu ceva într-un bol de metal. Goldberg răsuflă ușurat.

— Știi ce? Prefer o țigară.

— Nicio țigară. Nu poți fuma o doctorie. Stai locului!

Doctorul îl atinse cu ceva care îl ustură.

— Pot să păstrez eu asta, domnu'? întrebă Tony, luând în mână glonțul strâmb și plin de sânge.

— Da, sigur, îi răspunse doctorul. Eu n-am ce face cu el. Nici domnului Goldberg nu i-a fost de prea mare ajutor.

Se aflau într-un cabinet chirurgical mic în Soho. Doctorul, un socialist, îi era prieten, iar când Goldberg și cei doi băieți îi bătuseră la ușă, bărbatul oftase, după care îi lăsase înăuntru și se apucase de treabă.

În timp ce îi bandaja umărul, îi zise lui Goldberg:

— Știi bineînțeles că pe lângă statutul meu de medic, sunt totuși un cetățean.

— Și ce-i cu asta?

— Adică sunt obligat să informez poliția dacă vin oameni împușcați la mine. Ce se întâmplă, Goldberg?

Goldberg luă o gură de whisky și făcu o grimasă.

— Trafic de ființe umane, fraudă, răpire… E prea complicat să stau acum să-ți explic – îți voi povesti tot la sfârșit. Băieți, fiți atenți la mine. Liam, Bill, Bridie și toți ceilalți – unde credeți că s-au dus?

— Habar n-am, domnu', răspunse Con. Au o grămadă de ascunzători.

— El e în regulă? întrebă Tony suspicios, arătând spre doctor.

— Ești bine? îl întrebă Goldberg.

— Eu nici măcar nu sunt aici, spuse doctorul, punându-și instrumentele într-un bol cu dezinfectant. Sunt o simplă halucinație. Mă duc la culcare. Nu forța brațul. Plecați în liniște și aruncați-mi cheia prin fereastra aceea spartă.

Con și Tony erau șocați.

— Nene, zise Tony. Adică, domnu' doctor. Aveți și dumneavoastră mai multă grijă cu cheia. Mai rămâne să vă lăsați ușa deschisă. Mă întorc mâine cu Con ca să vă arătăm cum să vă faceți casa mai sigură. Umblă tot felul de hoți pe-aici.

— Sună bine, spuse doctorul. Iar dacă te împușcă vreodată careva, tinere, știi unde să vii să-ți scoatem glonțul. Hai acum, afară – e trei dimineața.

Pe stradă, Goldberg le zise:

— Ascunzătoarea. Ziceați că știți unde s-ar putea să se fi dus ceilalți.

— Ah, da, spuse Con. Vedeți dumneavoastră, sunt o grămadă de locuri în care ar putea fi. Nu cred să stea prea mult timp în același loc. Vreți să mergem după ei?

— Am ceva de făcut. Urgent. Voi doi întoarceți-vă în Lambeth. După ce aflați unde sunt, lăsați-mi un mesaj la 27, Strada Dean, Soho.

— 27, Strada Dean. Nenea, ce-i cu toată nebunia asta? Hă?
— Are legătură cu evreii din East End.
— Se lasă cu bătaie?
— Probabil. Dar…
Con chiui și sări în sus de fericire.
— Mamă, s-a zis cu evreii! zise el. Ce mi-ar mai plăcea să…
Se opri. Goldberg se uita fix la el, iar Tony îngheță.
— Bă tâmpitule, șuieră el, tu nu vezi că omu' e evreu?
Con înghiți în sec. Apoi roși. Era o nouă senzație; ceilalți nu aveau cum să-l observe în ploaia deasă și la lumina slabă a felinarului, dar el se simți rușinat.
— Știți, mormăi el. Știți, îmi pare rău. Dacă aș fi știut că sunteți evreu aș fi… aș fi… să mor că aș fi luptat de partea lor.
— Oricum v-ar fi salvat, îi zise Tony lui Goldberg. Pe cuvânt.
Con îi întinse mâna, iar Goldberg acceptă.
— Te cred, spuse el. Dar ai grijă că data viitoare nu mai scapi dacă te mai aud vorbind așa. Uite… Scoase trei țigări din buzunar. Mai am trei. Pentru fiecare câte una. Nu uitați – trimiteți-mi un mesaj, iar dacă nu sunt acolo, puneți pe cineva să dea un telefon la…
— Știu eu cum să dau telefon, zise Tony. Care este numărul?
— 4214. Ați auzit de Kid Mendel?
Băieții făcură ochii mari și dădură din cap că da.
— E numărul lui. Îi transmiteți mesajul bărbatului care vă va răspunde.
— Dumneavoastră unde vă duceți? întrebă Con. Ceva bătăi?
Goldberg se uită la micul sălbatic și îi spuse că nu.
— Altă dată. Mergeți să căutați copilul.
Băieții își aprinseră țigările și pe cea a lui Goldberg și porniră agale la pas. Goldberg o luă spre est, pe străzile înguste din jurul Grădinii Covent, pline deja cu tot felul de cutii și cărucioare cu produse pentru piața de dimineață. Hamalii ridicau lăzi cu portocale, saci cu nuci, cutii cu varză; în aer era un zumzet permanent de voci și trăsuri, iar atmosfera primitoare din cârciumi era ademenitoare. În primele ore ale dimineții, aceasta era cea mai aglomerată zonă din Londra.
Dar și în Whitechapel era aglomerație. Brutarul de pe Strada Holywell făcea focul; oamenii lui Parrish se adunau la adăpostul întunericului. Goldberg mări pasul, sperând să ajungă la timp.

Sally auzi huruitul centralei hidraulice și se ridică. Nu era tocmai întuneric; se vedea o luminiță sub cabina de lift și văzu o umbră pe podea și înțelese că coborau la ea.
Primul lucru pe care îl făcuse după ce o aruncaseră acolo fusese

să se plimbe prin încăpere pe lângă pereți. Camera era goală; masa și scaunul pe care le văzuse la prima ei inspecție nu mai erau acolo. Nu mai era nimic, decât cabina liftului, ușa care dădea spre scări și ușa care ducea în cealaltă cameră, dar amândouă erau încuiate.

Își controlă șoseta. Hârtiuța era încă acolo. Își netezi haina și se ridică demnă.

Liftul ajunse în pivniță, iar lumina se revărsă prin grilaj. Se opri cu un mic zgomot, iar ușile se deschiseră. Îl privi pe Michelet care împinse scaunul cel mare din lift, pe podeaua de parchet.

Ah Ling aruncă o privire în jur.

— Este prima oară când cobor în pivniță, zise el. Ce se aude?

Michelet ridică din umeri. Era același sunet pe care îl mai auzise și Sally, fluxul subteran al apei, care se auzea mult mai clar și răspicat acum.

— Nu știu, domnule, spuse Michelet.

Sally văzu la lumina lămpii pe care o ținea Michelet în mână, că valetul era extrem de palid. Cu halatul de pe el și cu bandajul din jurul capului, arăta ca un cadavru, iar lui Sally îi veniră în minte cei asemenea lui, toți morții din Spitalfields, de secole și secole – căci și ei erau acum sub pământ ca și el.

Privirea ei o întâlni pe cea a lui Ah Ling, Henry Lee, Tzaddik-ul.

— Am avut mult timp să meditez, zise el. Bineînțeles că visez în acest moment de ani de zile, dar alte câteva ore de gândire nu strică niciodată. Sunteți o femeie foarte inteligentă și plină de resurse, domnișoară Lockhart.

— Mi-aș dori ca un om mult mai valoros decât acest bărbat să fie martor la discuția noastră, spuse ea.

— De ce?

— Pentru că mi-ați spus deja de două ori domnișoară Lockhart, și nu doamnă Parrish. Mi-ar plăcea să-l chem să ofere mărturie împotriva dumneavoastră la proces.

Bărbatul zâmbi.

— Oh, Parrish, spuse el. Ne putem lipsi de el. Vom găsi o modalitate prin care să scăpăm de el.

— Încă nu ați găsit o modalitate prin care să scăpați de mine. Sau pentru asta ați venit aici?

— Nu. După cum v-am spus deja, am avut timp să mă gândesc mai bine. Cum ați aflat adresa mea?

— De la o fată care v-a urmărit până aici din Moscova.

— Înțeleg. Și ce aveați de gând să faceți în dormitorul meu acum o oră?

— Pur și simplu să aflu dacă sunteți persoana care credeam eu că sunteți.

— Și dacă nu ați fi găsit nicio cicatrice, nicio rană de glonț?

Sally nu știu ce să îi răspundă. Și își dădu seama că știa deja de mult timp, dar nu vrusese să recunoască.

— Ei bine, domnișoară Lockhart, zise el, aș vrea să vă pun câteva întrebări. Pentru început…

— Am și eu câteva întrebări pentru dumneavoastră. De ce persecutați evreii?

— Cineva trebuie să o facă.

— Ce răspuns stupid!

— La o întrebare stupidă.

— Ba a fost o întrebare bună. De ce faceți asta?

— Pentru că există. Pentru că sunt o țintă ușoară. Pentru că nimeni nu mă oprește. Încerc să-mi aduc aminte ce ați auzit când vă dădeați drept – cum era? Servitoarea Kemp?…

— Am auzit destul de multe încât să-mi dau seama când îmi spuneți adevărul.

— Nu sunteți în măsură să mă judecați.

— Din contră. Presupun că mă veți omorî; nu mă mai tem de nimic. Știu cine sunteți cu adevărat, domnule Lee, Ah Ling, Hendrik van Eeden, domnule Eliot, domnule Todd sau câte nume mai aveți. Le mai știți pe ultimele două? Le foloseați când i-ați omorât pe domnul Bedwell, marinarul, și pe domnul Selby, fostul partener al tatălui meu. Și îmi spuneți mie că nu sunt în măsură să vă judec? Se ridică fără să își dea seama. Pentru numele lui Dumnezeu, m-am născut ca să vă judec! Așa că ascultați-mi judecata!

Erau față în față, Sally stând puțin înclinată, cu părul ciufulit, iar haina îi atârna pe umeri. Michelet stătea lângă Lee, ca un cadavru cu lumina lui moartă în mână, iar Ah Lee rămase nemișcat, privind-o în tăcere.

— Ai intrat în viața mea ca un vierme mizerabil. Știi totul despre mine. Așa ca știi despre iubitul meu Frederick Garland, știi despre prietenii mei Jim Taylor și Webster Garland; știi totul despre fiica mea, casa mea, servitorii mei, despre afacerea și partenera mea… Știi absolut tot ce am făcut. Așa ca trebuie să știi despre Axel Bellmann, bărbatul care l-a omorât pe Frederick. Bărbatul care a realizat Steam Gun. Tocmai ce mi-am adus aminte de el – doar pentru câteva momente. Eram la mâna lui, așa cum sunt acum la mâna ta, dar nu a fost niciodată vorba despre un concurs, Ah Ling. Vezi tu, el era un geniu în felul lui, pe când tu nu ești. El avea o viziune a lui – tu nu ai nimic. El lupta pentru ceva mai mare decât el, chiar dacă era în slujba răului. Dar tu – tu ești pur și simplu lacom. Mintea și pofta ta sunt stricate, nu ai nicio fărâmă de măiestrie, imaginație sau delicatețe în suflet. Sunt numai două lucruri care te țin în viață: să faci bani și ura împotriva mea. Așa că atunci când te întreb de ce îi persecuți pe evrei nu ai tăria de

caracter sau îndrăzneala de a spune *pentru că sunt lacom* sau *pentru că sunt crud,* ci preferi să inventezi o scuză proastă. La fel a fost și cu contrabanda ta cu opiu. Acum, la fel ca și atunci, te lași condus de lăcomie. Nu ești decât un copil grăsan care vrea să se îndoape cu toate bomboanele din lume…

Bărbatul dădu să vorbească. Dar Sally făcu un pas în față, înfiptă, iar Michelet tresări și se dădu înapoi, iar lumina lămpii pâlpâi ușor. Privirea din ochii lui Ah Ling era înfiorătoare – dar pentru Sally deja nu mai conta. Continuă să vorbească peste el:

— Știi, alt lucru pe care l-am învățat de la tine este că acum știu ce față are răul. Bănuiesc că trebuie să-ți fiu recunoscătoare pentru asta. Răul nu e un bărbat gras și sinistru într-un scaun cu rotile – nu e nici chinez, nici rus, nici exotic ori străin. Sau ciudat. Astfel de lucruri nu sunt malefice. Tu nu ești malefic. Tu ești prea al naibii de pitoresc ca să fii malefic, tu cu maimuța și cu instrucția pe care vrei să o faci fetei mele ca să îți îndeplinească ordinele sau să te șteargă la bot…

— Cum ai aflat? răbufni el.

— Pentru că m-am furișat într-o noapte aici și l-am auzit pe individul ăsta rugându-l pe secretar să îl lase pe el să se ocupe de ea!

— Nu e adevărat, monsieur! striga Michelet.

— Ba e adevărat – și el știe bine asta pentru că m-a prins pe scări după aceea. Am auzit tot…

Michelet lăsă lampa de podea și se năpusti asupra ei ca un câine turbat. Pentru că îl văzu venind spre ea și pentru că deja nu se mai temea de nimic, nu se mișcă din loc. Îl întâmpină cu un contraatac de palme, zgârieturi și mușcături; se apucă de fața, părul și brațele lui – îi căzu bandajul, bărbatul se retrase îngrozit, iar Sally îl trânti la pământ.

— Michelet, pune lampa pe braț, zise Ah Ling cu o voce plină de dispreț.

Sally se aplecă să ia ea lampa. Valetul se ținea de cap, gemând de durere. Sally își zări atunci pistolul în buzunarul lui. Dacă își aducea aminte că îl are, ar fi omorât-o într-o secundă. Iar ea încă nu terminase.

Se întoarse din nou către bărbatul din căruciorul cu rotile.

— Îți povesteam despre răutate, continuă ea, acum că știu cum arată. E atunci când un tată se îmbată și își arde copilul cu un vătrai încins. Sau atunci când bărbații stau ore întregi la coadă la porțile portului ca să muncească cu ziua, când sunt numai doisprezece locuri pentru o sută de bărbați, așa că se bat între ei ca să pună mâna pe ele, în timp ce supraveghetorii se prăpădesc de râs și îi întărâtă. Asta este fața răului. Răul desparte la bătrânețe doi

oameni care au fost împreună toată viața, dar care nu au nici după ce bea apă, așa că se duc la azilul de bătrâni să moară singuri. Malefic e cel care ia chiriile dintr-o mahala, dar refuză responsabilitatea de a repara conductele, astfel încât copiii sunt nevoiți să meargă în apă infectă până la genunchi ca să intre în casă... Lasă-mă să vorbesc. Să nu te prind că deschizi gura. Ascultă-mă și învață de la mine. Răul... E atunci când o familie moare de foame – familia despre care am auzit zilele trecute, erau cinci, mama, tatăl și trei copii, toți morți, cu nimic în cămăruța lor, absolut nimic, pentru că amanetaseră ultima lingură, ultima pătură, ultimul scaun, pentru că nu găseau de muncă așa că au murit de foame. Iar mie nu mi-a lipsit niciodată pâinea de la gură. Orașul meu. Toate astea se întâmplă chiar în orașul în care trăiesc eu. Asta este fața răului. Și știi tu care e miezul problemei? Zi, știi? Știi care e otrava, cancerul care distruge, care zace și ne roade din interior? Nu ești doar tu, biet nenorocit; sunt și eu. Eu și alți zece mii de oameni ca mine. Pentru că avem acțiuni la acea companie care deține acele clădiri și nu repară conductele, noi, cei care facem bani pe afacerile din docurile care prosperă refuzând să le dea oamenilor un loc de muncă, pentru că pe noi nu ne-a interesat niciodată. În tot timpul ăsta, toți banii pe care i-am câștigat atât de repede prin achiziții, vânzări și alte achiziții – nu am știut niciodată ce înseamnă. Nu am știut cât înseamnă o liră. Nu am știut cât înseamnă un șiling. Ei bine, acum știu. Datorită lui Daniel Goldberg, datorită domnișoarei Robbins de la Misiunea din Spitalfields și datorită altor oameni asemenea lor, acum știu mai bine de atât. Dar și datorită ție, netrebnic neajutorat. Până să văd rana din pieptul tău, nu am știut că faptele noastre au consecințe, felul în care toate lucrurile se împletesc. Toți acei dependenți de opiu pe care i-ai ucis, tatăl meu, toți evreii pe care i-ai tras pe sfoară, eu... Toți suntem legați între noi. Goldberg avea dreptate.

Își șterse lacrimile care oricum curgeau fără oprire.

— Iar în trăsură în noaptea aceea... spuse ea. Ce aveai de gând să-mi faci? Să mă omori? Printre altele?

Chipul lui nu trădă nicio expresie.

— Posibil, răspunse el.

— Atunci ar fi trebuit să te omor. Dar am încercat, nu-i așa?

Niciun răspuns.

— Da, am încercat. Și iată ce s-a întâmplat. Te-am condamnat la... Nu, nu ți-am dorit asta niciodată, Ah Ling. Nu meriți asta. Dar ești așa din cauza mea. Așa cum tot eu sunt de vină că familia aceea a murit de foame, că bărbații aceia nu au unde să muncească, că omul ăla a ajuns atât de nebun și disperat încât să pună un vătrai încins pe propriul copil. Toate astea sunt din cauza mea, deși nu am

știut-o niciodată. Așa că eu sunt de vină, eu și toți ceilalți acționari, speculanți și capitaliști. Vrei să-ți spun eu unde sălășluiește răul? Nu e doar în tine. E în… E atunci când te faci că nu vezi după ce ai fost martor la ce poate face. Atunci când vezi ceva rău și închizi ochii și pleci mai departe. Da, bine, nu am știut. Dar acum că știu nu mai am nicio scuză. Așa că voi…

Se opri căci începuse să îi tremure vocea de emoție și să o înțepe în capul pieptului. Printre lacrimile care îi curgeau inevitabil pe față, îl văzu pe el, stând acolo, plictisit.

Asta era. Pur și simplu nu putea să o înțeleagă. Iar Sally își dădu seama că avusese dreptate: nu era decât un om inferior, brutal și limitat ale cărui maniere alese, finețuri și pretenții nu erau altceva decât câteva picături de parfum peste un morman de gunoi. I se confesase. Își deschisese sufletul în fața lui, știind toată durerea pe care i-o pricinuise. Îi oferise toate astea – iar el era plictisit.

Și oricum, ce avea de gând să mai spună? Mă voi alătura lui Goldberg, voi lucra alături de el… Nu avea să mai poată face asta. Avea să moară. Îi era frig. Cât de curând urma să îi spună lui Michelet să o împuște și gata. Cel puțin Harriet era în siguranță. Dacă Jim se întorcea, dacă Margaret dădea de urma ei, avea cine s-o îngrijească. Dacă nu ar fi reușit să facă asta, nu putea să își imagineze un cămin mai primitor și sigur decât casa familiei Katz. Goldberg avea să se asigure că… Oh, numai de ar fi încă în libertate, numai de nu l-ar fi prins…

— Apropo, zise Ah Ling. Probabil nu ai aflat. Fiica ta e la Parrish.

Glumea? Fața lui rotundă era urâtă și triumfătoare.

— Cum – de unde știi…

— Winterhalter a dat peste niște bărbați care urmăreau casa. Evrei. Veniseră să caute copilul, pentru că a fost răpit și le-au mărturisit polițiștilor că e la Parrish.

— Nu!

— Ba da. Parrish a pus mâna pe ea, iar în curând mi-o va aduce.

— Nu te cred…

— Atunci dă-mi voie să te conving. Era ținută ilegal în casa unui anumit Katz. Acum mă crezi? Nu mai ai nimic, domnișoară Lockhart. După tot timpul ăsta, am câștigat.

Sally se prăbuși la podea. Auzea un țiuit în ureche, dar nu era în urechea ei; îi tremurau mâinile și picioarele – dar nu, nu era ea cea care tremura, erau podeaua și pereții…

Căruciorul cu rotile începu imediat să se miște, venind ușor spre ea, deși Michelet era încă întins pe jos.

Ah Ling părea speriat. Sally, nesigură și uimită, reuși să se dea la o parte din drum chiar înainte ca scaunul cel mare să se izbească de

perete, iar Ah Ling să alunece în față.

— Michelet! țipă el.

Dar Michelet nu se putea mișca. Nu era în stare să scoată nici măcar un cuvânt; era absolut șocat, căci nu mai simțea podeaua sub picioarele lui: era îngropat până la piept în apa tulbure.

De-abia dacă apucă să își tragă răsuflarea. Bandajul îi căzuse de pe cap; ochiul lui rănit, roșu și inflamat strălucea ca acela al unui ciclop în lumina slabă a lămpii – începu să țipe de frică, se dezechilibră și într-o secundă apele îl înghițiră.

Sally nu făcuse nicio mișcare. Nu avea cum. Podeaua începuse să se crape; fragmente întregi de piatră și beton cădeau în această vâltoare care răvășise camera. Sally stătea lângă perete, lângă căruciorul cu rotile, iar haina îi fusese prinsă sub roata căruciorului, trăgând-o în jos pe când ea se chinuia să se ridice. Podeaua se aplecase mai întâi spre spate, împingând căruciorul înspre perete, agățând-o de el, dar acum în timp ce încerca disperată să își deschidă nasturii de la haină, ceva de sub pământ cedase, iar apa răspunsese cu o undă de șoc. Podeaua se aplecă periculos de mult în față – înspre gaura în care dispăruse Michelet.

Iar căruciorul începu să o ia la vale.

— Frâna! urlă Ah Ling. Frâna!

Sally apucă scaunul, încercând să îi țină greutatea în timp ce căuta speriată frâna. Era atât de greu – aluneca atât de ușor – pentru numele lui Dumnezeu, unde era frâna aia? Aici… sub mâna ei…

O trase repede, iar căruciorul se opri la doar câțiva centimetri de marginea găurii. Ah Ling stătea încă într-o poziție incomodă, cu capul în poală. Încetul cu încetul, Sally îl ridică. Era roșu la față, respira greu cu ochii ieșiți din orbite, dar de îndată ce îl ridică, trase adânc aer în piept și aruncă o privire în jur, încercând să analizeze situația. Cu răsuflarea întretăiata, Sally se sprijini pe scaun și se uită și ea în jurul ei.

Centrul camerei dispăruse. În locul lui era un abis cu margini ascuțite, care dădea într-un vârtej de ape – o vâltoare sălbatică, care șuiera, stropea și împroșca ce mai rămăsese din cameră cu noroi și mizerie. Duhoarea era insuportabilă, iar frigul te pătrundea până în măduva oaselor.

Se agăță de cărucior, privind cum o altă bucată din podea se desprinse și apoi una și încă una, până ce nu mai aveau cum să iasă. Ușa care dădea spre scări atârna în aer.

Pereții se clătinau; probabil că toată casa tremura din temelii. Lampa încă lumina de pe suportul pe care o pusese cu doar câteva momente mai devreme, dar tremura atât de tare, încât se temu să nu se stingă de tot și să îi lase pe întuneric.

— Întoarce-mă, zise Ah Ling. Dă drumul puțin câte puțin la frână. Dar pregătește-te să ții greutatea.

Podeaua de lemn era atât de alunecoasă încât lui Sally îi fu greu să reziste. Dar chiar de partea cealaltă a căruciorului era grilajul de fier al liftului, iar dacă ar fi reușit să se prindă de el…

Liftul! Puteau să ia liftul!

Pe când se întoarse să măsoare distanța și să își dea seama cum să intre cu el în lift, o serie întreagă de șocuri, ca niște bombe subterane începură să zguduie podeaua și pereții. Sally se prinse de mânerul căruciorului ca să nu cadă, dar fu lovită de un jet de apă direct în omoplați și căzu. Ateriză în poala lui Ah Ling și, ca să nu se prăbușească, îl apucă de mânecă. Erau uzi până la piele – apa țâșnea în toată camera – iar Sally își dădu seama că nu mai aveau nicio scăpare: țevile hidraulice care alimentau liftul erau distruse. Curgea apă din ele pe lângă vârtejul de apă infectă care năvălea în încăpere. Erau deja acoperiți de ape.

Cabina liftului și grilajul de fier atârnau periculos deasupra lor, iar liftul însuși era blocat sub țevile întortocheate de metal; chiar și așa era bine prins de cablu, iar dacă ar fi putut să îl tragă pe podea… Totuși, de-abia dacă ajungea la pieptul lui. Cum Dumnezeu ar fi reușit să… „Nu contează. Treci la treabă."

Se cățăra ea mai întâi, după care îl apucă bine de mânecile hainei. Trase cât putu de tare și de-abia dacă reuși să îl ridice câțiva centimetri.

Poziția ei nu era bună; nu putea obține efectul de pârghie. Sări din lift, împinse căruciorul mai aproape și îi ridică brațele peste marginile căruciorului (Doamne, și cât de grele erau…) ca să poată să îl cuprindă din spate cu brațele în jurul pieptului.

Nu reuși să își atingă mâinile. Încercă oricum să îl ridice, dar căruciorul o incomoda. De-abia dacă reușea să-l miște.

— Va trebui să te ridic cu pătura, zise ea.

Îi trase pătura udă de pe poală și prinse mai întâi partea dreaptă de stâlpul din colț ca să aibă mai mult loc să fixeze cealaltă parte. Apoi trecu restul pe sub brațele lui, se urcă în lift, îngenunche pe margine și trase cu toate puterile.

Mergea. La început corpul lui se aplecă în față, pe marginea podelei, iar Sally crezu că alunecase în apă, dar nu renunță și îl trase, îl mișcă și îl apucă cum putu ea mai bine, reușind să îi ridice partea superioară pe podea, iar apoi îi fu mai ușor. Ud până la piele, greu, ca o mortăciune imensă, îl trase în cele din urmă pe marginea podelei liftului, iar Sally se prinse extenuată de stâlpul de susținere. Apa îi ajungea până la talie.

De-abia dacă mai putu să urce și ea lângă el, dar reuși să se ridice și rămase lângă el, moartă de frig, tremurând din toate

încheieturile.

Își trase suflul câteva secunde, după care îl roti pe spate și îi slăbi cravata și gulerul, ca să se asigure că putea să respire. Ling se uită la ea. Nu reuși să citească nimic pe fața lui; dar nici el pe a ei.

— Sigur ne-au auzit cei de sus, șopti ea.

Vrusese să vorbească normal, dar de-abia dacă mai putea rosti cuvintele.

— Uite, zise el.

Se uita la treptele de pe partea cealaltă a camerei. Ușa dispăruse, tocul ușii și o parte din perete alunecaseră în apă, așa că puteau zări treptele. Luminile pâlpâiau; umbrele se pierdeau în zare – se auzeau voci, țipete de panică – peste zgomotul vârtejului.

Dar ceva din adâncuri putrezise, iar apele Blackbourne-ului slăbiseră bazele fundației; iar salvatorii lor – Sally nu îi putea vedea, dar se gândea că lacheul ei, Alfred, trebuia să fie unul din ei, iar celălalt era majordomul – de-abia ajunseseră în capătul scărilor, când toată porțiunea aceea se prăbuși în vâltoare cu un vuiet sfâșietor. Lămpi, uși, trepte, mâini și capete – o cădere îngrozitoare și inevitabilă și dispărură toți în apele murdare…

Tot atunci, o spărtură groaznică crăpă tot peretele, iar lampa căzu de pe suport, iar întunericul puse stăpânire pe ei.

Cărămizi, grinzi, pietre, toate cădeau peste ei; rama cabinei de lift vuia și scârțâia, iar liftul se zgudui căci ceva mare și greu se prăbușise pe el.

Sally se agăță de stâlpul de susținere și îngenunche în întuneric lângă Ah Ling.

Goldberg îi zări înainte să dea colțul pe Strada Fashion: o gașcă mică de bărbați care ieșeau dintr-o curte de lângă Biserica St. Botolph. Nu aveai cum să nu îi recunoști, cu privirile lor bolnave în care se citea setea de sânge pe care o mai văzuse în Rusia și Germania, dar niciodată în Londra, până acum. Erau înarmați cu bâte. Unul dintre ei flutura o curea grea.

Îi văzură și se opriră imediat. Chiar și la o distanță atât de mare de ei, chiar și prin stropii mari de ploaie, le simți entuziasmul.

— Uite unul! Un evreu! țipă unul dintre ei.

Erau vreo șase indivizi, iar lui Goldberg îi trecu la un moment prin minte că nu avea încotro decât să se ia la bătaie cu ei, așa rănit cum era; dar șeful îi murmură ceva celui care țipase și se depărtară înjurând.

Mergeau în aceeași direcție ca Goldberg și se mișcau repede. Goldberg trase adânc aer în piept. Îl durea brațul îngrozitor. „Nu am ce face. Tot înainte.”

Se forță să își continue drumul. I-ar fi fost imposibil să o ia la

fugă, chiar și de nu ar fi traversat jumătate de Londra pe jos. Își dori să fi băut mai mult whisky.

Făcu stânga pe Strada Commercial, dreapta pe Strada North, din nou stânga pe Brough… „Ai grijă acum.” Asta dădea pe Strada Holywell. Se duse în colț și aruncă o privire în jur.

Nu, nu ajunseseră încă. Fugi la cea mai apropiată ușă și ciocăni cu putere. Nu mai conta la cine; erau toți evrei. Apoi mai bătu la una. Încă la una și încă la una.

Oamenii ieșiră la geam – furioși, speriați, femei și bărbați, somnoroși, cârlionțați, chelioși, bărboși, tineri, bătrâni.

— Treziți-vă! urlă Goldberg cât putu de tare. Se așeză în mijlocul drumului, iar cerul se lumină, iar ploaia îl udă până la piele. Se uită la chipurile de la ferestre și mai țipă odată: Treziți-vă! Veniți și apărați-văl Orice bărbat care poate lupta, veniți să mă ajutați! Treziți-vă! Treziți-văl

Prin burnița neîncetată, la lumina slabă a răsăritului, unul câte unul oamenii începură să îl recunoască.

— E Goldberg!

— E Dan Goldberg! E el…

Și mai țipă o dată, ca să îl audă toată strada:

— Treziți-vă! Veniți după mine! La brutăria lui Solomon – haideți!

Și continuă să fugă, pe Wilson’s Place și Strada Lower Heath, Keats Court, pe aleea îngustă din spatele Cantinei Evreilor până la capătul Străzilor Flower și Dean, până la casele de lângă sinagogă pe New Court; curând, oamenii începură să iasă din case, unul câte unul, înarmați cu bastoane, îmbrăcându-se pe drum, tremurând ușor în ploaia rece; se strânseră mulți și mai mulți, iar în cele din urmă cineva strigă:

— Acolo! Sunt acolo – lângă brutărie!

Căci un grup de indivizi se ivi de pe Brick Lane, zbierând și strigând…

Atunci se aruncă prima piatră și se sparse prima fereastră.

Liftul începu să se bâțâie, cablurile să scârțâie. Doar acoperișul liftului îi salvase de cărămizile care căzuseră peste ei – și doar cablul mai ținea liftul ca să nu se prăbușească în ape.

Nu mai putea face nimic. Ling stătea lângă ea, întins pe spate, iar apa deja începuse să îi acopere.

Capitolul 27

Tigrul din fântână

Se simțea umezeala din aer, gri, palid, cenușiu. Soarele răsărea undeva deasupra lor și mult prea departe, poate deasupra Veneției sau lui Mont Blanc. Razele soarelui se infiltrau printre straturi și straturi de fum, aburi, praf și ceață, dense și groase ca faldurile unei cortine, printre norii fugari care își târau burțile peste acoperișurile și coșurile caselor, printre cărămizile ude, țiglele sclipitoare, cornișele sparte, canalele pline ochi.

După noaptea aceea lungă, puteai vedea Strada Holywell de la un capăt la altul.

În spatele lui Goldberg, stăteau optsprezece bărbați și băieți. Mici comercianți, meșteșugari; câțiva oameni învățați; cel mai bătrân avea șaizeci și șase de ani; cel mai tânăr doar treisprezece. Unii dintre ei mai fuseseră martori la fapte de violență. Unul era șchiop căci un cal cazac îi zdrobise piciorul; un altul avea o cicatrice sub bască de la o rană de cuțit. Băieții erau antrenați din bătăile de pe stradă sau din curtea școlii, dar acum era cu totul altceva, era ceva mult mai rău. Aerul era otrăvit. Cel mai agitat dintre toți era tocmai cel care nu avea de ce să fie. Era un bărbat care prin propria profesie trebuia să fie puternic, ridica gantere în cadrul unui spectacol, îmbrăcat într-un costum de leopard, dar era pâinea lui Dumnezeu și nu participase la o bătaie în viața lui. Unul dintre învățați, un bărbat la vârsta a doua, micuț în umeri, de-abia dacă vedea ceva, căci venise fără ochelari. Apuca bine bâta cu mâinile care îi tremurau tare și îi șopti celui de lângă el:

— Domnule Mandelbaum, să-mi spuneți în ce direcție să dau să-mi spuneți când să dau…

Goldberg aruncă o privire în spatele lui. Era un grup plăpând, speriat, nesigur, dar se simțea mândru de el. Apoi se uită drept în ochii dușmanilor.

Patruzeci? Cincizeci? Nu avea de unde să știe sigur. Bărbați masivi și musculoși; niște huligani periculoși precum cei din gașca din Lambeth, cu ură în priviri. Ici-colo câteva sclipiri de alamă pe mâini.

Stăteau liniștiți, așteptându-i. Ecoul cărămizii care tocmai spărsese un geam încă se auzea în aer, ușor, cinic. Tăcerea care se așternuse peste ei se datora, își dădu Goldberg seama, apariției subite a armatei sale zdrențăroase și somnoroase: îi luaseră pe nepregătite, iar gloata fusese atât de șocată, încât pentru o secundă nu mai erau un grup, ci indivizi. Vedea asta pe chipurile lor.

Avea doar o clipă să acționeze, înainte ca nebunia să le ia din nou mințile și să se adune toți într-un monstru blestemat cu o sută de capele

— Rămâneți aici, le spuse el oamenilor lui și traversă Strada Holywell, către gloată, pe aleea îngustă dintre case cu cărămizi roșii.

Gașca de lângă brutărie se trezi la viață cu șoapte de uimire. Câțiva făcură un pas în față, dar erau încă oameni, nu monștri, iar cel mai omenesc lucru este să fii curios: nu voiau decât să vadă mai bine.

Iar Goldberg avu un moment de exaltare pură. Era un fel de încântare religioasă: o nebunie sfântă. Era slăbit, extenuat, brațul îi tremura de durere și se îndrepta către o masă înarmată care s-ar fi năpustit asupra lui la cea mai mică greșeală. Se gândi: „Mi-aș dori oare să fiu acum altundeva? Mi-aș dori oare să fac acum altceva?”

„Sunt un biet norocos, își zise el. Salvează-ți pielea, băiete! Spune-le o poveste.”

— Am nevoie de un scaun, zise el tare. Tu, cel de lângă ușă – vrei, te rog, să bați la ușă? Cere-i doamnei un scaun. E acasă. Așa. Adu-mi-l, te rog, hai nu fi timid!

Nu știau ce să creadă, dar puși față în față cu încrederea lui debordantă, deveniră puțin nesiguri. Greutatea suspiciunilor lor, povara urii lor era încă acolo; dar pe când se așeză pe scaun, Goldberg observă un băiat la marginea grămezii care îi întoarse privirea și se uită nesigur la bărbatul de lângă el, cu trăsături asemănătoare; un tată sau un frate. Și știu atunci cu ce să înceapă.

— Fraților, spuse el, nu, nu mi-e rușine de voi, nu mi-e rușine să vă numesc frații mei, deși voi nu sunteți evrei ca mine. Fraților – știți de ce ați venit aici? Știți voi de ce oare Domnul l-a ales tocmai pe Harry Solomons, tocmai brutăria lui ca să îi fie amenințată afacerea, soția și copiii? Oare pentru că nu face pâine bună? Nu – sigur nu este vorba despre asta. Mirosiți această pâine, frații mei! Simțiți mireasma aceasta îmbietoare. Harry Solomon este un brutar minunat. Dacă dați foc acestei brutării, nu se va mai face la fel de multă pâine bună în lumea asta – ci mai puțină.

Ajungem, așadar, la o răscruce. E un mister. Toți vrem mai multă pâine, dar ne ambiționăm să ardem din temelii brutăria lui Solomons.

Dar văd pe cineva acolo, unul dintre frații mei, unul ca voi, care poate să-mi dea o explicație. Nu vă voi spune numele lui, dar știu multe despre el. Pe soția lui o cheamă Florrie. Are trei copii în viață, iar alți doi, sărmanii, au murit înainte să împlinească un an. Lucrează pe docuri. Zilele trecute s-a dus pe docuri ca de obicei. La Cușcă. Nu a mai lucrat de două zile. Este înfometat, slăbit și mai

sunt alți șase sute de oameni înghesuiți acolo pe Nightingale Lane, disperați toți.

Iar șeful de șantier de acolo – îl vedeți? Burtos, de zici că cine știe cât a băgat în el. Știți ce – a simțit chinurile facerii chiar zilele trecute. S-a pus la pământ și a început să zbiere ca un porc: „Ajutați-mă! Nasc! Nasc!” Au sărit toți să-l ajute – au trimis după doctor – l-au dus în birou – s-au aplecat să vadă ce iese – și știți ce era? Vânturi. O burtă plină de vânturi. S-a auzit până în Gravesend – au crezut că e un vapor.

Începură să râdă cu poftă. Se auzea un foșnet – dar peste foșnetul acela unii oameni dădeau dezaprobator din cap și cereau liniște. Voiau să audă mai multe. „Zi-le o glumă răutăcioasă, fă-i să vrea mai mult; acum continuă-ți povestea, atrage-i de partea ta.”

— În orice caz, Șeful Bășinos se tot plimba zilele trecute cu biletele în mână. Douăzeci de locuri – șase sute de oameni. Știți și voi scena – țipete, urlete, înghionteli, mâini ridicate – eu! Alegeți-mă pe mine! Pe mine!

Iar atunci Bășinosul le arunca un bilet și îi privi cum se băteau pe el – oameni bătăuși, furioși, disperați. Unul dintre ei pune mâna pe el și îl lasă să intre. Acela va aduce o bucată de pâine diseară acasă.

Apoi scoate cel de-al doilea bilet. Îl flutură și pe acesta prin aer, urmează o altă îmbulzeală, altă bătaie, altă ureche însângerată, alt deget rupt. De douăzeci de ori, douăzeci de bărbați stau liniștiți în docuri, știind că au unde să muncească, iar trei sau patru își plângeau de milă.

Dar nu prietenul nostru. Nu bărbatul din grămada de acolo – se știe el. El nu are unde să muncească. Bătrânul Bășinos are preferații lui; în zilele când nu vrea bătăi sau când e șeful cu ochii pe el, Bășinosul îi strigă pe cei care știe sigur că nu-i vor face probleme – oameni rupți de foame, răniți, oameni care nu mai vor să se bată, oameni care nu se plâng dacă muncesc toată ziua și primesc cu un șiling mai puțin. Dar prietenul nostru – el nu e unul dintre ei, nu e unul dintre preferații Bășinosului.

Îl ascultau cu urechile ciulite. Goldberg știa prea bine că oamenii vor să-și audă poveștile spuse cu voce tare; vorbea el în numele lor. Voiau să audă mai multe.

— Așa că nu are unde să muncească. N-are niciun ban în buzunar. N-are nimic în cămara de acasă; n-a mâncat nimic, n-are ce să le pună copiilor pe masă. Așa că își bagă mâinile în buzunar – da, îl văd acum, știu cine e – și se îndreaptă spre casă.

Pe drum, trece pe lângă un azil. Într-o zi cu soare, umbra azilului nu părăsește niciodată strada, nu-i așa? Soarele nu răsare niciodată pe Old Gravel Lane; azilul acoperă jumătate de cer. Iar bărbatul

nostru se întreabă – așa-i că te-ai întrebat, prietene? Se întreabă oare cât timp va mai trece până va fi atras în gaura aceea neagră, el, Florrie și cei trei copii; cât timp va mai trece până ce vor fi nevoiți să se despartă, până ce cineva îi va lua de lângă el, până ce le va arunca o ultimă privire plină de rușine…

Cum să nu înnebunească bietul om? Cum să nu-L blesteme pe Dumnezeu și să se dea cu capul de toți pereții; cum să nu se arunce în apă de disperare? El știe cum e. Voi știți cum e.

Tăcerea domnea peste toată strada. Evreii se dăduseră mai aproape să audă mai bine, iar în spatele obloanelor din brutărie, brutarul, soția lui și copiii lor îl ascultau lipiți de geam.

Nimeni nu făcu nici cea mai mică mișcare, iar el îi privi fix în ochi, se alimentă cu toată atenția lor și o expuse în poveste.

— Își zărește atunci un prieten în fața unei cârciumi, iar bărbatul îi face semn să vină: „Hai, zise el, e unu care face cinste cu băuturi”. Așa că își urmează tovarășul în cârciumă unde găsesc într-adevăr un individ la o masă, un bărbat bine, frumos îmbrăcat, cu mâini curate; nu lucrează pe docuri. Părea un fel de funcționar public.

Da, chiar făcea cinste cu băuturi. O halbă de bere? Sigur, prietene, ia un loc, poftim niște tutun pentru pipă.

În momentul acela se întâmplă ceva ciudat: Mâini fine încep să-și împrăștie veninul. Dar nu genul de venin pe care să-l vezi, ci otravă invizibilă, minciuni. „Știți care e problema? întrebă el. Știți de ce oamenii buni ca voi sunt aruncați cât colo, în timp ce alții prosperă? Evreii sunt de vină…” Apoi trage ușor din țigară și scoate fumul, cercetându-i cu privirea, să vadă dacă înghit otrava.

Erau tăcuți, ascultând cu atenția încordată. După o mică pauză, Goldberg își reluă povestea:

— Întâmplarea face ca prietenul nostru să cunoască vreo câțiva evrei. Îl cunoaște pe Solly Moskowitz, croitorul; îl știe pe Sam Daniels, boxerul. Este mândru să-l cunoască pe Sam Daniels. A făcut câțiva bani când a pariat pe el mai demult; i-a făcut odată cinste cu ceva de băut, iar Sam Daniels l-a ținut minte și îl strigă pe nume de fiecare dată când se întâlnesc.

Dar Solly Moskowitz și Sam Daniels – ei nu sunt bogați și puternici. Sunt oameni ca și el, din East End. Nu înțelege cum au ajuns ei să fie atât de influenți încât să le poate refuza un loc de muncă în fiecare zi celor șase sute de oameni. Și nu înțelege de ce bătrânul Solly Moskowitz este la fel de sărac ca el, când e atât de formidabil.

Așa că rămâne pe gânduri: bătrânul Bășinos – el o fi evreu, la câtă autoritate are? Iar bărbații din West End care dețin docurile, care se uită de sus la ei, ei cu țigările lor, cu vinurile lor fine și

femei frumoase – sunt oare toți evrei? Membrii Parlamentului, lorzii, avocații și judecătorii – evrei? Nu, bineînțeles că nu. Ceva nu e tocmai în regulă cu ce spune Mâini fine, dar prietenul nostru nu reușește să îi dea de cap.

Și îi mai dădu o halbă de bere, încă una și încă una, bere și otravă: hai să dăm foc la câteva case de evrei. Să le arătăm cine e stăpân pe țara asta.

Dar prietenul nostru – el nu e stăpân pe nimic. Ca dovadă întâmplarea de pe Nightingale Lane, de lângă docuri. Cine e la putere? Nici măcar Bășinosul nu e șeful. Adevărații stăpâni sunt cei pe care nu-i vezi decât atunci când trec pe lângă tine cu trăsura și te stropesc cu noroi din cap până-n picioare; ei sunt stăpânii, nu noi. Că spargi câteva ferestre și că dai foc la câteva case, asta nu te transformă în stăpân. Numai un om disperat ar crede așa ceva.

Așa că prietenul nostru parcă tot nu e sigur. Dar e cald și bine în cârciumă și i se mai întinde o altă halbă de bere și – dă-te mai aproape, zice Mâini fine, vreau să-ți spun ceva numai ție…

Goldberg făcu o pauză. Gata, erau captivați, erau la mâna lui; când își coborâse vocea să spună *dă-te mai aproape,* veniseră toți spre el.

Observă că apăruse un polițist – doi – patru – cinci. Văzu cu coada ochiului un evreu care îi explica ceva, iar polițistul își îndreptă privirile către el… Ar fi putut oare să se strecoare prin brutăria lui Solomons? Dar mai întâi trebuia să își termine treaba aici…

Totul dură o secundă. Înapoi la public, înapoi la poveste.

— Așa că prietenul nostru se dă cu scaunul mai aproape. Iar Mâini fine se apleacă spre el, aruncă o privire peste umăr, își linge buzele.

Umblă zvonuri cum că ucid. Sacrificiu uman. Știi ce fac evreii ăștia? Omoară copii creștini. Și amestecă sângele lor în pâine. Există dovezi…

Prietenul nostru deja nu mai poate suporta. Pentru că, dacă e adevărat, e cel mai îngrozitor și mizerabil lucru din lume. Dacă cineva face așa ceva, merită numai nenorociri. Așa că se gândește mai bine; nu-l deranjează să atace evrei dacă așa stă treaba; e logic.

Și de-asta a venit el azi aici. De-asta a ieșit din casă într-o dimineață ploioasă ca asta, cu o bâtă în mână, pregătit să distrugă o brutărie și afacerea unui om.

Pentru că toți avem nevoie de un motiv pentru care să facem rele. Nimeni nu le-ar mai face dacă ar crede că face ceva rău. Cred că le merită, de-asta decid să le facă. Nu?

Așa că prietenul nostru – îl văd, știe că am dreptate – el e pe calea cea bună. Dar merge în direcția greșită. Bineînțeles că trebuie

să luptăm împotriva celor care sacrifică copii. Normal că așa se cuvine. Dar mai întâi de toate, întrebă-te: copiii tăi, cine i-a sacrificat, prietene? Cine s-a asigurat că nu poți cumpăra medicamente pentru fetița ta? Cine a refuzat legea prin care proprietarul să fie obligat să repare conductele, pentru ca băiatul tău să nu se îmbolnăvească de tifos și să moară?

Vrei să-ți spun eu cine? Oamenii ăia bogați – proprietarii – șefii de fabrici – Membrii Parlamentului – judecătorii – Lordul Cutare, Contele Ălălalt, Ducele Nu mai Știu Care – ei sunt cei care săvârșesc sacrificii umane. Ei sunt adevărații criminali. Victimele lor umblă zi de zi pe Nightingale Lane și pe Strada Cable…

Se auzi un bombănit dinspre mulțime. Goldberg știa că îi atrăsese de partea lui, dar ceva întrerupsese atmosfera, cineva dădea mulțimea la o parte – polițistul…

— Hai, hai, gata, se auzi o voce puternică, impunătoare. La o parte! Bărbatul acela – Goldberg – pune-ți mâna pe el. E pus sub urmărire. Goldberg! Ești arestat…

„Nu încă”, se gândi Goldberg.

Țâșni de pe scaun și, înainte ca mulțimea să se dea la o parte, se strecură pe ușă și intră în brutărie.

Doar ușa magazinului lui Harry Solomons îl despărțea de zarva de afară.

— Dumnezeu să vă binecuvânteze, domnule Goldberg, zise el. Aici – un bărbat – vine din partea lui Moishe Lipman, spune că…

În micuțul magazin călduros și curat, cu o mireasmă îmbietoare de pâine, Goldberg se întoarse și o văzu pe doamna Solomons și doi – trei – patru copii, privindu-l toți cu ochi mari și un bărbat scund, emoționat.

Larma de afară se înteți căci polițistul forța ușa. Omul lui Moishe Lipman spuse repede:

— Moishe și băieții lui au fost arestați, domnule Goldberg. I-a văzut cineva – nu știu exact cum s-a întâmplat. Dar casa… Se apucă cu mâna de cap. Doamne, nici măcar nu vă pot descrie în cuvinte…

— Ce? Ce?

— Casa – s-a prăbușit din temelii – cea pe care o supravegheam – s-a făcut una cu pământul chiar sub ochii mei… Pur și simplu nu mai e acolo! Ca și cum ar fi explodat o bombă…

Goldberg rămase șocat. Încerca să se dezmeticească. „Cum a reușit Sally să… Nu mai contează. Hai. Pleacă.”

— Vino, îi spuse el bărbatului. Ajută-mă.

— Dar domnule Goldberg…

Era doamna Solomons. Întreaga familie se adună în jurul lui, încercând să îi mulțumească, să îl binecuvânteze, să îl sărute, iar el nu știa cum să îi dea mai repede la o parte și să fugă cu ultimele lui

puteri să o găsească pe Sally, să îi spună că Harriet e în siguranță, că…

Se auziră bătăi puternice în ușă.

— Deschideți! Adăpostiți un fugar! Deschideți ușa sau o dărâmăm!

Solomons îl apucă de braț și îl duse în spatele magazinului, în timp ce doamna Solomons se prefăcea că încearcă să deschidă ușa.

— Bine – bine – așteptați puțin – mă duc să caut cheia…

— E o ușă în perete, îi spuse repede brutarul.

— Asta e cheia – duce pe Aleea Cropper. Vă puteți ascunde pe Queen Head și apoi pe Brick Lane…

Dar era prea târziu. Dădură nas în nas cu un polițist la ușa din spate.

— Al meu ești, zise el.

Goldberg se întoarse către omul lui Moishe Lipman și îi spuse în idiș:

— Sună-l pe Kid Mendel. 4214. Spune-i ce s-a întâmplat.

Polițistului îi vorbi în engleză:

— Foarte bine, domnule polițist, vin. Sunt prea obosit ca să mai fug. Dar vă rog să nu mă trageți de braț; am fost împușcat.

Brutarul înșfăcă vreo câțiva covrigi calzi și îi îndesă în buzunarul lui Goldberg.

— Asta e tot ce pot face pentru dumneavoastră, domnule Goldberg, zise el. Dumnezeu să vă binecuvânteze.

Ușa de la intrare se deschise; ceilalți polițiști intraseră cu forța. Omul lui Moishe Lipman îi privi în timp ce îl escortau pe Goldberg, după care auzi un zgomot ciudat răsunând pe Strada Holywell, un sunet pe la care nimeni nu s-ar fi așteptat cu o jumătate de oră mai devreme: strigăte și urlete furioase din partea mulțimii, evrei și nonevrei la un loc, toți uniți în simpatia lor pentru fugarul nelegiuit.

Eroul fu capturat, mulțimea se împrăștie la ordinele polițistului, iar omul lui Moishe Lipman se duse să caute un telefon.

*

Sally nu avea cum să știe cât de gravă era situația în casă. Liftul care îi ținea deasupra apei îi protejase împotriva molozului care cădea de deasupra, dar era complet întuneric și nu putea simți decât frigul, zgomotul și mirosurile. Duhoarea apelor din canalele care se scurgeau în Blackbourne era îngrozitoare și din ce în ce mai puternică.

În plus, nivelul apei creștea. Podeaua liftului era deja acoperită preț de câțiva centimetri. Sally se ghemui lângă Ah Ling, încercând să îi descrie ce se întâmpla.

— Nu e nici măcar o rază de lumină? întrebă el.

— Nu. Deloc. Ți-e frig?

— Da. Câți bărbați erau pe scări?

— Un lacheu. Și majordomul, cred. I-am văzut doar pentru o clipă, înainte să cadă și tot atunci s-a stins și lampa. Cred că tot peretele s-a prăbușit.

— Ar fi trebuit să blochez cursul apei.

— Trebuie să fie tare adânc. Cu toată ploaia asta…

Ceva mare căzu pe lift și îi zdruncină periculos. Sally se apucă de el ca să nu cadă și auzi un zgomot puternic, iar liftul se înclină într-o parte. Cablul! se gândi Sally – atunci se auzi un pocnet ca de explozie, iar podeaua se afundă în apă.

Impactul fusese atât de mare încât o aruncase cât colo, iar apa care năvălise în cabină o dezechilibră pe când încerca să se ridice. Scoase un țipăt de groază; Ah Ling era sub apă și nu se putea mișca…

Îi găsi umerii și capul și îl ridică cu forțe noi, ținându-i capul deasupra apei. Bărbatul își trase răsuflarea, se înecă, tuși. Îl lăsă să își pună capul în poala ei.

După ce bărbatul își reveni în simțiri, Sally îi șterse fața și ochii și îi spuse:

— Voi încerca să te așez în șezut. Altfel vei muri.

Cu grijă să nu îi scape capul sub apă, îngenunche în spatele lui și încercă să îl împingă. Totul era împotriva ei: hainele lui erau ude leoarcă, podeaua era aplecată într-un unghi ciudat, astfel încât capul lui era mai jos decât picioarele, iar mâinile îi tremurau de frig și oboseală încât de-abia dacă îl mai putea ține. Îi ridică umerii și îi căzu capul într-o parte, iar în încercarea de a îi ține capul drept, îi scăpă umerii. Încercă din nou, dar îi împinse capul prea în față și simți că îi rupe gâtul: nu mai putea să respire. Se odihni pentru o secundă, așezându-i din nou capul în poală, ca o mamă iubitoare.

Apa îi ajungea până la bărbie și părea să crească repede.

— Cum e liftul? Stă pe ceva solid? întrebă el. Mai e suspendat?

— Cablul s-a rupt. Stă pe ceva, dar nu știu cât de solid e. Trebuie să-ți dau drumul dacă vrei să aflu.

— Ne adâncim din ce în ce mai tare.

— Îmi odihnesc mâinile. Încerc imediat să te ridic din nou.

Îl auzi suspinând. Stătea complet nemișcat; presupuse că nici măcar nu putea să tremure de frig.

— În satul în care s-a născut bunicul meu, în China, zise el, obișnuiau să ia apă dintr-o fântână. Nu era în sat, trebuia să meargă pe o potecă prin pădurea de bambus. Nu era singura sursă de apă, mai era și un râu, dar apa din râu nu era bună de băut din cauza lucrărilor de deasupra satului. Așa că oamenii parcurgeau în fiecare zi drumul acela până la fântână ca să aducă apă.

Într-o bună zi, un băiețel intră disperat în sat, țipând cât îl țineau plămânii: „E un tigru în fântână!" Toți sătenii fugiră spre fântână cu bâte, funii, orice găsiseră prin casă. Se înghesuiră să se uite în fântână și constatară că era într-adevăr un tigru în fântână. Era un puț mare, cu o platformă de piatră undeva în jos, iar tigrul era ghemuit acolo, neștiind cum să iasă.

Nu știau ce să facă. Cu tigrul acolo nu puteau scoate apă, căci se enerva când încercau să coboare gălețile. Dacă îl omorau ar fi căzut în puț și ar fi infectat apa; și oricum, nu aveau cum să-l omoare. Și nu aveau cum să-l scoată viu.

Făcu o pauză. Sally îi înălță capul puțin mai sus.

— Și ce au făcut? întrebă ea.

— S-au rugat zeilor, bineînțeles. Zeii le-au trimis multă, multă ploaie. Puțul s-a umplut, tigrul s-a înecat, i-au scos trupul la suprafață, iar puțul era din nou al lor.

— Înțeleg.

— Situația de față mi-a adus aminte de această poveste.

— Care din noi este tigrul?

Nu îi răspunse.

Sally rămase lângă el, tremurând de frig, întrebându-se dacă era destul de puternică să îl ridice din nou. Dacă reușea să îl proptească de lift, partea superioara a corpului său ar fi rămas deasupra apei. Trebuia să facă ceva.

— Trage aer în piept, spuse ea. Mai încerc o dată. Trebuie să te las puțin în apă ca să mă așez mai bine.

Bărbatul încuviință, trase adânc aer în piept și îi făcu semn că era gata. Sally își găsi echilibrul, îi dădu drumul, îi apucă umerii și trase în sus. Poate pentru că plutea în apă, Sally îl ridică mai ușor de data aceasta; încă un efort și îl puse în șezut.

Dar atunci ceva se întâmplă în interiorul lui. Începu să tremure de parcă l-ar fi strâns cineva cu putere, după care vomită și gâfâi. Scoase un sunet îngrozitor, ceva între un geamăt și un suspin. Capul îi căzu într-o parte.

Inima ei o luă la goană. Îl propti de perete, într-o poziție ciudată, îl pipăi pe față. Îi atinse ochii deschiși, dar bărbatul nu clipi.

Își trase mâna speriată. Apoi se liniști. Era mort; așa… îi găsi fața și îi închise ochii. Încercă să îl lase ușor în apă, dar îi alunecă din mâini și căzu, împroșcând-o cu stropi.

Își scutură mâinile și oftă atât de profund încât oftatul ei se transformă într-un căscat care părea să nu se mai termine niciodată.

Întinse mâna spre peretele liftului și atinse grilajul de fier, strâmb și răsucit, dar îndeajuns de rezistent ca să îi țină greutatea. Se ridică în picioare.

Podeaua liftului era aplecată spre gaura pe care intra apa.

Greutatea molozului care căzuse pe acoperiș, din cauza căruia se rupsese cablul, îl prăbușise; măcar stătea pe ceva solid și nu se clătină atunci când Sally făcu câțiva pași, lipită de perete, încercând să nu pășească pe cadavru.

În locul cel mai puțin adânc – în spate – apa îi ajungea deja până la genunchi. În față aproape că îi acoperea coapsele. Se agăță de ușă și pipăi în afară, încercând să găsească ceva rezistent, dar când se aplecă, liftul scârțâi și se clătină, iar molozul căzu undeva deasupra și în spatele ei.

Se opri. Liftul rezistă. „Dacă se prăbușește în față, se gândi ea, mă îngroapă de vie."

Ușor, cu grijă se întoarse în centrul liftului, modificând greutatea. Simți cum apa curgea la picioarele ei, iar acum liftul era într-un unghi bun.

„Centrul de gravitație, își spuse ea. Coboară-l ca să nu tragi liftul și mai jos." Se ghemui, apa îi ajungea până la piept și începu din nou sa caute în afară un loc de sprijin.

Ceva moale și greu începu să o împingă din spate…

Corpul lui Ah Ling, care aluneca pe ea.

Țipă.

Teama o luă pe nepregătite, iar surplusul de greutate fu prea mare pentru puterile sale. Îi alunecară mâinile de pe grilaj și căzu. Încercă să se prindă de marginea podelei, dar fu trasă jos, jos și tot mai jos de corpul lui Ah Ling până ce căzură amândoi în șuvoiul de apă.

Harriet și protectorii ei ajunseră într-o cameră prăfuită, deasupra unui grajd în Lambeth. Fetița mânca un colț de pâine, în timp ce băieții frigeau niște scrumbii la un foc înecăcios. Scăpaseră de trăsură și de cal undeva în Vauxhall. Liam se îndurase cu greu să îi lase acolo, dar Bill avea dreptate.

— Mai întâi de toate trebuie să avem grijă de-asta mică. Doar pentru asta am făcut tot. Da, bine, poate luam două, trei lire pe mârțoagă. Și? Putem oricând să punem mâna pe un cal – sunt pe toate drumurile. Da' dacă pierdeam copilul, atuncea ce mai făceam?

Așa că hotărâseră să se refugieze într-una dintre ascunzătorile sărăcăcioase pe care le foloseau de obicei (erau întotdeauna cu un pas înaintea legii și a proprietarilor), o întinseră pe Bridie, care nu își venise încă în simțiri, pe o grămăjoară de saci, în colț, lui Harriet îi dădură un colț de pâine pe care îl găsise în buzunar unul dintre băieți și se apucară să gătească scrumbiile afumate, pe care le ascunseseră acolo la ultima lor vizită cu trei zile înainte.

Aveau două griji. Voiau în primul rând să găsească un loc mai sigur pentru Harriet decât o succesiune de ascunzători și în al

doilea rând îi preocupa Bridie. Pentru cât de voinică era ea, era ciudat să rămână atât de mult timp inconștientă. Știau că în curând aveau să fie nevoiți să meargă după un doctor. Poate că ar fi trebuit să-l fi chemat deja. Poate că murise.

Harriet rămase lângă ea, privind-o curioasă. Domnișoara dormea; bărbații nu dormeau. Pregăteau micul dejun. Sacii miroseau plăcut a cai, la fel ca în grajdul de acasă. Iar micul dejun mirosea ca unele dintre mesele pregătite de doamna Perkins.

Băgă apoi de seamă că domnișoara deschisese ochii și o privea pierdută. Se trezise. Harriet îi întinse politicoasă bucata de pâine. Domnișoara nu vru să mănânce, dar îi zâmbi cald și se întinse spre Harriet, să îi mângâie părul încurcat.

— S-a trezit! zise cineva.

Se adunară în jurul ei.

— La naiba, Bridie, să știi că ne-ai speriat rău, spuse Liam. Am crezut că ai dat colțu'.

— La dracu', nici pe departe, răspunse Bridie.

— La dracu', repetă Harriet. Îi plăcea de ea. Îi plăcea mai ales vocea ei: un mârâit fin, ca de pisică. Mai încercă o dată: S-o crezi tu.

— Nu mă lua pe mine cu la dracu', fetițo. Liniște – ce se aude?

Se auzi un țipăt la parter și bătăi puternice în ușă.

— Valea! Ștergeți-o, neisprăviților! Pun câinii pe voi!

Câinii începuseră să mârâie. Băieții se ridicară bombănind, își strânseră mâncarea, o ajutară pe Bridie să se ridice și, după ce unul dintre ei o luă pe Harriet în brațe, deschiseră ușa.

— Bine, nene, strigă Liam. Plecăm. Țineți câinele.

— Păi, mai cu spor, spuse proprietarul.

Coborâră scara și ieșiră din grajd. Bridie mergea cam împleticit, iar Liam mesteca la o scrumbie.

Proprietarul îi urmări cu privirea în timp ce se îndepărtau. Chiar aveau un copil cu ei? Da.

— Băieți – strigă el după ei, încercând să îi prindă din urmă, dar băieții îl auziră, văzură câinele și o luară la fugă.

„La naiba”, se gândi el. Omul avea și el o conștiință și mai auzise de copii răpiți. O biată femeie avea să se trezească chiar în acea dimineață și să își plângă copilul. Nu era cu putință. Închise poarta și plecă împreună cu câinele în căutarea unui polițist.

Așa că imediat ce Con și Tony ajunseră la fața locului, o jumătate de oră mai târziu, după ce fuseseră deja la mai multe ascunzători, nu găsiră pe nimeni.

— Frate, eu nu mai pot, zise Tony când ajunseră în pod. Ce mai contează dacă ne întindem și noi puțin? Dăm noi de urma lor.

— I-am promis, zise Con. Trebuie să sunăm.

— Când o găsim, spuse Tony. E în siguranță, o găsim noi. Mă duc să trag un pui de somn.

— Băi – au fost aici! Uite! Focul e…

Un câine lătra în curte. Se uitară repede unul la celălalt.

— Uitați că au mai rămas câțiva! zise o voce de bărbat.

— Ia veniți voi aici, spuse o altă voce, o voce oficială, de polițist. Dacă nu, urc după voi și nu prea cred că vreți asta. Răpiți copii, nu-i așa? Ai mei sunteți. V-am prins.

În ultimele zile, Sarah-Jane Russell nu se mișcase din fața lui Orchard House. Bărbatul acela odios, domnul Parrish, le dăduse ceva bani ei, lui Ellie și doamnei Perkins și îi spusese să plece, să își vadă de drumul ei, căci angajase o nouă dădacă pentru Harriet.

Nimeni nu știa nimic despre domnișoara Lockhart; nimeni nu știa să îi spună dacă Harriet era în siguranță; nu avea cine să o ajute. Sarah-Jane nu știa ce să facă. Ellie rămăsese în oraș, iar doamna Perkins plecase la o verișoară în Reading. Sarah-Jane se dusese să stea la sora ei și la soțul ei, dar situația era complicată…

Totuși, nicio lege nu o împiedica să stea la poartă, să se uite la el cum strângeau posesiunile familiei și cum aduceau alte lucruri noi în locul lor, să-i privească pe noii servitori cum dădeau perdelele jos, cum schimbau încuietorile, cum vopseau tâmplăria într-o nuanță urâtă de roșu. Așa își petrecuse Sarah-Jane ultimele zile, privind, observând, suspinând.

În cele din urmă, Parrish o văzu și trimisese un polițist să îi spună să plece. Sarah îl cunoștea pe polițist: era vărul cumnatei lui Ellie. Fusese o situație neplăcută pentru amândoi. Fata plecase, dar se întoarse mai târziu și se ascunsese în tufișuri ca să nu fie văzută.

Nu știa ce să facă. Dar trebuia să stea cineva acolo. Trebuia să stea cineva de pază. Se gândise să aștepte până la sosirea lui Harriet (fără îndoială că aveau să o aducă; păreau capabili de orice) și să o răpească, să fugă undeva cu ea. Dar știa că nu s-ar fi încumetat probabil să o facă. Nu era îndeajuns de curajoasă, nu de una singură. Astfel de lucruri se întâmplau doar în poveștile lui Jim. Oh, dacă nu ar fi plecat…

Când ajunse în dimineața acea în fața casei, își dădu seama că ceva era în neregulă. Ieșea fum din coșul casei și văzu o trăsură pe aleea din față. Servitorii părea ocupați în camera de zi.

Se furișă în tufișuri, lângă poartă și încercă să zărească ceva. Ușa de la intrare se deschise și îl văzu pe Parrish ieșind din casă.

Rămase în pragul ușii, întinzându-se, căscând, scărpinându-se. Era relaxat, ca și cum ar fi fost stăpânul casei și nu conta cine știa asta. De-abia se abținu să nu arunce cu ceva în el. De-abia se abținu să se năpustească asupra lui, să țipe la el, să îl atace, să îl pună la

pământ. Puse mâna pe o piatră; exact atunci ieși o femeie după el, în uniformă de dădacă și îi spuse ceva. Bărbatul dădu din cap că da și se întoarse în casă, închizând ușa în urma lui.

Ce însemna asta? Oare Harriet era înăuntru? Reușiseră să pună mâna pe ea?

Sarah-Jane începu să plângă. Cum era posibil să se întâmple așa ceva în Anglia – cum era posibil ca legea să nu facă nimic? Se înecă și își înghiți, lacrimile. Își luă capul în mâini. Era prea mult pentru ea.

— Sarah-Jane?

Tresări ca arsă. Rămase cu gura deschisă de uimire, o luă brusc cu amețeală și se sprijini de perete.

Lângă ea stătea un tânăr slăbuț, bronzat, cu păr blond și ochi verzi, cu o geantă pe umăr și o pălărie de paie pe cap.

— Ce naiba se întâmplă aici? întrebă el.

— Jim! Vai, Jim…

Se aruncă în brațele lui, tremurând, suspinând și râzând isteric. Jim nu fusese niciodată în viața lui mai surprins.

Capitolul 28

Cerneala indiană

După câteva minute se mai liniști. Cu un ochi râdea, cu altul plângea, se tot agăța de gâtul lui – din când în când arunca și câte o privire spre casă; Jim își dădu seama că se întâmplase ceva. O trase înapoi în tufișuri și îi spuse să se așeze pe o piatră.

— Ne-am întors azi-noapte în Southampton, zise el. Domnul Webster a rămas să aibă grijă de bagaje; eu m-am întors mai devreme cu Charlie Bertram. Voiam să vă fac o surpriză. N-ați primit scrisorile noastre? Ce se întâmplă aici?

— N-am mai primit nimic de câteva săptămâni – înseamnă că le-au aruncat – Jim, au aruncat tot…

— Liniștește-te. Nu înțeleg nimic din ce-mi spui. Povestește-mi tot, de la început.

Sarah-Jane trase adânc aer în piept.

— Da. Scuze. Bineînțeles. Dumnezeule, nici măcar nu știu unde e…

— Hai odată, zise Jim nerăbdător.

— Da, da. La început… A venit bărbatul ăla cu actele de divorț. A venit într-o dimineață…

Îi povesti tot; se mai încurcă, mai uită unele amănunte, dar i le spuse pe urmă, încercând să fie cât mai clară și concisă. La început Jim se arătă sceptic, apoi revoltat, rezervat și în cele din urmă răzbunător.

— Vrei să-mi spui că nenorocitul ăla e aici?

— Da. Cred că a venit azi-noapte. Dar nu e numai el; are servitori noi – ne-a aruncat toată mobila, tot – și-a adus lucrurile lui…

— Și Harriet e cu el?

— Nu știu. Am văzut o femeie care pare a fi un fel de dădacă, dar nu sunt sigură. Ce-ai de gând să faci?

— Să-l dau afară.

Scoase un briceag din rucsac și rupse o creangă groasă dintr-un copac

— Dar Jim, sunt mulți – o adunătură de…

— Lasă pe mine, spuse el.

Își aruncă rucsacul pe umăr și ieși în drum. Nu îl mai văzuse niciodată așa: era negru de mânie. Se sperie. Merse cu grijă în urma lui – dar apoi se opri brusc.

Era un bărbat în fața lor. Nu Parrish; un bărbat pe care nu îl cunoștea, elegant, brunet și cu un aer periculos. Îl privi intrigat pe

Jim, dar nu se dădu din drum.

— Și tu cine dracu mai ești? zise Jim.

— Mă numesc Mendel. Jonathan Mendel.

Jim păru să îl recunoască. Era încă furios, dar părea la fel de nedumerit.

— Kid Mendel? întrebă el. Din Soho?

Bărbatul încuviință.

— Și tu ești implicat în povestea asta?

— Da. Stai, îl opri el, căci Jim se îndrepta amenințător spre el. Nu știu cine ești, dar din câte văd vii pregătit să îl ataci pe Parrish. Și eu m-am gândit la asta. Dar îți reamintesc că putem fi văzuți. Cel mai bine ar fi să ne dăm din drum, pentru că avem ceva de discutat.

Jim trase aer în piept, apoi încuviință. Mendel își dădu jos pălăria în fața lui Sarah-Jane. Părea un fel de învățat, el cu chelia lui și cu privirea oacheșă; dar unul umblat, de lume. Nu avea nici cea mai vagă idee cine putea fi. Se ascunseră în spatele zidului, la adăpost.

— Deci? începu Jim.

— Dacă îmi dați voie să vorbesc, vă voi spune tot ce știu, zise Mendel. Apoi îmi puteți spune despre dumneavoastră. Doar dacă vreți. Și îmi puteți spune dacă acceptați sau nu ajutorul meu. Oamenii mei au înconjurat casa, iar dacă știți cine sunt eu, atunci știți cu ce fel de oameni umblu.

— Bine, spuse Jim. Vă ascult.

Sarah-Jane era năucită. Bărbatul acela, în ciuda expresiei lui suave, a pardesiului elegant, a pălăriei sale frumoase, îi dădea fiori.

Povestea lui dură în jur de cinci minute. Le explică despre Goldberg, despre Tzaddik, despre ce i se spusese despre Sally, Harriet, despre Rebecca, familia Katz, despre răpirea lui Harriet. Sarah-Jane icni de spaimă și îl apucă pe Jim de mână.

— Domnișoara Russell este dădaca fetiței, zise Jim. Continuați.

— Facem cum ne-a spus domnul Goldberg, suntem cu ochii pe casă. Am văzut când a sosit Parrish, dar nici urmă de copil. Poate era prea întuneric sau poate că au lăsat-o altundeva. Tocmai din această cauză nu am dat spargere în casă; pur și simplu nu suntem siguri de nimic. Cât de curând voi trimite pe cineva să dea un telefon, să vedem dacă ceilalți au noutăți.

— Am înțeles. Ce este acest Goldberg?

— Multe. Un refugiat. Jurnalist, politician. Un fel de bandit. Îi port un mare respect.

Jim încercă să asimileze toate informațiile. Apoi îi întinse mâna.

— Jim Taylor, spuse el. Ce vă pot spune despre mine este că locuiesc aici, sunt vechi prieten cu domnișoara Lockhart și sunt nașul lui Harriet. Tocmai m-am întors din America de Sud și am dat

de situația asta. Într-adevăr – aveți dreptate – aveam de gând să îl înfrunt pe Parrish. Sunteți dispus să mă ajutați?

— Bineînțeles.

— În cazul acesta, accept bucuros. Câți băieți ați adus?

— Șase.

— Atunci vă spun eu cum facem. Nu se pune problema să dăm spargere în casă. Eu nu sunt genul care să încalce legea, dumneavoastră?

— Nu, nu, răspunse Mendel.

Cei doi păreau să se înțeleagă din priviri, Sarah-Jane nu înțelese ce aveau de gând, dar păreau să zâmbească în sinea lor.

— Nici nu se pune problema, continuă Jim. Așa ca vă invit pe dumneavoastră și pe prietenii dumneavoastră să servim împreună micul dejun, în această dimineață urâtă, mai ales că pot invita pe cine doresc în casa mea. Și doar așa, pentru că avem chef de joacă, nu vom intra pe ușa din față, ci vom sări peste zidul din spate și vom intra pe o fereastră de la primul etaj. Moment în care descopăr, cu mare surprindere, câteva piese de mobilier străine în propria casă. Sunt șocat. Păi atunci ar fi mai bine să le aruncăm pe geam, nu-i așa? Și apoi să zicem că dăm pe scări de un complet necunoscut. Dacă îndrăznește să ne amenințe, avem tot dreptul să ne simțim ofensați, enervați și să îi ținem piept.

În timp ce Mendel își chemă oamenii, Jim își luă nuiaua și începu să o bâțâie ca să se obișnuiască cu ea.

— De obicei prefer un box într-o bătaie, îi spuse el gangsterului. Dar nu e prea folositor contra unor șerpi giganți sau broaște otrăvitoare, așa că nu l-am luat cu mine. Va trebui să mă descurc cu asta.

Sarah-Jane se uită în jurul ei la gașca de infractori din Soho. Înrăiți, plini de cicatrice, viața lor părea o înșiruire de ofense; iar Jim, cu pielea lui bronzată și sclipirea răutăcioasă din ochi, arăta ca un pirat.

— Deci, domnilor, zise el. Vă invit cu mare plăcere să servim micul dejun împreună. Sarah-Jane, cum intrăm în casă, te duci să o cauți pe Harriet. Nu se știe niciodată. Dacă e acolo, rămâi cu ea până îți spunem noi să ieși.

Îi bătea inima cu putere: nu știa dacă de frică sau de emoție. Poate amândouă. Merseră toți în șir, pe lângă perete, traversară aleea, intrară pe portiță și se ascunseră în arbuștii din fundul grădinii.

Jim le făcu semn spre structura de fier și sticlă de pe peretele din dreapta din grădină.

— Dacă reușim să ne cățărăm pe peretele acela, putem intra foarte ușor pe fereastra de la baie – vedeți care e? Cea de lângă

iederă. Și dacă dăm cumva peste el în baie, închidem ochii. Ești în regulă, Sarah-Jane?

Fata încuviință. Avea frică de înălțime, dar nu era chiar atât de sus: cam trei metri. În plus, era departe de privirile celorlalți, care, din câte părea, erau în bucătărie și sufragerie.

Jim luă scara de lemn de pe jos și o rezemă de perete.

— La treabă, zise el.

Sally dădu cu capul de zid, se cufundă în apă. Cămașa de noapte se încolăci în jurul ei și încercă din greu să se elibereze, dar nu putea – reuși să-și scoată chipul la suprafață și puse piciorul pe ceva solid.

Se smuci, încercând cu disperare să se agațe de ceva – nimic – apoi se apucă de ceva – își înfipse degetele în acel ceva, în timp ce apele o trăgeau în jos.

„Îmi trebuie ceva pe care să stau – ceva de care să mă agăț."

— N-am de gând să mor! strigă ea. Nu am de gând să mor! Să fiu a naibii dacă mor!

Piatra de sub piciorul ei începu să alunece. Cu toată puterea din brațe încercă să se tragă în sus.

Numai de ar fi reușit să vadă ceva; se putea prea bine ca viața să fie la doar un metru de ea, iar în spate să o aștepte moartea. Nu avea de unde să știe. Dar dacă stai să te gândești așa, nu mai ai nicio scăpare. Se apucă mai bine de țeava de fier fixată printre mormanele de gunoi și, încetul cu încetul, scrâșnind din dinți, fără să țină seamă de frisoane, se trase în sus până la brâu.

Pipăi în fața ei și găsi un spațiu. În spatele țevii de fier erau mormane de cărămizi, gunoaie, ipsos, dar deasupra era un gol.

Cu un ultim efort ieși la suprafață, vie, dar vătămată, amorțită de frig, gâfâind; așteptă un moment să își recapete răsuflarea.

Se răsuci pe spate. Pietrele și cărămizile o înghionteau în coaste – dar deasupra ei, văzu luminița de la capătul tunelului.

Una reală.

Nu dispăru după ce deschise ochii: o rază de lumină undeva în zare…

Se așeză în șezut, încercând să străpungă întunericul și dădu cu capul de ceva. Începură să se fărâme pietrele. Țipă de durere și aproape că își pierdu echilibrul, dar nu căzu în apă.

Se frecă la cap și privi din nou spre raza de lumină. Nu avea nicio îndoială: era în cabina de lift, iar sus, era cerul.

— Ajutor! țipă ea. Ajutor! Ajutați-mă!

Deși, dacă imobilul se prăbușise din temelii, probabil că nu mai avea cine să o ajute.

— Fie, zise ea cu voce tare. Ies eu de aici. N-am să mor ca un

șobolan.

I se înăbuși vocea, se pierdu în vâltoarea apei, dar descoperi că îi făcea bine să vorbească.

— Ridică-te, își spuse ea. Hai odată! Vezi lumina de acolo? Păi, du-te la ea. Mișcă-te, namilo! Și dacă ești prea grasă să te strecori, stai și zbieri cât te țin plămânii. Hai odată!

Se ridică ușor în picioare pe grămada de gunoi instabilă și periculoasă, având grijă să nu dea cu capul de ceva și privi în sus. Respiră aer curat; era minunat. Începu să se cațăre.

Nu îl găsiră pe Parrish în baie. După câteva minute, pe când ceilalți se cățărau pe fereastră, Jim își dădu seama că nu era nimeni la etaj. Erau pricepuți: umblau ușor, în liniște… Bine, la urma urmei, sunt niște profesioniști, e treaba lor să știe.

— Nici măcar nu au pregătit camera copilului, le șopti el. I-au scos patul, i-au aruncat jucăriile… Chiar nu cred că are de gând să o aducă aici. Oricum, e mai bine să rămâi aici, Sarah-Jane. Ai grijă de rucsacul meu. Să nu-l scapi – i-am adus lui Ellie un cap mic.

Îl luă puțin sceptică, în timp ce Jim se sfătuia cu Mendel. Sarah-Jane avusese dreptate în legătură cu mobilierul: „Toate lucrurile sunt noi, spuse el. Asta înseamnă că trebuie să scăpăm de ele”. Urmau să înceapă cu un dulap mare, urât, din dormitor, care probabil că avea să cadă pe aleea din fața ferestrelor de la sufragerie.

— Ce-aș mai vrea să le văd fețele, zise Jim cu zâmbetul pe buze. Aș da orice… Haideți. Începem cu dulapul și mai vedem pe urmă.

Merseră pe vârfuri până în dormitor. Sarah-Jane îi urmări cu privirea din capătul scărilor. Vedea tot holul și grădina din față de la fereastra de lângă scări. Se auzeau râsete din sufragerie și simți miros de șuncă prăjită când servitoarea ieși cu tava din bucătărie. Emoția o trezi parcă la viață.

Podeaua scârțâia; „dacă aud?” Se auzi un zgomot ascuțit…

Urmă o bubuitură asurzitoare.

Casa se cufundă în tăcere; după câteva secunde auzi strigăte de uimire din sufragerie.

Ca din senin începură să cadă tot felul de obiecte pe geam, iar când Sarah-Jane se uită pe fereastră, parcă ploua cu piese de mobilier: un pat, două scaune, o masă, multe, multe sertare, urmate de dulap și de tot ce era în ele – cravate, cămăși, lenjerie intimă – cădeau inerte pe iarbă, ca niște păsări moarte.

Urmară și altele: o noptieră, un birou, un alt pat, o comodă, un alt dulap, un scaun, iar apoi ușa de la sufragerie se deschise.

— Ce dracu e asta? țipă Parrish, dar se opri când o văzu pe Sarah-Jane în capătul scărilor.

Alți trei sau patru bărbați năvăliră din spatele lui și îl îmbrânciră. Se opriră când o văzură pe Sarah-Jane. Fără să își ia ochii de la ea, Parrish se șterse ușor la gură.

— Așa deci, spuse el.

Sclipirea din ochii lui – lăcomie, triumf și furie – o înspăimântă și își întoarse privirea. Apoi se auzi o bubuitură îngrozitoare afară, iar toți bărbații săriră în picioare.

— Mai e cineva la etaj, zise unul dintre ei.

Parrish aruncă șervețelul și se năpusti pe scări. Sarah-Jane făcu speriată un pas în spate și dădu peste Jim.

— Dânsul cine e, Sarah-Jane? întrebă el.

Parrish se opri pe la jumătatea scărilor.

— Domnul Parrish, răspunse Sarah-Jane într-o șoaptă pierdută.

Se dădu mai în spate, să le facă loc lui Mendel și oamenilor lui. Nu mai asistase niciodată la o bătaie, dar știa că acum era momentul.

Jim coborî câteva trepte. Sarah-Jane înțelese acum de ce se hotărâseră să intre toți pe fereastră: pentru ca el să pară proprietarul de drept, iar Parrish intrusul; arăta lucrurile așa cum erau. Se opri la câțiva pași de Parrish.

— Tu cine ești? întrebă Parrish.

— Nu intri în casa omului și te apuci să-i ceri explicații, zise Jim. Eu locuiesc aici. Tu nu. Ai cinci minute să-ți aduni oamenii și toate catrafusele și să plecați din casa mea. Dacă nu, vă dăm noi afară. Ia uite ce ceas frumos aveți acolo. Cinci minute după ceas. Mișcă-te!

O servitoare speriată ieși din bucătărie și rămase șocată când îi văzu. De sus, de la etaj Sarah-Jane o văzu, observă cum aruncă o privire fugară în spatele ei, zări un cap de bărbat, care apoi se ascunse repede.

Se întrebă dacă să îi spună lui Jim. Parrish începu să coboare încet pe scări, cu spatele. Când ajunse pe hol, se îndreptă spre ușa de la camera de zi, spre oamenii lui. Jim, Mendel și ceilalți coborâră după ei.

Îl văzu pe Jim așteptând acolo, în pragul scărilor, cu nuiaua în mână; îl văzu pe Mendel lângă el, cu mâinile în sân, care părea un gentleman care admira o pictură la Academia Regală; oamenii lui așteptau și ei, cu o expresie nemiloasă, înspăimântătoare și intensă; observă cum bărbatul din spatele lui Parrish îi strecură un obiect în mână…

Avea un pistol. Într-o singură clipă, raportul de putere se întoarse în favoarea lui.

— Mâinile sus, zise el. Toți. Treceți lângă perete.

Jim făcu un pas în față. Parrish trase un glonț chiar la picioarele lui, iar tânărul se opri.

Sarah-Jane se simțea ca într-un vis. Glonțul din covor, bandajul de pe capul lui Parrish, vedea totul atât de clar… De la etaj vedea tot, simțea cum îi vâjâie capul. Se uită în jur după ceva, orice. Da. Văzu ceva pe jos, lângă ușa de la dormitor. Îl ridică, se întoarse pe vârfuri spre capul scărilor, se aplecă ușor în față, ținti și îl scăpă…

Vasul alb se făcu țăndări, iar Parrish căzu la pământ. Scăpă pistolul. Jim se năpusti imediat asupra lui, iar Mendel dădu să ia arma, dar unul dintre oamenii lui Parrish îl împinse în cuier. Începu bătaia, iar holul se transformă într-un câmp de război. Sarah-Jane se făcu mică; era atât de îngrozitor… Un individ lovi un altul în cap… Cineva avea un brici… Sunetele pe care le scoteau, mârâielile, țipetele, intensitatea cu care se implicau în luptă, de parcă ar fi cărat pietre sau ar fi încărcat un cazan cu cărbuni…

Se uită speriată pe fereastră. Văzu un bărbat care alerga spre poartă; era servitorul pe care îl văzuse privindu-i pe ascuns din bucătărie. Ce putea să facă? Să țipe, să îl oprească? Să îi spună lui Jim? Ce?

Dar bătaia se termina curând. Se auzi un suspin prelung și o pereche de palme. Ușa de la intrare se deschise și auzi niște pași grăbiți.

Sarah-Jane se uită din nou peste balustradă. Ultimul dintre oamenii lui Parrish se târa în patru labe. Mendel era aplecat peste unul dintre tovarășii lui, un altul stătea așezat pe scări, ștergându-se cu o batistă murdară pe față, altul își aranja părul în oglinda de pe hol.

Jim îl ținea imobilizat pe Parrish, care era întins fără vlagă pe podea.

Sarah-Jane, panicată de teamă, coborî încet scările. Îl omorâse. Urma să fie spânzurată. Era probabil cel mai îngrozitor lucru pe care îl făcuse vreodată.

Jim se uită la ea:

— Cu ce ai aruncat în el?

— O oală de noapte, zise ea cu o voce stinsă. E mort?

Jim râse:

— Mort? Doarme ca un bebeluș. Pun pariu că nu l-a mai pus nimeni la punct niciodată…

Mendel îi întinse o vază cu flori care reușise să scape întreagă, iar Jim vărsă apa pe Parrish. Bărbatul își reveni speriat în simțiri, Jim îl apucă de rever.

— Unde ai dus-o? întrebă el. Unde e Harriet?

Parrish nu zise nimic. Chiar și așa amețit, ud leoarcă și bătut, avea încă o privire rece; se uită la Jim cu ură, dar nu spuse nimic.

— Așa deci… Nu vrei să vorbești, da? spuse Jim și îi dădu drumul.

— Este ora nouă, domnule Taylor, zise Mendel. Centrala telefonică s-a deschis. O să trimit pe cineva la hotel să îi sune pe ceilalți. Parcă ați pomenit ceva despre micul dejun.

— Da, da, spuse Jim. Să înțeleg că servitorii lui au dat bir cu fugiții? Da. Nu-i nimic, putem și noi să facem niște ouă și costiță și să prăjim puțină pâine. Oh – nu, mă scuzați, dumneavoastră nu serviți nimic. Hai să-l legăm și apoi pregătim masa.

Vorbise calm, dar Sarah-Jane își putea da seama că era îngrijorat în legătură cu Harriet. El și Mendel îl legară pe Parrish de scară, după care merseră toți în bucătărie. Sarah-Jane îi aruncă o ultimă privire lui Parrish și fugi speriată, căci dușmănia din privirea lui îi dădea fiori.

— Povestiți-mi despre acest Lee, spuse Jim câteva minute mai târziu, în bucătărie. Cum ați zis că i se spune – Tzaddik-ul? Ce înseamnă asta?

— E un cuvânt în limba idiș, răspunse Mendel. Înseamnă un om drept, binecuvântat, sfânt, cam așa ceva. Sau mai înseamnă exact invers, ca în cazul nostru. Este șeful lui Parrish; el i-a dat toate afacerile pe mână. E implicat într-o fraudă complicată cu imigranți evrei, pe care o investighează domnul Goldberg de ceva timp. El a intrat în povestea asta când ne-am dat seama că el e de fapt cel care vrea să pună mâna pe copila domnișoarei Lockhart, și nu Parrish. El e adevăratul ei dușman; Parrish e doar un pion. Probabil că i-a oferit această locuință ca un fel de răsplată. Îmi dați și mie puțină marmeladă, domnișoară Russell?

Sarah-Jane rămase profund impresionată de acest om de lume, elegant; părea puternic, impunător și autoritar, părea să se miște ca un prinț printre oamenii de rând. Și cu toate astea, nu era decât un infractor din Soho! Iată cum stătea el în bucătăria din Orchard House, ascultându-l respectuos pe Jim – de parcă ar fi fost egali… Nu știa dacă să îl admire, să îl condamne sau să li se alăture.

Auzi un zgomot în hol: o voce – brusc își aminti tot ce văzuse de la fereastra de la etaj.

— Oh, Jim! spuse ea. Îmi pare atât de rău, am uitat – în timpul bătăii – am văzut un bărbat fugind pe poartă – unul dintre servitori…

Își îndreptă privirea către ușa care dădea spre hol. Jim auzi și el vocea și se ridică imediat.

Sarah-Jane se duse în spatele lui. Parrish stătea lângă scări, frecându-și mâinile. În spatele lui era un polițist. Mai erau alți doi afară; inspectau mobila distrusă.

— Aceasta este fata pe care am concediat-o, domnule polițist, zise Parrish. Ea le-a dat drumul.

Jim făcu un pas în față.

— Bună dimineața, domnule Andrews, spuse el. Mă bucur să vă revăd. Polițistul părea stingherit.

— Uitați care e situația, domnule Taylor, începu el. Știu că tocmai v-ați întors – așa că probabil nu ați aflat. Ideea e că nu vă putem permite să faceți asta. Îmi pare rău, domnule Taylor, dar mi-e teamă că va trebui să veniți cu mine.

— Eu? De ce?

— Intrare prin efracție. Scandal. Asta pentru început. Bănuiesc că domnul Parrish va dori să vă denunțe și pentru violarea proprietății sale – asta depinde de dumnealui. Dacă nu vreți să intrați și în alte probleme…

— Glumești? zise Jim. Știi și tu că asta e casa mea, nătăfleţule! De câte ori nu am stat împreună aici la un pahar de bere? Pe el trebuie să-l arestezi.

Jenat, polițistul se uită cu coada ochiului la Parrish și își coborî privirea în pământ.

— Îmi pare rău, domnule Taylor. Legea este de partea lui, nu a dumneavoastră. Dacă nu veniți de bunăvoie, va trebui să vă arestez…

— E clar că viermele ăsta nu ar mai fi pus mâna pe nimic dacă eu și domnul Garland am fi fost aici! Acuzațiile lui n-au niciun temei! Știi asta!

— Domnule Taylor, eu nu am încotro decât să mă ocup de situația de față…

— Șefu'! un bărbat dădu buzna în cameră, dar se opri când îi văzu certându-se. Era bărbatul care se dusese să îi sune pe ceilalți.

— Da, Al? spuse Mendel din pragul ușii de la bucătărie.

— E Mendel! își dădu Parrish repede seama. Infractorul din Soho! Sigur e vreo recompensă pe…

Polițistul rămase șocat. Mendel făcu un pas în față, iar Parrish tăcu instantaneu.

— Și? îl întrebă el pe bărbatul din ușă. Ce-ai aflat?

— Unul dintre oamenii lui Moishe Lipman a sunat acum câteva minute. Mi-a zis că locuința de pe Fournier Square – cea pe care o supravegheau – s-a prăbușit. E distrusă!

— Adică locuința în care era domnișoara Lockhart? îl întrebă Jim pe Mendel. Din Spitalfields?

Mendel încuviință. Polițistul se uita la amândoi, neștiind ce să facă; așa că nu reuși să îl oprească pe Jim, care se strecură pe lângă el și fugi pe ușa de la intrare.

— Opriți-l! le strigă polițistul oamenilor lui de afară, dar Jim trecu repede printre ei. Sarah-Jane știa că se îndrepta spre Spitalfields – și mai știa că acum responsabilitatea căzuse în mâinile ei, căci Mendel era un oaspete în casa lor și nu avea nicio

autoritate.

Așa că după o clipă de tăcere, își drese glasul și zise:

— Domnule polițist, eu cred că cel mai bine ar fi să ne așezăm și să dezbatem problema. E evident că domnul Parrish nu a înțeles prea bine situația; după cum puteți vedea, s-a lovit la cap. Ce ziceți de un ceai?

Ultima oară când se stârnise o învălmășeală atât de mare în Fournier Square, se întâmplase cu ocazia unei Expoziții de Minunății găzduită de casa din colț, la care participaseră O Sirenă Adevărată, O Prințesă Hotentot și un Neamț Sălbatic. Spre bucuria tuturor, ploaia se oprise, iar entuziasmul audienței ajunse la cote maxime, când ultima parte din casă care mai rămăsese în picioare se prăbuși.

Pompierii reușiseră să scoată de sub dărâmături în jur de șase bărbați și femei, iar zvonurile povesteau despre o casă mare – un proprietar misterios – infirm – o mașinărie ciudată – camere secrete – țipete în miez de noapte…

Era din ce în ce mai bine.

Spre dimineață, locuitorii caselor vecine, care fuseseră evacuați, primiră permisiunea de a intra în case să se schimbe de haine, în timp ce pompierii inspectau structura. Veniseră mai mulți reporteri de la cele mai importante ziare și vorbiseră deja cu șeful poliției, cu vecinii și trecătorii; artiștii schițau de zor în speranța ca desenele lor să fie tipărite în ziare; vânzătorii de plăcintă cu carne își instalară repede tarabele; un vânzător cu un stand mobil de cafea, tras de un cal bătrân, făcea bani frumoși.

Operațiunea de salvare dură toată dimineața. Membrii personalului, unul câte unul, fură ajutați, târâți sau purtați pe targă de sub dărâmături. Trei morți, șase răniți, iar din spusele supraviețuitorilor, alți cinci lipseau: un valet, un lacheu, o servitoare, majordomul și însuși stăpânul casei, domnul Lee.

Secretarul, Herr Winterhalter își fracturase clavicula, dar în rest era bine. Rămase alături de un polițist să identifice servitorii și să le explice planul casei, pentru ca pompierii să știe cum să acționeze.

Margaret Haddow stătea la marginea grămezii. Lângă ea erau Rebecca Meyer cu mâna în ghips și James Wentworth, avocatul. De fiecare dată când vreunul dintre pompierii cățărați printre mormanele de moloz striga ceva, se dădeau mai aproape, încercând să zărească ceva peste capetele celor din jur, cu respirația întretăiată; urma un oftat prelung. Nu vorbiră prea mult.

Cineva o bătu pe Margaret pe umăr.

Când se întoarse îl văzu pe Jim – ars de soare, ciufulit, murdar de pe drum, îngândurat. Uimită, îl luă de mână. Își spuneau pe

numele mic încă de când Margaret și Sally începuseră să se tutuiască; simți nevoia să îl îmbrățișeze.

— Ai aflat? îl întrebă ea după ce îi strânse mâna. Oh, scuze, dânsa este domnișoara Meyer. Ea a avut grijă de Harriet. Iar dumnealui e domnul Wentworth, avocatul firmei. Când te-ai întors?

Îi explică tot ce se întâmplase la Orchard House.

— Parrish a rămas acolo, spuse el. Am lăsat-o pe Sarah-Jane să se ocupe de ei. Domnule Wentworth, am și eu nevoie de un avocat: nenorocitul ăla are poliția la degetul mic. Cum dracu – scuzați-mă – s-a întâmplat asta?

Rebecca zise ceva în germană. Domnul Wentworth traduse:

— Domnule Taylor, dar fetița nu era la Twickenham? Domnișoara Meyer e foarte îngrijorată. Simte că e vina ei că cea mică a fost răpită.

— Spuneți-i că nu e cazul. Uitați ce cred eu: acest domn Goldberg a trimis trei echipe în căutarea lui Harriet. O echipă a venit aici, să supravegheze casa, domnul Mendel s-a dus la Twickenham, iar domnul Goldberg a plecat în Clapham. Dacă nu e aici și cum nu era nici la Orchard House, atunci…

Rebecca zise repede ceva. Jim o auzi spunând ceva despre Goldberg și se uită la avocat, intrigat de acest bărbat roșcovan, ager, sărăcăcios, urâțel.

— Din câte se pare, spuse domnul Wentworth, în dimineața aceasta, domnul Goldberg a reușit să oprească o răscoală de unul singur. Mai mulți indivizi voiau să ardă din temelii o brutărie din Whitechapel – asta îmi spune domnișoara Meyer –, iar domnul Goldberg a trezit vecinii, a cerut un scaun și chipurile a început să spună o poveste – și culmea, ei au stat să-l asculte! În East End numai despre asta se vorbește – trebuie să știți, domnule Taylor, că toată lumea a auzit de dânsul. Dar din câte îmi spune domnișoara Meyer, a fost arestat.

— Și el a fost arestat? Stați așa: dacă a fost în Whitechapel înseamnă că nu avea cum să fie în Clapham. Așa că poate…

Margaret scoase un țipăt, se agăță de avocat și le făcu semn să se uite spre casă.

Unul dintre pompieri cerea ajutor. Se aplecă să dea la o parte câteva cărămizi, după care începu să tragă pe cineva: îi văzură capul, un umăr, un braț…

— Nu e Sally, zise Jim dezamăgit.

Dar Rebecca dădu din cap că da, ea era. Se lumină la față și începu să vorbească foarte repede.

— Ba ea e! spuse domnul Wentworth. Domnișoara Meyer zice că s-a vopsit și că s-a tuns scurt…

Jim nu mai așteptă nicio explicație. Făcându-și loc printre

oameni, înșfăcă o pătură, se strecură printre dărâmături, dându-i pe pompieri la o parte… Sally era în siguranță, extenuată, lovită, răvășită, întinsă pe cărămizile sparte. Îl văzu; îi despărțeau doar câțiva pași.

Jim se opri să o privească.

— Tu te-ai văzut cum arăți? întrebă el duios. Să-ți fie rușine că umbli așa, în lenjerie. Hai, pune asta pe tine…

Tremura în brațele lui, înfofolită în pătură, iar Jim o ajută să coboare pe trotuar.

— Unde e Harriet? întrebă ea cu o voce pierdută.

— O căutăm.

O ajută să se cațăre pe cărămizi și pietre, cu șosetele rupte și picioarele pline de sânge – cineva îi întinse mâna să o ajute, Margaret era și ea acolo, lângă micuța rusoaică și un polițist.

Un bărbat cu mâna bandajată și cu accent german spuse:

— Da, ea e.

Un polițist o ținea de celălalt braț. Acesta o întrebă:

— Domnișoara Lockhart?

Erau pe trotuar, la doar câțiva metri de bariera care ținea în loc mulțimea. Margaret îi întinse mâna – dar o opriră, nu putea să ajungă la ea.

— Da? răspunse Sally cu o voce răgușită, cu dinții clănțănindu-i în gură.

— Domnișoară Lockhart, sunteți arestată pentru tentativă de omor. Orice spuneți…

Zarvă. Mulțimea înnebuni; trei reporteri din apropiere năvăliră peste ei, în căutare de detalii picante; James Wentworth încercă să îl țină pe Jim, care părea hotărât să îl ia la bătaie pe polițist: secretarul se dădu la o parte, încruntat, mușcându-și buzele; Margaret și Rebecca săriră peste barieră ca să o ajute pe Sally, care căzuse la pământ.

Doar că nu căzuse pur și simplu. Se eliberă nerăbdătoare din strânsoarea lor și căută în șosetă bucățica de hârtie împăturită. Tremurând din toate încheieturile, îi dădu bilețelul lui Margaret:

— Deschide-l! Deschide-l cu mare grijă…

Zumzetul mulțimii, momentul, toată tensiunea părea să se fi adunat cumva în acel loc: o bucățică de trotuar ud, înconjurat de sute de priviri. Dându-și seama de importanța acelei bucăți de hârtie, hotărâtă să nu o rupă, Margaret apucă încet o margine și trase ușor de ea, cu mare băgare de seamă, după care trecu la următoarea. Sally o împăturise în patru. Dacă cumva cursese cerneala…

Margaret separă cu grijă cele două colțuri și trase ușor. Winterhalter era un bărbat meticulos: registrele lui erau făcute să

reziste. Folosise cerneală indiană; coloana cu plăți efectuate către P. – Parrish – era încă acolo.

— Sunteți mulțumiți? le zise Sally, cu un triumf pe care nimeni nu îl înțelese. Am reușit. Acum tot ce vreau să știu e: unde e copilul meu?

Capitolul 29

Iepurași

Singura persoană care știa ce însemna acea hârtie era secretarul; de îndată ce încercă să se strecoare prin mulțime, Jim îl zări și strigă:

— Nu-l lăsați să scape!

Era încolțit. Acesta se împotrivi, uitându-se la polițistul care încercase să o aresteze pe Sally. Polițistul se uită mirat la el. Domnul Wentworth spuse:

— Domnule polițist, în calitate de avocat al domnișoarei Lockhart vă spun că orice acuzații ați avea împotriva clientei mele, insist ca mai întâi de toate să fie consultată de un medic. Odată ce ne va spune tot ce are de spus în legătură cu acest document care din câte văd este foarte important, veți putea hotărî dacă o mai arestați sau nu.

Polițistul era nedumerit. Se întâmplau prea multe odată; în plus, era conștient de faptul că sărise prea repede să o aresteze pe Sally, mai ales pentru că nu știa cu siguranță cine era, se bazase pur și simplu pe cuvântul secretarului și o vagă amintire despre o răpire, sau ceva asemănător – oricum, avea legătură cu un copil – și totuși, iată că femeia întreba despre copil, așa că era evident că nu ea fusese cea care îl răpise – la naiba, nu reușea să îi dea de cap…

— Treci acolo, zise el fără să se adreseze cuiva în special.

Winterhalter cerea vehement să fie eliberat, să îl lase să își cheme avocatul, dar nimeni nu îl băga în seamă, căci Sally leșinase. Jim o ținea în brațe, iar domnul Wentworth și Margaret le făceau loc să treacă printre oameni.

— Oh, zise comisarul nesigur. Domnule polițist Willis, urmărește trăsura. Să n-o scapi din ochi. Și voi restul: la o parte! Faceți loc! Treceți acolo!

— Să nu pierzi hârtia, zise Sally amețită. Jim – tu ești cu adevărat? Jim, știi cine era? Bărbatul de acolo?

— Tzaddik-ul, zise Jim. Așa mi s-a spus.

— Era Ah Ling! Hendrik van Eeden! Mai ții minte – demult – l-a omorât pe tata – opiu…

Jim aproape că o scăpă.

— Dar – dar l-ai împușcat.

— A rămas paralizat. Nu l-am omorât. Cineva s-a întors după el în noaptea aia. Și de atunci…

O ajutară să se urce în trăsură.

— Și de atunci, șopti ea, tot visează la răzbunare de moarte. De

moarte. Acum tocmai el a murit. A murit de răzbunare. Dar Jim, acolo în pivniță, chiar am încercat să-l salvez. Pe cuvânt, l-am scos din apă, l-am ținut în viață…

Leșină din nou. Jim se uită la ceilalți; era uluit.

— Voi ați auzit ce-a zis? El era în spatele acestei povești… Despre asta era vorba!

— Din câte am înțeles, zise domnul Wentworth, domnișoara Lockhart ar putea să se apere împotriva acuzației de tentativă de omor susținând că a încercat de fapt să-l omoare mai demult. Am înțeles bine?

Jim se uită urât la avocat, încercând să-și dea seama dacă era ironic, dar nu văzu nici urmă de așa ceva pe chipul bărbatului.

— Ceva de genul, zise el.

Hârtia era încă în mâna lui Margaret. O cercetă, încercând să își dea seama ce însemna acea înșiruire de cifre.

— Cred că sunt registre de plată – bani primiți, spuse ea. Dar nu reușesc să-mi dau seama care coloană e mai importantă sau de la ce sunt.

— Dați-mi voie să o usuc, zise avocatul, și scoase din servieta lui Gladstone ponosită o bucată mare de sugativă. Băgă documentul în sugativă.

— Goldberg, bolborosi Sally. Are un carnețel… Al lui Parrish…

— Ah! exclamă domnul Wentworth. Cred că înțeleg acum.

Fața lui urâcioasă strălucea de fericire. Jim îi răspunse cu un surâs larg. Apoi zise:

— Trebuie să mă reped până în Twickenham. Am lăsat-o pe Sarah-Jane Russell să se ocupe de Parrish și de polițiști și după toată nebunia asta era puțin speriată.

Le povesti tot ce se întâmplase la Orchard House, jubilând de fericire când ajunse la întâmplarea cu oala de noapte.

— Săraca, a crezut că l-a omorât, că o să fie spânzurată; se vedea pe fața ei…

— Cel mai probabil s-a speriat foarte tare din cauza focului de armă și a scăpat-o din greșeală, spuse domnul Wentworth. V-aș sfătui să o întrebați dacă nu cumva a fost vorba despre asta. Oricum, din câte înțeleg, Parrish e bine.

Se uită pe geam și bătu în acoperișul trăsurii.

— Birjar! strigă el. Oprește aici, te rog – merg pe jos până în Clerkenwell – e foarte aproape de Tench.

— Tench? îl întrebă Margaret pe când micuțul sprinten se pregătea să plece.

— Centrul de Detenție din Clerkenwell, zise Jim. Goldberg?

Avocatul încuviință.

— Du-i la spital, îi spuse el birjarului. Vin și eu cât pot de

repede, le zise celorlalți.

Plecă. Jim îl urmări cu privirea, iar apoi se întoarse către Margaret.

— Pare un om bun, spuse el. Unde l-ai găsit?

— Lucrează la colț de biroul nostru, răspunse ea. Ne-a ajutat tot timpul ăsta, în timp ce inutilul celălalt i-a lăsat să ne ia tot… Dacă am fi știut de el de la început!

— Ce încurcătură, zise Jim. Simt că ar trebui să fiu în șase locuri în același timp. Biata Sal! Ea e acuzată de cine știe ce, Harriet nu mai apare…

— Iar firma e aproape în faliment, spuse Margaret debusolată. A luat tot ce-a putut și n-am avut cum să-l oprim pentru că are legea de partea lui.

Jim aruncă o privire pe geam. Trăsura intră pe poarta Spitalului St. Bartholomew din Smithfield.

— Hai că am ajuns, zise el și se uită la ceas. Poți să stai tu cu ea?

— Bineînțeles. Oricum nu am treabă la birou; nu a mai rămas cine știe ce din el.

— Merg să caut un telefon. Trebuie să sun pe cineva. Poate au noutăți.

Se uită la Sally, o mângâie scurt pe păr și sări din trăsură.

Cu puțin timp mai devreme, într-o secție de poliție din Lambeth, Con și Tony se certau cu un sergent. Fuseseră târâți acolo de polițistul care îi găsise în grajd, iar acum comentau amândoi asupra motivelor pentru care fuseseră reținuți.

— Copii? răbufni Con. Da' ăsta ce-are? Nu-i întreg la tărtăcuță?

— Poate-ți dau eu una… începu polițistul, dar Con se feri.

— Gata, gata, zise sergentul. Deci, despre ce e vorba?

— Că e chior, spuse Tony. Chior sau scrântit la mansardă.

— Gura! șuieră sergentul.

— Domnul Hackett, începu polițistul cu multă demnitate, proprietarul terenului și al grajdurilor, i-a văzut cu un bebeluș sau un copil mic și s-a gândit că cel mai probabil l-au furat…

Urmă un ropot de proteste din partea celor doi băieți. Sergentul bătu cu pumnul în birou.

— …așa că i-am arestat, termină polițistul mai puțin demn decât începuse.

— Și copilul unde e?

— Ah. Ei bine, a rămas cu ceilalți.

— Păi, mai erau și alții?

— Prima gașcă, pe care i-a gonit el.

— Ce-a făcut? Adică i-a văzut pe unii cu un copil, i-a dat afară și tu mi-aduci alți țânci ca să compensezi, sau cum?

— Știți…

— Te felicit. Ai pus la punct o cu totul nouă strategie polițistă. Nu mai plecăm în căutarea răufăcătorilor, îi așteptăm pe următorii. Ce idee revoluționară! Câte progrese facem noi în jurisprudență! Cât…

— Deci putem să plecăm? întrebă Tony.

— Nu! țipară sergentul și polițistul la un loc.

— Dar domnu' sergent… începu Con.

— Haideți că n-am făcut nimica, completă Tony.

— Suntem o pacoste la casa omului! Tre' să ne acuzați de ceva! zise Con.

— Pun toată poliția pe voi, spuse sergentul.

— Eu îmi chem avocatul, îl întrerupse Tony.

— Ia să văd eu dacă reușești, zise polițistul.

— Și atunci, unde, mă rog, e copilul ăsta? întrebă Con.

— Da' căutați-mă prin toate buzunarele și spânzurați-mă cu susu'n jos, că nu găsiți niciun țânc la mine, zise Tony.

— Ciocu' mic, i-o tăie sergentul.

— Și oricum, cine ar vrea un copil pe cap? întrebă Con.

— Ei l-au furat, șefu', ei, spuse polițistul.

— Habar n-are ce vorbește, zise Tony.

— Eu știu cu ce se mănâncă legea! *Habeas* „corpulus"! Tre' să aduci un corp! Unde e, mă rog? spuse Con.

— Întocmai! Unde-i corpul? completă Tony.

— AFARĂ! urlă sergentul.

Cinci secunde mai târziu, erau deja afară din clădire și după colț. Con scutură din cap de milă și dispreț.

— Poți să crezi cât sunt de neajutorați? întrebă el. Hai să-i găsim pe ceilalți. Eu zic că-s la Ravelli.

— Eu fac pariu cu tine că-s la Dog și Duck.

Ravelli era prescurtarea lor pentru *Depozitul de Mărfuri Importate Italienești din Sudul Londrei, Antonio Ravelli și Figli, Recuzită.* Aceste mărfuri italienești erau paste, fructe uscate, ulei de măsline și alte produse asemănătoare, iar Antonio Ravelli și Figli le depozitau într-o baracă nepăzită, în spatele unei uzine constructoare pe Strada Duke. În urmă cu o lună, gașca reușise să găsească o portiță de intrare și descoperiseră în spatele clădirii principale o curte acoperită. Forțaseră o scândură din gard ca să improvizeze o ieșire rapidă. Con și Tony hotărâră să meargă mai întâi acolo și avură noroc.

De fapt avură atât de mult noroc, încât îi găsiră pe Bill și Liam în mijlocul unei bătăi, pe când ceilalți îi urmăreau entuziasmați, punând pariuri.

— Ce i-a apucat? îl întrebă Con pe cel de lângă el, după ce se furișă prin gaura din gard.

— Bridie, îi răspunse băiatul. Sunt geloși unul pe celălalt

— Oh, zise Tony dezamăgit. „Dacă au ajuns să se bată din cauza unei fete, nu-i a bună”, se gândi el.

Totuși, încăierarea era una serioasă: pumni, picioare, capete, mai un genunchi, mai un cot, arme numai bune pentru cei doi rivali, deși aveau și curele, cuțite și boxuri.

— Aia mică e aici? întrebă Con, dar bătaia se încinsese atât de tare încât nimeni nu îi răspunse.

Se uită pe fereastră și le văzu pe Bridie și pe Harriet pe o căpiță cu fân, cu o pungă cu macaroane între ele. Bridie o învăța pe micuță cum să facă balonașe cu un tub de macaroane.

— Măcar atâta, zise Con. Or avea telefon aici în depozit?

Tony se uită spre tavan, încuviință absent și își îndreptă din nou atenția către bătaie. Cu toată treaba pe umerii lui, Con începu să forțeze broasca.

Astfel, după ce Jim ceru să i se facă legătura cu numărul 4214 și vorbi cu ajutorul din Soho, i se spuse să meargă pe Strada Duke, din Lambeth ca să ia copilul.

— Vreau să vin cu tine, îi spuse Sally cinci minute mai târziu, încercând să se ridice în picioare. Trebuie să…

— Rămâi aici! îi spuse Jim tăios. Nu te miști de aici până nu îți dezinfectează și bandajează toate tăieturile și juliturile. Numai Dumnezeu știe câte infecții mișună prin canalele alea. Am sau nu dreptate, domnule doctor?

Doctorul încuviință.

— Încă nu am terminat consultația, domnișoară Lockhart. Dacă plecați va fi pe propria răspundere.

— Rămâi tu cu ea, Margaret.

— Dar ce s-a întâmplat? Unde e?

— Se pare că Goldberg al tău a reușit să o fure din casa lui Parrish din Clapham. E cu niște prieteni de-ai lui, în Lambeth. Dacă îmi dai drumul, traversez repede râul și ți-o aduc.

Sally îi dădu drumul.

— Goldberg? murmură ea, după care emoția și ușurarea îi puseră capac și începu să plângă neajutorată.

Jim plecă.

După o cursă infernală cu trăsura peste Podul Blackfriars, un schimb de replici acide printr-un gard cu un băiat irlandez murdar și suspicios, o trecere noroioasă printr-o gaură din gard, ajunse în cele din urmă în curtea depozitului de Mărfuri Italienești. O gașcă de – ce naiba erau? Spiriduși? Drăcușori? Stăteau unii peste alții, strângând bani. Băiatul care îi dăduse drumul înăuntru îi făcu semn spre ușă.

— Îi citește, zise el cu mândrie. Dintr-o carte.

Bătaia se terminase. Căzuseră de acord că, dacă o fată e prea cuminte și te lasă să te bați pentru ea, nu merita; fusese totuși o ciondăneală pe cinste. Se tolăniseră pe căpița de paie, iar Bill îi citea lui Harriet cu voce tare.

— Vezi iepurașii? întrebă el. Fii atentă la mine c-o să-ți placă. „Cât de frumos stăteau ei lângă mama lor; păreau atât de fericiți."

— Ai naibii ei, spuse Liam. Nu dau doi bani pe ei.

— Ai naibii, repetă Harriet.

— Stai mă, ascultă aici. „Toți frații și surorile trebuie să se iubească între ei ca să fie și ei fericiți. N-ar trebui să lăsăm necuvântătoarele să își a – ara… arate afecțiunea mai bine decât noi."

— Asta-i tot ce poți? comentă Liam, dar Harriet le arătă cu degetul spre ușă.

Băieții se uitară spre ușă și îl văzură pe Jim.

Se ridicară încet în picioare și se dădură mai aproape de Harriet. Expresia de pe fețele lor se schimbase instantaneu: erau încordați, amenințători, gata de luptă. Jim rămase impresionat.

Își lăsă ușor ghiozdanul jos, îngenunche și ridică mâinile sus, lăsând-o pe Harriet să vină la el.

— Uite, zise ea, încercând să se elibereze din brațele lor. Uite! Unchiu' Jim!

Avea o bucățică lipicioasă de macaroane în mână. O băgă în gură și suflă câteva balonașe din mâna ei murdară.

— Ia uite ce frumos, spuse Jim. E un fel de pipă suflătoare. Au așa ceva și în junglă, de unde tocmai m-am întors eu. Mergem acasă? La mami?

Harriet îl privi șovăitoare.

— E și unchiul Webster acasă, continuă Jim. Și Sarah-Jane. Și pun pariu că și doamna Perkins are niște macaroane în bucătărie să facem balonașe.

— Poftim, zise cea mai frumoasă voce pe care o auzise Jim vreodată. Rămase uimit când văzu o fată la vreo cincisprezece ani, la fel de neîngrijită ca toți ceilalți, cu ochi mici, subțirică, murdară, dar cu o voce ca dintr-un vis pe care nu l-ai putea uita niciodată. Îi întinse o pungă lui Harriet: Ia-le acasă la tine, să papi la cină.

Harriet scoase ceva din pungă și începu să mestece cu poftă.

— Smochine uscate, spuse fata. Le-am găsit într-un sac. Sunt o grămadă. Jim se ridică. Cei doi băieți erau încă atenți, dar se mai relaxaseră.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Jim. Era în Clapham?

— Da, îi răspunse băiatul cu ochiul vânăt. Domnul Goldberg ne-a organizat. Am reușit să o scoatem din casă.

— I-am aruncat ăluia cu ceva în căpățână! spuse un băiat din ușă.

Lui Jim nu îi veni să creadă. „De două ori într-o singură seară! se gândi el. M-am înșelat...”

— Foarte bine, zise el. Îți place să citești?

— Da, răspunse băiatul cu buza spartă. Citesc orice.

— O să-ți trimit niște cărți Penny Dreadfuls. Îmi dau seama că ați cheltuit ceva bani ca să aveți grijă de această mică domnișoară. Poftim cinci lire. Ați făcut o treabă bună.

Toți băieții dădură din cap aprobator pentru sensibilitatea și delicatețea lui de a pune un preț corect pe eforturile lor.

— Cărțile alea, spuse băiatul, să nu le trimiteți aici. Asta e doar o ascunzătoare. Să le trimiteți domnului Goldberg, în Soho.

— Ești prieten cu el?

Băiatul încuviință.

— Din câte știu eu, e la închisoare. În Tench.

— N-are nimica, pufni băiatul. Iese el de-acolo. N-au ce să-i facă. N-au reușit ei să-l închidă nici în Rusia, nici în Ungaria, darămite aici! A reușit el să fugă dintr-un castel mare – Kufstein parcă. A coborât pe ziduri. Dacă chiar cred că o să-l țină în Tench, sunt vai de capul lor.

Jim fusese în Kufstein; văzuse castelul.

— Deci acest Goldberg, e om bun, da?

Toți îi răspunseră că da, mai ales Con și Tony.

— Și-a împărțit ultimele țigări cu noi! zise Con. Nu mai e altul ca el, domnu’.

— Foarte bine, spuse Jim. O luă pe Harriet în brațe și își dădu seama prea târziu că făcuse pe ea. Prințesă mică, hai acasă.

Cu gura plină de smochine, Harriet le făcu cu mâna elegant, cu punga de hârtie. Ieșiră în strada aglomerată, scăldată în primele raze ale dimineții.

Cel Mai Nobil și Sacru Ordin al Emanației al Binecuvântatei și Sfintei Sanctissima Sophia

Pentru cei interesați:

Vă scriu pentru a vă aduce la cunoștință că am făcut o înregistrare eronată în Registrul de Căsătorii al parohiei St. Margaret din Portsmouth, în cadrul căreia am lucrat ca paroh între 1870 și 1880. Înregistrarea face referire la o cununie oficializată pe data de 3 ianuarie 1879, între Arthur James Parrish și Veronica Beatrice Lockhart.

Aceasta căsătorie nu a avut loc niciodată. Eu însumi am falsificat registrul, fiind la vremea respectivă sub presiunea unui chin personal și medical. Am ajuns să îmi regret

profund fapta și cer scuze tuturor persoanelor nevinovate care au avut de suferit în urma acțiunilor mele.

Mi-aș dori să nu mai fiu implicat în această problemă. Consider că mi-am ispășit pedeapsa pe pământ și intenționez să îmi petrec restul zilelor săvârșind o misiune mai importantă: salvarea sufletului meu și contemplarea Misterelor Divine.

G. Davidson Beech

Margaret termină de citit scrisoarea și se uită la James Wentworth.

— Cum ați reușit?

— I-am spus clar că ori face asta, ori îl chemăm la proces, dar că de scăpat, nu scapă. Normal că s-a schimonosit și a încercat să se eschiveze, dar nu l-am lăsat să scape. E un om vrednic de tot disprețul.

— Și ce s-a întâmplat la proces?

— Am câștigat, bineînțeles, zise el cu un zâmbet de satisfacție. Odată ce am pus mâna pe carnețelul domnului Goldberg și documentul domnișoarei Lockhart, a fost floare la ureche. I se vor înapoia toate bunurile. Veți vedea chiar dumneavoastră că nu lipsesc prea multe: e un afacerist iscusit. Foarte eficient. Îl dăm în judecată pentru celelalte pierderi și va trebui să le plătească în totalitate. Se vor ocupa cât de curând de toate formalitățile…

— Cât de repede? întrebă ea. Cunosc câțiva avocați.

— Pe acesta nu-l știți. Nu va dura prea mult. Parrish a mai avut și nesimțirea de a cere despăgubiri pentru mobila stricată, dar n-are niciun rost. Chiar acum se strâng dovezi împotriva lui, dar se pare că va mai dura ceva timp; pe zi ce trece apar din ce în ce mai multe informații.

— Și cu domnul Goldberg ce s-a mai întâmplat?

— Aici e mai complicat. Nu există nicio îndoială că delictul de care este acuzat, dacă într-adevăr poate fi considerat un delict, e de natură politică, așa că nu poate fi extrădat, dar ar putea totuși să-l deporteze dacă vor neapărat. Și chiar au vrut să o facă – cel puțin agentul lui Lee. Așa că i-am arătat declarația sub jurământ pe care a făcut-o femeia care se ocupa de una dintre casele de la care lua chirie Parrish.

Margaret se abținu de la orice comentariu; nu știa cum să vorbească despre bordeluri fără să roșească. Avocatul continuă:

— Scandalul l-ar fi distrus. Și-a dat și el seama de asta, așa că Goldberg e în siguranță. Va fi eliberat în după-amiaza asta, imediat ce terminăm cu toate formalitățile. Voi merge cu domnișoara

Lockhart și cu domnul Taylor să îl așteptăm.

— Jim este foarte curios, spuse Margaret. Știți, este cel mai vechi prieten al lui Sally. Se au ca frații. Este foarte supărat că toate astea s-au întâmplat în absența lui și că... n-a putut fi alături de ea. Am vrut să spun că n-a putut fi aici ca să o protejeze, dar ei nu percep astfel situația. Știe și el cât de puternică este Sally. Iar acum că a auzit atât de multe despre Daniel Goldberg – el și tatăl lui Harriet au fost foarte buni prieteni... Așa că bănuiesc că vrea să știe mai multe.

În dimineața următoare, în spatele casei, Jim lucra la structura de sticlă de lângă peretele grădinii cu un bătrânel la vreo șaizeci de ani, cocoșat, cu o înfățișare severă, cu barbă și păr scurt, cărunt, care era chiar mai ars de soare decât Jim.

Tocmai se pregăteau să instaleze o altă placă de sticlă și să aranjeze chitul, când bătrânul zise:

— Ia spune-mi mai multe despre acest Goldberg.

Jim își feri privirea căci soarele era puternic și își dădu părul din ochi.

— Păi... începu el, e... Să vă povestesc. Eram eu cu Sally și cu avocatul într-o sală mică, înăbușitoare, în închisoare, pălăvrăgeam despre tot felul de nimicuri, că ce bine că s-a oprit ploaia, că de ce or avea nevoie de chiar atât de multe chei, tâmpenii de genul ăsta, iar Sally stătea ca pe ghimpi. Până la urmă am tăcut din gură și am început să ne uitam pe geam. Apoi s-a auzit o cheie în ușă, s-a deschis ușa și a intrat el cu un paznic.

— E un bărbat bine făcut – lat în umeri, niște mâini mari. Brunet – păr negru – nas mare – o privire pătrunzătoare. Și cum a auzit cheia în broască, Sally a sărit ca arsă și nici nu mi-am dat seama când sau cum, dar m-am trezit cu ei îmbrățișați, sărutându-se de mama focului.

— Sărutându-se, zici? chicoti bătrânul.

— Nici nu vă pot spune în cuvinte, domnule Webster.

— Ba poți, spuse Webster Garland. Poate nu reușești tu să-ți găsești cuvintele, dar asta e alta treabă. Nu-i de mirare că avea așa o privire așa visătoare aseară.

— N-am știut cum să mă fac că nu văd. Și avocatul la fel. Așa că ne-am zis să-i lăsăm singuri. Oricum, după alte câteva minute au ieșit și ne-a făcut cunoștință.

— Și?

— Păi da. Se vede cu ochiul liber. E un băiat bun. E neînfricat, la fel ca Fred. Adică o salvează pe Harriet din Clapham, e împușcat în umăr, se duce singur până în Whitechapel și, când e pus față-n față cu o mulțime turbată, începe să le spună o poveste ca să-i țină sub

control până vine poliția. Clar, n-am nicio îndoială. E un bărbat dintr-o bucată.

Webster Garland părea mulțumit.

— Foarte bine, zise el. Atunci mă bucur. Aruncă o privire spre casă. Ellie și Sarah atârnau perdele într-o cameră. E bine, repetă el. Hai, băiete. Dă-mi chitul ăla. Trebuie să terminăm înainte de prânz.

Sally se plimba agale pe Victoria Embankment, chiar sub Temple Gardens. Harriet o ținea de mână, uitându-se atentă în jurul ei.

Opriră în apropiere de Temple Pier, iar Sally o ridică pe Harriet pe perete ca să vadă bărcile. Bărci cu motor, bărci cu pânze, luntri, șalupe încărcate cu cărbune, grâne, pachete cu lână pluteau grăbite pe luciul apei; pe stânga, traficul din spatele lor, mersul îndepărtat al trăsurilor și pietonilor de pe Podul Blackfriars, pe dreapta, Podul Waterloo… Totul părea atât de liniștit, inofensiv! Nu mai stătea nimeni la pândă; putea să se plimbe cu fetița ei fără să se ascundă, avea bani în buzunar, o casă la care să se întoarcă.

Orașul era un loc sigur. Dar nu și unul bun, nu încă. Ea și Harriet tocmai se întorceau de la Misiunea din Whitechapel, unde se duseseră ca să le mulțumească celor de acolo și o găsise pe Angela Turner ocupată până peste cap cu o femeie care fusese atât de bătută de soțul ei încât doctorul nu știa dacă avea să supraviețuiască. Și nu se putea ocupa numai de ea pentru că în vecini izbucnise un focar de tifos, iar femeile dăduseră năvală la Misiune, în căutare de medicamente.

Așa că plecară mai departe. O vizitară și pe Rebecca, acasă la familia Katz, unde află că mai mulți evrei fuseseră coborâți pe țărm la Hull de către un comisionar pe care îl plătiseră ca să îi ducă până în America. Acesta le spusese ca ajunseseră în New York și fugise cu toți banii lor. Nu avea cum să oprească toate aceste nedreptăți. Imperiul Tzaddik-ului se prăbușise, dar nimic nu se schimbase. Erau prea mulți cei dispuși să-i ia locul.

Dar ea putea face atât de multe lucruri. Nu de una singură: își învățase deja lecția. Lucrurile se rezolvă doar dacă ai ajutor. Trebuia să se alăture anumitor cauze, să afle diferite lucruri, să organizeze grupurile, să țină discursuri. Cât de bizar: în ora aceea pe care o petrecuse în pivniță, cu Ah Ling, vechiul ei dușman, își dăduse seama în sfârșit de scopul ei în viață. Se simțea norocoasă. Cum o fi să ai o misiune concretă, importantă și să și știi care e!

Mai era și Goldberg. Momentul acela din închisoare îi luase pe amândoi pe nepregătite, așa că după acea fuseseră foarte formali și politicoși unul cu celălalt. Dar urmau să se căsătorească. Tot în pivniță luase această hotărâre. Lui încă nu îi spusese asta. Se întrebă cum să îi spună. Avea să fie de-a dreptul – oh, riscant,

dificil, anevoios, chiar periculos, pentru că în ciuda intențiilor sale onorabile – de a cere cetățenie engleză, de a pune bazele propriului ziar, în cele din urmă de a candida pentru Parlament – avea un instinct pentru probleme la fel de precis ca al lui Jim. Și pe deasupra, țigările acelea îngrozitoare.

Dar el era singurul. Singurul bărbat din lume care… Care ce? Care se ridica la cerințele ei.

Care se născuse pentru asta…

O rafală de vânt îi smulse boneta de pe cap, dar o prinse exact la timp ca să nu cadă în râu. Harriet începu să râdă și zise:

— Iar!

— Nu, spuse ea, o dată ajunge. Hai să mergem, Hattie! Se face târziu.

— Mergem la Dan, zise Harriet pe când mama ei o dădu jos de pe perete.

— Da. Ne ducem în Soho, să-l vedem pe Dan. Vreau să-i spun ceva. Și apoi… Mergem acasă să ne bem ceaiul.

Chemă o trăsură și îi dădu adresa spre Soho. După ce se așezară pe banchetă, cu Harriet în brațele ei, uitându-se la cal, la frâie, hamurile începură să zdrăngănească, iar Sally zise:

— Și nu vom mai lăsa pe nimeni niciodată să se poarte urât cu noi, bine?

— La naiba că nu, răspunse Harriet.

---

[1] *City of London* (Cetatea Londrei) este centrul istoric al oralului, în același timp cel mai important cartier financiar al Regatului Unit, (n.tr.)

1 Illustrated London News a fost primul ziar săptămânal din lume cu ilustrații, înființat In 1842. (n.tr.)

[3] International Working Mens Association - organizație comunistă internațională, fondată în 1864, având la bază principiile lui Karl Marx. (n.tr.)

[4] *Jewish Chronicle* – ziar evreiesc, inaugurat în Londra în 1841 (n.tr)

[5] Penny Dreadfuls - ficțiune tipic britanică din secolul al XIX-lea; aceste publicații apăreau în mai multe părți, în decursul a mai multor săptămâni; fiecare costa un penny.

[6] Parish se traduce în română „parohie”, aluzie la numele lui Arthur Parrish.

[7] Eton - colegiu de băieți renumit în Marea Britanie, fondat în 1440 de către regele Henric al VI-lea (n.tr.)

[8] *Crockford's Clerical Directory* – ghidul Comunității Anglicane din Marea Britanie, care conține informații și bibliografii despre biserici

englezești, galeze sau irlandeze. (n.tr.)
[9] *Cockney* – dialect londonez din East End (n.tr.)
[10] Piccadilly Circus - faimoasă piață și intersecție din Londra (n.tr.)
[11] Hansard — transcrierile tipărite ale dezbaterilor politice din guvernul englez (n.tr.)
[12] Legea *Habeas Corpus* – Legea pentru garantarea libertății individului, 1679 (n.tr.)
[13] Parma violets – bomboane produse în Marea Britanie (n.tr.)
[14] Hibbat Zion – mișcare pro-evreiască, inițiată în 1880, care milita pentru dezvoltarea vieții evreiești în Palestina. (n.tr.)